

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen

Datum och tid: onsdag 11 juni 2025 Kl. 08:30

Plats: Hillingsäter, kommunkontoret

- 1 **Upprop**
- 2 **Val av justerare**
- 3 **Godkännande av dagordning**
- 4 **Information 2025** 2025/163 3 - 19
- 5 **Meddelanden** 2025/8 20 - 25
- 6 **Åtterrapportering av delegeringsbeslut** 2025/10 26
- 7 **Ärenden till kommunfullmäktige**
- 8 **Godkännande av försäljning – del av Gatersbyn 1:77** 2025/130 27 - 28
- 9 **Beslut avseende överflyttning av ansvar för arbetsmarknads-, sysselsättnings- och integrationsfrågor från kommunstyrelsen till socialnämnden** 2024/348 29 - 33
- 10 **Antagande av regler för anteckningar från presidieberedningar** 2025/104 34 - 37
- 11 **Beslut avseende avgift för gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker** 2025/179 38 - 42
- 12 **Godkännande av årsredovisning 2024 för Dalslands Miljö- och Energiförbund (DMEF)** 2025/159 43 - 79
- 13 **Godkännande av årsredovisning 2024 för Fyrbodals kommunalförbund** 2025/181 80 - 154
- 14 **Godkännande av årsredovisning 2024 för Samordningsförbundet västs årsredovisning** 2025/177 155 - 216
- 15 **Beslut om verksamhetsområde för vatten, Ödeborg Östra** 2025/185 217 - 227

16	Beslut om kommunala föreskrifter angående användningen av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun	2025/184	228 - 304
17	<u>Ärenden till kommunstyrelsen</u>		
18	Beslut avseende åtgärder Valboskolans tak	2025/155	
19	Slutrapportering Centrumutvecklingsplan	2022/95	305 - 314
20	Svar till revisorerna avseende granskning av insatser för en ekonomi i balans	2025/85	315 - 351
21	Uppföljning medborgarlöfte för år 2023– 2024	2022/358	352 - 359
22	Godkännande av samverkansöverenskommelse med polisen och Färgelanda kommun	2025/186	360 - 362
23	Godkännande av medborgarlöfte år 2025– 2026	2025/187	363 - 371
24	Godkännande av folkhälsoavtal 2026– 2028	2025/167	372 - 386
25	Upphävande av beslut gällande lokal matlagning på kommunens särskilda boenden.	2025/188	387 - 389
26	Beslut om initiativärende avseende ekonomisk konsekvensanalys	2024/357	390 - 391
27	Beslut avseende anslagsframställan 2026 - Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd	2025/178	392 - 397
28	Val av politiska uppdrag 2025	2025/48	398 - 399

Ulla Börjesson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Niklas Englund
Kommunsekreterare

Kommunstyrelsen

Information
2025-05-30
2025/163

Information kommunstyrelsen 2025-06-11

08:35 – 09:05 – Information från Dalslands Miljö-och Energiförbund

09:05 – 09:35 – Information framtida fordonsflotta
(Föredragande: Jenny Clasborn)

09:35 – 09:50 – Kaffe

09:50 – 10:35 – Kollektivtrafik, information och workshop
(Föredragande: Anna Lena Sörensson)

10:35 – 10:50 – Information centrumutvecklingsplan
(Föredragande: Anna Lena Sörensson)

10:50 – 11:05 – Information lokalvård
(Föredragande: Sarah Andersson)

11:05 – 11:15 – Information folkhälsoavtal 2026–2028
(Föredragande: Marcus Larsson)

11:15 – 11:45 – Uppföljning medborgarlöfte, nytt medborgarlöfte samt samverkansöverenskommelse
(Föredragande: Anna Gunnervik, Iris Zell)

11:45 – 12:05 – Information Färgelanda Vatten AB

Förvaltningens information

13:00 – 13:15 – Kommundirektörens information

13:15 – 14:00 – Information Valboskolans tak
– Handlingsplan utifrån revisionens rekommendationer
– Ekonomisk månadsrapport

FÄRGELANDA KOMMUNS

FORDONSFLOTTA
2025

**Färgelanda
kommun**

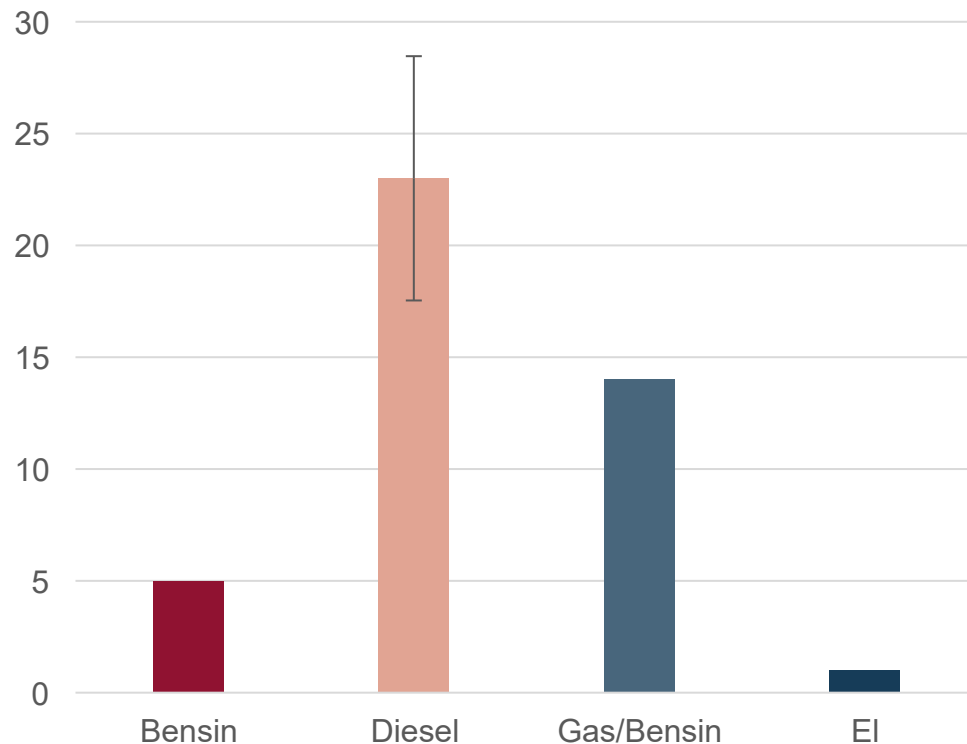
- Färgelanda Kommun 46 Bilar
Totalt
- 7 verksamheter
- Hemtjänsten
- KPV/Rehab
- Ess/lfo
- Lokalvården
- Tekniska
- AME
- Bistånd
- Poolbilar
- Övriga fossildrivna

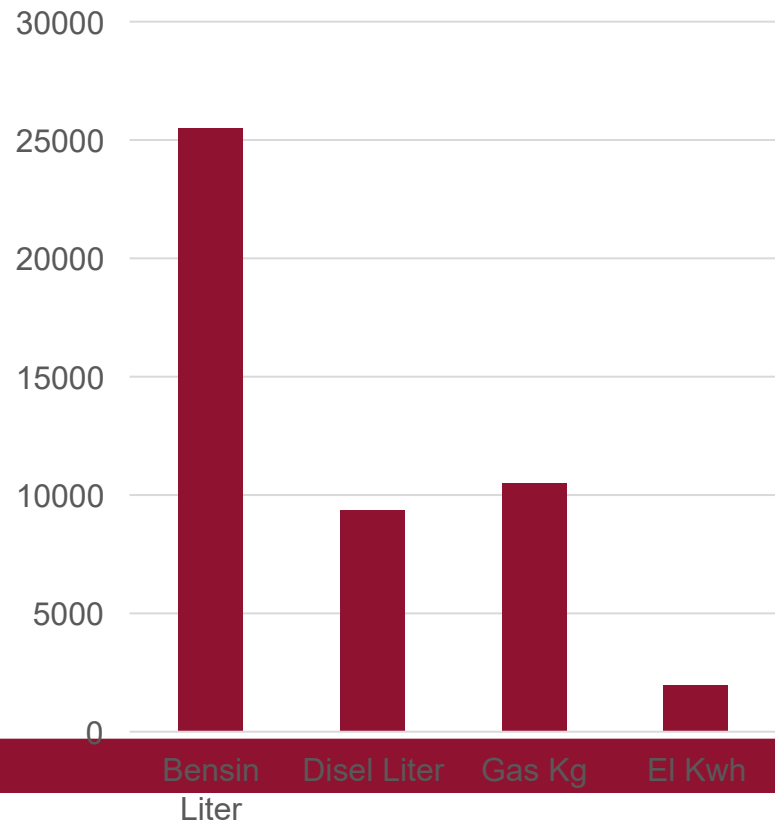
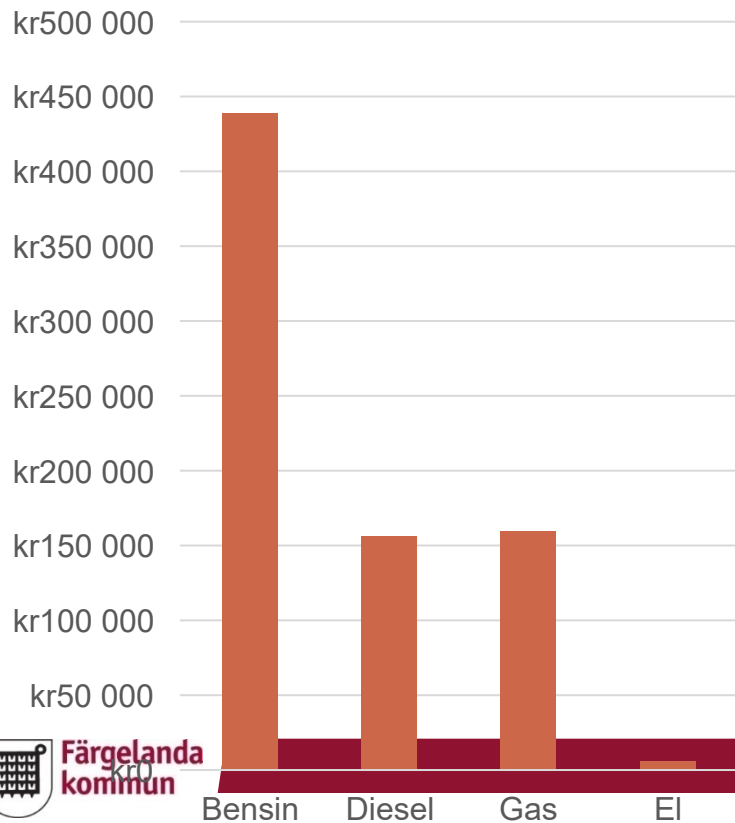
Fördelning mellan verksamheterna

- Hemtjänsten: 11 stycken Gas/Bensin +2
- KPV/Rehab: 4st Gas/Bensin – 4st diesel – 1st Bensin
- Ess/Ifo: 4st Bensin
- Lokalvården: 1st Diesel
- Bistånd: 1st Diesel
- AML: 5st Diesel
- Tekniska: 8st Diesel
- Poolbilar: 4st Diesel 1 El

Antal bilar per drivmedel

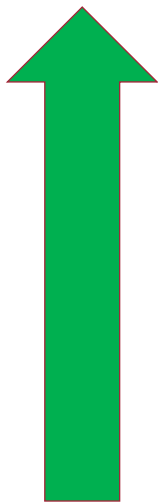
Kostnader/volym 2024

Behovet

ÖKAR

- Behovsundersökning via Forms blankett
- Verksamheterna Expanderar
- Hemtjänsten
- KPV

KRAV FRÅN EU

- 2035 Biltillverkarna får EJ sälja fossildrivna fordon
- 100% Eldrift från 2035
- Miljökrav vid upphandling CVD Lag (2011:846)
- Gäller inköp, leasing, hyra och hyrköp av fordon

Färgelanda
kommun

2021 Skärpta avgaskrav

Andel rena lätta fordon

Referensperiod 1 2 aug 2021–31 dec 2025	Referensperiod 2 1 jan 2026–31 dec 2030
Rena lätta bilar: max 50 g CO ₂ /km samt mindre än 80 % av utsläppsgränserna för luftföroreningar	Rena lätta bilar: 0 g CO ₂ /km
38,5 %	38,5 %

Knappt två av fem
upphandlade bilar:

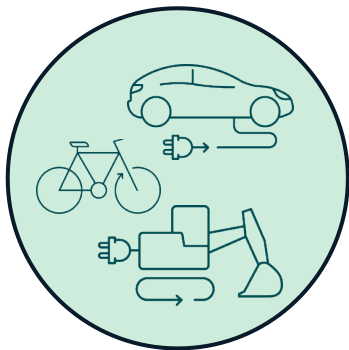
- El
- Eventuellt vissa laddhybrider
- Vätgas

Knappt två av fem
upphandlade bilar:

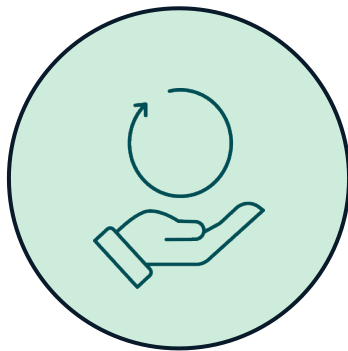
- El
- Vätgas

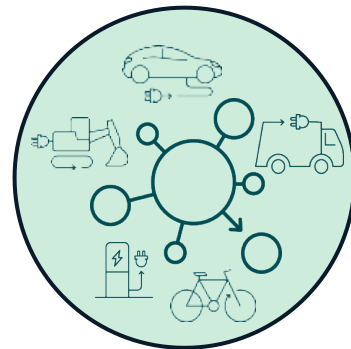
UTMANINGAR

FOSSILBRÄNSLEFRI
FORDONFLOTTA

UPPHANDLING AV
FOSSILFRIA FORDON

PLANERING

Vilken väg ska vi ta

GREENFLEETS

PROJEKT FÖR ATT STÖTTA KOMMUNERNA I
OMSTÄLLNINGEN TILL FOSSILOBEROENDE TRANSPORTER

3 årigt projekt – 1/1 2024 – 31/12 2026

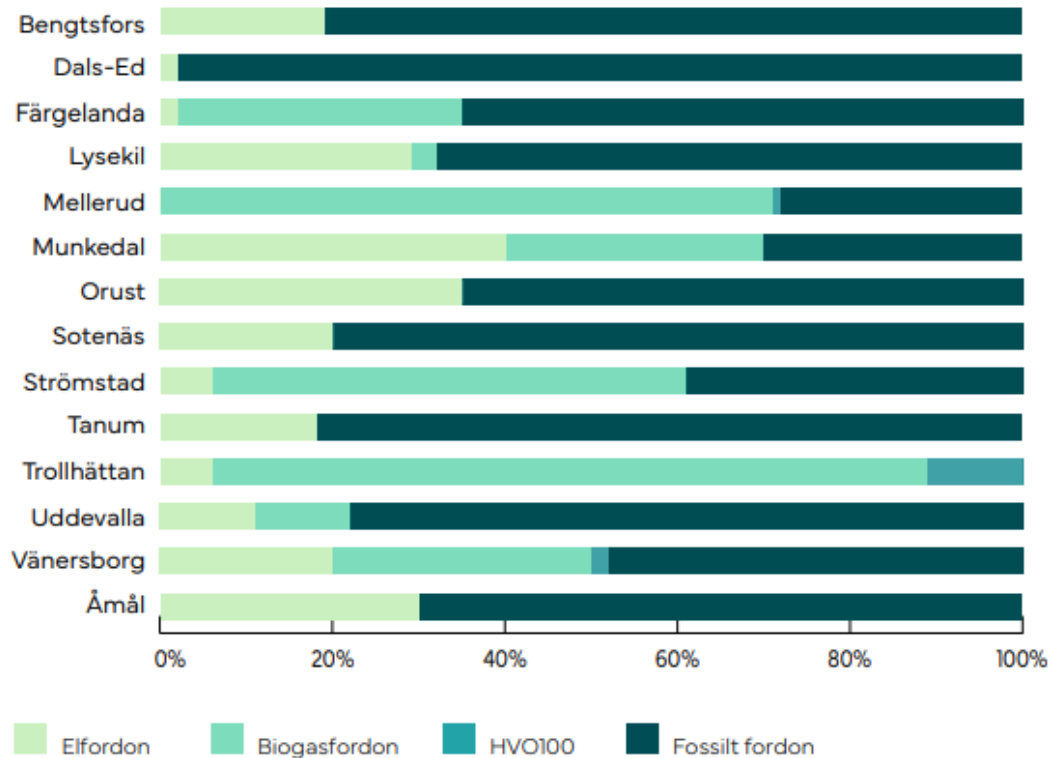
Relaterade klimatlöften för 2024-2026:

- 16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas
- 17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
- 18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader

Hur långt har kommunerna kommit?

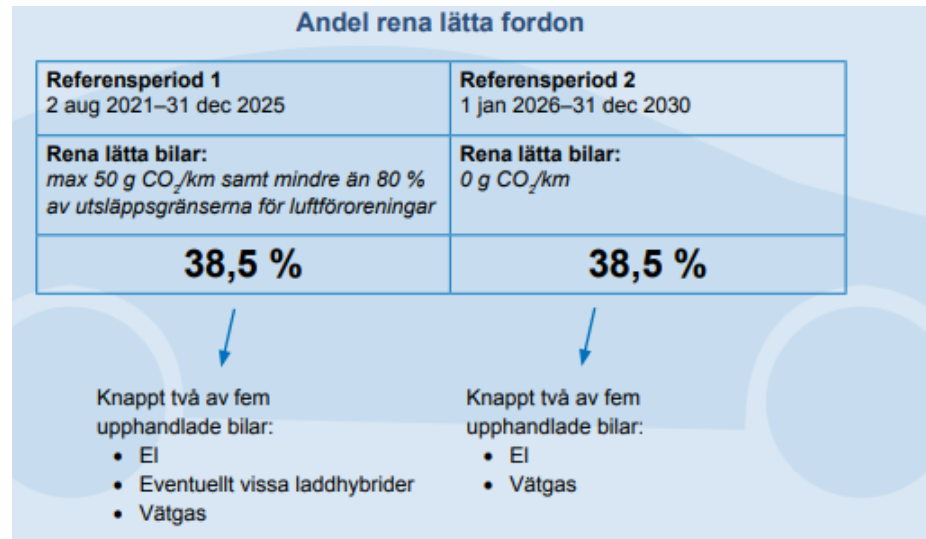
Personbilar och lätta lastbilar 2024

SVENSK LAG STÄLLER KRAV PÅ ERA INKÖP AV FORDON

- I praktiken → 38,5 % av era upphandlade bilar under referensperioderna ska vara eldrivna.
- Allt utöver det är frivilligt men såklart helst fossilfritt
- Gäller inköp, leasing, hyra och hyrköp av fordon
- Även vissa upphandlingar av tjänst: Kollektivtrafik, skolskjuts, färdtjänst, sophämtning, postutdelning

CLEAN VEHICLE DIRECTIVE: Lag (2011:846) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa tjänster inom vägtransportområdet

VAD HÄNDER I EU OCH HUR PÅVERKAR DET ER?

EU-ETS2

- Utsläppsrätter för transporter (drivmedelsföretag)
- Högre bränslepriser från 2027
- **Prognoser 1,5-8 kr/liter**

Euro 7

- Skärpta avgaskrav
- **Inköpspris på bilar med förbränningsmotorer kan öka i och med ökade utvecklings- och tillverkningskostnader**

CO₂-krav på tunga fordon

- CO₂-utsläppen ska minska med 45% till år 2030 och 90% till år 2040
- **Innebär att nästan hela marknaden av tunga fordon ställer om till eldrift**

CO₂-krav lätta fordon

- *Krav ställs på hur många gram CO₂/km producerade fordon får släppa ut*
- **EUs kravnivå innebär 100% eldrift från 2035**

LAGSTIFTNING OCH RAMVERK PÅ EU- OCH NATIONELL NIVÅ MED STOR BETYDELSE FÖR UTVECKLINGEN AV FORDONSMARKNADEN

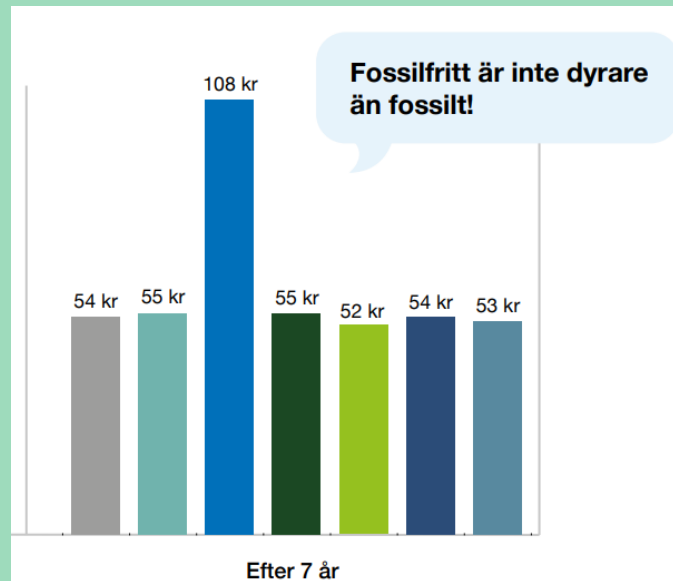
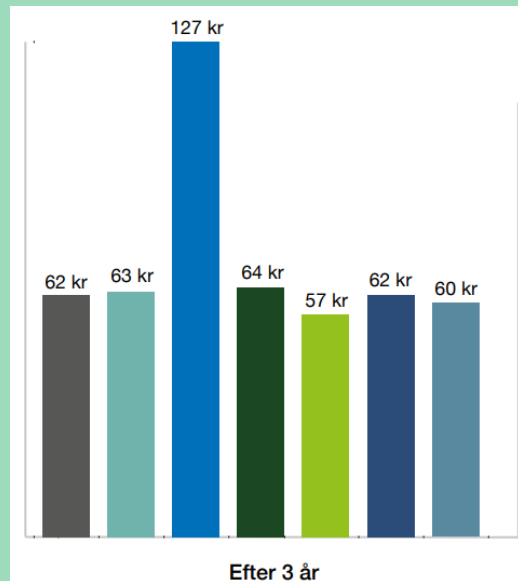
INNEHÅLLSFÖRTECKNING

 EU:s KLIMATLAG OCH FIT FOR 55	 CVD - CLEAN VEHICLE DIRECTIVE
 EU-ETS2 HANDEL MED UTSLÄPPSRÄTTER	 AFIR – INFRASTRUKTUR EL OCH VÄTGAS
 CO ₂ -KRAV TUNGA FORDON	 REDUKTIONSPLIKTEN
 CO ₂ -KRAV LÄTTA FORDON	 KLIMATPOLITISKT RAMVERK
 RED - FÖRNYBARHETSDIREKTIVET	 PUMPLAGEN
 EURO 7 – EMISSIONSKRAV	 LOKALA TRAFIKFÖRESKRIFTER
 ESR - Ansvarsfördelningsförordningen	 KRAV PÅ LADDINFRASTRUKTUR I PBL

LÄNK TILL DOKUMENTET I GREENFLEETS [VERKTYGSLÅDA](#)

Exempel: Körsträcka **1500** mil per år, 3 år respektive 7 års ägande

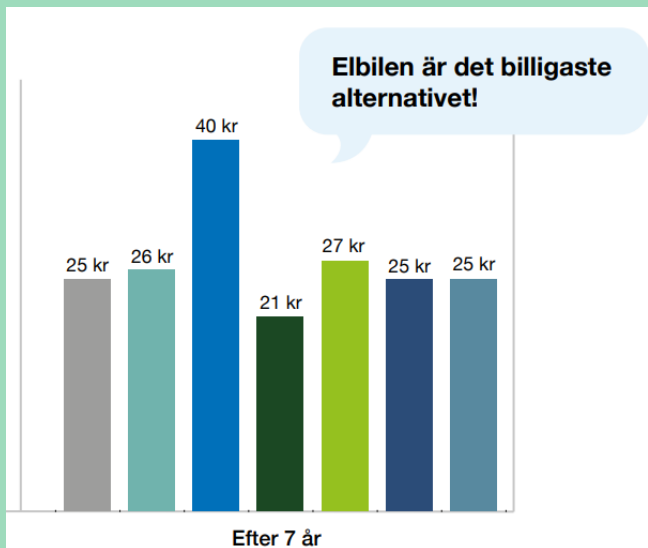
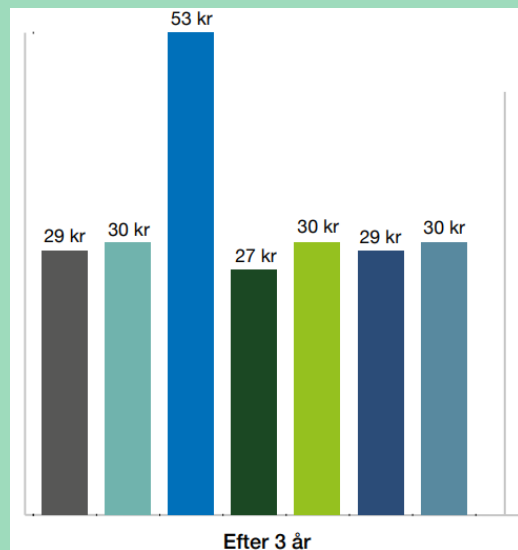
Källa: Biodriv Öst, *Vad kostar fordonsägandet egentligen, 2024*

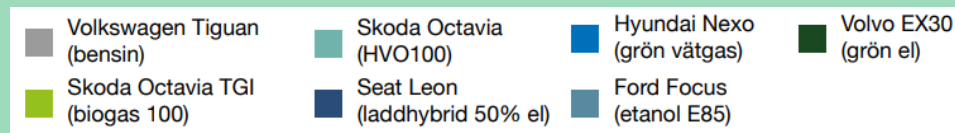
 Volkswagen Tiguan (bensin)	 Skoda Octavia (HVO100)	 Hyundai Nexo (grön vätgas)	 Volvo EX30 (grön el)
 Skoda Octavia TGI (biogas 100)	 Seat Leon (laddhybrid 50% el)	 Ford Focus (etanol E85)	

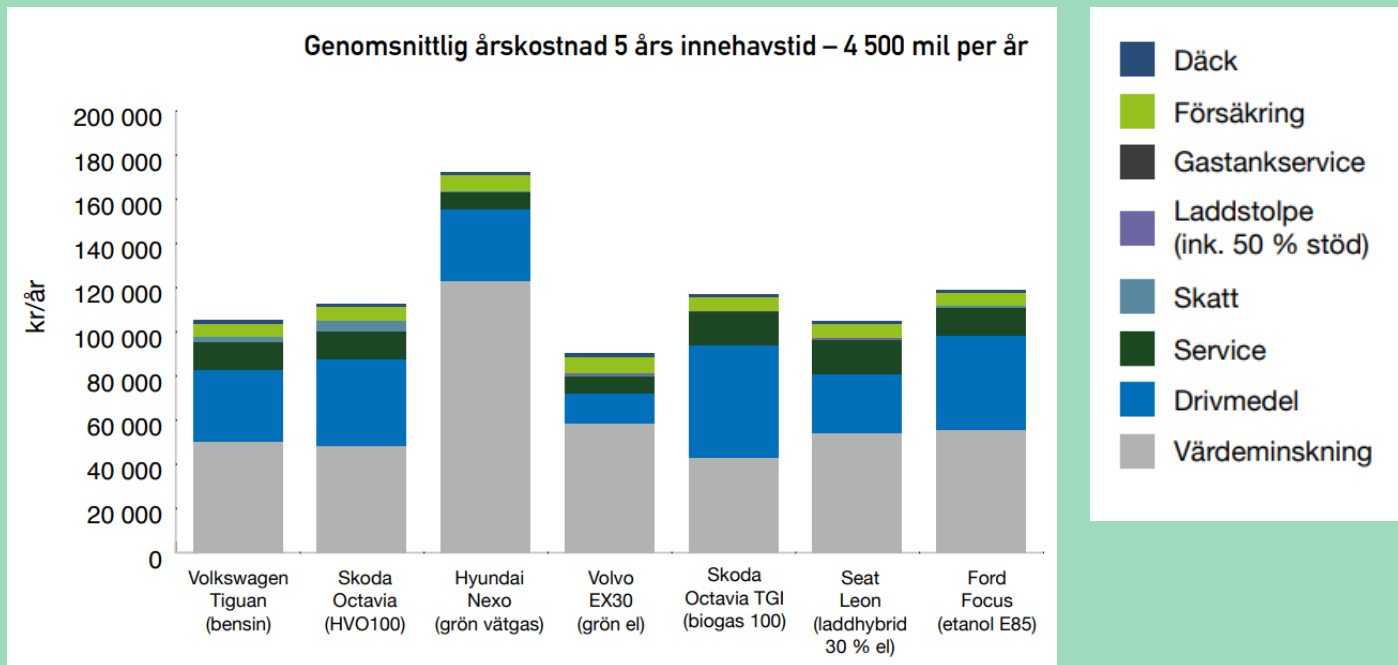
Exempel: Körsträcka **4500** mil per år, 3 år respektive 7 års ägande

Källa: Biodriv Öst, *Vad kostar fordonsägandet egentligen, 2024*

Halverad milkostnad vid 4500 mil jämfört med 1500 mil!

Källa: Biodriv Öst, *Vad kostar fordonsägandet egentligen, 2024*

Delgivning

Utskriftsdatum: 2025-06-04

Utskriven av: Niklas Englund

Diarienummer: Kommunstyrelsen
Riktning: Inkomna
Datum: 2025-05-08 - 2025-06-04
Notering:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.525	I	Begäran om yttrande i ärende A263.441/2025 rörande försäljning på offentlig plats - torget Färgelanda	David Tengberg
2025-05-08		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.526	I	Kartbild med marknadsstånd - torget Färgelanda A263.441/2025	David Tengberg
2025-05-08			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.527	I	Kartbild - torget Färgelanda A263.441/2025	David Tengberg
2025-05-08			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.528	I	Ansökan - torget Färgelanda A263.441/2025	David Tengberg
2025-05-08			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.530	I	MILJÖ-2025-857 AVL Beslut om tillstånd för markbaserad rening wc+bd Grindebol 1:12	Linnéa Thor
2025-05-12			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/61		Information för kännedom från Dalslands Miljö- och Energiförbund 2025	
2025.531	I	Vänersborgs TR M 392-22 Dom 2025-05-09	David Tengberg
2025-05-09		Vänersborgs tingsrätt	Sektor samhällsutveckling
KS 2022/88		Ansökan om omprövning för moderna villkor avseende Häreholms kraftverk i Örekilsälven på fastigheten Häre 1:3 i Färgelanda kommun Vänersborgs Tingsrätt Mål nr: 392-22	
2025.534	I	Tillståndsbevis - torget Färgelanda A263.441/2025	David Tengberg
2025-05-13			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.535	I	Skrivelse till politiker avseende Danspoolen	Niklas Englund
2025-05-09			Kommunledningskontoret
KS 2025/172		Skrivelse till politiker avseende Danspoolen	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.536	I	Begäran om yttrande A230.806/2025 Nationaldagsfirande, Färgelanda, 2025-06-06	David Tengberg
2025-05-13		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.537	I	Komplettering A230.806/2025 Nationaldagsfirande, Stigen. Säkerhetsplan, antal besökare samt karta.	David Tengberg
2025-05-13		Lehnida Huric	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.538	I	Karta Nationaldagen Färgelanda A230.806/2025	David Tengberg
2025-05-13			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.539	I	Ansökan om polistillstånd Nationaldagsfirande A230.806/2025	David Tengberg
2025-05-13			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.540	I	Bekräftelse av uppsägning/omförhandling avseende nyttjanderättsavtal för Gatersbyn 1:77	Anette Levin
2025-05-13		Anette Levin	Sektor samhällsutveckling
KS 2024/294		Nyttjanderättsavtal avseende utbildningsverksamhet inom Dagsholm 1:1, Solberg 1:173, Martorp 1:3 och Gatersbyn 1:77 till förmån för Dalslands Folkhögskola	
2025.541	I	Uppsägning av arrendeavtal med delgivningsrapport	Anette Levin
2025-05-14			Sektor samhällsutveckling
KS 2024/110		Arrendeavtal för del av Martorp 1:3	
2025.543	I	Avtal och regler båtplats 8 stolpe	Anette Levin
2025-05-14			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/28		Avtal båtplatser 2025	
2025.544	I	Beslut från Skogsstyrelsen avseende biotopskyddsområde Hult 1:4 och Hult 1:25	Anette Levin
2025-05-14			Sektor samhällsutveckling
2025.545	I	Meddelande om kungörelse- bygglov på fastigheten Stigen 6:3	Anette Levin
2025-05-15			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/37		Meddelande om kungörelse där kommunen är sakägare 2025	
2025.546	I	Underrättelse om avslut O25202 Stora Bön 1:57	Linnéa Thor
2025-05-15			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.547	I	Beskrivning O25202 Stora Bön 1:57	Linnéa Thor
2025-05-15			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.548	I	Protokoll O25202 Stora Bön 1:57	Linnéa Thor
2025-05-15			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.549	I	13051637-v1 Förrättningskarta A3L Stora Bön 1:57	Linnéa Thor
2025-05-15			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.550	I	Meddelande om kungörelse- bygglov på fastigheten Stigen 11:9	Anette Levin
2025-05-16			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/37		Meddelande om kungörelse där kommunen är sakägare 2025	
2025.554	I	Översänder Länsstyrelsens beslut om nedläggning av jordbruksmark i Färgelanda kommun Stockelanda 1:11	Linnéa Thor
2025-05-19		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/35		Information för kännedom från Länsstyrelsen 2025	
2025.555	I	Beslut om bifall 31581513 Stockelanda 1:11	Linnéa Thor
2025-05-19			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/35		Information för kännedom från Länsstyrelsen 2025	
2025.557	I	Karta Plogvägen Färgelanda	Anette Levin
2025-05-19			Sektor samhällsutveckling
KS 2021/301		Markupplåtelseavtal fiber – Östra Valbodalen fiber	
2025.558	I	Meddelande om kungörelse- bygglov på fastigheten Gatersbyn 1:107	Anette Levin
2025-05-20			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/37		Meddelande om kungörelse där kommunen är sakägare 2025	
2025.559	I	Information Beslut 2025-05-21 i ärende 7906-2025, Tillstånd till ingrepp i fornlämning, Uddevalla, Munkedal och Färgelanda kommun	Linnéa Thor
2025-05-22		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/35		Information för kännedom från Länsstyrelsen 2025	
2025.560	I	Karta 7906-2025 pdf	Linnéa Thor
2025-05-22			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/35		Information för kännedom från Länsstyrelsen 2025	
2025.561	I	7906-2025 Beslut FK	Linnéa Thor
2025-05-22			Sektor samhällsutveckling

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
KS 2025/35		Information för kännedom från Länsstyrelsen 2025	
2025.562	I	Markupplåtelseavtal optofibernet undertecknat - Dagsholm 3:1 (vid väg 2074)	Anette Levin
2025-05-22		Global Connect AB	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/128		Markupplåtelseavtal - Optofibernet	
2025.606	I	Svar till Samverkansrådet Dalslands samverkan 32138533	Niklas Englund
2025-05-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/148		Brev till landshövding Sten Tolgfors (Avseende vildsvin)	
2025.607	I	Styrelsemöte Samordningsförbundet Väst protokoll 250516	Niklas Englund
2025-05-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.608	I	§55 Fyrbodals kommunalförbund - Revisorernas äskande om budget för en fördjupad granskning utifrån risk och väsentlighetsanalys	Niklas Englund
2025-05-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.609	I	§57 Fyrbodals kommunalförbund - Uddevalla kommun begär till Fyrbodals kommunalförbund att väcka ärende till förbundsledningen återopande av 9 i förb	Niklas Englund
2025-05-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.610	I	Kopia av din polisanmälan avseende stöld av dator Valboskolan - dnr: 5000-K524537-25	Alexander Karlsson
2025-05-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/43		Polisanmälningar 2025	
2025.611	I	Leveranskvitto för leverans av pliktexemplar 2024 och första kvartal 2025 från Linköpings universitet	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/180		Leveransplikt 2024 och 2025	
2025.612	I	Leveranskvitto för leverans av pliktexemplar 2024 och första kvartal 2025 från Kungliga biblioteket	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/180		Leveransplikt 2024 och 2025	
2025.613	I	Leveranskvitto för leverans av pliktexemplar 2024 och första kvartal 2025 från Uppsala universitetsbibliotek	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/180		Leveransplikt 2024 och 2025	
2025.614	I	Leveranskvitto för leverans av pliktexemplar 2024 och första kvartal 2025 från Göteborgs universitetsbibliotek	Sofia Henriksson

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025-05-23			
KS 2025/180		Leveransplikt 2024 och 2025	
2025.615	I	Bekräftelse för leverans av pliktexemplar 2024 och första kvartal 2025 från Umeå universitetsbibliotek	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/180		Leveransplikt 2024 och 2025	
2025.616	I	Bekräftelse för leverans av pliktexemplar 2024 och första kvartal 2025 från Stockholms universitetsbibliotek	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/180		Leveransplikt 2024 och 2025	
2025.617	I	Leveranskvitto för leverans av pliktexemplar 2024 och första kvartal 2025 från Lunds universitetsbibliotek	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/180		Leveransplikt 2024 och 2025	
2025.618	I	Fyrbodals kommunalförbund "Information om personuppgiftsincident!"	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/182		Personuppgiftsincidenter 2025	
2025.619	I	Personuppgiftsincident praktikplatsen.se	Sofia Henriksson
2025-05-23			
KS 2025/182		Personuppgiftsincidenter 2025	
2025.623	I	Protokoll årsmöte Färgelanda vägförening 2025-05-12	Sofia Henriksson
2025-05-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.624	I	Meddelande - Färgelanda vägförening står helt utan styrelse	Sofia Henriksson
2025-05-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.626	I	MILJÖ-2025-762 AVL Beslut om tillstånd för markbaserad rening wc+bdt Jolsäter 1:36	Linnéa Thor
2025-05-26			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/61		Information för kännedom från Dalslands Miljö- och Energiförbund 2025	
2025.627	I	Underrättelse om avslutad förrättning O2595 Bärby 2:25 och Bärby 2:28	Linnéa Thor
2025-05-23			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.629	I	Meddelande om kungörelse- marklov på fastigheten Färgelanda Prästgård 1:135	Anette Levin
2025-05-27			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/37		Meddelande om kungörelse där kommunen är sakägare 2025	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.630	I	MILJÖ-2025-808 AVL Beslut om tillstånd för minireningsverk Rådanefors 4:15	Linnéa Thor
2025-05-27			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/61		Information för kännedom från Dalslands Miljö- och Energiförbund 2025	
2025.632	I	Vänersborgs TR M 390-22 Dom 2025-05-28	Linnéa Thor
2025-05-28		Vänersborgs Tingsrätt Mark- och miljödomstolen	Sektor samhällsutveckling
KS 2023/156		Ansökan om omprövning för moderna villkor avseende Edstenafor kraftverk i Örekilsälven på fastigheterna Åkesäter 1:14 och Edstena 3:1 i Färgelanda kommun M 390-22	
2025.633	I	Protokoll 2025-05-23 medlemsråd Räddningstjänsten Fyrbodal	Niklas Englund
2025-05-28			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.634	I	Protokoll 2025-05-22 förbundsdirektionen - Räddningstjänsten Fyrbodal	Niklas Englund
2025-05-28			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.639	I	Justerat protokoll DMEF Direktion 2025-05-22	Niklas Englund
2025-06-02			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.640	I	Sv_ Inställt presidiedialogmöte i maj	Sofia Henriksson
2025-06-02			
KS 2025/161		Presidiedialog 2025 - kommunstyrelsens och Valbohems presidier	
2025.641	I	Följebrev från Valbohem till Kommunstyrelsen	Sofia Henriksson
2025-06-02			
KS 2025/161		Presidiedialog 2025 - kommunstyrelsens och Valbohems presidier	
2025.642	I	Förslag till affärsplan Valbohem 2025-2029 arbetsmaterial utkast 250519	Sofia Henriksson
2025-06-02			
KS 2025/161		Presidiedialog 2025 - kommunstyrelsens och Valbohems presidier	
2025.643	I	Underrättelse om begärd förrättning O251110 Hålebacka 1:9 och 1:13	Linnéa Thor
2025-06-02			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2025-06-04

Utskriven av: Niklas Englund

Diarienummer:	Kommunstyrelsen
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2025-06-11
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
38987	Delegationsbeslut ansökan om anläggningsbidrag 2025	
2025-05-13		Lehnida Huric
KS 2025/96	Anläggningsbidrag 2025	
		Lehnida Huric

Sektor samhällsutveckling
Plan- och Byggchef
Anette Levin

Tjänsteskrivelse
2025-06-04
2025/130

Kommunstyrelsen

Godkännande av försäljning – del av Gatersbyn 1:77

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna försäljningen, del av Gatersbyn 1:77 i enlighet med framtaget köpekontrakt daterat 2025-06-04.

Kommunfullmäktige bemyndigar Samhällsutvecklings- och näringslivschefen att underteckna de erforderliga handlingar som kan tillkomma med anledning av denna försäljning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelsens presidium.

Sammanfattning av ärendet

Berört område består av skogsskiftena 2 och 3, del av Gatersbyn 1:77. Genom mäklare har skiftena legat ute till försäljning på den öppna marknaden, först genom anbudsförfarande och sedan genom budgivning samtliga anbudsgivare emellan. Högstbjudande har därefter erbjudits att köpa skogsskiftena. Köpekontrakt har tecknats med köparen med förutsättningen om att kommunfullmäktige tillstyrker försäljningen.

Ärendebeskrivning

Under våren 2025 inkom flera önskemål om att köpa dessa skogsskiften varför beslut om att lägga ut områdena till allmän försäljning togs.

Skogsskiftena består enligt skogsbruksplanen om ca 57 ha, varav 49 ha produktiv skogsmark och med ett bedömt virkesförråd om ca 13 200 m³sk. Mestadelen av skogen är över 60 år och består av 61% gran, 28% tall och 11% löv. Med det ena skiftet följer även ett gammalt torpställe.

Då kommunen sedan tidigare inte haft uttagen väg för skogsuttagen initierades redan 2023 en lantmäteriförrättning för att lösa frågan. Beslut i förrättningen har tagits men den är i dagsläget överklagad avseende fördelningen av lantmäterikostnaden. Genom detta köp ikläder sig köparen det fortsatta ansvaret i vägfrågan.

Bokfört värde på Gatersbyn 1:77 är 100 000 kr för hela fastigheten som omfattar drygt 106 ha. Köpet genomförs genom en fastighetsreglering alternativt avstyckning, och är beroende av vilket upplägg köparen väljer.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-06-03

Sändlista:

Samhällsutvecklings- och näringslivschef

Plan- och byggchef

Ekonomikontoret

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-05-27
2024/348

Kommunstyrelsen

Överflyttning av ansvar för arbetsmarknads-, sysselsättnings- och integrationsfrågor från kommunstyrelsen till socialnämnden

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige flyttar över ansvaret för arbetsmarknads-, sysselsättnings- och integrationsfrågor från kommunstyrelsen till socialnämnden från och med 2026-01-01.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsen presidium.

Ärendebeskrivning

Den 1 juli 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft med syftet att skapa en mer tillgänglig, förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. För att möta lagens intentioner behöver kommunens verksamheter anpassas organisatoriskt och arbetssätt förändras.

Mot denna bakgrund gav kommundirektören den 4 december 2024 i uppdrag till socialchefen och samhällsutvecklingschefen att bland annat:

- Utredda under vilken nämnd AMI:s verksamhet bör organiseras utifrån den nya socialtjänstlagen.
- Beakta kommunstyrelsens uppdrag som arbetslöshetsnämnd.

Utredningen, daterad 2025-03-27, föreslog att ansvaret för arbetsmarknads-, sysselsättnings- och integrationsfrågor ska flyttas från kommunstyrelsen till socialnämnden, samtidigt som kommunstyrelsen fortsatt är arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

Förslaget grundar sig på:

- Behovet av ett mer sammanhållet och tillgängligt stöd till kommuninvånare.
- Att socialnämnden redan ansvarar för närliggande områden såsom försörjningsstöd och mottagande av nyanlända.
- Att flera närliggande kommuner har organiserat dessa frågor under socialnämnden.

Socialnämnden har den 28 april 2025 (§ 46) yttrat sig över utredningen och ställer sig positiv till att ansvaret för arbetsmarknads-, sysselsättnings- och integrationsfrågor överförs till nämnden.

Beslutsunderlag:

Kommundirektörens uppdrag, 2024-12-04

Socialnämndens yttrande, 2025-04-28 (§ 46)

Sändlista:

Socialnämnden

Sektor Omsorg

Sektor Samhällsutveckling

Ekonomiavdelningen

HR-avdelningen

SN § 46

Dnr 2025/104

**Socialnämndens yttrande avseende utredning om AMI:s
organisatoriska tillhörighet**

Socialnämnds beslut

Socialnämnden ser positivt på att det utreds vart frågor rörande arbetsmarknad, sysselsättning och integrations ska organiseras.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen vill att socialnämnden yttrar sig gällande hur frågor gällande organisering av frågor gällande arbetsmarknad, sysselsättning och integrations ska organiseras.

Ärendebeskrivning

Kommundirektören gav den 4 december 2024 socialchefen och samhällsutvecklingschefen i uppdrag att utreda under vilken nämnd AMI:s verksamhet lämpligtvis ska organiseras utifrån den nya socialtjänstlagen, som planeras träda i kraft i juli 2025.

Utredningen daterad 2025-03-27 föreslår att ansvaret för arbetsmarknads-, sysselsättnings- och integrationsfrågor flyttas från kommunstyrelsen till socialnämnden. Ansvaret som arbetslöshetsnämnd föreslås ligga kvar på kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens presidium har denna dag beslutat att sända rapporten för yttrande till socialnämnden.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse 2025-04-05

Uppdrag avseende AMI:s organisatoriska tillhörighet

Begäran om yttrande över utredning förande

Verksamhetsansvar arbetsmarknadsfrågor

Sändlista:

Socialchef

Kommundirektör

Kommunstyrelsen
Kommundirektör
Katrín Siverby
0528-56 71 20
katrin.siverby@fargelanda.se

Uppdrag avseende AMI:s organisatoriska tillhörighet

Uppdragsbeskrivning – Utredda under vilken nämnd AMI:s verksamhet lämpligtvis ska organiseras utifrån den nya socialtjänstlagen, som planeras träda i kraft i juli 2025, vilken syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad. Om utredningen föreslår en organisationsförändring, ska förslag på tidplan biläggas.

Vidare ska särskilt beaktas kommunstyrelsens uppdrag som arbetslöshetsnämnd samt vad som innefattas i begreppet arbetsmarknads- och sysselsättningsfrågor.

Syfte – Utröna val av ansvarig nämnd ur ett effektivitets- och lämplighetsperspektiv

Uppdragsgivare – Kommundirektör Katrin Siverby

Uppdragstagare – Chefen för Sektor Omsorg Gunnar Wigstrand och chefen för Sektor Samhällsutveckling David Tengberg

Genomförande – Utredningen ska genomföras i samverkan med berörda medarbetare på det sätt som samverkansavtal m.m. föreskriver och på det sätt som ansvariga uppdragstagare finner lämpligt.

Uppdragstid – Fullmäktige ska kunna fatta eventuellt beslut om förändrade reglementen senast under juni 2025.

Redovisning – Uppdraget redovisas löpande muntligen och avslutningsvis i kortare skriftlig utredning/rapport.

Forum – Uppdraget ska stämmas av regelbundet med kommundirektören samt kommunstyrelsens och socialnämndens presidier. Efter avslutad utredning ska denna presenteras för kommunstyrelsen och socialnämnden.

Postadress
458 80 Färgelanda

Besöksadress
Allhemsvägen 5, Färgelanda

Telefon
0528-56 70 00
Fax
0528-714 76

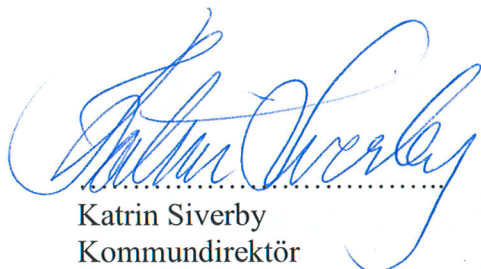
E-post
kommun@fargelanda.se
Hemsida
www.fargelanda.se

Bankgiro
890-9269
Organisationsnummer
212000-1421

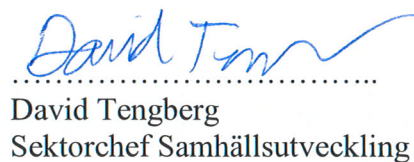

KS:s presidium har sedan att avgöra huruvida ärendet ska väckas politiskt eller ej.

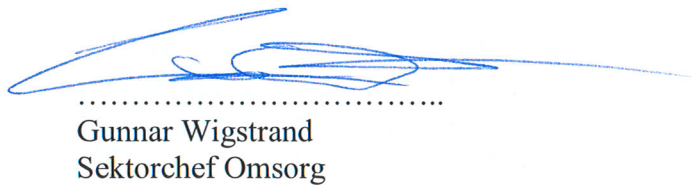
Tidpunkt – Uppdraget ska redovisas löpande enligt ovan.

Katrin Siverby
Kommundirektör

David Tengberg
Sektorchef Samhällsutveckling

Gunnar Wigstrand
Sektorchef Omsorg

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-05-27
2025/104

Kommunstyrelsen

Antagande av regler för anteckningar från presidieberedningar

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige inför regler för anteckningar från presidieberedningar i ”Reglemente Gemensamma bestämmelser och arbetsformer för kommunstyrelsens och nämnderna”, antagen av kommunfullmäktige 2022-12-19 (§ 160) i enlighet med förvaltningens förslag daterat 2025-05-27.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Linda Jansson (M) lämnade på kommunstyrelsens sammanträde 2025-03-05 in ett initiativärende gällande anteckningar på presidiemöten enligt följande:

”Förslag till beslut

- 1. Styrelsen för Kommunstyrelsen beslutar att anteckningar från presidiemöten ska föras och göras tillgängliga för styrelsen på Netpubli-cator, för att säkerställa transparens och delaktighet”.*

Det finns inga principer för presidieanteckningar, varken i lagstiftningen eller i förslag till reglementen eller liknande från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Det är heller inte vanligt förekommande att kommuner antar regler för detta, annat än vad gäller anteckningar i samband med kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Vad gäller sistnämnda fråga, håller förvaltningen på att ta fram förslag till riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt, varför dessa frågor lämnas utanför detta ärende.

Presidieberedningar är ett viktigt forum för förberedande diskussioner inför nämnd- och styrelsesammanträden. I dagsläget finns ingen formell reglering kring dokumentation från dessa möten i kommunen, vilket kan leda till otydlighet kring vilka vägledande ställningstaganden som gjorts.

I syfte att stärka transparens, rättssäkerhet och kontinuitet i det politiska arbetet förslås att följande regler införs i ”Reglemente Gemensamma bestämmelser och arbetsformer för kommunstyrelsens och nämnderna” (KF 2022-12-19, § 160):

”Anteckningar ska föras vid presidieberedningar över ställningstaganden där beredningen har en avvikande uppfattning. Anteckningarna ska distribueras på lämpligt sätt till nämndens ledamöter och ersättare samt berörda tjänstepersoner.”

Beslutsunderlag:

- Initiativärende från Linda Jansson (M), 2025-03-05
- ”Reglemente Gemensamma bestämmelser och arbetsformer för kommunstyrelsens och nämnderna” (KF 2022-12-19, § 160)

Sändlista:

Socialnämnden

Utbildningsnämnden

Administrativa avdelningen

Kommunledningsgruppen

Styrelsen för Kommunstyrelsen

Initiativärende

2025-03-05

Initiativärende angående att föra och tillgängliggöra presidieanteckning för Styrelsen för Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Styrelsen för Kommunstyrelsen beslutar att anteckningar från presidiemöten ska föras och göras tillgängliga för styrelsen på Netpublicator, för att säkerställa transparens och delaktighet.

Färgelanda

Linda Jansson (M)

KS § 26

Dnr 2025/104

Initiativärende om att tillgängliggöra presidieanteckningar KS - Linda Jansson (M)

Kommunstyrelsens beslut

Initiativärendet skickas till kommunstyrelsens presidie för beredning.

Yrkande

Ordförande yrkar på att man skickar initiativärendet till presidiet för beredning.

Linda Jansson (M) yrkar bifall till ordförandes yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Sammanfattning av ärendet

Linda Jansson (M) lämnar ett Initiativärende 2025-02-24 angående att föra och tillgängliggöra presidieanteckning för Styrelsen för Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Styrelsen för Kommunstyrelsen beslutar att anteckningar från presidiemöten ska föras och göras tillgängliga för styrelsen på Netpublicator, för att säkerställa transparens och delaktighet.

Beslutsunderlag

Initiativärende om att tillgängliggöra presidieanteckningar KS – Linda Jansson (M)

Sändlista

Kommunstyrelsens presidie

Kansliavdelningen
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-05-30
2025/179

Kommunstyrelsen

Beslut avseende avgift för gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar, under förutsättning att Riksdagen beslutar i enlighet med regeringens proposition att:

- Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter avseende nya regler i Alkohollagen (2010:1622) gällande Gårdsförsäljning av alkoholdrycker.
- en ny avgift gällande gårdsförsäljningstillstånd införs i avgiftssystemet med en avgift om 9000 kronor, tillsynsavgiften ska bestämmas senare när det kommit mer information hur den ska utföras.
- Socialnämnden för egen del beslutar, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut, att uppdra åt Dalsland & Säfles Alkohol- och tobaksenhet att komma med förslag på uppdaterade riktlinjer, tillsynsplan samt delegering av beslut med anledning av de nya reglerna i alkohollagen.
- Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendets beredning

Ärendet har hanterats av socialnämnden 2025-03-31

Sammanfattning av ärendet

Riksdagen väntas i april 2025 besluta om gårdsförsäljning av alkohol från 1 juni 2025, enligt Alkohollagen. Kommunerna ska utfärda tillstånd och bedriva tillsyn för småskaliga tillverkare som säljer egentillverkade drycker vid kunskapsarrangemang (max 0,7 l sprit, 3 l vin/starköl/jästa drycker per besök). Kommunen bör förbereda ansökningshantering och tillsyn, med en avgift på 9 000 kronor. Socialnämnden föreslås ansvara, vilket kan kräva reglementsändringar.

Ärendebeskrivning

Under april 2025 förväntas Sveriges riksdag att besluta om nya regler i Alkohollagen (2010:1622) gällande Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Ändringen kommer om den antas, att träda i kraft från och med 1 juni 2025.

För att få bedriva gårdsförsäljning kommer det krävas tillstånd. Det föreslås att kommunerna ska meddela sådana tillstånd samt utöva tillsyn av tillståndshavarna. Övriga krav för gårdsförsäljning är att alkoholdryckerna är egentillverkade. Enbart småskaliga oberoende tillverkare ska få tillstånd till gårdsförsäljning. Gårdsförsäljning ska endast få ske till konsumenter som deltar i ett kunskapshöjande besöksarrangemang som anordnats av tillverkaren. Tillståndshavaren ska få bedriva gårdsförsäljning från endast ett försäljningsställe. Försäljningen till varje enskild konsument ska inte få överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker vid samma besökstillfälle.

Inför ett eventuellt ikraftträdande av nya regler i alkohollagen bör kommunen sätta sig in i förslaget och förbereda för att kunna hantera ansökningar, fatta beslut och utöva tillsyn.

Kommunen behöver vara förberedd på att kunna hantera ansökningar och genomföra den utredning som krävs. I en del kommuner kan viss anhopning av ansökningar förväntas under sommaren.

Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd, och enligt propositionsförslaget framgår att kommunens prövning av ansökningar om gårdsförsäljning i stora delar kommer motsvara den prövning som idag görs beträffande serveringstillstånd, med vissa tillägg. Med denna bakgrund föreslås att taxan ska vara samma som vid ansökan om ett stadigvarande serveringstillstånd, som idag ligger på 9000 kronor.

Socialnämnden ansvarar för handläggning av ärenden som gäller alkoholservering, folköl- och tobaksförsäljning samt e-cigarettor och tobaksfria nikotinprodukter, och är en lokal tillsynsmyndighet enligt alkohollagen (2010:1622), lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) och lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter. Handläggningen och tillsynen utförs av Dalsland & Säfles alkohol- och tobaksenhet.

Kommunen behöver fatta beslut om socialnämnden ska ansvara för att ta emot ansökningar och besluta om tillstånd, samt bedriva tillsyn, behövs tillägg till nämndens reglemente göras.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-30

Beslut SN, dat 2025-03-31

Sändlista:

Socialnämnden

Alkohol/tobakshandläggare

SN § 33

Dnr 2025/85

Beslut SN 2025-03-31 Beslut avgift gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker

Socialnämnds beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige beslutar, under förutsättning att Riksdagen beslutar i enlighet med regeringens proposition, att

- Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter avseende nya regler i Alkohollagen (2010:1622) gällande Gårdsförsäljning av alkoholdrycker.
- en ny avgift gällande gårdsförsäljningstillstånd införs i avgiftssystemet med en avgift om 9000 kronor, tillsynsavgiften ska bestämmas senare när det kommit mer information hur den ska utföras.
- Socialnämnden för egen del beslutar, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut, att uppdra åt Dalsland & Sjöffles Alkohol- och tobaksenhet att komma med förslag på uppdaterade riktlinjer, tillsynsplan samt delegering av beslut med anledning av de nya reglerna i alkohollagen.
- Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkande

Ann Blomberg (C) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på liggande förslag och finner att nämnden bifaller detta.

Sammanfattning av ärendet

Under april 2025 förväntas Sveriges riksdag att besluta om nya regler i Alkohollagen (2010:1622) gällande Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Ändringen kommer om den antas, att träda i kraft från och med 1 juni 2025.

För att få bedriva gårdsförsäljning kommer det krävas tillstånd. Det föreslås att kommunerna ska meddela sådana tillstånd samt utöva tillsyn av tillståndshavarna. Övriga krav för gårdsförsäljning är att alkoholdryckerna är egentillverkade. Enbart småskaliga oberoende tillverkare ska få tillstånd

till gårdsförsäljning. Gårdsförsäljning ska endast få ske till konsumenter som deltar i ett kunskapshöjande besöksarrangemang som anordnats av tillverkaren. Tillståndshavaren ska få bedriva gårdsförsäljning från endast ett försäljningsställe. Försäljningen till varje enskild konsument ska inte få överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker vid samma besökstillfälle.

Inför ett eventuellt ikraftträdande av nya regler i alkohollagen bör kommunen sätta sig in i förslaget och förbereda för att kunna hantera ansökningar, fatta beslut och utöva tillsyn.

Kommunen behöver vara förberedd på att kunna hantera ansökningar och genomföra den utredning som krävs. I en del kommuner kan viss anhopning av ansökningar förväntas under sommaren.

Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd, och enligt propositionsförslaget framgår att kommunens prövning av ansökningar om gårdsförsäljning i stora delar kommer motsvara den prövning som idag görs beträffande serveringstillstånd, med vissa tillägg. Med denna bakgrund föreslås att taxan ska vara samma som vid ansökan om ett stadigvarande serveringstillstånd, som idag ligger på 9000 kronor.

Socialnämnden ansvarar för handläggning av ärenden som gäller alkoholservering, folköl- och tobaksförsäljning samt e-cigarettor och tobaksfria nikotinprodukter, och är en lokal tillsynsmyndighet enligt alkohollagen (2010:1622), lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) och lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter. Handläggningen och tillsynen utförs av Dalsland & Säfles alkohol- och tobaksenhet.

Kommunen behöver fatta beslut om socialnämnden ska ansvara för att ta emot ansökningar och besluta om tillstånd, samt bedriva tillsyn, behövs tillägg till nämndens reglemente göras.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse daterad 2025-03-11

Sändlista:

Alkohol/tobakshandläggare

Kommunstyrelsen

Ekonomiavdelningen
Tf ekonomichef
Stefan Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-05-20
2025/159

Kommunstyrelsen

Godkännande av årsredovisning 2024 för Dalslands Miljö- och Energiförbund (DMEF) samt ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i direktionen för förbundet

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisning 2024 för Dalslands Miljö- och Energiförbund och lägger den till handlingarna.

Kommunfullmäktige beviljar för Färgelanda kommuns del direktionen för Dalslands Miljö- och Energiförbund och enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för år 2024.

Ärendebeskrivning

Förbundet redovisar ett resultat för 2024 på 56 tkr, vilket är 504 tkr bättre än budgeterat resultat. Det avsevärt bättre resultatet än budgeterad nivå beror bl a på tillgångarna i överskottsfonden blev cirka 250 tkr högre än budgeterad nivå. Det förbättrade resultatet beror även på en utbetalning från Energimyndigheten avseende 2023 års OH-kostnader som utbetalades 2024.

Av årsredovisningen framgår att av förbundets sex sex konkreta mål har tre av dessa mål inte uppnåtts. Orsaken till att två av målen ej uppnås kommenteras med resursbrist. För det tredje målet (mål nr 6 avseende kostnadstäckningsgrad för myndighetsutövningen) anges att orsaken till att detta mål inte uppnås var att timavgiften för 2024 var för låg i relation kostnaderna för myndighetsutövningen.

Revisorerna

- bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
- bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande
- bedömer att årets resultat är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2024 är uppfyllda.

- bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med direktionens övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2024 är delvis uppfyllda.
- bedömer att direktionen delvis bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Revisionen tillstyrker att direktionens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024 samt att förbundets årsredovisning godkänns.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, daterad 2025-05-20

DMEF Bokslut 2024

Revisionsberättelse, daterad 2025-04-23

Granskning av årsredovisning 2024 PwC, (inkl. Granskning av god ekonomisk hushållning) daterad 2025-04-23.

Sändlista:

Dalslands miljö-och energiförbund

Dalarns Miljö
& Energiförbund

org.nr. 222000-0877

Helårsbokslut 2024-12-31

Innehållsförteckning

	Sida
Förvaltningsberättelse	
Översikt över verksamhetens utveckling	2
Förbundets ändamål och organisation	2
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Händelser av väsentlig betydelse	6
Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet	7
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	7
Balanskravsresultatet	13
Väsentliga personalförhållanden	14
Förväntad utveckling	15
 Ekonomisk redovisning	
Resultaträkning	17
Balansräkning	18
Kassaflödesanalys	19
Notförteckning	20
 Bilaga 1	
Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbete.	
 Bilaga 2	
Förbundets övergripande verksamhetsmål	

Översikt över verksamhetens utveckling

År/Tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	31 809	29 311	28 112	29 656	34 962
Verksamhetens kostnader	-32 636	-29 745	-28 485	-29 306	-32 659
Finansiellt netto	883	1 071	-1	8	-14
Årets resultat	56	638	-375	356	1 684
Soliditet	28,1%	21,7%	17,9%	30,7%	35,2%
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Antal anställda*	22	22	24	26	23

Förbundets ändamål och organisation

Förbundet ägs av kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud. Förbundets syfte och ändamål regleras i förbundsordning för Dalslands miljö- och energiförbund. Förbundet har följande inriktning:

- Förbundets operativa samverkansområde är inriktat mot miljö- och energifrågor.
- Förbundet ska vara en juridisk plattform för gemensamma avtal med mera.

Förbundet har två politiska nivåer enligt följande:

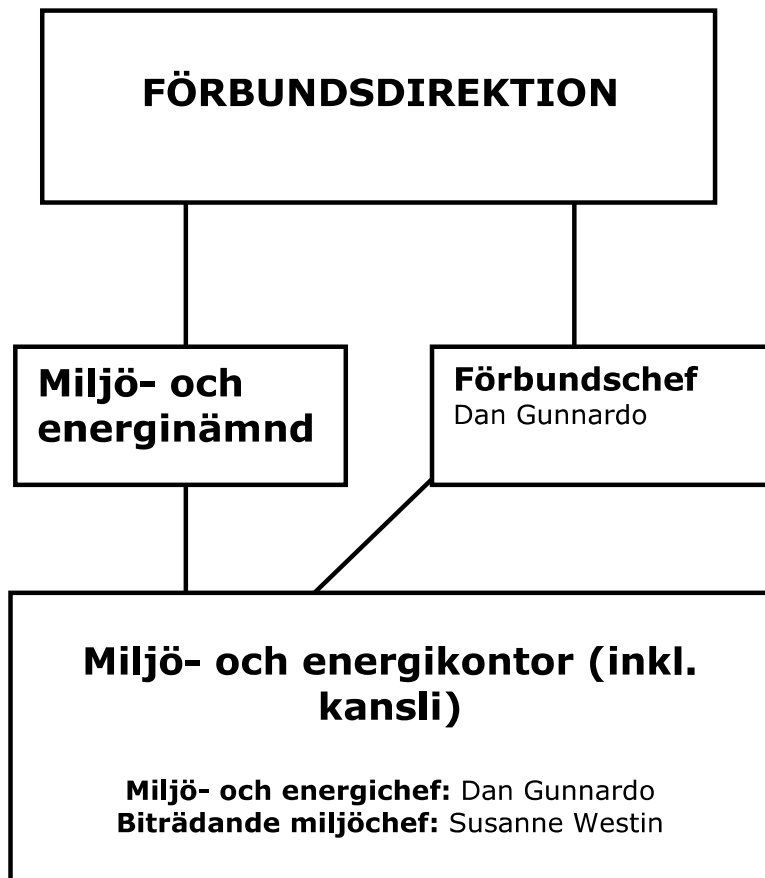
- Förbundsdirektionen: Direktionens roll regleras i förbundsordningen. Direktionen fastställer budgetram utifrån den ram som medlemmarna enats om. Direktionen fastställer också inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet.
- Miljö- och energinämnden: Nämndens roll regleras i nämndens reglemente. Nämnden ansvarar för det lagreglerade arbetet inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelskontroll. Nämnden är anställningsmyndighet för personalen inom miljö- och energikontoret och har med vissa undantag (faller då på direktionen) även personal- och arbetsmiljöansvar för verksamheten.

Förbundets tjänstemannaorganisation leds av förbundschefen och är utformad enligt följande (se även organisationsstruktur nedan):

- Miljö- och energikontor: Här finns miljö-/energi- och klimatstrategier, samordnare, miljö- och hälsoskyddsinspektörer, livsmedelsinspektörer, kalkkontrollör samt kansli. Personalen arbetar med såväl myndighetsfrågor, strategiska frågor och administration. Förbundschefen är tillika miljö- och energichef. En biträdande miljöchef har operativt ansvar för myndighetsarbetet samt arbetsmiljöansvar för myndighetspersonalen (miljö- och hälsoskyddsinspektörer och livsmedelsinspektörer).

Löne- och ekonomiadministration (stöd vid bokslut, budget, ekonomiuppföljning, löneadministration), HR-stöd och IT-stöd köps externt av Melleruds kommun.

Figur: Organisationsstruktur Dalslands miljö- och energiförbund

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Identifierade risker och konsekvensbeskrivning

- Miljöbrottslighet
- Förändrat uppdrag
- Pandemi eller annan betydande krissituation
- Kompetent personal
- Kommunbidrag
- Taxor

Se analys av riskerna i tabell nedan

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Omvärldsrisk		
Miljöbrottslighet	Risk för negativ påverkan på miljö- och hälsa. Resurskrävande tillsyn som är svår att avgiftsfinansiera. Medför betydande samhällskostnader.	- Kompetensutveckling - Förebyggande tillsyn och information - Utökad kontroll - Omvärldsbevakning - Samverkan med andra aktörer
Pandemi eller annan betydande krissituation	Risk för att såväl tillsyn som projektdrift försvåras och påverkas kvalitativt. Risk även för intäktsbortfall	- God omvärldsbevakning - Anpassning och utveckling av arbetsmetodik - Långsiktig planering
Förändrat uppdrag	Förändrade krav/riktlinjer från centrala myndigheter och/eller förändrad lagstiftning	- God omvärldsbevakning för proaktivt arbetssätt - Anpassning och verksamhetsutveckling - Kompetensutveckling - Samverkan med värdkommuner och andra miljökontor
Verksamhetsrisk		
Kompetent personal	Svårigheter att hitta kompetent personal varför det är viktigt att minimera personalomsättningen	- God arbetsmiljö - Förutsättningar för gott ledarskap - Stimulerande och utvecklande arbetsuppgifter - God löneutveckling
Kommunbidrag	Ej uppräknade kommunbidrag innebär risk för reduceringar avseende hållbarhetsarbetet, kompetensstöd till värdkommunerna, försämrad service, återbetalning av projektmedel.	- Effektivisering genom utvecklad samverkan mellan värdkommuner - Ökad finansiering av verksamheten via projektmedel - Ökad samverkan med externa aktörer - Prioriteringar
Taxor	Utebliven anpassning av taxor till kostnaden för lagstadgad tillsyn ger risker som ovan men medför också att gällande lagstiftning inte efterlevs samt riskerar en urholkning av myndighetsrollen.	- Taxor anpassas till kostnaden för lagstadgad tillsyn - Ökad kostnadseffektivitet

Pensionsförpliktelser

År/Tkr	2024	2023
Totala pensionsförpliktelser i balansräkningen		
Avsättning inklusive löneskatt	4	24
Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	0	0
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	7 212	5 668
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
Summa pensionsförpliktelse	7 216	5 692
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	8 754	7 845
Varav överskottsmedel	225	525
Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
Finansiella placeringar	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	8 754	7 845
Återlånade medel*	-1 542	-2 153
Konsolideringsgrad**	121%	138%

* Summan av pensionsförpliktelse minus summan av förvaltade medel

** Förvaltade pensionsmedel dividerat med summan av pensionsförpliktelser

Händelser av väsentlig betydelse

- Under 2024 uppmärksammade kontoret via tillsynen kopplingar till brottslig verksamhet i flera fall. Kontoret har bidragit till kommunernas brottsförebyggande arbete genom att ta initiativ till en gemensam tillsynsinsats tillsammans med bl.a. polismyndigheten, ekobrottsmyndigheten, arbetsmiljöverket och räddningstjänsten. Den gemensamma insatsen mynnade ut i ett flertal ärenden som krävde fortsatt handläggning utöver vad som hade planerats under året. Arbetet kommer kräva resurser även under 2025.
- Ett komplicerat och tidskrävande ärende rörande hantering av förorenade massor har prioriterats före annan planerad tillsyn. Ärendet har tagit mycket tid i anspråk under året och ett flertal handläggare kommer att behöva avsätta tid för den fortsatta handläggningen även under 2025.
- Miljö- och lantbrukstillsynen har inte kunnat genomföras i enlighet med verksamhetsplanen på grund av resursbrist och att extra mycket handläggningstid har ägnats åt några mer komplexa och tidskrävande ärenden.
- Länsstyrelsen granskade miljö- och energinämndens tillsyn enligt miljöbalken under året. Åtgärder har vidtagits och kompletteringar har överlämnats enligt Länsstyrelsen önskemål. Länsstyrelsen har ännu inte tagit slutgiltig ställning i frågan.
- DMEF har i samarbete med Bengtsfors kommun och Sajkla genomfört en inventering kring potentialen för återanvändning av möbler i den kommunala verksamheten. Förhoppningen är att erfarenheterna från detta arbete ska kunna användas även för övriga kommuner.
- Inom LOVA-projektet Dalboslätten har fyra st. fosfordammar anlagts under året. Finansiering är även säkrad för en stor våtmarksanläggning som avses färdigställas under början av 2025.
- Inom LONA-projektet Grön infrastruktur och ekosystemtjänster har förbundet genomfört en trädinventering inom stora delar av kommunernas tätorter under 2024 samt en utredning/analys kring områden av värde för grön infrastruktur.
- DMEF medverkar i Interregprojektet GreenFleets tillsammans med bl.a. Fyrbodals kommunalförbund, och danska kommuner. Projektets inriktning sammanfaller väl med flera av de klimatlöften som kommunerna antagit inom fossilfria transporter och upphandling.

En sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbete 2024 redovisas som bilaga 1 till helårsbokslutet.

Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet

Verksamhetens omfattning

Dalslands miljö- och energiförbunds verksamhet bedrivs i enlighet med fastställd förbundsordning i samverkan med förbundets värdkommuner och omfattar 23 heltidstjänster. Dalslands miljö- och energiförbund är huvudman för verksamheten. Verksamheten ska genom en effektiv och riskbaserad tillsyn, samt miljö- och energistrategiskt arbete bidra till ett hållbart samhälle. Globala, nationella och regionala miljömål ska implementeras i miljö- och energikontorets arbete och genomsyra både den operativa tillsynen, övrig tillsyn samt det miljö- och energistrategiska arbetet. Det energi- och klimatstrategiska arbetet samt energi- och klimatrådgivningen innefattar även Åmåls kommun.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Det myndighetsreglerade arbetet styrs av gällande lagstiftning. Dalslands miljö- och energinämnd är ansvarig för det myndighetsreglerade arbetet. Resursbehovet för det myndighetsreglerade arbetet fastställs av nämnden i form av en lagreglerad resursbehovsutredning. Prioriteringar, målsättningar och inriktningar av det myndighetsreglerade arbetet fastställs årligen av nämnden i form av en tillsyns- respektive kontrollplan. Uppföljning sker löpande genom återrapporteringar till nämnden samt via del- och helårsbokslut.

Inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet beslutas av förbundets direktion i samverkan med värdkommunerna. Inriktningen fastställs i en årlig verksamhetsplan. Uppföljning sker löpande genom återrapporteringar till direktionen samt via del- och helårsbokslut.

Direktionen fastställer budget för förbundet inom den ram som värdkommunerna enats om. Kommunbidrag till förbundet beslutas av respektive kommuns kommunfullmäktige. Nämnden föreslår taxor för nämndens verksamhet till direktionen. Direktionen beslutar om rekommenderade taxor till respektive kommuns kommunfullmäktige. Internkontroll för förbundets verksamhet fastställs och redovisas årligen till såväl nämnd som direktion.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. För ekonomin och verksamheten ska anges mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Avstämning av god ekonomisk hushållning

Förbundets verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning. Det innebär att förbundet ska ha en hög ekonomisk medvetenhet bland chefer och medarbetare samt att uppsatta mål för verksamheterna följs och ger de effekter som önskas från förbundets uppdragsgivare.

Ur ett finansiellt perspektiv betyder god ekonomisk hushållning att vi har att hålla oss till de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten.

För 2024 har direktionen fastställt följande finansiella mål förförbundet:

- Förbundets soliditet ska uppgå till minst 5%
- Förbundet ska ha en god kassalikviditet överstigande 100%

För helåret 2024 är förbundets nettoresultat respektive budgetavvikelse (se även notering under ekonomisk analys nedan)

- Nettoresultat: 56 tkr
- Budgetavvikelse: +504 tkr
- Soliditet: 28,1%, mål uppfyllt.
- Kassalikviditet: 120%, mål uppfyllt.

Ur ett verksamhetsmässigt perspektiv bedöms förbundet arbeta i enlighet med de övergripande målen för förbundet (se bilaga 2). Avseende de sex konkreta målen i nämndens verksamhetsplan har tre av målen uppnåtts medan tre av målen inte har uppnåtts (se även bilaga 1 till delårsbokslutet). Orsaken till att två av målen inte uppnåtts beror på resursbrist. För det tredje målet (mål nr. 6 avseende kostnadstäckningsgrad för myndighetsutövningen) konstateras att orsakerna till att målet inte uppnås vara att timavgiften 2024 var för låg i relation till kostnaderna för myndighetsutövningen, att en alltför liten del av restiden i myndighetsutövningen finansieras via timavgift samt kostnader till följd av behovet av inspektörer på konsultbasis 2024.

Förbundet uppvisar ett positivt nettoresultat och ett positivt resultat i förhållande till budget. Förbundet uppfyller de finansiella målen avseende soliditet och god kassalikviditet. En samlad bedömning är att förbundet uppfyller god ekonomisk hushållning.

Ekonomi/finans

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 1010

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	12 543	9 955	0	12 543
Finansiella intäkter	0	5	0	0
Summa intäkter	12 543	9 960	0	12 543
Kostnader				
Personalkostnader	6 128	4 342	0	6 128
Övriga kostnader	6 415	5 616	0	6 415
Finansiella kostnader	0	2	0	0
Summa kostnader	12 543	9 960	0	12 543
Årets resultat	0	0	0	0

Miljö och energikontoret

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 2010

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	18 128	18 257	17 149	979
Intäkter kalkning	4 461	3 794	0	4 461
Finansiella intäkter	892	1 069	555	337
Summa intäkter	23 480	23 119	17 704	5 776
Kostnader				
Personalkostnader	14 680	14 577	14 659	21
Övriga kostnader	4 077	4 006	3 393	684
Kostnader kalkning	4 658	3 897	100	4 558
Finansiella kostnader	9	1	0	9
Summa kostnader	23 424	22 481	18 152	5 272
Årets resultat	56	638	-448	-504

Miljö-och energikontoret inkl. kansli

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 1010-2010 inklusive driftsprojekt

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	33 463	29 871	17 149	16 314
Intäkter kalkning	4 461	3 794	0	4 461
Finansiella intäkter	892	1 074	555	337
Avgår interna intäkter	-6 115	-4 353	0	-6 115
Summa intäkter	32 701	30 385	17 704	14 997
Kostnader				
Personalkostnader	22 253	19 850	14 659	7 593
Övriga kostnader	11 840	10 314	3 393	8 447
Kostnader kalkning	4 658	3 933	100	4 558
Finansiella kostnader	9	3	0	9
Avgår interna kostnader	-6 115	-4 353	0	-6 115
Summa kostnader	32 645	29 747	18 152	14 493
Årets resultat	56	638	-448	-504

Ekonomisk analys

Helåret 2024 visar ett resultat motsvarande +56 tkr.

I relation till budget visar helåret +504 tkr.

Resultatet för helåret 2024 visar ett positivt resultat relaterat till budget. Detta beror framförallt på att tillgångarna i överskottsfonden visade sig vara större än budgeterat (förbundet fick information om detta först under 2024) samt på grund av en sen återbetalning (under 2024) från Energimyndigheten avseende den förstärkta energi- och klimatrådgivningen (EKR) som förbundet ansökte om 2023. Den sena återbetalningen från Energimyndigheten härrör utifrån att förbundet för 2023 sökte, och fick, bidrag för förstärkt EKR. I ett inledande skede så meddelade Energimyndigheten att förbundet inte kunde få ersättning för OH-kostnader kopplade till EKR. Energimyndigheten ändrade sig sedermera avseende detta och utbetalade OH-kostnader avseende 2023 i efterskott, varför dessa påverkar resultatet 2024. Tillgångarna i överskottsfonden visade sig uppgå till drygt 800 000, dvs ca 250 000 mer än budgeterat. Den sena utbetalningen avseende OH-kostnader för EKR 2023 uppgår till drygt 330 000 kr. Sammantaget innebär det att dessa faktorer påverkar 2024 års resultat med ca 580 000 kr i positiv riktning. Utan dessa faktorer hade 2024 års resultat visat ett negativt utfall om ca -524 000 kr. Det bör

poängteras att någon ersättning för OH-kostnader för EKR inte erhålls för 2024 och inte heller kommer att erhållas för 2025 då bidragen för EKR sänkts både 2024 och 2025 i relation till nivån 2023.

Differensen avseende utfall resp. budget för posten övriga kostnader beror i huvudsak på högre kostnader än budgeterat för; inspektörer på konsultbasis, räkenskapsrevisioner samt årlig kostnad för medverkan i Luftvårdsförbund Väst.

Differensen avseende utfall resp. budget för verksamhetens intäkter beror i huvudsak på nämnd återbetalning avseende EKR 2023, bidrag för EKR 2024 (budgeterades ej då bidragets storlek var okänd), kompensation för höga sjuklönekostnader samt ett mindre överskott i ett avslutat projekt (LOVA-Valboån).

Sammanfattande avstämning av verksamhetsmål och utförandet av verksamheten

Övergripande mål för förbundets verksamhet

Övergripande mål för förbundets verksamhet fastställdes av direktionen 2024-02-22, se bilaga 2. Förbundet bedöms arbeta i enlighet med de övergripande målen.

Konkretiserade mål i verksamhetsplan för Dalslands miljö- och energinämnd

Mål 1	Tillsyn ska utföras på minst 150 stycken miljöfarliga verksamheter under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 150 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet kunde inte nås på grund av resursbrist, se vidare i bilaga 1. Totalt besöktes 118 verksamheter.
Mål 2	Tillsyn ska utföras på minst 50 stycken lantbruk under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 50 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet kunde inte nås på grund av resursbrist, se vidare i bilaga 1. Totalt besöktes 35 verksamheter.
Mål 3	Tillsyn ska utföras på minst 80 stycken hälso- och säkerhetsverksamheter under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 80 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet är uppnått
Mål 4	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende rutiner för att garantera säkerheten vid vattenverk och reservoarer ha utförts vid samtliga kommunala vattenverk och distributionsanläggningar som producerar respektive tillhandahåller dricksvatten till mer än 2 000 personer.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar med aktuell produktionsstorlek som kontrollerats med avseende på säkerheten vid vattenverk och reservoarer 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Målet är uppnått

Mål 5	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten ha utförts vid samtliga kommunala dricksvattenanläggningar som producerar över 100 m ³ dricksvatten per dygn.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar med aktuell produktionsstorlek som kontrollerats med avseende på mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Målet är uppnått
Mål 6	Finansieringen av miljö- och energinämndens myndighetsutövning ska till minst 55% vara avgiftsfinansierad.	Avseende 2024 så anses målet uppfyllt när avgiftsintäkterna är minst 50% i relation till nämndens kostnader för myndighetsutövning.	Kostnadstäckningsgraden uppgick till ca 42,5%. Orsakerna till att målet inte uppnås är framför allt följande: • En alltför låg timavgift som inte täcker kostnaderna för myndighetsutövningen. • En alltför liten del av restiden vid myndighetsutövningen täcks av timavgift. • Kostnader till följd av behov av inspektörer på konsultbasis

Utförandet av myndighetsuppdraget och det strategiska arbetet

Myndighetsarbetet

Myndighetsarbetet har under året påverkats av resursbrist till följd av två vakanser och sjukskrivningar. Därutöver har mer tid än planerat ägnats åt handläggning av några mer tidskrävande ärenden, bl.a. kopplade till miljöbrottslighet. För att delvis kompensera resursbristen har konsultstöd motsvarande 0,75 heltidstjänst anlitats. Ny personal rekryterades under året som var på plats under sensommaren.

Med anledning av ovanstående kunde inte myndighetsarbetet genomföras i sin helhet enligt tillsynsplanen. Det var främst miljö- och lantbrukstillsynen som inte kunde genomföras i sin helhet samt i mindre omfattning även livsmedelskontrollen.

Det strategiska arbetet

Det strategiska arbetet har fortlöpt i huvudsak enligt verksamhetsplanen. Formerna för arbetet med en gemensam energiplan (klimatlöfte) försvåras dock av att det inte finns en samsyn mellan kommunerna om en revidering av den befintliga vindbruksplanen ska ingå i arbetet eller inte. Kommunernas resurser avseende upphandlarfunktioner är för närvarande mycket ansträngda, vilket har påverkat klimatlöften med koppling till

upphandling samt arbetspaketet "upphandling av fossilfria transporter" i Interregprojektet GreenFleets.

Arbetet med miljöforum som samverkansform för det strategiska arbetet mellan kommunerna och förbundet fortgår med genomförda forum under våren och hösten.

Förbundets samarbete med Bengtsfors kommun och Sajkla med en inventering av möbler kring potentialen för återanvändning (klimatlöfte) har fortgått under året. Förhoppningen är att metodiken även ska kunna användas i övriga kommuner.

Arbetet i aktuella projekt fortskrider enligt plan, se dock notering ovan avseende Interregprojektet GreenFleets. Inom LOVA-projektet Dalboslätten har fyra st. fosfordammar anlagts och finansiering är säkrad för en mycket stor våtmark. Samverkan mellan kommunerna och förbundet fortskrider i flera olika forum (se bilaga 1). Nystartade forum under 2024, där förbundet medverkar och/eller processleder, är en kommungemensam fastighetsgrupp, en kommungemensam naturvårdsgrupp samt Bengtsfors hållbarhetsgrupp.

Energi- och klimatrådgivning sker enligt plan. Särskild rådgivning har erbjudits företag kring möjligheterna att söka stöd via bl.a. klimatklivet.

En utförlig redovisning av myndighetsuppdraget och det strategiska arbetet redovisas i bilaga 1.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna. Ett negativt balanskravsresultat ska regleras under de närmast följande tre åren.

År/Tkr	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	56	638	-375
- Samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	56	638	-375
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserven	0	0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserven	0	0	0
= Årets balanskravsresultat	56	638	-375

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

	2024-12-31		2023-12-31	
	<i>Antal</i>	<i>varav män</i>	<i>Antal</i>	<i>varav män</i>
Miljö- och energikontor inkl kansli (fast anställda)	22	5	22	5
Summa	22	5	22	5

Sjukfrånvaro

	2024-12-31	2023-12-31
Sjukfrånvaro totalt %	10,45%	7,4%
Sjukfrånvaro dag 15-90	0,7%	2,4%
Sjukfrånvaro >90 dagar	7,8%	2,0%
Sjuklönekostnad kr *	156 317kr	177 587kr

*kostnader för sjuklön är hämtade i ekonomisystemet (exkl. PO)

Förväntad utveckling

Faktorer som påverkar förbundets utveckling i form av möjligheter, förväntningar och kända förhållanden

- Kommunbidragen till förbundet ligger idag på samma nivå som 2019. Miljö- och energinämndens avgiftsnivå för tillsyn/kontroll enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen har också den legat oförändrad sedan 2019 förutom en mindre höjning av timtaxan inför 2024. Inför 2025 har taxenivån höjts enligt principen om en timavgift motsvarande den 25:e lägsta percentilen inom Fyrbodal samt årlig uppräknings enligt PKV. Direktionen uttalade dock även att höjningen av avgiften skulle kompenseras genom att kommunernas driftbidrag minskade i samma omfattning (skillnaden mellan nämndens resp. direktionens förslag till timtaxa).

Miljö- och energikontoret har beräknat att den av direktionen föreslagna höjningen av taxenivån inte ger tillräcklig kostnadstäckning i relation till nämndens kostnader för den lagstadgade myndighetsutövningen.

Att inte anpassa avgiftsnivån till kostnaderna för tillsynen är den faktor som bedöms vara den viktigaste när det gäller förbundets möjligheter att klara sitt uppdrag. Om taxan inte anpassas till kostnaderna för den lagstadgade tillsynen så riskerar det att leda till en successiv nedmontering av förbundets möjligheter att klara sitt uppdrag. Att inte ha en tillräcklig kostnadstäckning för den lagstadgade tillsynen via taxan är inte heller förenligt med gällande lagstiftning och riskerar att leda till en urholkad myndighetsfunktion.

- De utredningar av förbundets verksamhet som genomfördes 2021 och 2022 (utveckling av förbundets verksamhet samt finansieringsprinciper för förbundet), rekommenderade kommunerna att pröva/genomföra ett flertal åtgärder. De åtgärder som utredningarna rekommenderade bedömdes ge positiva effekter avseende såväl kvalitet och effektivitet för såväl kommunerna som förbundet. Det handlade bl.a. om att samordna myndighetsfunktionerna inom alkohol/tobak och bygg med förbundets myndighetsfunktion inom miljö och livsmedel samt ett antal finansieringsprinciper av förbundets verksamhet. Tyvärr har inga av dessa rekommendationer prövats/genomförts och inte heller utretts vidare, dock med undantag av taxans koppling till 25:e lägsta percentilen i Fyrbodal med uppräknings enligt PKV. Detta är negativt för förbundets möjligheter till utveckling av verksamheten.
- Förbundets värdefullaste tillgång är kompetent personal och det är avgörande att ha fortsatt tillgång till sådan för förbundets fortsatta utveckling. En viktig faktor för fortsatt tillgång till kompetent personal bedöms vara de framtida förutsättningarna för förbundet. I det sammanhanget bedöms det vara viktigt att frågor avseende förbundets fortsatta utveckling präglas av en samsyn kring behovet av samverkan och värdet av kompetent personal samt vilja till just utveckling även i ekonomiskt ansträngda situationer.
- En fortsatt utveckling av såväl förbundet som värdkommunerna kring faktorer/områden där varken förbundet eller värdkommunerna har full rådgivning, men som är viktiga för en fortsatt utveckling av förbundet och värdkommunerna,

kräver utvecklad samverkan med externa aktörer. Möjligheterna att ta fram gemensamma processer och arbetssätt mellan såväl värdkommunerna som mellan värdkommunerna och förbundet för en utvecklad och strukturerad samverkan med externa aktörer, bedöms ha stor betydelse för den förväntade utvecklingen för såväl förbundet som värdkommunerna.

- Förbundet har genom sin tillsynsverksamhet noterat en tydlig ökning av miljöbrottsrelaterad verksamhet under senare år. Miljöbrottsrelaterad verksamhet medför stora miljö- och hälsorisker, betydande samhällskostnader samt osund konkurrens. Det bedöms finnas ett stort behov av att öka tillsynsresurserna avseende miljöbrottsrelaterad verksamhet. Förbundets finansieringsmöjligheter försvårar dock möjligheterna att avsätta tillräckliga resurser för detta arbete.

Resultaträkning

Belopp i tkr		Bokslut 2024	Bokslut 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	Not 2	31 809	29 311	17 149	14 660
Verksamhetens kostnader	Not 3	-32 636	-29 745	-18 152	-14 483
Verksamhetens nettokostnader		-828	-433	-1 003	176
Finansiella intäkter	Not 4	892	1 074	555	337
Finansiella kostnader	Not 5	-9	-3	0	-3
Resultat efter finansiella poster		56	638	555	334
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		56	638	-448	504

Nettoresultat

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2022
Miljö- och energikontoret	56	638	-448	504
Driftprojekt	0	0	0	0
				0
Summa	56	638	-448	504

Balansräkning

Belopp i tkr		Bokslut 2024	Bokslut 2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar		0	0
Finansiella anläggningstillgångar	Not 6	0	1 094
Summa anläggningstillgångar		0	1 094
Omsättningstillgångar			
Fordringar	Not 7	6 193	6 366
Kassa och bank	Not 8	7 726	10 295
Summa omsättningstillgångar		13 918	16 662
SUMMA TILLGÅNGAR		13 918	17 755
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Not 9			
varav årets resultat		-3 907	-3 851
		-56	-638
Avsättningar			
Pensionsavsättningar	Not 10	-4	-24
Skulder			
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	Not 11	-10 007	-13 880
Summa skulder		-10 007	-13 880
S:A EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKUL		-13 918	-17 755
Soliditet		28,1%	21,7%

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr		Bokslut 2024	Bokslut 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	Not 9	56	638
Återbetalning eget kapital till kommuner		0	0
Förändring av pensionsavsättningar	Not 10	-20	24
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		36	662
Ökning (-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	Not 7	174	-357
Ökning (+)/minskning(-) kortfristiga skulder	Not 11	-3 873	-846
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-3 663	-540
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar			
Investering i finansiella anläggningstillgångar			
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0	0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Ökning av långfristiga fordringar			
Minskning av långfristiga fordringar	Not 6	1 094	1 094
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1 094	1 094
Periodens kassaflöde		-2 568	553
Likvida medel vid årets början		10 295	9 742
Likvida medel vid periodens slut		7 726	10 295

Notförteckning

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2018-597) om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Pensioner

Förpliktelse för pensionsåtaganden för anställda i förbundet är beräknade enligt RIPS21.

Notförteckning till resultaträkningen

Belopp i tkr	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Not 2 Verksamhetens intäkter		
Årsavgifter tillsyn	1869	2705
Tillsyns- och prövningsavgifter	3836	2642
Bidrag kalkning	4461	3794
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Bengtsfors	3235	3236
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Dals Ed	1622	1637
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Färgelanda	2270	2277
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Mellerud	3241	3218
Bidrag energisamverkan (VHT 2251)	706	706
Bidrag energimyndighet (VHT 2251)	845	1403
Försälj tjänst energi och klimatrådgivning till annan kommun	213	176
Intäkter lönesystem HR+	2027	1377
Intäkter implementering HR-system	1330	1580
Intäkter VA-system	284	257
Intäkter plan/bygg-system	160	144
Intäkter ekonomisystem Xledger	2614	2251
Extern finansiering av projekt hos miljökontoret	2615	1197
Övriga intäkter	481	711
S:a verksamhetens intäkter	31809	29 311

Not 3 Verksamhetens kostnader

Personalkostnader	-16 138	-15 497
Hyror	-641	-605
Material	-105	-209
Köpta tjänster	-9 442	-8 146
Kostnad för revision	-286	-170
Övriga kostnader	-6 024	-5 118
S:a verksamhetens kostnader	-32 636	-29 745

Not 4 Finansiella intäkter

Ränteintäkter kundfordringar	7	5
Ränteintäkter Dalslands Sparbank	40	0
Överskottsfonden	845	1069
S:a finansiella intäkter	892	1 074

Not 5 Finansiella kostnader

Dalslands Sparbank Ekonomisystem	0	0
Dalslands Sparbank Löne/PA-system	0	0
Övriga räntekostnader	-9	-3
Övriga finansiella kostnader	0	0
S:a finansiella kostnader	-9	-3

Notförteckning till balansräkningen

Belopp i tkr	Bokslut 2024	Bokslut 2023
--------------	-----------------	-----------------

Not 6 Finansiella anläggningstillgångar

Långfristiga fordringar	0	1 094
S:a finansiella anläggningstillgångar	0	1 094

Not 7 Kortfristiga fordringar

Kortfristig del av långfristig fordran	1 094	1 094
Kundfordringar	3216	3 021
Skattekonto	10	263
Moms	256	630
Lönefordran	0	1
Förutbetalda kostnader	119	145
Upplupna intäkter	80	103
Övriga interimfordringar	78	0
Periodiseringsfordringar	1339	1 109
S:a kortfristiga fordringar	6 193	6 366

Not 8 Kassa och bank

Bank	7 726	10 295
S:a kassa och bank	7 726	10 295

Not 9 Eget kapital

Återbetalning till medlemskommunerna	0	0
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	-3851	-3 213
Årets resultat	-56	-638
Utgående balans eget kapital	-3907	-3 851

NOT 10 Avsättningar

Avsättningar för pensioner till förtroendevalda	-3	-19
Löneskatt på avsättning för pensioner till förtroendevalda	-1	-5
Summa avsättningar	-4	-24

Not 11 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	-1 479	-2 105
Utgående moms	-784	-569
Arbetsgivaravgifter/ kollektiva avgifter	-248	-243
Preliminärskatt	-200	-208
Semesterlöneskuld	-787	-637
Pensionskostnader individuell del	-397	-394
Särskild löneskatt individuell del	-1 236	-851
Övriga kortfristiga skulder	-362	-278
Inkomstförskott	-4 514	-8 595
S:a kortfristiga skulder	-10 007	-13 880

Beviljad checkkredit 1000 tkr.

Till kommunfullmäktige i
Dals-Eds, Bengtsfors,
Färgelandas och Melleruds
kommuner

Revisionsberättelse för år 2024

Vi har granskat verksamheten i Dalslands Miljö och Energiförbund under 2024. Granskningen har utförts i enlighet med kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Efter genomförd granskning av 2024 års verksamhet framför vi följande:

- Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
- Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Vi bedömer att årets resultat är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målen för 2024 är uppfyllda.
- Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2024 är delvis uppfyllda.
- Vi bedömer att direktionen delvis bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt men på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi tillstyrker att direktionens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024 samt att förbundets årsredovisning godkänns.

Mellerud 2025-04-23

Katarina Norgren
Mellerud

Pia Axelsson
Dals-Ed

Johan Lorentzon
Mellerud

Ann-Britt Dahl
Färgelanda

Johanna Nilsson
Bengtsfors

Deltagare

KATARINA NORGRÉN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 15:25:18 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: KATARINA NORGRÉN

Katarina Norgren

Leveranskanal: E-post

PIA AXELSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 14:25:55 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson

Leveranskanal: E-post

JOHAN LORENTZON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-24 06:47:58 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: JOHAN INGEMAR
LORENTZON

Johan Lorentzon

Leveranskanal: E-post

ANN-BRITT DAHL Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 17:28:01 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANN-BRITT DAHL

Ann-Britt Dahl

Leveranskanal: E-post

JOHANNA NILSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 17:45:30 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: JOHANNA NILSSON

Johanna Nilsson

Leveranskanal: E-post

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024-12-31

Dalslands Miljö- och Energiförbund

Revisionsrapport
April 2025

*Projektledare
Caroline Löfstedt
Kvalitetssäkrare
Lars Dahlin*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att direktionen ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Direktionen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med medlemskommunernas fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, 11:20, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har sakgranskats av economichef.

Om årsredovisning 2024

lakttagelser

- Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024 och som behandlats av direktionen 2025-04-10. Direktionen har därmed överlämnat årsredovisningen till medlemskommunernas fullmäktige och revisorer inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).
- Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för förbundets verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2024 visar följande:
- Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att direktionen sammantaget bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram.
- Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om förbundets finansiella stabilitet. Av flerårsöversikten framgår att soliditeten har *ökat* senaste åren. Soliditet (inklusive pensionsåtagande) per 2024-12-31 uppgår till 28,1 procent.
- Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 10,45 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Direktionen har beslutat om finansiella mål och verksamhetsmål avseende god ekonomisk hushållning.
- I förvaltningsberättelsen redovisas ett särskilt avsnitt benämnt "God ekonomisk hushållning".
- I årsbokslutet redovisas att båda finansiella målen är uppfyllda.
- I årsbokslutet redovisas att förbundet bedöms arbeta i enlighet med de övergripande målen för förbundet. Avseende de sex konkreta målen har tre av målen uppnåtts medan tre av målen inte har uppnåtts, som bland annat uppges bero på resursbrist. Sett till indikatorernas utfall för målen som inte uppnåtts, noterar vi att måluppfyllelsen landat mellan 70-85 procent. Därmed bedömer vi sammantaget att tre mål har uppnåtts och tre mål har delvis uppnåtts.
- Direktionen lämnar den sammanfattande bedömningen att förbundet uppfyller god ekonomisk hushållning.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Balanskravsutredning redovisas som ett separat avsnitt i förvaltningsberättelsen..
- Förbundet redovisar ett positivt balanskravsresultat om 56 tkr för år 2024.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Ja, uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att båda finansiella målen uppnås.

- **Verksamhetsmål**

Delvis uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att av sex operativa mål uppnås tre mål och tre mål uppnås delvis.

2. Revisionsfråga 2

Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ja, uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att förbundet redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2024.

2025-04-23

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Caroline Löfstedt

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av [klientens namn] enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Dalarnas Miljö
& Energiförbund

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 4

Sammanträdesdatum

2025-04-10

DMEF § 3

Dnr 2024/162.ADM

Helårsbokslut 2024

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att fastställa årsredovisningen för år 2024. Miljönämnden har 2025-03-27 behandlat sin del i bokslutet.

Årsbokslut överlämnas till revisorerna för granskning.

Direktionen uppdrar till förbundschefen att i särskild skrivelse överlämna frågan om beviljande av ansvarsfrihet för år 2024 till medlemskommunerna.

Sammanfattning av bokslut 2024

Bokslut 2024 för Dalarnas miljö- och energiförbund är framtaget av förbundschef/miljö- och energichef i samarbete med ekonomienheten i Melleruds kommun.

Förbundet uppvisar ett positivt nettoresultat motsvarande 56 000 kr för 2024. Det bör noteras att det positiva resultatet beror på framförallt följande faktorer:

- Ianspråktagande av överskottsfond för kompensation av ökade pensionskostnader (ca 800 000 kr)
- Ersättning från Energimyndigheten för OH-kostnader för den extra energi- och klimatrådgivningen under 2023 (ca 330 000 kr)

De finansiella målen (soliditet och likviditet) är uppfyllda avseende 2024.

Beredning:

Presidium 2025-03-24

Förbundschefens tjänsteskrivelse

Dalslands Miljö
& Energiförbund

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 5

Sammanträdesdatum

2025-04-10

Forts § 3

Beslutsgång:

Ordföranden Per-Erik Norlin (S) frågar på förslaget och finner att direktionen bifaller detta.

Bilaga: Bokslut 2024 för Dalslands miljö- och energiförbund med tillhörande bilagor 1 och 2.

Expedieras:

KF Bengtsfors kommun

KF Dals-Eds kommun

KF Färgelanda kommun

KF Melleruds kommun

Ekonomiavdelningen
Tf ekonomichef
Stefan Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-05-30
2025/181

Kommunstyrelsen

Godkännande av Fyrbodals kommunalförbunds årsredovisning 2024 och ställningstagande till ansvarsfrihet till enskilda ledamöter och ersättare

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024 för Fyrbodals kommunalförbund och lägger den till handlingarna.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen för Fyrbodals kommunalförbund samt de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för 2024 års verksamhet.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Fyrbodals kommunalförbund har överlämnat en årsredovisning jämte revisionsberättelse för 2024.

Omsättningen uppgick till 61,3 mkr (50 mkr) varav basverksamheten omsätter 10,4 mkr (10,4 mkr). Intäkter utöver medlemsavgiften från kommunerna kommer i huvudsak från EU:s strukturfonder och övriga program, Västra Götalandsregionen och staten.

Årets resultat uppgick till -1,8 mkr, jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Det negativa resultatet beror på största del på nedskrivning av aktieinnehavet i Innovatum.

Eget kapital uppgick till 4,4 mkr (6,2 mkr). Förbundet uppfyller ett av tre finansiella mål. Förbundet når inte målet om en budget i balans, vilket till största del beror på nedskrivning av aktieinnehav i Innovatum. Målet om en långsiktig stabil soliditetsnivå nås inte heller. Soliditeten uppgick i bokslutet till 7% (8%), vilket är en minskning från 2023 med 1 %. Förbundet har tre insatsområde för regional utveckling med utvecklingsområden med åtta delmål för 2024 som enligt redovisning följer plan.

Revisionen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och direktionens interna kontroll varit tillräcklig. Revisionen anser direktionen har bedrivit verksamheten från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt men kan inte uttala sig om direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, i enlighet med förbundsordningen § 3. Resultatet enligt årsredovisningen är i stort sett förenligt med finansiella mål och verksamhetsmål.

Revisorerna tillstyrker att förbundsdirektionen beviljas ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-21

Årsredovisning, dat 2025-04-23

Beslut Fyrbodal, dat 2025-04-23 §46

Revisionsberättelse, dat 2025-04-29

Yttrande över årsredovisning, dat 2025-04-28

God ekonomisk hushållning, dat 2025-04-07

Sändlista:

Fyrbodals kommunalförbund

Årsredovisning 2024

Fyrbodals
kommunalförbund

Innehåll

Förbundsdirektör och ordförande om verksamheten.....	3
Uppföljning av verksamheten 2024.....	6-18
Insatsområde 1: Regional utveckling.....	8-11
Insatsområde 2: Kompetensförsörjning.....	12-14
Insatsområde 3: Vårldsförutveckling.....	15-18
Bokslut.....	20-54
Förvaltningsberättelse.....	20-38
Inledning.....	20
Översikt över verksamhetens utveckling.....	20
Den kommunala koncernen.....	20-24
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	25-31
Händelser av väsentlig betydelse.....	31
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	32
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	33-35
Balanskravsresultat.....	35
Väsentligapersonalförhållanden.....	35-37
Förväntad utveckling.....	37-38
Tabeller.....	39-51
Resultaträkning (tkr).....	39
Balansräkning (tkr).....	40
Kassaflödesanalys (tkr).....	42
Noter.....	44-51
Tabeller	
Driftsredovisning.....	52
Förteckningar.....	53-54

Genom att vara ett **Forum** för möten, samtal och samverkan, med **Flerstämmig** röst från samhällets alla olika delar, där ömsesidigt **Förtroende** gentemot kommunerna, regionen och andra aktörer ger utveckling, visioner och idéer **Framåt** stärker förbundet kommunernas intressen och bidrar till en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen.

I en osäker tid behövs samverkan mer än någonsin

2024 har varit ett år som präglats av fortsatt komplexa utmaningar. Fyrbodals kommunalförbund och medlemskommunerna har – precis som många andra – påverkats av den utmanande, osäkra och ekonomiskt ansträngande tid vi lever i. För att möta och hitta lösningar tillsammans på utmaningarna har samverkan över kommungränserna behövts mer än någonsin.

På den västsvenska politiska arenan har infrastrukturbehov, elbrist och civilt försvar diskuterats flitigt. Våldsvågen, internationella kriser och digitaliseringens risker har fortsatt att påverka samhällsutvecklingen, samtidigt som cybersäkerhet, AI och automation har blivit alltmer viktiga frågor. Inflation och räntenivåer har begränsat kommunernas möjligheter att driva utvecklingsarbete.

För att möta dessa utmaningar kraftsamlar Fyrbodals kommunalförbund och fungerar som en samlande kraft för sina medlemskommuner, näringsliv och andra aktörer. Genom gemensamma insatser stärker vi Fyrbodals konkurrenskraft och skapar en attraktiv region för både invånare och företag. Kommunernas politiker och tjänstepersoner möts regelbundet för erfarenhetsutbyte och för att möjliggöra samverkan och göra gemensamma satsningar.

Fyrbodals driver på i frågor om viktiga infrastrukturens satsningar, såsom utvecklingen av fyra stationsområden i Dalsland, projekt för hållbar mobilitet samt utbyggnad av el och förnybar energi. Det råder politisk enighet om att E45:an ska prioriteras i den nationella infrastrukturplanen, och Uddevalla hamns expansion får stöd från övriga medlemskommuner. Ett supportpapper för etablering av en kriminalvårdsanstalt i Åmål har tecknats. En energioverenskommelse är tecknad mellan kommunalförbundet och Västra Götalandsregionen.

Näringslivet och den offentliga sektorn får stöd i omställningen till en mer cirkulär ekonomi genom Business Region Väst i vilken Fyrbodalsregionens utvecklingsnoder och företagsfrämjande initiativ finns samlade. Insatser görs för att möjliggöra den gröna omställningen inom industrin, gröna och blå näringar, handel, besöksnäring och kreativa sektorer.

Peter Eriksson,
ordförande

Anna Lärk
Ståhlberg,
förbundsdirektör

Kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning, särskilt inom industri- och vårdsektorn. Förbundet arbetar aktivt med kompetensförsörjningsprojekt, branschråd och collegeverksamhet inom vård- och omsorg och teknik. Digitala satsningar har stöttat kommunernas verksamhetsutveckling.

Inom välfärdsområdet har förbundet bidragit till framtagandet av ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och fungerat som processtöd inför implementeringen av den nya socialtjänstlagen. En ny organisering av Vårdsamverkan i Fyrbodals har tagits emot positivt. För att motverka psykisk ohälsa och skolavhopp har förbundet utvecklat delregionala kunskapsnoder med beprövade metoder och arbetssätt. Vårdspreventiva insatser bedrivs genom HälsoKällan.

Projektarenan Fyrbodals samordnar förbundets projekt. 2024 uppgick omsättningen till 61,3 miljoner kronor, varav 21,05 miljoner kronor i utvecklingsmedel delfinansierade 39 projekt. Dessa medel växlades upp till en total budget på 102 miljoner kronor, en ökning med 386 procent.

Under hösten stod det klart att Uddevalla kommun lämnar samverkan kring delregionala utvecklingsmedel 2025. Detta får stora konsekvenser för både projekt och nätverk, liksom för Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Vi ser fram emot 2025 och den fortsatta samverkan inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Vi tackar för förtroendet och den goda samverkan under året!

Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör
Peter Eriksson, förbundsordförande

Vår vision

Fyrbodals vision om det goda livet står för en god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar om de förnybara systemen, möter behoven hos barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv i linje med FN:S globala utvecklingsmål.

Visionen är framtagen gemensamt av Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland.

Året som gick – nyckeltal

Antal pågående projekt:

39

Antal avslutade projekt:

18

Antal anställda

62

Resultat 2024

-1 796 tkr

The background of the page is a complex, abstract geometric pattern. It features a variety of shapes including circles, semi-circles, and triangles in different shades of teal, blue, and green. Some shapes are solid, while others are outlines or concentric circles. The pattern is dense and covers the entire page, with a central teal rectangle containing the title.

Verksamhet

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan 2024–2026 syftar till att främja innovationer och hållbar tillväxt genom samverkan, med ett helhetsperspektiv på social och ekonomisk utveckling.

Kommunalförbundet arbetar för att koppla samman lokala och regionala frågor och bidra till globala och regionala mål såsom Klimat 2030, den regionala utvecklingsstrategin och strategin för hälso- och sjukvårdens omställning. Genom samverkan mellan medlemskommunerna, näringslivet och andra aktörer genomförs insatser som stärker Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Kommunalförbundet representerar medlemskommunerna i regionala sammanhang genom utsedda politiker i forum som Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Politiskt samrådsorgan (SRO) och VästKom.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling,

kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Inom varje insatsområde finns en rad verksamheter, projekt och aktiviteter som bidrar till den genomförandet av verksamhetsplanen.

Insatsområde 1: Regional utveckling

Fyrbodals kommunalförbund arbetar för att skapa hållbar utveckling genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer.

Fokus ligger på cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Viktiga satsningar under 2024 inkluderar etableringar av GKN Aerospace och Scandinavian Enviro Systems, vilket skapade nya jobb. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn är också viktiga för långsiktig hållbarhet.

Genom projekt som Våra Rum 2.0 och kulturarvsinitiativ stärks lokalsamhällen och ökar invånarnas delaktighet.

Genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer utvecklas lösningar som kombinerar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. De viktigaste resurserna för genomförandet har varit de delregionala utvecklingsmedlen (DRUM), medlemskommunerna, professionsnätverken och medarbetarna.

Strateger och projektledare vid Fyrbodals kommunalförbund, utvecklingsnoder och Högskolan Väst bidrar aktivt till att möta näringslivets och invånarnas behov, bland annat genom projekt som främjar cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Fyrbodals samordning av sam-

hällsplanering och energiförsörjning har fokuserat på att möta dagens och framtidens energiotmaningar och stödja elektrifiering. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn kommer att bidra till kommunernas förutsättningar för långsiktig hållbarhet och konkurrenskraft.

Dialog och kommunikativa insatser är avgörande inom insatsområdet för att nå framgång. Genom att medverka i nätverk och på seminarier, konferenser och mässor knyts och utvecklas kontakter som bland annat kan leda till företagsetableringar, infrastruktursatsningar, nya partnerskap och samarbeten inom hela insatsområdet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Trots extrema utmaningar som geopolitiskt läge och inflation har Fyrbodals näringsliv växt, med nya investeringar och företagsetableringar. Business Region Väst lanseras 2025 för att stärka regionens konkurrenskraft och synlighet ytterligare. Projekt inom cirkulär ekonomi och industriell symbios har haft positiv effekt, men resursbrist har begränsat vissa insatser.

Trots ett instabilt geopolitiskt läge, inflation och höga räntor har Fyrbodals näringsliv tagit steg framåt. Två stora etableringar beslutades under 2024: GKN Aerospace investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Satsningar har gjorts under 2024 på att stärka Fyrbodals näringsliv och att samla insatser under varumärket Business Region Väst (BRV), vilket ska lanseras 2025. BRV ska öka regionens synlighet och förbättra samverkan. Fyrbodals arbetar med industriell symbios och cirkulär ekonomi, vilket gett goda resultat och fortsatt stort intresse. Samtidigt har resursbrist begränsat delar av det proaktiva arbetet.

Stödet till SME-företag, arbetet inom Fiskekommunerna och Åmåls projekt för en kriminalvårdsanstalt har prioriterats. Fyrbodals har under året stärkt samarbetet med Högskolan Väst för att möta näringslivets kompetensbehov. Ekonomiska prioriteringar innebär att avtalet med Almi 2025 avslutas, trots vikten av företagsrådgivning.

Ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv är centralt och kräver insatser på flera nivåer, särskilt då lagkrav på hållbarhet skärps. Fyrbodals fortsätter att stödja kommuner och företag i detta arbete.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Attraktiva livsmiljöer

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodal har stärkt arbetet med att skapa hållbara livsmiljöer, inklusive kulturarvsprojekt och initiativ för att öka invånarnas delaktighet. Projekt som Våra Rum 2.0 och Det goda livet i Dalsland har varit framgångsrika och bidragit till stärkta lokalsamhällen och högre livskvalitet.

Under 2024 har Fyrbodal fokuserat på att stärka kommunernas arbete med att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer. Kulturturnén tillsammans med nätverket för kulturansvariga har varit ett viktigt verktyg för att lyfta fram lokala styrkor och identiteter, vilket ökat stoltheten hos invånare och identifierat gemensamma utvecklingsmöjligheter, och förståelsen för sambandet mellan näringsliv, kultur, miljö och kompetensutveckling. Kommunerna har fått konkret stöd i att rusta och se till nya finansieringsmöjligheter för sina kultur- och fritidslivsinsatser, samordna aktiviteter och främja lokal identitet och attraktionskraft.

Det goda livet i Dalsland har varit en framgångsrik satsning som genom stark samverkan har lett till över 25 pågående insatser för att stärka landskapets utveckling. Trots tidigare utmaningar har projektet lyft Dalsland genom ökad samhörighet, höga livs-

kvalitetsvärden och ett fortsatt behov av långsiktig samordning.

Projektet "Våra Rum 2.0" har hjälpt kommunerna Lysekil, Munkedal och Bengtsfors att integrera barnperspektivet i samhällsplaneringen. Detta arbete stärker kopplingen mellan invånare och närmiljön, skapar långsiktigt hållbara platser och går i linje med barnkonventionen. Invånarnas delaktighet tillsammans med tvärsanknade team ger kommunerna bättre förutsättningar att möta framtidens behov.

Satsningen på kulturarv, i samarbete med Innovatum och Sjuhärads kommunalförbund, har gett kommunerna verktyg och inspiration att lyfta kulturhistoriska tillgångar. Dessutom har DRUM-medel möjliggjort åtta projekt och sex förstudier som stimulerar nytänkande och stärker civilsamhällets engagemang.

Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete genom satsningen "Klimat 2030" och initiativ som Kommunernas klimatlöften, vilket hjälper dem att engagera invånare och implementera hållbara lösningar. Dessa insatser har förbättrat samverkan, ökat resurserna och gett kommunerna bättre möjligheter att stärka både miljö och lokal attraktivitet.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Robust och sammanhållen samhällsplanering

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals kommun har arbetat med energiförsörjning och elektrifiering för att möta framtida utmaningar. Infrastrukturprojekt som E45 och Uddevalla hamn har prioriterats för att stödja hållbar utveckling. Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete och återbruk genom initiativ som GreenFleets och textilåtervinning.

Fyrbodals kommun samordnar arbetet med energiförsörjning och elektrifiering för att stärka kommunernas och näringslivets långsiktiga hållbarhet och konkurrenskraft. Seminarier som "Krafttag i Väst – the Fyrbodals edition" och projektet Elektrifieringsresan och Förnybart i Väst ger kommunerna och näringslivet verktyg att möta ökande energibehov och planera för storskalig elektrifiering. Energimyndighetens satsningar Fyrbodals kommun för framtidens Flex och Krafttag i Väst-ElSa möjliggör resurser för stöd till kommunernas energiplanering.

Fyrbodals kommun har under 2024 enats kring infrastrukturprioriteringar, som ut-

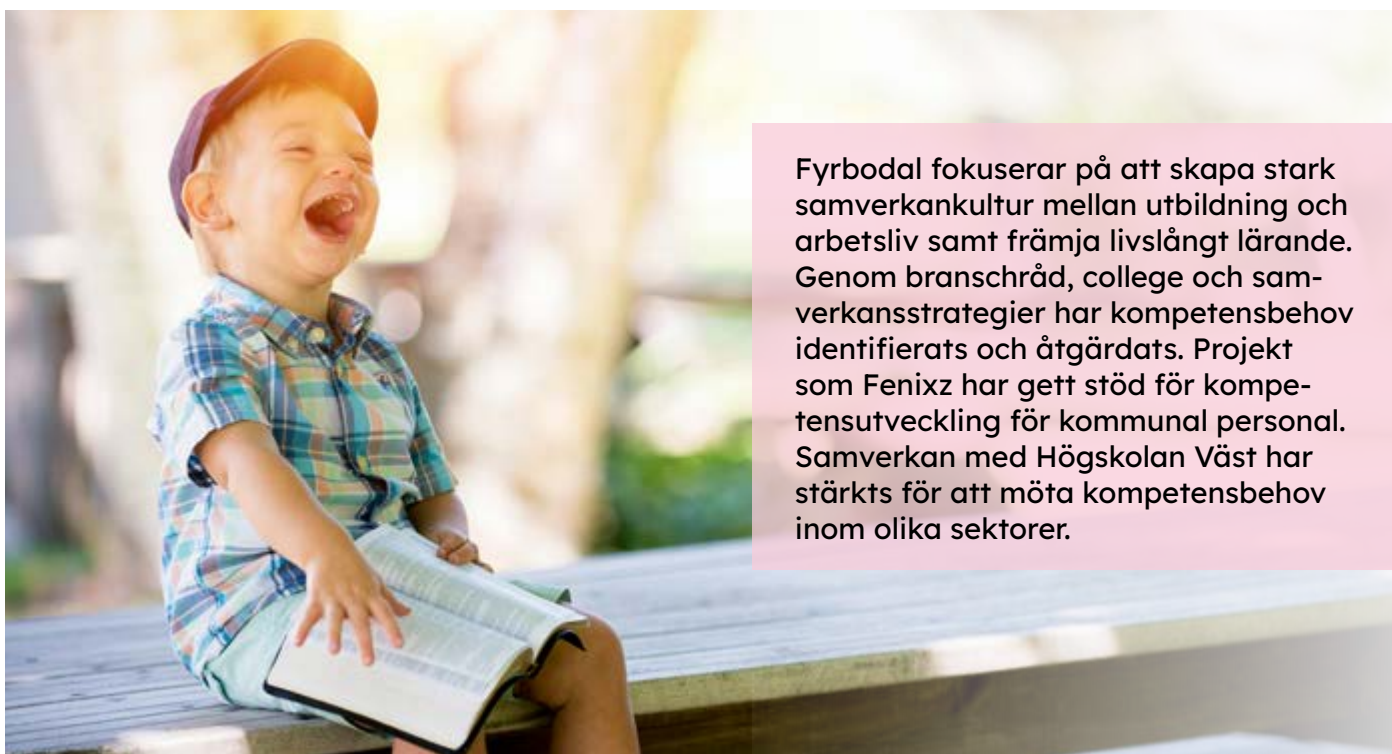
byggnaden av E45 och stöd för utvecklingen av Uddevalla hamn, vilket är en framgångsfaktor. Detta har lett till att arbetet med ett inriktningsdokument för transportinfrastruktur påbörjats, vilket ytterligare kommer att stärka förutsättningarna för Fyrbodals kommunerna att få igenom viktiga investeringar.

Fyrbodals kommun stöttar medlemskommunerna inom deras arbete för en mer effektiv resurshushållning och klimatåtgärder, exempelvis genom en digital plattform för återbruk av möbler och byggmaterial. Målet är minskade kostnader för kommunerna och ökad hållbarhet. Projektet GreenFleets ger kommunerna hjälp att ställa om sina fordonsflottor till 2030 och därmed möta klimatmålen.

En viktig fråga som hanterats under 2024 är hur kommunerna kan ta sig an sitt ansvar för textilåtervinning. Genom projektet SorTex där Wargön Innovation ingår byggs kunskap och erfarenheter. Kommande producentansvar är en osäkerhetsfaktor som gör att kommunerna är försiktiga med att göra investeringar.

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning

Fyrbodal fokuserar på att skapa stark samverkankultur mellan utbildning och arbetsliv samt främja livslångt lärande. Genom branschråd, college och samverkansstrategier har kompetensbehov identifierats och åtgärdats. Projekt som Fenixz har gett stöd för kompetensutveckling för kommunal personal. Samverkan med Högskolan Väst har stärkts för att möta kompetensbehov inom olika sektorer.

Uppdraget är att skapa en god kompetensförsörjning i hela Fyrbodal genom att verka för en stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt livslångt lärande. Utbildning ska leda till arbete och arbetslivets attraktivitet behöver öka. Matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetslivets behov ska bli bättre, trots utmaningar med demografi och utanförskap. Elever behöver få stöd i att fullfölja sin utbildning inom alla skolformer. Personal behöver kompetensutveckling för att stärkas i sina nuvarande och framtida yrken.

Arbetet har till stor del genomförts genom att förbundet processlett kompetensråd (både delregionalt och branschspecifika), college (kvalitetssäkrad flernivåsamverkan för Vård- och omsorgscollege samt Teknikcollege) samt kommunala nätverk inom utbildning och arbetsmarknad.

Förbundet har även lett ett antal projekt, exempelvis Projekt Fenixz, som erbjuder kompetensutveckling. Sam-

verkan har också skett med andra offentliga myndigheter på statlig, regional, delregional och kommunal nivå, såsom Skolverket, Arbetsförmedlingen och kommunalförbunden. Nätverk, branschråd och college har arbetat med såväl omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte, gemensamma målsättningar som praktisk problemlösning.

Förbundet har processlett kommunernas arbete med dimensionering av gymnasieutbildning, där avtal har tecknats och börjat implementeras. Här verkade förbundet för att samla Fyrbodal till ett avtalsområde, vilket övriga kommunalförbund har. Resultatet blev dock ett flertal olika avtalsområden. Ett

stöd till samtliga samverkansområdens planering och dimensionering var också förbundets gymnasierapport. Utbildningscheferna tog under året fram en samverkansstrategi, vilket ger en god grund och styrning för framtida samverkan. Förbundet har arbetat aktivt med att underlätta tillit mellan samverkande parter.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Kompetensråd och branschdialoger har lett till konkret kartläggning av kompetensbehov och ökat engagemang från företag. Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege har stärkt kompetensförsörjningen inom industrin och vårdsektorn.

Kompetensråd Fyrbodal har skapat mervärde genom fokus på branschdialoger och att öka attraktivitet till bristyrken. Dialogerna, som leds av regionen, vars syfte är att ta fram planeringsunderlag för bättre matchning mellan arbetsmarknadens behov och utbildningsutbud. Genom regionala branschdialoger har förbundet bidragit till kartläggning av kompetensbehov vilket gett konkreta underlag för planering av utbildningsutbudet. Teknikcollege har utökats med fler kommuner och fått en processledare på heltid, vilket gett bättre förutsättningar för industrins kompetensförsörjning. Vård- och omsorgscollege är välfungerande med konkreta utvecklingsmål och tydliga arbetssätt för att öka attraktiviteten. Förbundet har också möjliggjort ökat engagemang från företag inom branschråden och underlättat för dem att hantera gemensamma utmaningar.

Utbildningsnätverken har genom förbundets stöd utvecklat samverkansstrategi och pla-

ner som hjälper kommunerna att förbättra skolutveckling och kompetensförsörjning. Detta ska bidra till utökad samverkan, bättre kvalitet, fullföljd utbildning och en positiv samhällsutveckling. Praktiksamordningen har effektiviserats med bättre information och stärkt kommunalt samarbete mellan förbundet och kommunerna.

Genom ett nära samarbete med myndigheter, företag och organisationer som Svenskt Näringsliv, Skolverket och VGR har förbundet utvecklat plattformen för långsiktig kompetensförsörjning. Ny lagstiftning om planering och dimensionering har förstärkt förutsättningarna för samverkan. Gymnasierapporten, framtagen av förbundet, har gett kommunerna värdefullt underlag för planering och visat vikten av samverkan för att främja fullföljda studier.

Förbundets arbete fungerar som en sammanhållande kraft i Fyrbodal och hjälper kommunerna att hantera demografiska utmaningar, säkerställa likvärdig utbildning för eleverna och möta framtidens kompetensbehov.

För en fortsatt god utveckling av samverkan mellan utbildning och arbetsliv, där Fyrbodal har en stark samarbetskultur som möjliggör gemensamma insatser och lösningar, är det väsentligt att samtliga kommuner medverkar.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Livslångt lärande

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals kommuner har arbetat för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. Fenixz och DRUM-medel har möjliggjort utbildningssatsningar för personal och skolprofessioner. Utmaningar kvarstår med att nå ut till alla grupper och säkerställa förankring i verksamheterna.

Fyrbodals kommuner arbetar aktivt för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. En central satsning är Fenixz kommuner, där samtliga Fyrbodals kommuner tagit fram kompetensutvecklingsbehov för sin personal. Kurser inom IT, AI, ledarskap och hälsa har varit populära. Utmaningar kvarstår, såsom att nå ut, underrepresentation av män och utrikesfödda, samt organisatoriska hinder som brist på vikarier. Förankring i verksamheterna är avgörande för att kurserna ska ge långsiktig nytta. Synen på kunskapsutveckling för baspersonal är en viktig utmaning att arbeta vidare med.

DRUM-medel möjliggör vetenskapligt grundad kompetensutveckling för skolprofessioner, med fokus på föräldrasamverkan. Även här är utmaningen att få kompetensutveckling grundad i verksamheternas behov och att frigöra tid.

Gymnasierapporten som förbundet tagit fram visar behovet av samverkan mellan kommunerna för att öka gymnasieskolans genomströmning, till

exempel genom fokus på närvaro, minskade skolavhopp och stöd till elever som hoppat av. Fyrbodals KAA-nätverk bidrar till

detta. För att fler ska påbörja och slutföra gymnasiestudier är förebyggande och tidiga insatser centrala. Dalslandssatsningen "Backa barnet" bidrar i detta.

I Fyrbodals finns glesbygdsområden, där långa avstånd till utbildning kan skapa hinder. Inom gymnasieskolan är det viktigt att säkerställa en god geografisk spridning av utbildningarna. Avstånd kan också vara ett hinder för högskolestudier.

Samverkan med lärosäten har stärkts under året, särskilt mellan Högskolan Väst och kommunala skolhuvudmän. Fokus ligger på professionsprogram för lärare samt yrkeslärarutbildningar, vilket på sikt kan stärka gymnasiala yrkesutbildningar. Detta gynnar både kommuner och högskolan genom att främja livslångt lärande och kompetensförsörjning.

"Backa barnet", en stor satsning i Dalsland, har haft föredragningar både för utbildningschefer och BUN-ordföranden. Polisen har hållit föredragning om skola och brottspreventivt arbete enligt bob-metoden (barn i organiserad brottslighet) för BUN-ordföranden.

På uppdrag av utbildningscheferna och genom DRUM-medel till projektet Utveckling och Utbildning, pågår planering av kompetensutvecklingsinsatser för skolprofessioner med tema fullföljda studier - föräldrar som resurs. Fokus är professionell föräldrasamverkan, bland annat med fokus på närvaroproblematik. Detta sker i samverkan mellan avdelning kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. En referensgrupp från cirka hälften av Fyrbodals kommuner har tagit fram förslag på innehåll, och samarbete med Högskolan Väst har inletts. Styrgruppen för fullföljda studier är referensgrupp och bollplank till satsningen.

Insatsområde 3: Välfärdsutveckling

Kommunalförbundet har arbetat för att stärka kommunernas förmåga att möta välfärdsutmaningar. Genom att främja samverkan har stöd givits för att förbättra barn och ungas hälsa, fullföljda studier samt för att främja omställning till god och nära vård. Vårdsamverkan Fyrbodal har omorganiserats för att skapa bättre samarbete mellan kommunerna och andra vårdgivare.

Avdelningens strategier, utvecklingsledare och projektledare verkar i nära samarbete med kommunernas företrädare för att finna och prioritera i de frågor som bäst tjänar på samverkan. Avdelningen för välfärdsutveckling verkar brett för att främja kommunernas förutsättningar att stå rustade inför välfärdens utmaningar och förändringar.

Genom avtal finansierar kommunerna FoU, där framgångsrika insatser ges för att systematiskt stärka kommunernas kunskapsutveckling, ge omställningsstöd till kommande lagstiftning samt stöd till strategiska insatser inom områdena kunskap, kvalitet och kompetensförsörjning.

Socialstrategen utför arbete i länsstrukturen till gagn för kommunerna och kan sägas vara kommunernas förlängda arm i övergripande samordningsfrågor mellan kommunalt och regionalt utförd vård. Verksamheten utgör regional stöd- och samverkansstruktur i den nationella kontexten där man utgör länk mellan kommunerna och nationella saksamrådesnätverk.

Bemanning sker också av vårdsamverkan Fyrbodal, för att säkerställa att kommunala perspektiv omhändertas och får gehör i samverkan med vårdgrannar.

För främjande av barn och ungas utveckling och hälsa genomförs insatser inom HälsoKällan, där verksamheten samfinansieras av kommunerna gemensamt med Västra Götalandsregionen.

Ett projekt finansierat av Jämställdhetsmyndigheten har utvecklat metoder för våldspreventivt arbete i skola och förskola. Insatser och samordning i frågor kring fullföljda studier sker via kunskapsnoden, som under 2024 varit finansierat av Västra Götalandsregionen som en del i den regionala utvecklingsstrategin.

Ett antagningskansli för handläggning av ansökningar till gymnasieskolorna finansieras via ett separat tilläggsavtal. Antagningens kompetens nyttjas i frågor gällande dimensioneringen och för att ge kunskaps- och statistikunderlag inför den nya gymnasielagstiftningen.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan

Bedömning: ●●●

Analys: Kommunalförbundet har stöttat chefsnätverk och samverkan kring omställningen till god och nära vård, samt deltagit i arbetet med att utveckla hälso- och sjukvårdsavtal, riktlinjer för kommunal primärvård och övriga samverkansdokument.

Kommunalförbundet stödjer flera chefsnätverk med ett genomsnittligt deltagande från 10 av 14 kommuner per möte under året. Detta visar kommunernas engagemang i samverkan och att påverka gemensamma frågor.

För att främja omställningen till god och nära vård har kommunalförbundet företrätt kommunerna i arbete kring framtagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal, lagreglerade överenskommelser och riktlinjer för kommunal primärvård. Kartläggning av läget för kommunernas omställning har genomförts, och kommunalförbundet har deltagit i och företrätt kommunerna i läns-gemensamt arbete med att utveckla modell för uppföljning av kostnader och kvalitet i omställningen.

Vårdsamverkan Fyrbodals har omorganiserats och kommunerna uttrycker tillfredsställelse med den nya strukturen, som stärker möjligheterna till samarbete kring gemensamma utmaningar. Samverkan mellan länets kommunalförbund och Västra Götalandsregionen har också vidareutvecklats genom ny ärendehanteringsprocess, vilket stärker kommunernas inflytande.

En ny samarbetsstruktur med Högskolan Väst har etablerats för att utveckla utbildningar som möter kommunernas behov och stödjer den framtida välfärdsutvecklingen. FoU Socialtjänst har fördjupat samarbetet med primärvårdens FoU, vilket har resulterat i en långsiktig planering för gemensamma seminarier riktade till både socialtjänst och primärvård. Dessa initiativ främjar ökat samarbete mellan verksamheterna.

På kommunernas begäran har riktlinjer och samverkansavtal inom flera områden tagits fram under året. Detta har förenklat samarbetet mellan kommunerna och stärkt kvaliteten. Framgångsfaktorerna i samverkansarbetet har varit en lyhördhet inför kommunernas behov och deras aktiva delaktighet i arbetet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet

Bedömning: ●●●

Analys: Under året har stöd till socialtjänst och primärvård utvärderats, och samarbete kring den nya socialtjänstlagen har utvecklats positivt. Forskning har stärkts, bland annat genom stöd till en kommundoktorand, och modellen för kunskap och kompetens för baspersonal har fortsatt implementeras. Kommunernas engagemang och samverkan har varit viktiga för framgången.

Den årliga utvärderingen av stödet till socialtjänst och kommunal primärvård har genomförts via nätverken inom välfärdsområdet. Dock var svarsfrekvensen för låg för att dra definitiva slutsatser, vilket har identifierats som ett område för fortsatt dialog med kommunerna.

Samarbetet kring omställningen till den nya socialtjänstlagen bidrar till övergången mot framtidens välfärdssamhälle. Kommunerna uttrycker nöjdhet med det stöd som har erbjudits, inklusive workshops, länsdialoger, utvecklingsgrupper och omvärldsbevakning.

FoU-aktiviteter har genomförts med hög uppskattning från kommunerna. Forskningsperspektivet har stärkts på flera sätt under året för att stödja kommunernas kunskapsutveckling. Bland annat har stöd getts till en kommundoktorand i Melleruds kommun, som delade sina forskningsresultat vid både en nationell konferens och ett lunchseminarium.

Implementeringen av modellen för kunskap, kompetens och kvalitet för baspersonal har fortsatt under året, tillsammans med utbildningar kopplade till modellen. Arbetet med att definiera vårdbiträdesrollen och säkerställa kompetensförsörjningen har också inletts, i enlighet med kommunernas önskemål.

En framgångsfaktor har varit kommunernas egna engagemang vad gäller innehåll och upplägg av aktiviteter. En annan framgångsfaktor är den samverkan som sker med kommunerna mellan nätverksmötena som genererar en god nytta så som arbetsgrupper, remissvar och inspirationsdagar med flera aktiviteter.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Utvecklande, hälsofrämjande och tidiga insatser

Bedömning: ●●●

Analys: Hälsokällan har stärkt kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser som våldsprevention och föräldraskapsstöd. Utbildningar och projekt, som "En vardag fri från våld 2.0", har förbättrat arbetet med barns rättigheter och jämställdhet. Samverkan och vetenskaplig förankring har lett till ökad kunskap och trygghet för barn och unga.

Hälsokällan har under året fokuserat på att stärka kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser inom områden som fullföljda studier, våldsprevention och föräldraskapsstöd. Genom utbildningar som ABC Tonår och Våldsprevention och machokultur har kompetensutveckling och processstöd erbjudits för kommunernas arbete. Projektet "En vardag fri från våld 2.0" har genom metodstöd och utbildningsinsatser förbättrat arbetet med barns rätt till kroppslig integritet och jämställdhet, i samarbete med Högskolan Väst för att säkerställa vetenskaplig förankring.

Inom området fullföljda studier har Kunskapsnod Fullföljda studier, tillsammans

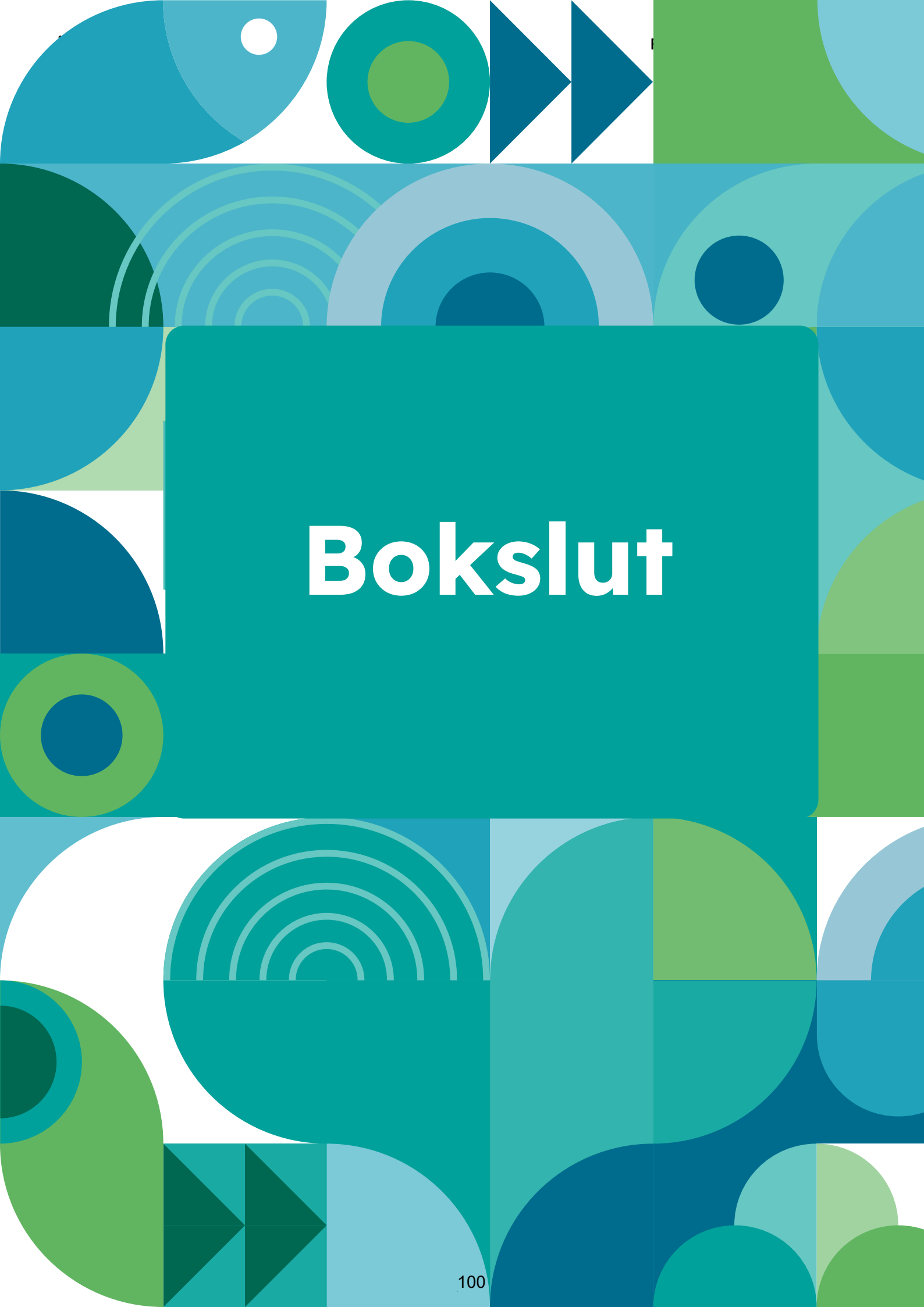
med andra kunskapsnoder, utvecklat kunskapsbanken fullfoljdastudier.se. Plattformen möjliggör spridning av metodmaterial, artiklar och aktuell forskning mellan 49 kommuner samt nationellt. Kommunikationsinsatser på hemsidan och sociala medier har spridit goda exempel och gett exempel på samarbete i viktiga frågor som påverkar barn och unga.

Konferenser som "Fullföljda studier", "Hälsofrämjande och förebyggande arbete" och "Skolnärvarokonferens" har gett kommunerna möjlighet att dela erfarenheter och metoder. Den höga närvaron vid dessa evenemang visar på stort intresse och behov.

Rapporter, statistik samt tydliga processbeskrivningar och rutiner från Antagning Fyrbodals har säkerställt kvalitet och service för kommunerna.

Arbetet har varit framgångsrikt tack vare en kombination av praktiska insatser, kontinuerlig kommunikation, samverkan och vetenskaplig förankring. Detta har lett till ökad kunskap och trygghet i arbetet med barn och ungas hälsa, livsvillkor och möjligheter.

The background of the page is a complex, abstract geometric pattern. It features a variety of shapes including circles, semi-circles, and concentric arcs in different shades of teal, blue, and green. Some shapes are solid, while others are outlines or nested. The overall effect is a vibrant, modern, and somewhat organic-looking design. In the center of the page, there is a large, solid teal square that serves as a backdrop for the title.

Bokslut

Förvaltningsberättelse

Inledning

I denna förvaltningsberättelse lämnar Fyrbodals kommunalförbund information om organisationens verksamhet i enlighet med (Lag 2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11kap. Förvaltningsberättelse.

Översikt över verksamhetens utveckling

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat. Denna bedömning har gjorts efter påpekande av de sakkunniga revisorernas yttrande avseende 2023 års bokslut. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Fyrbodals kommunalförbunds tjänstepersonsorganisation har utvecklats i linje med de politiska beslut som har fattats i förbundsdirektionen. Förbundet är i sin form en flexibel organisation som förändras i organisation och bemanning utifrån de uppdrag som förbundet får av sina

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	63 449	52 335	49 360	45 961	41 707
Verksamhetens kostnader	-65 245	-51 549	-48 762	-45 260	-41 152
Årets resultat	-1 796	786	598	701	555
Soliditet (%)	7	8	7	6	8
Medelantal anställda*	53	46	40	41	38

*Medelantal anställda beräknas utifrån årsarbetare, 1700 tim/år.

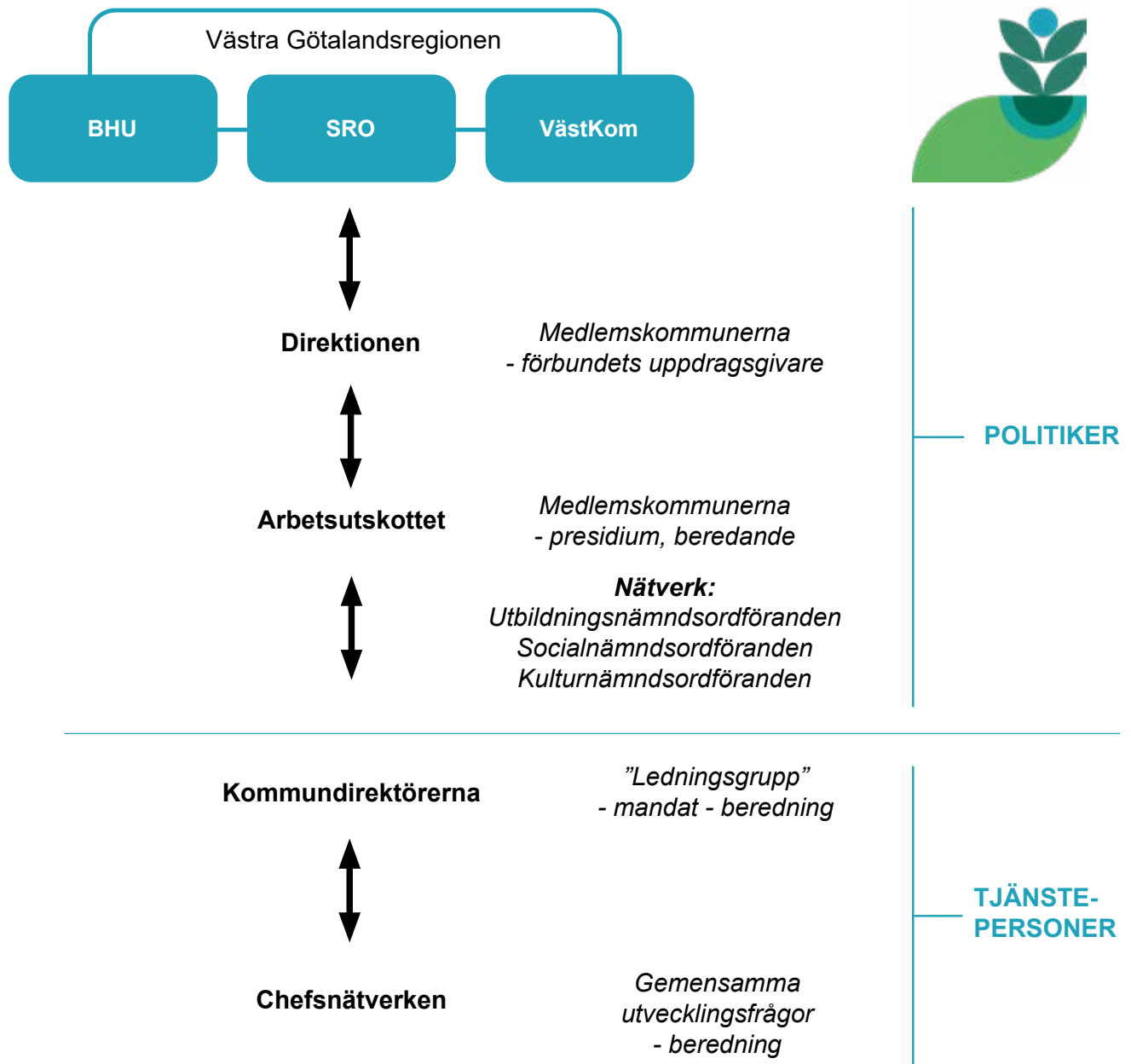
medlemmar. Förbundet organiserar sitt arbete inom fyra avdelningar; Regional utveckling, Kompetensförsörjning, Vårldsförbättring och Verksamhetsstöd. Det finns en gemensam plattform för projektverksamheten som förbundet driver, deltar i eller finansierar, ytan kallas för Projektarenan Fyrbodal.

Den kommunala koncernen

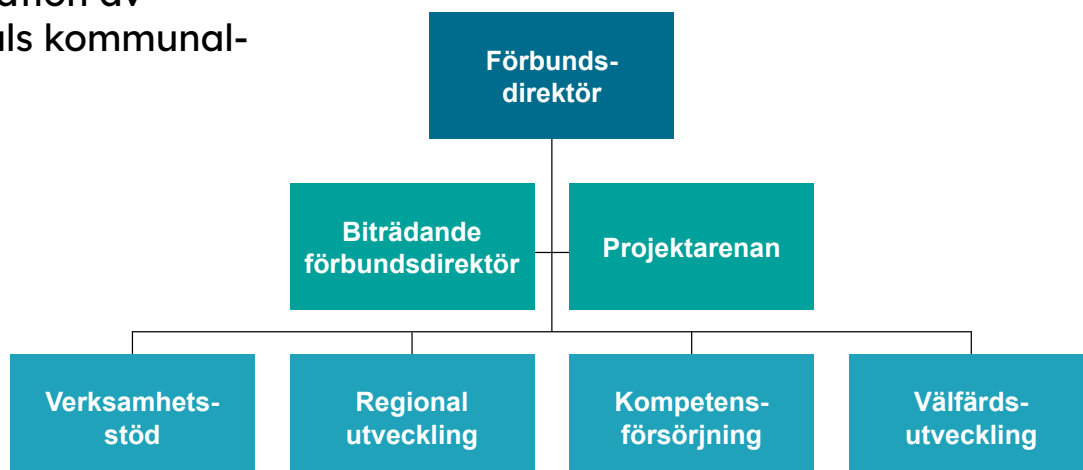
Kommunalförbundet är lokaliserat till Kaserngården 3B, 451 34 Uddevalla. All gemensam administration samt merparten av verksamheten och projekten är därmed lokalmässigt samordnade. Förbundet har en särskild avdelning för administration, kommunikation, ekonomi samt projekt- och löneadministration. Förbundet hyr även lokaler på Innovatum för Position Västs räkning.

Styrning och organisation

Organisation av Fyrbodals kommunal- förbund

Politisk organisation

Förbundsdirektionen

Kommun

Bengtsfors
Dals-Ed
Färgelanda
Lysekil
Mellerud
Munkedal
Orust
Sotenäs
Strömstad
Tanum
Trollhättan
Trollhättan
Uddevalla
Uddevalla
Vänersborg
Vänersborg
Åmål

Ordinarie ledamot

Stig Bertilsson (M)
Andreas Nilsson (M)
Ulla Börjesson (S)
Jan-Olof Johansson (S)
Ludwig Mossberg (M)
Louise Skaarnäs (SD)
Catharina Bråkenhielm (S)
Therése Mancini (S)
Kent Hansson (S)
Liselotte Fröjd (M)
Peter Eriksson (M)
Sofia Andersson Dharsani (S)
Martin Pettersson (SD)
Ingemar Samuelsson (S)
Benny Augustsson (S)
Henrik Harlitz (M)
Michael Karlsson (M)

Ersättare

Per Eriksson (S)
Per-Erik Norlin (S)
Christoffer Wallin (SD)
Ulf Hanstål (M)
Ulf Rexefjord (SD)
Lisa Kettil (S)
Lars Larsson (C)
Eva Abrahamsson (M)
Fredrik Eriksson (SD)
Oskar Josefsson (S)
Ricky Karlsson (KD)
Monica Hanson (S)
Christer Hassleback(UP)
Jarmo Uusitalo (MP)
Mats Andersson (C)
Lena Eckerbom Wendel (M)
Ove Kaye (SD)

Övriga förtroendeuppdrag**FÖRBUNDSDIREKTIONENS ARBETSUTSKOTT**

Ordförande: Peter Eriksson (M), Trollhättan

1:e vice ordförande: Liselott Fröjd (M), Tanum

2:e vice ordförande: Benny Augustsson (S), Vänersborg

Ledamöter: Martin Pettersson (SD), Uddevalla

Ulla Börjesson (S), Färgelanda

Ersättare: Kent Hansson (S), Strömstad

Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Revisorer

Sammanställande: Gunnar Lidell, Vänersborg

Övriga revisorer: Peter Winberg, Tanum

Pia Axelsson, Dals Ed

Gert-Inge Andersson, Trollhättan

Håkan Axelsson, Sotenäs

REPRESENTANTER I BEREDNINGEN

FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, BHU

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Liselott Fröjd (M), Tanum

Benny Augustsson (S), Vänersborg

Ulla Börjesson (S), Färgelanda

REPRESENTANTER I POLITISKT SAMRÅDSORGAN, SRO

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Dan Nyberg (S), Vänersborg

STYRELSEN FÖR VÄSTKOM

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Liselott Fröjd (M), Tanum

Benny Augustsson (S), Vänersborg

Dan Nyberg (S), Vänersborg

FÖRENINGSSTÄMMA VÄSTKOM

Ordinarie: Monica Hanson (S), Trollhättan

Ersättare: Ulf Hanstål (M), Lysekil

BOLAGSSTÄMMA MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Mats Andersson (C), Vänersborg

Ersättare: Anna-Lena Heydar (S), Uddevalla

STYRELSEN FÖR MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Ingemar Samuelsson (S), Uddevalla

Ersättare: Benny Augustsson (S), Vänersborg

BOLAGSSTÄMMA GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Catharina Bråkenhielm (S), Orust

Ersättare: Henrik Harlitz (M), Vänersborg

REVISION GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Gert-Inge Andersson (S), Trollhättan

Ersättare: Gunnar Lidell (M), Vänersborg

STYRELSEN FÖR INNOVATUM AB

Benny Augustsson (S), Vänersborg

STÄMMOOMBUD INNOVATUM AB

Ordinarie: Peter Eriksson (M), Trollhättan

Ersättare: Linda Jansson (M), Färgelanda

LAXFOND VÄNERN

Ordinarie: Michael Karlsson (S), Åmål

Ersättare: Ludwig Mossberg (M), Mellerud

STYRELSEN FÖR FILM I VÄST AB

Monica Hanson (S), Trollhättan

STIFTELSEN DALSLANDS KANAL

Ordinarie: Michael Karlsson (M), Åmål

Ersättare: Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Finansiella anläggningstillgångar – andelar i delägda bolag

Fyrbodals kommunalförbund är delägare i tre bolag: Innovatum AB, Gryning Vård AB och Mediapoolen AB. Vårt ägande i dessa bolag reflekterar vårt långsiktiga engagemang för att stärka och utveckla Fyrbodals region.

Genom att vara delägare i dessa bolag får vi möjlighet att aktivt påverka och stödja områden som innovation, samhällsservice och kommunikation, som är av stor betydelse för både våra medlemskommuner och invånare. Förbundet ser ägandet som en värdefull del av vårt uppdrag att säkerställa kvalitet och hållbarhet i de tjänster och verksamheter vi stödjer.

och omsorg. Som delägare (17,0 procent) har Fyrbodals kommunalförbund ett direkt inflytande över hur vårdtjänster utvecklas och levereras, vilket säkerställer att dessa tjänster anpassas till den lokala befolkningens behov. Gryning Vård bidrar till att upprätthålla en hög standard inom social omsorg och ger kommunerna stöd i deras arbete med att möta utmaningar inom vård och omsorg.

Innovatum AB bidrar till den regionala utvecklingen genom att vara en drivande kraft för innovation och tekniköverföring. Bolaget erbjuder en plattform för samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig sektor, vilket gör det möjligt för företag och organisationer inom Fyrbodals region att växa och utvecklas. Innovatum spelar en viktig roll för att skapa nya affärsmöjligheter och jobb, vilket direkt påverkar den lokala ekonomin. Under 2024 har förbundet betalat ut 3 miljoner kronor i verksamhetsbidrag till Innovatum AB. Kommunalförbundets ägarandel uppgår till 1,3 procent

Mediapoolen AB erbjuder kommunikationsstöd och hjälp med att sprida information effektivt inom och mellan kommuner, företag och medborgare. Genom Mediapoolen får Fyrbodals region möjlighet att stärka samarbetet mellan kommunerna, vilket bidrar till att förbättra både intern och extern kommunikation. Mediapoolen spelar en avgörande roll i att bygga och vårda relationerna mellan regionens aktörer och säkerställer att viktig information når rätt målgrupper på rätt sätt. Fyrbodals ägarandel av Mediapoolen uppgår till 16,7 procent

Gryning Vård AB är en aktör som stärker välfärden i regionen genom att erbjuda kvalitetssäkrad vård

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Regional utveckling

Den gröna omställningen såväl i industrin som i samhället i övrigt har under 2024 allt mer satt fokus på frågan om fossilfri energiförsörjning och eldistribution som den kritiska punkten för genomförande vilket föranlett att medarbetarresurser allokerats för att arbeta med frågan. Detta speglas också i det politiska engagemang-
et nationellt, men även regionalt till exempel i Beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen. Regionala samverkansarenor som till exempel Accel och Krafttag i väst – ELSA har uppmärksammats nationellt och lyfts som goda exempel på flernivåsamverkan. Den i BHU beslutade energiöverenskommelse med tillhörande budskapspapper är ett resultat av den samverkan.

Samverkan ledde också till att Energimyndigheten beviljade 20 miljoner kronor i projektmedel till Västra Götalandsregionen, kommunalförbunden och Energikontor Väst för att de tillsammans med länsstyrelsen och energimyn-

digheten ska arbeta för att öka kommunernas energiplanerings- och genomförandeförmåga. Kommunalförbunden i Västra Götaland har således fått en uttalad roll i energiförsörjningsfrågan. Genom projektmedlen har förbunden dels kunnat tillsätta egna resurser och det finns även gemensamma resurser på Energikontor Väst samt på Västra Götalandsregionen.

I Fyrbodals drivs energifrågorna, förutom i Förbundsregionen och kommundirektörsnätverket, genom energinätverket NEEF som samlar tjänstepersoner i medlemskommunerna med ansvar för strategisk samhälls-, och energiplanering samt näringslivsutveckling. Nätverket har tre huvudsakliga syften, informationsspridning, kunskapshöjning och samverkan.

En rad med nya projekt har startats upp och bedrivits inom energiförsörjningsområdet.

Kompetensförsörjning

I syfte att hålla ihop Fyrbodals inom utbildnings-
sidan har förbundet varit delaktig i processerna kring dimensioneringen av gymnasieskolan. Förbundet har, som stöd i dimensioneringsarbetet, tagit fram en gymnasierapport för hela Fyrbodals. Förbundet har även aktivt deltagit på möten hos samverkansområdet Västra Fyrbodals.

Avdelningen kommer fortsatt att anpassa sin verksamhet och uppdrag i syfte att möta behoven i de olika samverkansområden, både gällande dimensionering av gymnasieutbildningen samt för dimensioneringen av vuxenutbildningen.

Under året har ett projekt, TeknikFramtid 2030 (under Teknikcollege), startats upp vilket ska innebära att fler kommuner och företag ansluter sig till samverkan med Teknikcollege. Uppstarten av projektet möjliggör att en processledare kan arbeta 100% mot tidigare 50%.

En projektadministratör för projektet Fenixx rekryterades under 2024.

Sotenäs kommun har lämnat samverkan kring praktiksamordningen. Färgelanda kommun har ingått samverkansavtal kring praktikansaffning.

Välfärdsutveckling

För att främja förutsättningarna för stark samverkan har kommunalförbunden i regionen haft i uppdrag att tillsammans med VästKom och regionens företrädare arbetat med att ta fram ett nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Kommunernas förutsättningar för att bedriva en god och nära vård stärks genom kommunalförbundets arbete med framtagande av styrande dokument, till exempel inriktningsdokument för den kommunala primärvården. VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor, och en samordningsgrupp har upprättats tillsammans med de andra kommunalförbunden för att sortera i uppdragen till VästKom samt att omhänderta de uppdrag som inte ryms inom det avsmalnade uppdraget. Gällande psykisk hälsa har bemanning behövt utökas för att omhänderta de samordningsuppdrag

VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor

kring psykisk hälsa som inte längre omhändertas av VästKom. Det politiska samrådsorganet SRO fattade därutöver beslut om att kommunalförbunden skulle påbörja arbete utifrån kommande samsjuklighetslagstiftning, vilket har medfört att personell resurs har utökats för att utföra uppdraget.

En översyn av organisering av delregional vårdssamverkan har genomförts av processledare vid Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med företrädare från NU-sjukvården. Ett nytt samverkansavtal har framarbetats, som kommunerna och regionens verksamheter har antagit. Det nyinrättade samverkanskontoret har skapats för att ge bättre förutsättningar för samverkan mellan regionens vårdgivare och kommunernas vård, omsorg och socialtjänst. Samverkanskontoret bemannas av två processledare från Fyrbodals kommunalför-

Beslut som leder till utveckling av Fyrbodalsregionen

Inspel till nationella och regionala infrastruktur- och kollektivtrafikplaner och till flera olika åtgärdsvalsstudier har gjorts. Tre objekt har prioriterats för att få fram kostnadskalkyler och samlade effektbedömningar på väg 171 och 173. 15 miljoner kronor har avsatts ur potten "Förstärkt satsning till stråk, Fyrbodal" i regional plan för transportinfrastrukturen för att möjliggöra en broförbindelse mellan fastlandet och Orust.

25 initiativ kopplade till projektet "Det goda livet i Dalsland" är i rullning. Miljonregn över området har skett på flera sätt inom ramen för den strategi som finns för utvecklingen av Dalsland. Nya arbetssätt har utvecklats mellan VGR och kommunerna i Dalsland. En förstudie för att se på förutsättningarna att skapa ett biosfärsområde i Dalsland har beviljats.

bund, tillsammans med en processledare vardera från Närhälsan och NU-sjukvården. Uppdraget är att aktivt ge processtöd i gemensamma samverkans- och utvecklingsfrågor.

Verksamhetsstöd

Den tidigare funktionen administrativ chef har tagits bort och ersatts av chef för verksamhetsstöd. Syftet med förändringen är att tydliggöra att avdelningen Verksamhetsstöd är en avdelning som ska stötta verksamheterna och uppdragen som finns inom de andra avdelningarna.

Inom avdelningen Verksamhetsstöd har även en ny funktion inrättats i form av en ekonomiansvarig. Anledningen till den nya funktionen är att förbundets ekonomihantering har vuxit och blivit allt mer komplex.

**Flera företags-
etableringar har skett i
Fyrbodal vilket leder till fler
arbetstillfällen**

Flera företagsetableringar har skett i Fyrbodal vilket leder till fler arbetstillfällen och att vår delregion blir attraktivare för ännu fler företag. Två stora etableringar som Position Väst varit involverade i beslutades under 2024: GKN Aerospace som investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Kommunalförbundets och kommunernas dimensioneringsarbete har lett fram till tre samverkansområden inom gymnasieskolan och till tre samverkansområden inom vuxenutbildningen. Under nästa år ska implementering av avtalen konkre-

tiseras och genomföras för att i nästa steg följas upp och utvärderas. Uppdelningen av Fyrbodals är i sin utformning utmanande ur ett regionalt perspektiv och utifrån det kompetensförsörjningsuppdrag kommunalförbunden i regionen har. I slutet av året har det blivit än mer utmanande när Uddevalla kommun fattade beslut om att inte medverka i DRUM då allt kompetensplattformarbete som förbundet har finansieras av dessa medel.

Opinion och debatt

Under 2024 har Fyrbodals kommunalförbunds direktion fattat beslut om att kommunalförbundet ska driva opinion och debatt i frågor som direktionen beslutat. Direktionen har enats om att prioritera E45:an och har valt att supportera etableringen av en ny Kriminalvårdsanstalt i Åmål och att tillsammans arbeta för en positiv utveckling av Uddevalla hamn.

Ett beslut om ett "regionsmärke" för Fyrbodals har fattats. Det kommer att lanseras under våren. Även en ny logotyp är framtagen och beslutad för Fyrbodals kommunalförbund. Ett aktivt påverkansarbete för att lyfta Västsverige betydelse i den gröna omställningen har bedrivits tillsammans med Västra Götalandsregionen och de andra förbunden i länet.

Förändringar i förbundsdirektionen

Under året har Färgelanda kommun bytt ersättare i förbundsdirektionen samt att Trollhättans stads ledamot och ersättare för Socialdemokraterna har bytt plats med varandra.

Delregionala utvecklingsmedel

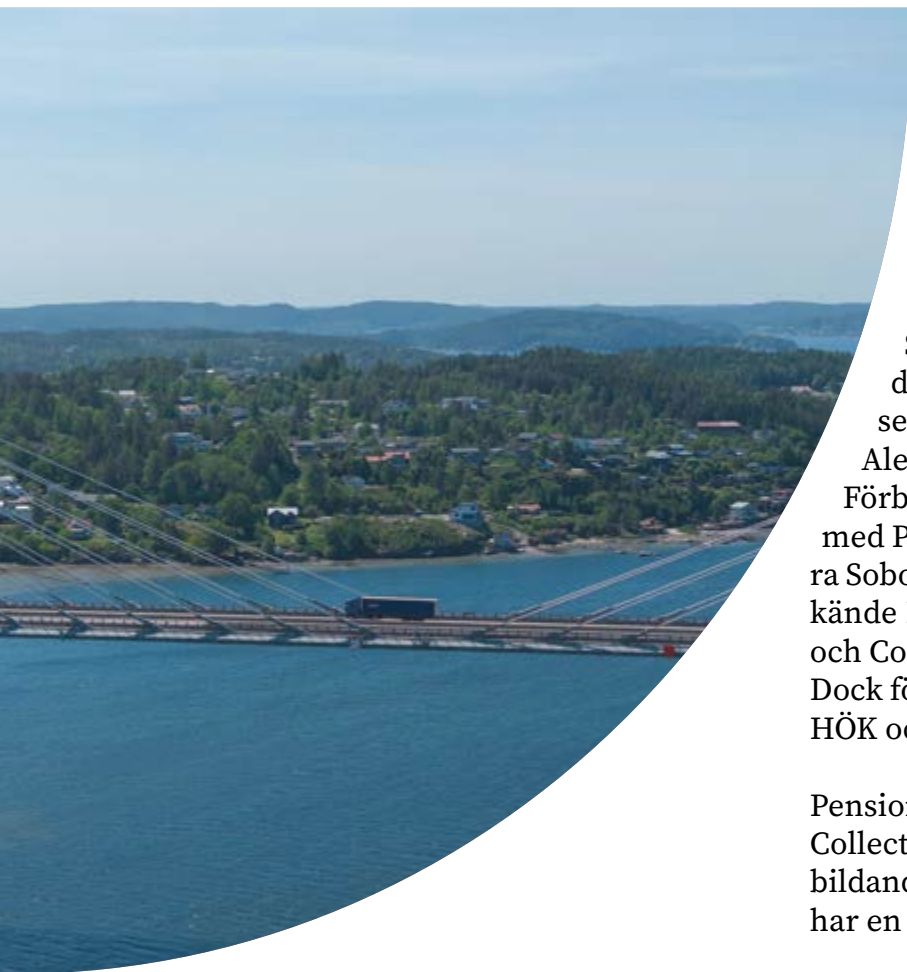
Fyrbodals kommunalförbund och Västra Götalandsregionen avsätter årligen

Ett beslut om ett "regionsmärke" för Fyrbodals har fattats.

regionala utvecklingsmedel och kommunala medel, till satsningar som bidrar till hållbar utveckling i länets samtliga kommuner med sikte på att förverkliga målen i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030 och Kulturstrategi Västra Götaland 2024-2027. Delar av medlen avsätts även med inriktning mot Klimat 2030 som en del i omställningen mot ett hållbart samhälle. Medlen bidrar även till genomförandet av kommunalförbundets treåriga verksamhetsplan.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångs-

på 102 MKR vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Pensionsförpliktelser

När Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 fanns inget kollektivavtal. Förbundet övertog BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplad till den privata sektorn så blev alla anställda anmälda till Alecia och Collectum genom ITP och ITPK. Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avtalstecknande godkände Pacta att förbundet kunde ha kvar Alecia och Collectum istället för att gå över till Kap-KL. Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB)

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecia och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

punkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Under året har 39 stycken projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av 2024 års delregionala utvecklingsmedel från kommunerna och Västra Götalandsregionen med ett budgeterat belopp av 21,05 miljoner kronor. De regionala medlen kommer från två nämnder; Miljö- och region utvecklingsnämnden (MRUN), Kultur- nämnden (KUN). MRUN går in med 9,0 MKR och KUN med 2,05 MKR.

Medlemskommunerna motfinansierar dessa med 37 kr per invånare. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omslutning

Under 2024 har förbundet betalat in pensionspremier:

- ITP1.....403 tkr
- ITPK..... 366 tkr
- ITP2.....1 700 tkr
- Söderberg & Partner.....707 tkr

Kommunikation

Den huvudsakliga målgruppen för kommunalförbundets kommunikation är förtroendevalda och tjänstepersoner i medlemskommunerna, samt inom Västra Götalandsregionen och andra offentliga myndigheter. Den primära kanalen är förbundets webbplats i kombination med nyhetsbrev och sociala medier. En målgrupp som vi alltmer vänder oss till, speciellt genom Position Väst och de branschspecifika råden, är också näringslivet.

Under året har 39 stycken projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av 2024 års delregionala utvecklingsmedel

Under 2024 fortsatte förbundet att satsa på sociala medier, främst då Facebook, LinkedIn och Instagram. 290 inlägg publicerades på Facebook och gav 677 000 visningar. Genom att försöka få upp antalet följare når vi också lättare ut till vår målgrupp. Antalet följare ökade på Facebook med 17 procent under 2024 till ett totalt antal av 2371 följare, högst bland alla Västra Götalands kommunalförbund. För LinkedIn var ökningen ännu högre, totalt 20 procent upp till 1816 följare. Totalt har förbundet drygt 4 000 följare i de sociala kanalerna.

Antalet besökare på förbundets hemsida fyrbodalse.se var 2024 drygt 79 000 besökare. Det kan jämföras med 58 000 besökare 2022. Totalt resulterade detta i 123 000 unika sidvisningar. Siffror som visar att förbundets hemsida är välbesökt.

Under året publicerade förbundet 115 stora nyheter på startsidan och sju nyhetsbrev med cirka 1 500 prenumeranter i olika kanaler.

Under året färdigställdes processen kring en ny varumärkesplattform, logotyp och grafisk profil. Processen inleddes hösten 2023 med en workshop för personalen där man diskuterade syfte, vad förbundet står för och liknande frågor. Under året som följde har liknande workshops hållits för kommundirektörer, kommunkommunikatörer och politiker från medlemskommunerna. Arbetet blev färdigt i december i samband med att direktionen godkände den nya logotypen för förbundet.

Logotypen skiljer sig från den gamla främst genom att hela förbundets namn, Fyrbodals kommunalförbund, är utskrivet.

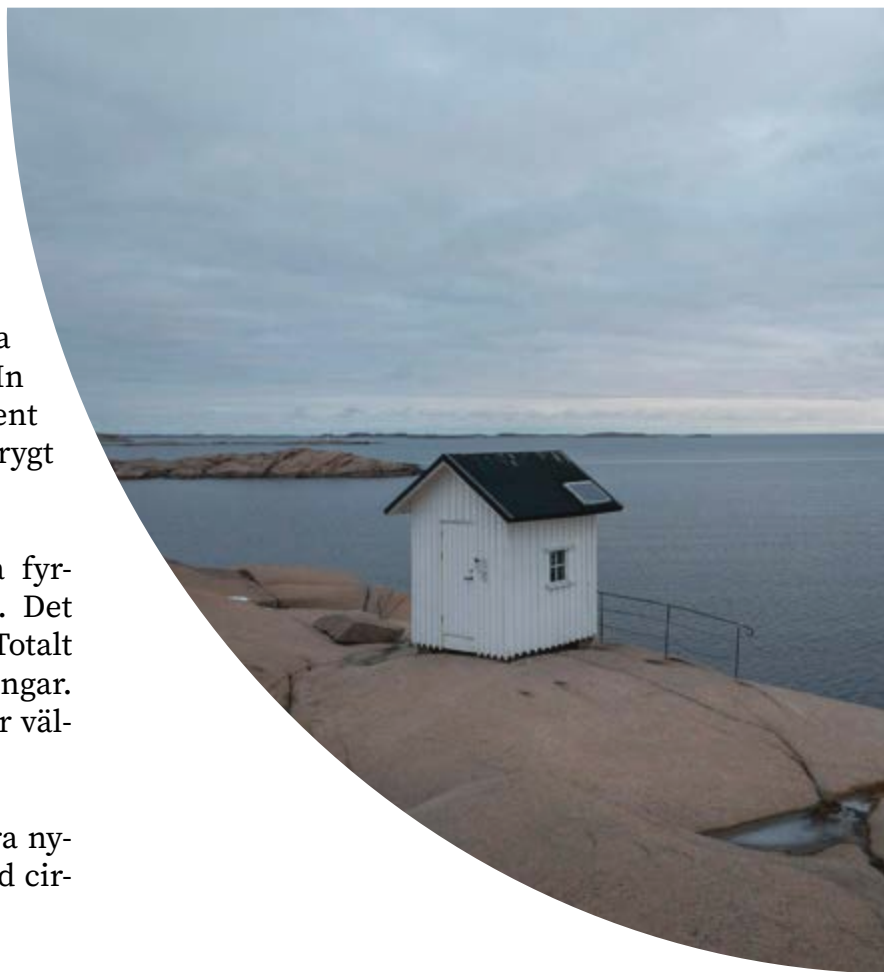
I den nya varumärkesplattformen togs också fram ett så kallat regionsmärke, en grafisk stämpel, som är tänkt att användas av kommu-

**Antalet besökare
på förbundets hemsida
fyrbodalse.se var 2024 drygt
79 000 besökare.**

nerna vid de tillfällen när man vill signalera att kommunen är en del av Fyrbodalsområdet.

Parallellt med kommunalförbundets varumärkesprocess startades också en liknande process för Business Region Väst (BRV). BRV är en del av kommunalförbundet som fokuserar på näringslivsfrågor och nyetableringar i Fyrbodalsregionen. Denna process bestod av att ta fram en så kallad Brandbook, en varumärkesplattform. Dessutom togs också en logotyp och en grafisk profil fram. Det fanns en uttalad ambition att logotypen och profilen skulle ha en visuell koppling till kommunalförbundets logotyp och profil.

Kommunalförbundet leder ett nätverk för kommunernas kommunikatörer. Nätverket har haft fyra möten un-

der året. Sedan 2020 finns även ett internt kommunikatörsteam där kommunikationsansvarig och två projektkommunikatörer ingår.

Händelser av väsentlig betydelse

Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Detta är av en väsentlig betydelse för kommunalförbundets ekonomiska resultat 2024.

I samband med att kommunalförbundet presenterade sitt förslag till budget för medlemsfinansieringen den 13 juni 2024 beslutades att förbundet inte skulle erhålla någon indexuppräknings för verksam-

hetsår 2025. I samband med beslutet fick förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en konsekvensanalys.

Analysen visade att besparingar i form av en 50-procentig tjänst behöver göras samt att förbundet inte kan bjuda på luncher i samband med möten. Alla möten som förbundet kallar till ska förläggas i förbundets egna lokaler då det inte finns något utrymme för konferenslokalkostnader. Det kommer inte finnas något utrymme för personalvård då budgeten är oerhört begränsad. Den ekonomiska ansträngningen kommer att bli påfrestande om riktmärket för löneöversynen landar över 3 procent vilket är det som förbundet har budgeterat för 2025.

Under hösten fattade Uddevalla kommunstyrelse beslut om att inte vara med i samarbetet avseende de delregionala utvecklingsmedlen 2025. Detta resulterade i att direktionen inte kunde fatta beslut om budgeten för medlen enligt förbundsdirektionens årshjul. Förbundsdirektören fick i uppdrag att ta fram en ytterligare konsekvensanalys. Den visar på stora konsekvenser, både för förbundets verksamhet men även för Fyrbodals som delregion. Det finns en överhängande risk att Fyrbodals uppfattas som splittrad vilket kan leda till minskat förtroende för delregionen i de regionala sammanhangen.

Beslutet skapar friktion i projektsamarbeten och inom nätverken som förbundet driver på delregionalt plan. Beslutet har skapat oro och osäkerhet både bland förbundets medarbetare och i medlemskommunernas nätverk. De ekonomiska förutsättningarna för förbundet inför 2025 har drastiskt försämrats i och med utebliven medlemshöjning och Uddevallas beslut om att inte ingå i samarbetet kring de delregionala utvecklingsmedlen.

De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö och är mer ändamålsenlig för verksamheten.

Kommunalförbundet har tecknat ett tioårigt avtal

avseende de nya lokalerna på Kaserngården 3a och 3b. Tecknandet av avtalet skedde efter beslut i förbundsdirektionen innan dess att beslut om att inte indexuppräknas eller att Uddevalla kommun träder ur samarbetet inom DRUM.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den interna kontrollen

Den interna kontrollen syftar till att genom olika regelverk och kontroller minska organisationens risker. Riskerna kan gälla både det ekonomiska kapitalet och förtroendekapitalet. Kommunalförbundet vill uppnå en rimlig grad av säkerhet och att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv. Direktionen har antagit en treårig internkontrollplan som sträcker sig mellan 2022–2024. I den interna kontrollen så har det identifierats ett antal processer som behöver tydligare dokumenterat rutinbeskrivningar.

Hållbarhet och andra icke-finansiella frågor

Hållbarhet ligger som en grund för kommunalförbundets uppdrag - perspektiven social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är viktiga utgångspunkter i de styrdokument Fyrbodals kommunalförbunds uppdrag tar avstamp i. Perspektiven finns till exempel med i den regionala utvecklingsstrategin och i kommunalförbundets verksamhetsplan. I avsnittet om uppföljning av verksamheten anges för varje delmål vilket/vilka av FN:s globala mål de bidrar till som ett sätt att tydliggöra hur kommunalförbundet är med och arbetar mot hållbarhetsmålen.

Projektarenan Fyrbodal

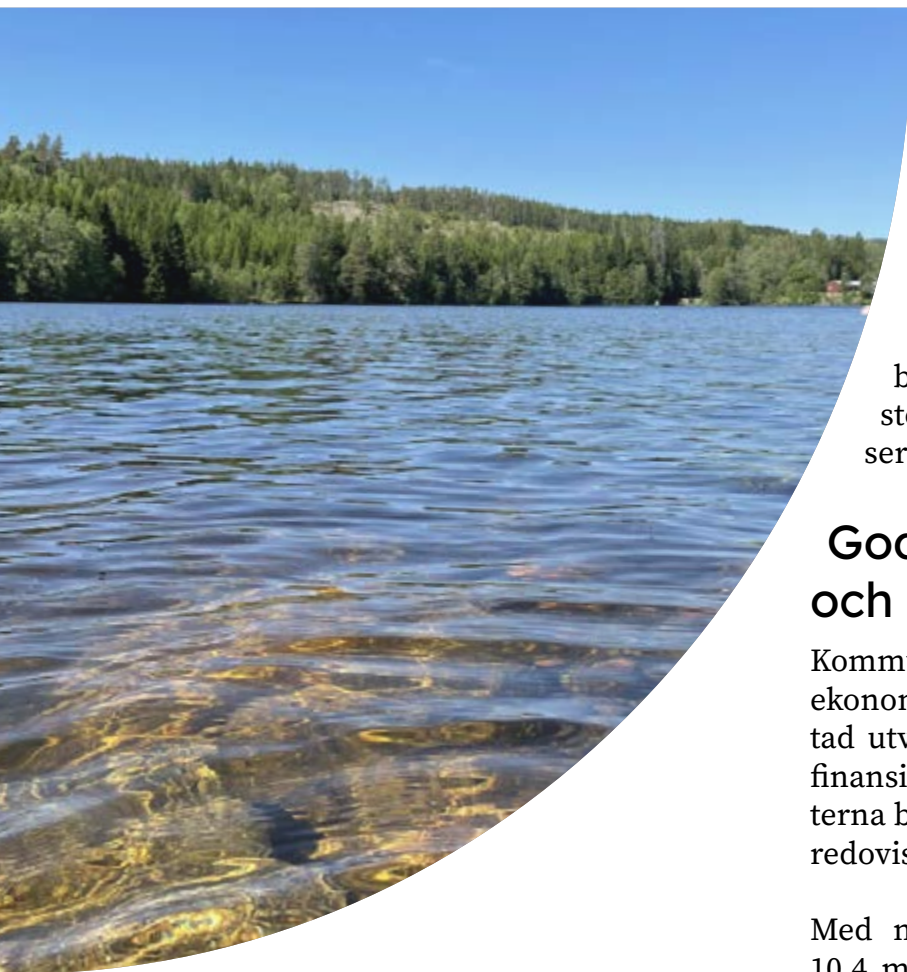
Projektarenan Fyrbodal (se grafik på nästa sida) är en tvärssektoriell plattform för allt projektrelaterat arbete som kommunalförbundet driver, medverkar i eller finansierar. Syftet med arenan

är att organisera alla projekt som förbundet är involverat i för att skapa en tydlig överblick. Syftet är också att åstadkomma effektiv styrning och ledning av projektportföljen och att tydliggöra det utvecklingsarbete som medlemskommunerna bedriver tillsammans och med andra parter.

En viktig del i Projektarenan Fyrbodals uppdrag är att säkerställa att varje projekt följer en tydlig process med kontinuerliga avstämningpunkter och att vid dessa bedöma om projektet uppfyller projektplanen utifrån krav och behov. Att projektet genererar nytta och har ekonomiska förutsättningar. Avstämningsförfarandet gäller samtliga projekt kommunal förbundet är involverat i – som ägare, som part eller som finansör i form av delregionala utvecklingsmedel.

Under 2024 har ett 30-tal projekt passerat Projektarenan; i ett tidigt skede av projekt på idéstadiet som del av förbundets beredning inför

jerad projektprocess för projekt där kommunalförbundet är projektägare har tagits fram och implementerats. Ett arbete med att digitalisera mallar och hantering av projektansökningar av delregionala utvecklingsmedel har också påbörjats. En god struktur kring projekten ger möjlighet att följa progression och resultat, jämföra insatser och bidrar till ökad kunskap om vad som ger störst nytta och effekt och hur olika insatser kan samverka för delregionens bästa.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

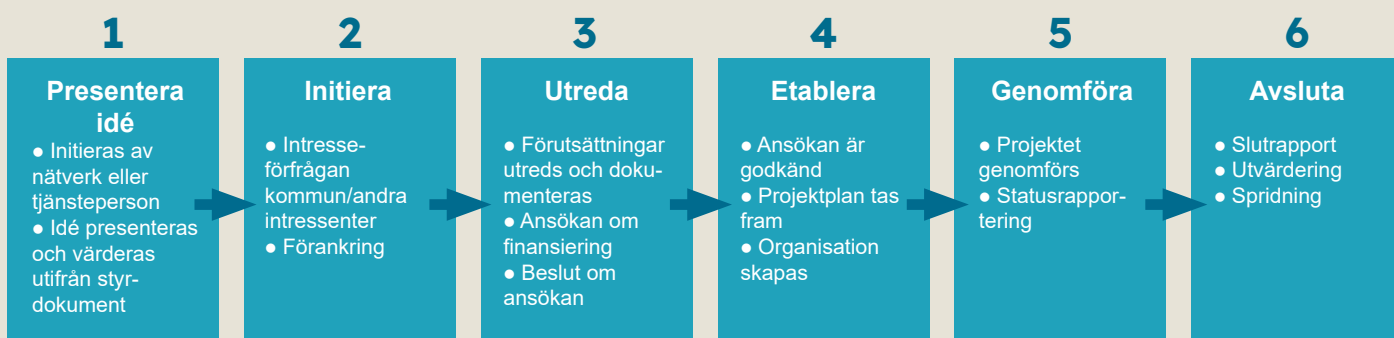
Kommunalförbundet bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås utifrån förväntad utveckling, att förbundet når de ett av tre finansiella mål, samtliga delmål för verksamheterna bedöms följa och uppnå plan samt genom redovisad balanskravsresultat.

Med medlemsavgiften från kommunerna på 10,4 miljoner (2023: 10,4 miljoner) och övriga intäkter inom projekt- och särskilt finansierad verksamhet under 2024 uppgick den totala omsättningen till 61,3 miljoner kronor.

Intäkter utöver medlemsavgiften från kommunerna kommer från projektfinansiering, i huvudsak från EU:s strukturfonder och övriga

beslut, i uppföljning av projekt i uppstart och genomförande eller i samband med projekt som avslutas. Vidare har Projektarenan hanterat de projektansökningar som inkom i utlysningen av delregionala utvecklingsmedel. Projektarenan har under året också haft fokus på att utveckla arbetsformer och fastställa rutiner. En detal-

Projektarenan översikt

program, Västra Götalandsregionen, staten och medlemskommunerna. Se vidare i respektive driftsredovisning i avsnittet för den ekonomiska redovisningen.

Finansiella mål

Kommunalförbundets finansiella mål är:

- Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- Att ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå, bland annat genom att slutredovisa genomförda projekt och avslutade verksamheter med överskott som tillfaller förbundets egna kapital. År 2024 är soliditeten 7 procent, vilket är en minskning från 2023 med 1 procentenhet. Anledningen till en minskad soliditet är delvis att det egna kapitalet sänks från 6 254 tkr till 4 459 tkr i och med nedskrivningen av aktieinnehavet. Förbundet förvaltar bland annat God och nära vård-medel, detta förbättrar likviditeten men försämrar soliditeten. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet når inte målet om en budget i balans eftersom det redovisade resultatet uppgår till -1 796 tkr (786 tkr), jämfört med budgeterat resultat på 37 tkr, en total avvikelse om -1 833 tkr. Resultatet består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet har en god likviditet som främst beror på förvaltade delregionala utvecklingsmedel men även för 2024 förvaltade medel avseende

God och nära vård. Likvida medel vid årets slut uppgick till 50 mkr (cirka 69 mkr). Därmed nås målet om god likviditet.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

- Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Förbundets vägledande principer regleras i en kapitalplaceringspolicy. Enligt den har likvida medel kunnat placeras säkert och riskfritt under 2024 och därmed genererat ränteintäkter om 2 151 tkr (2 336 tkr). Dessa principer får därmed anses som uppfyllda.

Balanskravsresultat

Balanskravet i kommunallagen ställer krav på att intäkterna och kostnaderna ska vara i ekonomisk balans varje år. Om kostnaderna överstiger intäkterna under ett räkenskapsår uppstår ett underskott som måste åtgärdas inom de tre efterföljande åren.

Enligt undantagsmöjligheter har hänsyn tagits vid beräkningen av balanskravsresultatet. Under 2024 uppstod en realisationsförlust av en anläggningstillgång på grund av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum AB. Nedskrivning har skett med 2 000 tkr då bedömningen var att aktieinnehavet var för högt värderat. Enligt balanskravsresultatet i tabellen så uppfyller Fyrbodals kommunalförbund balanskravet för 2024 och det finns inga negativa resultat från tidigare år som behöver återställas.

Kommunalförbundets förväntade utveckling

Det som kan påverka utvecklingen framåt är den ekonomiska utvecklingen för medlemskommunerna samt de kostnader som den höga inflationen medför. Beslutet att inte indexuppräkna medlemsfinansieringen för 2024 är en konsekvens av medlemskommunernas ekonomiska utveckling. På sikt kan detta få allvarliga konsekvenser även för förbundet.

Kommunalförbundet arbetar med att hålla nere kostnader och att på ett effektivt sätt använda de resurser som finns. Projektverksamheten och den särskilt finansierade verksamheten, som sker genom avtal med bland andra medlemskommunerna, följs noga genom regelbundna avstämningar enligt projektbeslut med projektökonom och projekt/verksamhetsansvarig.

Balanskravsresultat		2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen		- 1 796	786	598
-	Samtliga realisationer	0	0	0
+	Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+	Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	2 000	0	0
+/-	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/-	Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
=	Årets resultat efter balanskravsjusteringar	204	786	598
-	Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
+	Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
=	Årets balanskravsresultat	204	786	598

Väsentliga personal- förhållanden

Kommunalförbundet har inom ramen för sin basverksamhet utrymme för 7,75 heltidstjänster. Till detta kommer ett större antal tjänster som är kopplade till projekt- och särskilt finansierad verksamhet vilka finansieras av projektmedel eller enligt avtal med bland annat medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Den 31 december 2024 var 45 (39) personer tillsvidareanställda och 17 (16) personer visstidsanställda. Under året slutade 13 (12) personer och 18 (18) personer nyanställdes. Flertalet av de som har slutat på förbundet har gjort det för att uppdraget tagit slut eller att de har gått vidare till andra anställningar.

Den sista december 2024 var antalet kvinnor 50 (43) och antalet män 12 (12). Notera att dessa siffror är antalet personer och att tjänstgöringsgraden varierar mellan 20 och 100 procent. I den ekonomiska redovisningen är antalet anställda beräknade utifrån antalet heltidstjänster.

Kommunalförbundet använder sig även, som tidigare år, av tjänstepersoner i medlemskommunerna. Dessa personer, som har fackkunskap inom sina områden, betyder mycket för att kommunalförbundet ska kunna fullfölja sitt uppdrag. Detta innebär ofta att dessa ingår i arbets- eller styrgrupper för konkreta uppdrag. Under 2024 har en person arbetat genom tjänsteköp från medlemskommunerna.

Under 2024 har tjänsteköp avseende ny socialtjänstlag från Uddevalla kommun gjorts.

Sjukfrånvaro

Den sammanlagda sjukfrånvaron i relation till totalt antal arbetade timmar uppgår 2024 till 5,23 procent vilket är en ökning från året innan då den låg på 4,69 procent.

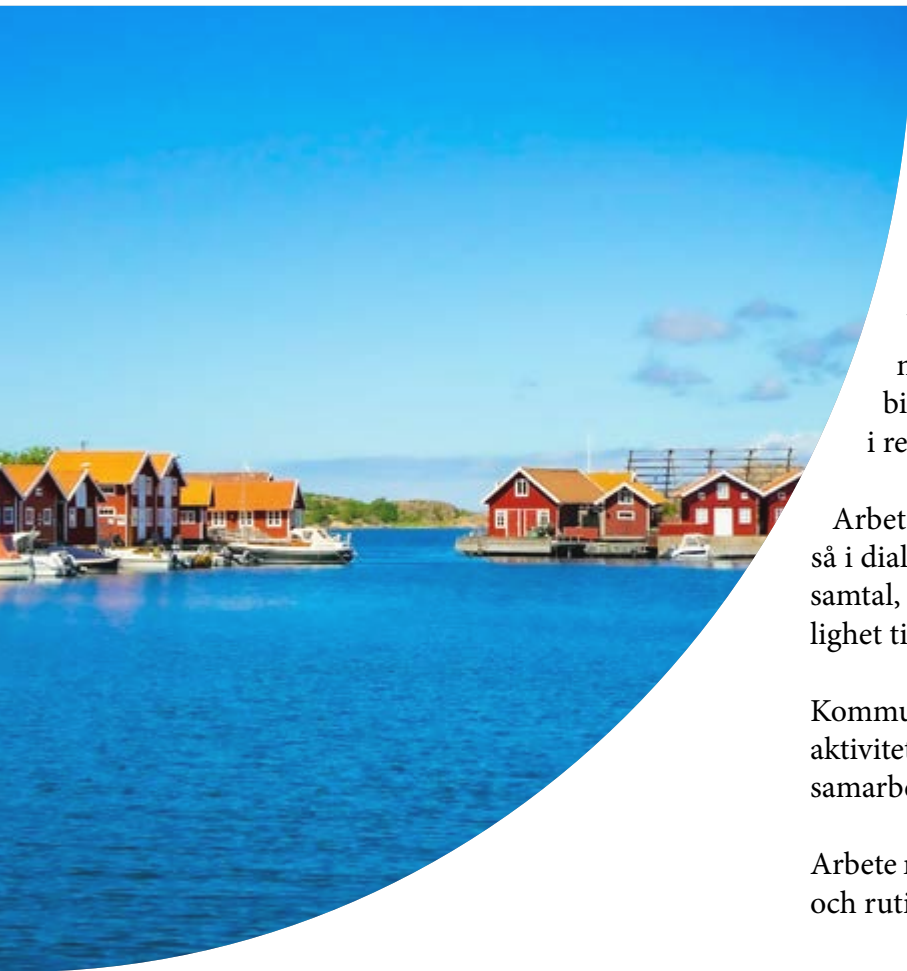
Medelantalet anställda	2024-12-31	2023-12-31
Män	10,38	10,64
Kvinnor	42,16	35,63
Summa:	52,54	46,27
Tillsvidareanställda	42,28	37,81
Visstidsanställda	10,26	7,11
Summa:	52,54	44,92

Upplysning om sjukfrånvaro	2024-12-31	2023-12-31
Sjukfrånvaro för män	2,50%	1,92%
Sjukfrånvaro för kvinnor	5,93%	5,61%
Sjukfrånvaro för anställda	5,23%	4,69%
Yngre än 30 år	15,85%	2%
Mellan 30-49 år	5,42%	6,63%
Äldre än 49 år	4,14%	2,68%

Sjukfrånvaron för varje grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

	2024-12-31	2023-12-31
Total sjukfrånvaro	5,23%	4,69 %
Långtidssjukfrånvaro	34,34%	29,59 %

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

När det gäller personal och arbetsmiljö har förbundet arbetat systematiskt och kontinuerligt med dessa frågor. Arbetet har följt det upprättade årshjulet där signifikanta och årligen återkommande aktiviteter planerats in. Förbundet har under året utvecklat arbetsplatsträffarna till att innehålla pass för formalia, fokus och fördjupning. Under fokuspassen har arbetsplatsen arbetat med jämställdhet och mångfald, kompetensutveckling respektive arbetsmiljö. Under fördjupningspassen har temat varierat men innehållit till exempel utbildningar och flera gånger under 2024 rört flytt till nya lokaler.

I december flyttade kommunalförbundet till nya lokaler. Förberedelse och planering av flytten har präglat året som gått. De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö som är mer ändamålsenliga för verksamheten.

Skydds rond har genomförts liksom en arbetsmiljöenkät. Resultatet visar överlag på ett gott resultat med engagerade medarbetare som trivs och finner mening med sitt arbete. Det finns dock tecken på ett visst mått av upplevd stress och brist på återhämtning. Arbetsplatsen har beslutat att börja arbeta med Friskfaktorer som ett systematiskt sätt stärka allt det goda som finns, utbildning och initiala workshops har genomförts i respektive avdelning.

Arbetsmiljöarbete och personalfrågor hanteras också i dialog mellan medarbetare och chef i månadsvisa samtal, och på avdelningsmöten. Vid dessa ges möjlighet till en närmare dialog.

Kommunalförbundets trivselgrupp har anordnat flera aktiviteter under året i syfte att stärka gemenskap och samarbete på arbetsplatsen.

Arbete med att revidera och vid behov upprätta policy och rutiner har fortsatt.

Förväntad utveckling

Framtidsutsikter

På kort sikt bedömer förbundsledningen att förbundet står inför mycket försämrade ekonomiska förutsättningar. Den uteblivna indexuppräknings tillsammans med minskningen av DRUM-medel innebär en total minskning med 4,5 mkr i budget. Detta leder till minskad genomförandekraft i de delregionala uppdragen och resulterar i att förbundet inte kan vara den utvecklingskraft som delregionen behöver ha i den mycket utmanande tid vi lever i.

Förbundsledningen har infört prövning innan rekrytering av ny personal sker. Neddragningar inom både den medlemsfinansierade och DRUM-finansierade verksamheterna kommer att verkställas under 2025. Parallellt med detta kommer förbundsledningen att presentera ett förslag på ny förbundsordning utifrån de inspel som kommit till förbunden i olika dialogsammanhang.

Bedömningen från förbundsledningen är att risken att

Uddevalla kommun inte går med i DRUM-samarbetet igen är stor. Bedömningen av ett sådan utfall är att effekterna blir mycket stora inom både insatsområdena Regional utveckling, Kompetensförsörjning. Det kommer även leda till negativa effekter inom avdelningen Verksamhetsstöd.

Förbundsledningen kommer att påvisa vikten av att medlemskommunerna tar beslut om att indexuppräknas medlemsavgiften 2026. Om medlemsavgiften inte indexuppräknas kommer förbundet inte ha förutsättningar att leva upp till ändamålsparagrafen i förbundsordningen eller den beslutade verksamhetsplanen.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Under hösten har flera dialogmöten som syftar till input i översynen av den regionala utvecklingsstrategin genomförts både med kommuner, näringsliv och akademi. Efter årsskiftet har förslag på förändringar av kraftsamlingarna inom den lyfts i olika sammanhang. Om de förändringarna faller ut kommer kommunalförbundets delmål i verksamhetsplanen påverkas. Beslut om den reviderade strategin ska fattas i februari 2026.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	2	61 298	49 988
Verksamhetens kostnader	3	-63 239	-51 547
Avskrivningar		0	0
Verksamheternas nettokostnader		- 1 940	-1 559
Skatteintäkter		0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0
Verksamhetens resultat		-1 940	-1 559
Finansiella intäkter	4	2 151	2 345
Finansiella kostnader	5	-2 007	0
Resultat efter finansiella poster		-1 796	786
Extraordinära poster:		0	0
Årets resultat		-1 796	786

Balansräkning

Belopp i tkr	not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar		0	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		0	0
Maskiner och inventarier	8	0	0
Övriga materiella anläggningstillgångar	6	1 509	0
Finansiella anläggningstillgångar	7	767	2 767
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		2 276	2 767
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Fordringar	9	15 852	8 465
Kassa och bank	10	50 370	69 089
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		66 222	77 554
SUMMA TILLGÅNGAR		68 498	80 321

	not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	11	6 254	5 468
Årets resultat	11	- 1 796	786
Resultatutjämningsreserv		0	0
SUMMA EGET KAPITAL		4 459	6 254
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar		0	0
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12	0	0
SUMMA AVSÄTTNINGAR		0	0
SKULDER			
Leverantörsskulder	13	6 524	4 546
Övriga kortfristiga skulder	13	15 461	33 774
Delregionala utvecklingsmedel	14	25 467	25 650
Förutbetalda intäkter	15	16 587	10 097
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		68 498	80 321
Ställda panter		0	0
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Kassafödesanalys

Belopp i tkr	not	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		-1 796	786
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster			
Avskrivningar inventarier		0	0
Nedskrivning värdepapper		2 000	
Kassaflöde från den löpande verksamheten		204	786
Förändringar i röreslsekapitalet			
Förändringar av fordringar		-7 386	8 211
Förändringar av kortfristiga skulder		-10 027	-3 523
SUMMA		-17 413	4 687
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		-17 209	5 473
Investeringsverksamheten			
Förvärv av tillgångar		-1 509	0
Avyttrade av tillgångar		0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-1 509	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		-18 718	5 473
Likvida medel vid årets början		69 088	63 615
Likvida medel vid årets slut		50 370	69 088
SOLIDITET	11		
Eget kapital/tillgångar		7%	8%

Noter

(belopp i tkr)

Not 1: Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen har upprättats enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Värderingsprinciper med mera

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärdet

med avdrag för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier: 10 år
- Beloppsgräns: 20 tkr
- Datorer: Direktavskrivning från 2013

Fordringar

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Pensionspremier

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 2: Verksamhetens intäkter

	2024	2023
Medlemsavgift medlemskommuner	10 376	10 412
Avtal kommuner	8 275	7 841
DRUM-medel	13 151	15 586
Avtal VGR	1 608	1 126
Kammarkollegiet God och nära vård	-	1 979
Västkom	750	-
Försäljning tjänster 25% moms Sv	-	206
Projektbidrag	6 675	-396
Projektbidrag EU	3 540	1 380
Projektbidrag VGR	5 632	2 830
Projektbidrag statliga finansiärer	6 761	3 612
Ersättning för uppdrag 25% moms	524	5 282
Ersättning för uppdrag momsfritt	3 592	-
Övriga intäkter momsfritt	38	4
Öres- och kronutjämnning	-	-
Kursvinst rörelsen	-	6
Övr ersättn och intäkter	66	-
Vidarefakturerade intäkter 25% moms	291	89
Vidarefakturerade intäkter 12%	5	29
Vidarefakturerade intäkter momsfritt	4	-
Hysesintäkter	8	-
Telefoniersättning anställda	2	2
Summa verksamhetens intäkter	61 298	49 988

Not 3: Verksamhetens kostnader

	2024	2023		2024	2023
Inköp tjänster/varor 25% EU	-	-	Konferenser	-1 459	-1 935
Inköp tjänster/varor 12% EU	-	-6	Möteskostnader	-24	-51
Inköp tjänster/varor EU 6%	-	-5	Förtäring möten	-265	-153
Inköp av tjänst från land utanför EU, 25%	-	-38	Lokalhyra möten	-59	-68
Inköp av tjänst från land utanför EU, 12%	-	-17	Litteratur och tidningar	-212	-74
Konsultarvode	-13	-	Förenings-/Medlemsavgifter	-1 059	-411
Vidarefakturerade kostnader 25% moms	-253	-	Medlemsavgift avdragsgill	-	-319
Tjänsteköp medlemskommuner	-434	-1 172	Medlemsavgift ej avdragsgill	-2	-2
Hyra	-1 447	-1 242	Övriga kostnader	-214	-51
Städning, renhållning	-121	-92	Förseningsavgifter	-	-
Hyra inventarier	-22	-23	Övriga externa kostnader	-30	-
Förbrukningsinventarier	-529	-679	Lämnade gåvor	-56	-2
Förbrukningsmaterial	-73	-23	Löner till timanställda	-180	-
Reparation och underhåll	-2	-	Löner till månadsanställd	-24 579	-20 574
Resekostnader	-235	-159	Förändring semesterlöneskuld	-177	76
Hyrbilskostnader	-5	-2	Förändring löneskuld	27	-25
Kost och logi i Sverige	-60	-52	Löner tillfällig personal	-17	-
Kost och logi i utlandet	-33	-6	Sjuklöner till tjänstemän	-357	-318
Information och PR, annonser	-764	-1 130	Semesterlöner		
Tryckerikostnader	-148	-24	till månadsanställda	-4 151	-3 926
Representation, avdragsgill	-18	-4	Skattefria traktamente sv	-10	-12
Representation ej avdragsgill	-32	-1	Skattepliktiga traktamente sv	-	-
Representationsgåvor, avdragsgill	-1	-	Skattefria traktamenten utland	-16	-10
Kontorsmaterial	-14	-6	Skattepliktiga traktamente utland	-	-2
Kopieringskostnader	-35	-6	Skattefria bilersättningar	-175	-139
Telefon	-192	-158	Skattepliktiga bilersättningar	-73	-59
Larm	-26	-33	Förmånsvärden	-18	-18
Porto	-92	-93	Motkontering av förmån	18	18
Företagsförsäkringar	-6	-5	Kollektiv pensionsförsäkring	-2 469	-1 918
Arvoden	-108	-57	Individuell pensionsförsäkring	-707	-558
Revisionsbyrå	-519	-120	Försäkringskostnader	-25	-55
Konsultarvoden	-4 457	-5 357	Arbetsgivaravgifter 31,42%	-9 147	-7 846
Dataunderhåll, programvara	-1 412	-1 324	Arbetsgivaravgift semesterlöneskuld	-56	24
Användarlicenser	-221	-352	Arbetsgivaravgift löneskuld	8	-8
IT-avtal inkl fiberavtal	-338	-33	Löneskatt	-599	-498
Arrangerade utbildningar/kurser	-2 176	-	Utbildning anställd personal	-85	-38
Övrig konsultverksamhet	-2 946	-	Företagshälsovård	-135	-149
Bankkostnader	-6	-7	Personalvårdsaktiviteter	-122	-167
			Personalrepresentation, ej avdragsgill	-	-
			Övriga personalkostnader	-76	-53
			Summa verksamhetens kostnader	-63 239	-51 547

Not 4: Finansiella intäkter

	2024	2023
Ränteintäkter	2 151	2 335
Valutakursvinster	-	10
Summa finansiella intäkter	2 151	2 345

Not 5: Finansiella kostnader

	2024	2023
Nedskr av innehav andelar/långfr fordr andra ftg	- 2 000	-
Valutakursförluster	- 5	-
Räntekostnader	- 1	-
Räntekostnader levskulder	- 1	-
Räntekostnader för skatter och avgifter	-	-
Summa finansiella kostnader	- 2 007	-

Fyrbodals kommunalförbund har bedömt att aktieinnehavet i Innovatum AB var för högt värderat. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024.

Not 6: Materiella anläggningsskostnader

	2024	2023
Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier	1 509	-
Summa materiella anläggningstillgångar	1 509	-

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Fyrbodals kommunalförbund har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 7: Finansiella anläggningstillgångar

	Antal	Andel	Bokfört värde	EK-andel (kr)
Gryning Vård AB	17 000	17,0%	17	12 440
Mediapoolen Västra Götaland AB	250	16,7%	250	1 419
Innovatum AB	13	1,3%	500	315
Summa			767	14 174

Not 8: Maskiner och inventarier

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	1 881	1 881
Inköp	0	0
Försäljning inventarier	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 881	1 881
Ingående avskrivningar	-1 881	-1 881
Årets avskrivningar	0	0
Återförd avskrivning försålda inventarier	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 881	0
Utgående planenligt restvärde	0	0

Inventarier redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärde för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier 10 år, beloppsgräns 20 000 kr
- Datorer direktavskrivs sedan 2013.

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Förbundet har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 9: Kortfristiga fordringar

	2024	2023
Kundfordringar	3 056	4 948
Avräkning skattekonto	147	276
Fordran moms	1 602	15
Förutbet kostn/uppl intäkter (ej projekt)	2 324	73
Periodisering leverantörsfakturor	809	581
Rekvirerade medel projekt	1 299	468
Övriga förutbet kost/uppl int	498	2
Förutbet kostn/upplupna intäkter projekt	6 117	2 102
Summa kortfristiga fordringar	15 852	8 465

Not 10: Kassa och bank

	2024	2023
Kassa och bank	51 730	69 089
Summa kassa och bank	51 730	69 089

Förbundet har fortsatt god likviditet med anledning av förutbetalda Delregionala tillväxtmedel från Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna. Under året 2024 har de likvida medlen fortsatt legat på en hög nivå då förbundet förvaltar medel från Regeringskansliet avseende God och Nära vård. Dessa medel rekvideras av medlemskommunerna under början av 2025. Från 2025 fördelas medlen direkt från Regeringskansliet till kommunerna.

Not 11: Eget kapital, avsättningar och skulder

	2024	2023
Eget kapital	-6 254	-5 468
Årets resultat	1 796	-786
Resultatutjämningsreserv	0	0
Summa eget kapital	-4 459	-6 254

Not 12: Pensionspremier

	2024	2023
ITP1	403	376
ITPK	366	304
ITP2	1 700	1 238
Söderberg & Partner	707	558
	3 176	2 476

Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 och övertog då BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplat till den privata sektorn blev alla anställda anmälda till Alecta och Collectum genom ITP och ITPK.

Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avstälstecknande godkände Pacta att förbundet kvarstod i Alecta och Collectum istället för att övergå till KAP-KL.

Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB). Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta, Skandia och Söderberg & Partner sedan förbundets bildande 2005. Detta innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 13: Kortfristiga skulder

	2024	2023
Skatteskulder	8	-93
Utgående moms försäljning 25%	13	0
Personalskatt	682	565
Vårdens medarbetare Västkom	0	115
MiniMaria	139	2 279
Suicidprevention 2023	0	562
Suicidprevention 2024	393	0
God och Nära vård 2023 förvaltrade medel	0	25 624
God och Nära vård 2024 förvaltrade medel	8 915	0
Kompletteringspremier KPA	67	68
Upplupna semesterlöner	873	696
Upplupen löneskuld	192	219
Upplupna sociala avgifter	1 144	946
Övriga kortfristiga skulder	2 058	0
Övriga uppl kostnader/förutbet intäkter	977	2 793
Summa kortfristiga skulder	15 461	33 774

Not 14: Delregionala utvecklingsmedel (DRUM)

	2024	2023
Ej upparbetade KUN (DRUM-medel)	1 115	1 377
Ej upparbetade DRUM-medel (MN/RUN)	1 035	2 470
DRUM VGR 2022	1 432	2 413
DRUM Kommunal motfinansiering 2022	1 515	2 495
DRUM VGR 2023	2 402	5 056
DRUM Kommunal motfinansiering 2023	2 490	5 144
DRUM VGR 2024	5 169	0
DRUM Kommunal motfinansiering 2024	5 221	0
DRUM VGR 2019	561	574
DRUM Kommunal motfinansiering 2019	657	670
DRUM VGR 2020	751	813
DRUM Kommunal motfinansiering 2020	846	908
DRUM KUN utökade medel 2021	157	302
DRUM Kommunal motfinansiering 2021	208	848
DRUM VGR 2021	118	759
DRUM-medel Projekt- och finansieringsstrateg	980	980
DRUM-medel (förstudier)	810	842
Summa delregionala utvecklingsmedel (DRUM)	25 467	25 650

Fyrbodals kommunalförbund erhåller enligt överenskommelse månadsvis medel från Västra Götalandsregionen avseende delregionala utvecklingsmedel (DRUM). Dessa medel betalas ut från miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden.

Avsättningen av medel regleras årligen av de olika nämnderna. Medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund betalar dessa medel i förskott varje år med 37 kr per kommuninvånare. Medlen förvaltas av kommunalförbundet och placeras på balanskonton för det aktuella året.

Medlen används för att ge stöd till projekt som främjar en hållbar regional utveckling och löser aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland enligt den Regionala utvecklingsstrategin 2030, Kulturstrategin 2024-2027 och Klimat- och miljöstrategin 2030.

De belopp som miljö- och regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden går in med är 9 mkr (RUN), varav 500 tkr är förstudiemedel, och 2,05 tkr (KUN). Det som finns på balanskonton som avser 2024 års delregionala utvecklingsmedel är 10,4 mkr. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omsättning på 102 mkr vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångspunkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Not 15: Förutbetalda intäkter projekt

	2024	2023
Teknikframtiden	240	0
TeknikCollege	189	265
Psykisk hälsa och suicidprevention	364	0
Millenium	105	0
Personcentrerad vård & omsorg	971	0
En vardag fri från våld 2.0	286	1 178
Utvecklingsledare Kommunal H&S	263	459
Ror i Land	42	995
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2024	147	0
Utvecklingsledare IFO	246	0
Vux projekt	220	0
Hälsokällan	277	249
Kvinnofridssatsning 2024-2025	182	184
Vetenskap och evidens	121	0
ISU individbaserad systematisk uppföljn. 2025	134	0
FoU Kunskapsbaserad praktik	215	0
FoU Implementering	217	0
ÖK Psykisk hälsa	114	0
Yrkeskartan - marknadsföring	156	0
Go Care - marknadsföring	250	0
Trollhättans stad MiniMaria	17	0
Revisionsarvode PwC	40	0
Ror I land	2 249	0
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	8 655	0
Suicidprevention 2024	887	0
Industriell Symbios	0	1 186
F&U Utbildningar	0	22
Nätverksledare IFO	0	381
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2023	0	9
Suicidprevention 2	0	989
Biomarina näringar	0	21
Nätet	0	57
F&U	0	797
Utvecklingsledare funktionshinder socialps.	0	120
Överenskommelse psykisk hälsa	0	249
ISU individbaserad systematisk uppföljning	0	161
Vård- och omsorgscollege	0	657
Avtal vuxenutbildning	0	746
Praktiksamordning Fyrbodol	0	879
Praktikanskaffning Fyrbodol	0	469
Fiskekommunerna 2	0	25
Summa förutbetalda intäkter projekt	16 587	10 097

Not 16: Kostnader för räkenskapsrevision

	2024	2023
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	439	120
Förtroendevalda revisorer	10	57
Summa kostnader räkenskapsrevision	449	177
Kostnad för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	80	0
Förtroendevalda revisorer	0	0
Total kostnad för övrig revision	80	0
Total kostnad för revision	529	177

Driftsredovisning

Belopp i tkr	2024					2023		
	Resultat			Budget	Avvikelse	Resultat		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Netto	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Basverksamhet*	13 772	-15 568	-1 796	11 329	-1 833	12 775	12 209	566
Projekt **	28 995	-28 995	0	28 995	0	18 498	18 278	220
Verksamheter via avtal **	20 682	-20 682	0	20 682	0	21 062	21 062	0
SUMMA TOTALT	63 449	-65 245	-1 796	61 006	-1 833	52 335	51 549	786

* Se not 2, 3, 4, 5

** Se not 2, 3

Basverksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse
Medlemsavgift	10 412	10 376	-36
Övriga intäkter	917	3 396	2 479
SUMMA INTÄKTER	11 329	13 772	2 443
Personalkostnader	-8 362	-10 946	-2 584
Politiska arvoden, ordförande och revision	-275	-79	196
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-300	-229	71
Konsultkostnader	-250	-533	-283
Lokalkostnader	-300	-385	-85
Övriga kostnader	-1 241	-2 850	-1 609
Västkom	-564	-546	18
SUMMA KOSTNADER	-11 292	-15 568	-4 276
RESULTAT	37	-1 796	-1 833

Kommentarer till resultatet

Den ekonomiska redovisningen för 2024 visar att förbundet gör ett underskott om -1 796 tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Förbundet har genererat ränteintäkter om 2 146 tkr. Förbundet har under året gjort vissa förändringar i IT-miljön vilket medfört ökade kostnader i både de fasta och rörliga administrativa kostnaderna. Detta härleds främst till ökade kostnader för lokalhyra, IT och konsultkostnader.

Förbundets totala ekonomiska resultat är jämfört med basverksamhetens budget som är den budget som förbundet skickar på remiss till medlemskommunerna för vidare beslut i direktionen. Årlig budget för projekt och särskilt finansierad verksamhet görs, men dessa går inte upp till beslut i direktionen i samband med basens, då dessa ofta startar eller avslutas under innevarande budgetår. Regelbundna och täta avstämmningar inom projekten och verksamheterna görs dock under året av projektekonom, ekonomiansvarig och ansvariga tjänstepersoner. Därmed finns ingen budget angiven i driftsredovisningarna för dessa verksamheter.

Pågående verksamheter löper på och faktureras och/

eller finansieras löpande eller årligen enligt avtal. Verksamheter med särskild finansiering följer verksamhetsåret och den ekonomiska hanteringen vid årsskiftet belastar i regel inte resultatet.

I samband med bokslutet så bokade kommunalförbundet upp en kortfristig skuld till medlemskommunerna avseende överskott i verksamheterna Vuxenutbildning, Praktiksamordning och Praktikanskaffning, detta överskott uppgick till 2 060 tkr. Kreditfakturer avseende dessa verksamheter har skickats ut i början av 2025.

Verksamheterna följs löpande under året av ansvarig tjänsteperson och ekonom. Under 2024 har fem projekt avslutats som tillsammans genererat ett överskott på 73 tkr, Industriell symbios, God & nära vård Fyrbodalsgemensamt, Biomarina näringar, Nätet och Integrationssamverkan Fyrbodal. Detta överskott är en del av årets resultat.

Medel som finansierar projekten är antingen förutbetalda och ej upparbetade alternativt upparbetade men ej utbetalda. Dessa regleras i balansräkningen. Pågående projekt stäms av och följs upp löpande av ekonom och ansvarig tjänsteperson.

Förteckning projektverksamhet

Pågående projekt

1001	Gemensam digitalisering	3002	TeknikFramtiden 2030
2004	Green Fleet	3003	Go Care - marknadsföring
2005	GO:LEIF	3004	Yrkeskartan - marknadsföring
2006	VEGO	3006	Vuxrapport samt kompetensutveckling med fokus kvalitet
2007	Landbaserad fiskeodling	3007	Teknikcollege - förstärkning återcertifiering
2008	Fiskekommunerna 2024-2026	4004	Utvecklingsledare IFO
2009	Implementering Business Region Väst	4005	Samverkanskontoret
2011	Förnybart i Väst	4006	Millenium
2012	Fyrbodals för framtidens flex	4007	Personcentrerad vård & omsorg
2015	Marefine	4008	Bryggprojekt En vardag fri från våld
2019	Våra Rum 2.0	4011	Vetenskap och evidens för FoU socialtjänst
2020	EISa	4012	ISU Individbaserad Systematisk uppföljning
2021	Unga Dalslandspriset	4013	FoU - kunskapsbaserad praktik
2022	Samexistens för mer sjömat	4014	FoU - implementering och tillämpning
2023	Kriminalvårdanläggning Åmål	4015	ÖK Psykisk hälsa 2025-2026
230073	Processledning Skogsprogrammet VG	H-057	Utvecklingsledare - funktionshinder
K-029	Ökad strategisk kultursamverkan	H-098	Kvinnofridssatsning 2024-2025
3001	Fenixz kommuner	H-099	Utvecklingsledare kommunal hälso- och sjukvård
		K-029	Ökad strategisk kultursamverkan i Fyrbodals
		N-082	Det goda livet i Dalsland
		U-053	Utveckling och utbildning Fyrbodals

Avslutade projekt

2002 Industriell Symbios

2010 Innovatum Sciense Park

2013 Cirkulär upphandling i Väst

2016 Ökad elproduktion/elnätskapacitet Fyrbodal

H-081 Nätverksledare IFO

H-091 God & Nära Vård Fyrbodalsgemensamt

H-094 Suicidprevention 2

H-096 ISU Individbaserad Systematisk uppföljning

H-097 En vardag fri från våld 2.0

K-036 Attraktiva kommuner 2023-2024 DRUM

K-037 Förstudie, Kulturturné

K-038 Robust Kultur

N-080 RORiland - Rurala oresor och resor i landsbygder

N-081 Nätet

U-049 Kunskapsnod - Fullföljda studier

U-052 Dimensioneringsarbetet

Ö-000 Kvalitetssäkring av DRUM-medelhantering - förlängning

Ö-023 Fiskekommunerna 2

Förteckning Särskild finansierad verksamhet

Pågående verksamheter

3005 Teknikcollege Fyrbodal
H-001 Hälsokällan
H-013 F&U
N-057 Business Region Väst
N-063 Strukturbild Fyrbodal
U-020 Vård- och omsorgscollege
U-021 Antagningskansliet
U-030 Kompetensplattform Fyrbodal
U-031 Vuxenutbildning (VUX)
U-044 Verksamhetsförlagd utbildning
U-050 Praktiksamordning Fyrbodal
U-051 Praktikanskaffning Fyrbodal

Avslutade verksamheter

H-003 Miljösamverkan - årsavgift
H-042 EBP-Öppna jämförelser
H-051 F&U Utbildningar
H-057 Utvecklingsledare funktionshinder Socialpsykiatri
H-064 ÖK Psykisk hälsa
H-067 F&U Rum IFO Nätverk
H-068 F&U Rum Vård & omsorg Nätverk
H-069 F&U Rum Funk/socpsyk Nätverk
H-070 F&U Delaktighet brukarmedverkan
H-072 F&U Magister/Master/Doktorand
H-073 F&U seminarier
H-074 F&U metodstöd och forskningsstöd
H-081 Nätverksledare IFO
N-039 Affärsdriven miljöutveckling DRUM
U-028 Samhällsorientering Fyrbodal
U-036 Praktiksamordning Fbd

Fyrbodals
kommunalförbund

ÄRENDE 4 – Övrigt

Förslag till beslut

Direktionen ...

Sammanfattning

§ 46 – Årsredovisningen 2024

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2024.

Direktionen beslutar att godkänna balanskravsresultatet på 204 tkr för 2024.

Sammanfattning

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling, kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret 2024 jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat.

Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03
Årsredovisning 2024

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2024.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att godkänna balanskravsresultatet på 204 tkr för 2024.

Till

Direktionen
Fullmäktige i repskrive
medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi anser tillräcklig för att ge grund för bedömning och ansvarsprövning.

Ändamålet med Fyrbodals kommunalförbund är att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Syftet ska vara att stärka Fyrbodalsregionen och samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Uppfyllandet av ändamål och syfte sker genom samverkan mellan medlemskommunerna. Vi ser med oro en utveckling i kommunalförbundet som försvagar denna samverkan och därmed försämrar förutsättningarna för att uppfylla ändamålet och syftet.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit verksamheten från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi kan inte uttala oss om direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, i enlighet med förbundsordningen § 3.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i stort sett är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner förbundets årsredovisning för 2024

Vi åberopar bifogade rapporter

I kommuner och datum enligt nedan med digital signatur

Gunnar Lidell
Vänersborgs kommun

Peter Winberg
Tanums kommun

Pia Axelsson
Dals-Eds kommun

Gert-Inge Andersson
Trollhättans kommun

Håkan Axelsson
Sotenäs kommun

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna

- PwC Yttrande från sakkunnigt biträde
- PwC Granskning av god ekonomiskt hushållning

Deltagare

FYRBODALS KOMMUNALFÖRBUND 222000-1776 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-29 13:50:24 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Rune Gert-Inge Andersson

Gert-Inge Andersson

Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-30 03:27:52 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson

Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-30 08:03:23 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: HÅKAN AXELSSON

Håkan Axelsson

Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-29 14:25:37 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Leif Gunnar Lidell

Gunnar Lidell

Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-29 12:54:38 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER VINBERG

Peter Winberg

Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Till revisorerna i Fyrbodals Kommunalförbund (org.nr 222000-1776)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Fyrbodals Kommunalförbund utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2024-01-01–2024-12-31.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Fyrbodals Kommunalförbund för år 2024-01-01–2024-12-31. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunalförbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar [1] är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunalförbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 3–19 samt 53–55. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och

investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Direktionens ansvar

Det är direktionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Direktionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunalförbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen

Det är direktionen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Göteborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor

[1 De granskade lagstadgade delarna återfinns på sidorna 20-52

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-28 10:41:19 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Gunilla Fredrika Lönnbratt

Gunilla Lönnbratt

Director

Leveranskanal: E-post

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024-12-31

Fyrbodals Kommunalförbund

Revisionsrapport
April 2025

*Viktor Prytz
Henric Eliasson*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Direktionen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, 11:20, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Om årsredovisning 2024

lakttagelser

- Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024 och som behandlats av direktionen 2025-04-23. Direktionen förväntas därmed överlämna årsredovisningen till medlemskommunernas fullmäktige samt revisorer inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april). I förbundsordningen anges ”Förbundsdirektionen ska senast den 1 april ha upprättat förslag till årsredovisning för det gångna verksamhetsåret”. Upprättandet av årsredovisningen har därmed inte skett i tid enligt förbundsordningen.
- Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för kommunens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2024 visar följande:
 - Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att direktionen sammantaget *inte* bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram. Underskotten uppgår till -1,7 mnkr.
 - Den innehåller en investeringsredovisning. Av denna framgår att direktionen sammantaget bedrivit verksamheten inom tilldelad investeringsram.
 - Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om förbundets finansiella stabilitet. I jämförelse med år 2023 har soliditeten minskat. Soliditet (inklusive pensionsåtagande) per 2024-12-31 uppgår till 7 procent.
 - Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 5,23 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Av direktionens verksamhetsplan för 2024-2026 framgår att följande övergripande mål formulerats för verksamheten:
 - En god och hållbar regional utveckling som bidrar till det goda livet.
 - En god och hållbar kompetensförsörjning som bidrar till det goda livet.
 - En god och hållbar välfärdsutveckling som bidrar till det goda livet.
- Av verksamhetsplanen framgår att de övergripande målen har delmål för att mäta måluppfyllelsen. Av årsredovisningen för 2024 framgår att samtliga delmål bedöms som uppnådda. Granskningen noterar att ingen samlad bedömning av måluppfyllelsen av de övergripande målen görs i årsredovisningen för 2024.
- Av direktionens verksamhetsplan för 2024-2026 framgår att följande mål formulerats för ekonomin:
 - Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
 - Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna.
 - Att ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.
- Av årsredovisningen för 2024 framgår att två av tre finansiella mål bedöms uppnådda under 2024. Det finansiella målet om budget i balans bedöms som ej uppnått.
- Av årsredovisningen för 2024 framgår att direktionen gör den samlade bedömningen att förbundet uppnått god ekonomisk hushållning under 2024.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Årsredovisningen för 2024 innehåller ett särskilt avsnitt avseende balanskravsresultatet.
- Av årsredovisningen för 2024 framgår att årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till +204 tkr för helåret 2024.
- Det framgår av årsredovisningen för 2024 att förbundet inte har några negativa resultat från tidigare år att reglera.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål

Delvis uppfyllt

- Verksamhetsmål

Ja, uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet

Ja, uppfyllt

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Att direktionen framöver lämnar en samlad bedömning av de övergripande målen, utöver bedömningen av de tillhörande delmålen.
- Att besluta om nivåer för de finansiella målen för soliditet och likviditet.
- För att förbättra förutsättningarna att nå en budget i balans se över möjligheten att samordna vissa tjänster och system med medlemskommunerna.

2025-04-07

Viktor Prytz

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Fyrbodals kommunalförbund enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av undertecknat avtal. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Ekonomiavdelningen
Tf ekonomichef
Stefan Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-05-20
2025/177

Kommunstyrelsen

**Godkännande av Samordningsförbundet Västs årsredovisning 2024
samt ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i
styrelsen för förbundet**

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner Samordningsförbundet Västs
årsredovisning för 2024 och lägger den till handlingarna.

Kommunfullmäktige beviljar för Färgelanda kommuns del styrelsen för
Samordningsförbundet Väst och enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för
verksamhetsåret 2024.

Ärendebeskrivning

Årets resultat uppgår till 566 tkr, vilket är 2 256 tkr bättre än budget (budget
- 1 690 tkr). Avvikelsen mellan utfall och budget finns först och främst
kopplat till ESF projektet Gränsgångare.

Förbundet gör följande kommentar till det ekonomiska utfallet:

*Förbundets ekonomi bedöms ha varit i balans och har följt budget i stort
om vi exkluderar ESF projektet.*

Avvikelser finns på följande definierade områden:

- *Samverkansteamet- personal har slutat eller återtagits till
ordinarie verksamhet och inte kunnat ersättas omgående. En tjänst
har finansierats av förbundet men ingått som medfinansiering i
ESF projekt Gränsgångare.*
- *Kostnader för revision har ökat utifrån utökade ökade krav på
revision av kommunala bolag. Detta styrs av lagstiftning.*
- *Genom ESF projekt Gränsgångare har kompetensutveckling skett i
stor grad vilket gjort att personal utlånad till förbundet inte har
deltagit i kompetensutveckling med förbundets medel. Detta har
gjort att budgeterade kostnader på strukturella insatser har varit
lägre än budgeterat.*
- *Ett stort renoveringsarbete av ventilationen i förbundets lokaler
genomfördes under våren 2024. Fastighetsägaren har kompenserat
förbundet genom sänkt hyra under några månader vilket gett ett
överskott jämfört med budget.*

Revisionen bedömer

- sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

- att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enligt med tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

- sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda

Revisionen tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, daterad 2025-05-30

Årsredovisning Samordningsförbundet Väst 2024

Förtroendevalda revisorers revisionsberättelse, daterad 2025-04-14

Granskningsrapport KPMG, daterad 2025-03-18

Revisionsberättelse KPMG, daterad 2025-04-22

Sammanträdesprotokoll Samordningsförbundet Väst, daterad 2025-03-28 §
22

Sändlista:

Samordningsförbundet väst

Samordningsförbundet Väst

ÅRSREDOVISNING 2024

Dnr 2024: 025

orgnr 222000-2030

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Ordföranden har ordet

År 2024 har inneburit både framgångar och förändringar för Samordningsförbundet Väst. Vi är stolta över de resultat vi har uppnått, särskilt med tanke på den utmanande ekonomiska situationen och den höga arbetslösheten. Trots dessa hinder har vi lyckats hjälpa många människor att närma sig arbetsmarknaden eller påbörja studier.

En betydande del av vår framgång kan tillskrivas det dedikerade arbete som utförs av vår styrelse och personal. Deras expertis och engagemang har varit avgörande för att navigera genom årets utmaningar och säkerställa att vi fortsätter att leverera högkvalitativa tjänster till våra deltagare.

Under året har vi också genomfört en rad strukturella förändringar, bland annat en ny förbundsordning som gett oss en bredare representation och en starkare förankring i vårt område. Denna förändring har inneburit en utökning av styrelsen till 9 ordinarie ledamöter som representerar kommunerna samt personliga ersättare för dem, vilket ger en bättre representation från våra medlemsorganisationer.

Förändringsarbetet har även omfattat en översyn av våra lokaler, där vi har minskat lokalkostnaderna genom att flytta till ett mindre kontor. Vi har också arbetat med att utveckla våra insatser och projekt, bland annat genom att etablera en operativ styrgrupp för delprojektet Gränsgångare. Denna styrgrupp ger ytterligare stöd till förbundschefen och bidrar till att stärka den lokala samverkan.

Vi ser fram emot att fortsätta vårt arbete med att stödja människor på deras väg mot egen försörjning. Vi är övertygade om att vår samlade kompetens och erfarenhet, i kombination med vår starka lokala förankring, kommer att vara avgörande för att möta de utmaningar som framtiden kan komma att innebära.

Vi har under året arbetat intensivt med att utveckla och förbättra våra insatser för att möta de behov som finns hos våra deltagare. Vi har bland annat fokuserat på att stärka samarbetet mellan våra medlemmar och att utveckla nya metoder för att stödja människor i deras rehabilitering.

Vårt mål är att fortsätta vara en viktig resurs för människor som behöver stöd för att komma in på arbetsmarknaden eller påbörja studier. Vi strävar efter att skapa en inkluderande och tillgänglig miljö där alla känner sig välkomna och får det stöd de behöver för att nå sina mål.

Vi är tacksamma för det förtroende som våra medlemmar och samarbetspartners har visat oss under året. Vi ser fram emot att fortsätta vårt arbete tillsammans med er för att skapa en bättre framtid för alla.

Med tillförsikt inför kommande verksamhetsår!

Ordförande Ricard Söderberg

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Innehållsförteckning	sida
1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	6
1.1. Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
1.2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	7
1.3. Händelser av väsentlig betydelse.....	8
1.4. Styrning och uppföljning av verksamheten.....	10
1.4.1. Uppföljning övergripande	10
1.5. God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning.....	11
1.5.1 Insatser.....	13
1.5.1.1. Strukturella insatser.....	13
1.5.1.2. Individinriktade insatser.....	15
1.5.1.3. Omvärldsbevakning samt kartläggning för verksamhets-utveckling och analys/uppföljning	17
1.6. Balanskravsresultat.....	19
1.7. Väsentliga personalförhållanden	19
1.7.1. Medlemmar.....	19
1.7.2. Styrelse.....	19
1.7.3. Revisorer	20
1.7.4. Kansli.....	21
1.7.5. Beredningsgrupp.....	21
1.8. Förväntad utveckling.....	23
2. RESULTATRÄKNING	24
3. BALANSRÄKNING	24
4. KASSAFLÖDESANALYS	25
5. DRIFTSREDOVISNING.....	25
6. NOTER.....	26
7. STYRELSENS UNDERSKRIFT	28

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Bilagor till årsredovisningen

Bilaga 1	Verksamhetsplan och budget 2024
Bilaga 2	Delårsredovisning januari-augusti 2024
Bilaga 3	Verksamhetsberättelse 2024 ESF projekt Grängångare
Bilaga 4	Statistik 2024
Bilaga 5	Resultat Indikationer 2024
Bilaga 6	Rapport "Fråga om våld"

Ordlista

BIP	Beskaeftelse indikator projektet – Dansk forskningsansats
CM	Case Management
CSR	Corporate Social Responsibility
DSO	Dataskyddsombud
ESF	Europeiska Socialfonden
FINSAM	Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser
GDPR	The General Data Protection Regulation – Dataskyddsförordningen
Grängångare	Medarbetare i ESF projekt Grängångare, utför hantverket med deltagare i det organisatoriska mellanrummet. Deltagarna har behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering för att nå egen försörjning
Hybridmöten	Möten som genomförs med både digital och fysisk närvaro
KL	Kommunallag
NNS	Nationella nätverket för Samordningsförbund
NR	Nationella Rådet för Samordningsförbund
OH-kostnader	Kostnader för att genomföra och leda organisationen, ex arvoderingar, stödfunktioner som ekonomi, IT, kanslifunktioner, lokalkostnader
Organisatoriska mellanrummet	Luckor som uppstår mellan två eller flera instanser när det är oklart vems ansvaret är
RKR	Rådet för kommunal redovisning
SE	Supported Employment, kan också gälla Supported Education
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner
Uppföljning	Statens system för uppföljning av samverkan
Finsam	

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

1. Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar nedanstående områden i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning i tillämpliga delar. Förvaltningsberättelsens struktur följer RKR:s rekommendation R15, med vissa tillämpningar i förhållande till Finsamförbundens struktur.

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2024.

Till redovisningen hör 6 bilagor.

Organisation

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla som medlemmar och ägare. Organisationsnummer är 222000-2030. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna och ett kansli bestående av Förbundschef och administratör. Som stöd till Förbundschef finns en beredningsgrupp som stöttar i arbetet med beredning av ärenden till styrelsen och för genomförande av beslut samt en verksamhetsutvecklare som stöd i operativt utvecklingsarbete.

Uppdrag

De verksamheter/insatser som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundets uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. På individnivå verkar Samordningsförbundet genom att finansiera insatser med personal från de samverkande medlemmarna. Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att medlemmarna ska kunna samarbeta effektivare kring behovsgruppen. Det kan handla om kompetensutveckling och som arena för kunskapsutbyte och lärande.

Finansiering

Samordningsförbundet Väst finansieras via Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen med hälften av medlen, Västra Götalandsregionen med en fjärdedel och kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla med resterande fjärdedel.

Verksamhetsidé och vision

Förbundet ska initiera, finansiera, hålla ihop, hålla i och ut över tid och ha det långsiktiga arbetet med samverkande arbetslivsinriktad rehabilitering i fokus som leder till att invånare i förbundets kommuner kommer i egenförsörjning genom arbete och studier. I samverkan och samarbete ska samhällets resurser inom rehabiliteringsområdet användas på ett effektivt sätt och till nytta för den enskilde samt ge samhälleliga vinster. De samordnade resurserna ska användas för samordnade bedömningar och insatser i syfte att den enskilde ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvarvsarbete, ta ökade möjligheter att uppnå egen försörjning samt uppnå ökad hälsa och livskvalitet.

Kontakterna mellan medlemmarna sker på olika nivåer. Finansiell samordning ersätter inte det arbete som myndigheterna har ansvar för utan ska bidra till att stödja, fördjupa och utveckla samverkan och bygga broar mellan medlemmarna. Förbundet verkar som arena för samverkan.

Det är viktigt att de samverkande medlemmarna tar ett gemensamt ansvar för att Samordningsförbundet får förutsättningar och möjligheter att bedriva en effektiv verksamhet. Personer som är i behov av stöd från flera myndigheter ska inte uppleva att det finns gränser.

Förbundet arbetar utifrån ett jämställt, icke diskriminerande, tillgängligt och inkluderande perspektiv och med ett cirkulärt helhetstänk där individen och dennes möjligheter finns i centrum.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

	2024	2023	2022	2021	2020
Medlemsbidrag helår (+Likvidation Vänersborg-Mellerud 2022)	10 106 000	10 086 000	10 289 777	9 519 995	9 357 996
Elstöd	-	6 351	-	-	-
ESF-medel	4 073 370	3 153 083	-	-	265 660
Öresutjämning	-4	- 3	-	-	-
Verksamhetens kostnader	13 729 672	12 507 068	9 156 246	9 295 092	10 626 529
Årets resultat	566 386	763 722	1 133 531	224 903	-1 002 874
Soliditet/eget kapital vid slutet av året	4 446 966	3 880 580	3 116 858	1 983 327	1 758 424
Antal anställda	0	0	0	0	0

Förbundet har under några år haft överskott i sin budget. Olika anledningar finns men en stor del beror på att medarbetare har slutat lånas ut till de förbundsfinansierade insatserna eller återgått till sin ordinarie verksamhet och inte kunnat ersättas omgående. Det har gjort att insatser inte har kunnat använda de budgeterade medlen fullt ut. Förbundet har för 2024 valt att arbeta med en minusbudget. Styrelsen har följt utveckling av ekonomi och verksamhet vid varje styrelsemöte men då förbundet bedriver ett ESF projekt har medarbetares redovisade tid varit större än budgeterat och därmed har intäkterna från ESF varit större än utgifterna. Detta överskott behöver följa med in i 2025 då prognostiserade intäkter varit beräknade och fördelade jämnt över de 3 år som projektet genomförs. Intäkterna kommer under 2025 vara lägre än projektets 3-årsbudget. Förbundets finansiella mål under 2024 har varit att eget kapital skulle uppgått till rekommenderade 20% av medelstilldelningen vilket innebär ca 2 200 000 kr. Det egna kapitalet 2024 har blivit högre än budgeterat p g a detta. Även för 2025 har styrelsen planerat för en minusbudget och erhållna ESF-medel kommer bli lägre än budgeterat utifrån årets höga utfall. Detta sammantaget gör att de finansiella målen och eget kapital beräknas komma i förväntad nivå vid år 2025 utgång. Då förbundet befinner sig i ett större utvecklingsarbete gällande vilka insatser som ska finansieras från 2026 och framåt har 0 kronor budgeterats på insatser under 2026 och 2027.

1.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

2024 har fortsatt präglats av relativt hög inflation och hög arbetslöshet. I slutet av 2024 kom arbetsförmedlingens rapport som visar på den högsta arbetslöshetstalet på många år. Sysselsättningsgraden minskade med 0,4 procentenheter till 69,0 procent. Det har gjort att även efterfrågan på arbetskraft inom så kallade "enkla arbeten" – arbeten utan krav på utbildning eller erfarenhet har minskat. Samordningsförbundets behovsgrupper har fått än svårare att få anställning i konkurrensen med andra med färskare utbildning och arbetslivserfarenhet. De deltagare som parterna ansöker om stöd i samverkan för har betydligt mer komplexa livssituationer och behov och mer än 95% av alla deltagare har någon form av psykisk ohälsa och har varit frånvarande från arbetsmarknaden i 3 år eller mer. Det har gett effekter bl a av att tiden i insats blivit längre och resultaten, jämfört med tidigare år, något lägre.

Förbundets ekonomi bedöms ha varit i balans och har följt budget i stort om vi exkluderar ESF projektet. Avvikelser finns på följande definierade områden.

1. Samverkansteamet – personal har slutat eller återtagits till ordinarie verksamhet och inte kunnat ersättas omgående. En tjänst har finansierats av förbundet men ingått som medfinansiering i ESF projekt Grängångare

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

2. Kostnader för revision har ökat utifrån ökade krav på revision av kommunala bolag. Detta styrt av lagstiftning.
3. Genom ESF Projekt Grängångare har kompetensutveckling skett i stor grad vilket gjort att personal utlånad till förbundet inte har deltagit i kompetensutveckling med förbundets medel. Detta har gjort att budgeterade kostnader på strukturella insatser har varit lägre än budgeterat.
4. Ett stort renoveringsarbete av ventilationen i förbundets lokaler genomfördes under våren 2024. Fastighetsägaren har kompenserat förbundet genom sänkt hyra under några månader vilket gett ett överskott jämfört med budget.

1.3 Händelser av väsentlig betydelse

Beslut om ny förbundsordning fattades under året vilket gjort att från november 2024 består styrelsen av 12 ordinarie ledamöter och 12 ersättare, en utökning med 8 ordinarie styrelseledamöter. Beslutet innebar även att Uddevalla kommun är säteskommun. Utbildning av nya ledamöter har skett vid två tillfällen under hösten.

Förbundet startade hösten 2023 upp ett förankrings- och utvecklingsarbete gällande framtidens Samordningsförbund Väst. Under 2024 har det bl a inneburit 2 utvecklingsdagar med styrelse och beredningsgrupp där man tillsammans har arbetat med att ta fram förslag till en vision och kommande avsiktsförklaring för förankring av samverkan och vilka framtida insatser som ska finansieras av den finansiella samverkan.

För att stödja Förbundschefen vid framtagandet av det analysunderlag som krävs för styrelsens beslut om framtiden, har en analysgrupp tillsatts. Gruppen består av en representant från varje part, med undantag för kommunparten som har två medlemmar. Under året har tre möten hållits, och gruppens arbete använts vid beredningsgruppens möte inför kommande styrelsemöte.

ESF-projektet Grängångare och delprojekt Väst har under året arbetat med 198 deltagare, varav 35% av de avslutade har gått vidare till arbete eller studier. För att utveckla den lokala samverkan och nyttja erhållna erfarenheter har en operativ styrgrupp för delprojektet etablerats. Denna styrgrupp består av representanter från varje kommun och inkluderar de chefer som har en Grängångare anställd i sin ordinarie verksamhet, främst inom AME/AMI/Välfärdförvaltningen. Styrgruppen har haft fyra möten under året och ger ytterligare stöd till Förbundschefen i framtagandet av underlag inför styrelsens beslut. Innan Förbundschefen lämnat förslag till styrelsens beslut har dessa genomlysts av beredningsgruppens medlemmar.

Styrelsen har också fattat beslut om att minska lokalkostnaderna och uppsägning av nuvarande kontorslokal har gjorts och nytt tecknats med halva lokalytan.

Under året har regeringen genomfört en översyn av den lagstiftning som styr förbundens verksamhet. Översynen har genomförts av Försäkringskassan samt genom en analys av ISF om insatserna gör någon skillnad. Förbunden har fått möjlighet att lämna synpunkter på viktiga områden i lagstiftningen, och Väst har lämnat in synpunkter på bl a behovet av uppföljningssystem som gör det möjligt att utvärdera insatsernas resultat samt vikten av tillgång till externa medel såsom ESF-medel. Under 2024 meddelade Försäkringskassan att förbunden inte längre kan använda externa medel. Översynen samt IS rapport har lämnats till regeringen i slutet av året där arbetet fortsätter.

De förbundsfinansierade individinsatserna, Samverkansteamet och ESF-projektet Grängångare har tillsammans arbetat med nästan 500 individer under 2024. Av dessa har 37% nått sysselsättning, studier eller kommit närmare arbetsmarknaden genom att vara aktivt arbetssökande, medan 21% får fortsatt rehabilitering genom parternas egna insatser, exempelvis genom den gemensamma kartläggningen där Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samarbetar.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Samverkansteamet består av ett multikompetent team med rehabvägledare, arbetsterapeut och utredare. Eftersom alla medarbetare är utlånade från de olika medlemsorganisationerna till insatsen, bidrar de också med sin organisations kompetens och regelverk. Teamet fortsätter arbeta systematiskt och metodutvecklande för målgruppens bästa. Dock har möjligheten att erbjuda personer arbetsträning och anställningar minskat något eller tagit längre tid på grund av konjunkturläget, vilket har påverkat resultaten jämfört med tidigare år.

Tillsammans med Samordningsförbunden Göteborg och Älv & Kust genomförs projekt Gränsgångare med medfinansiering från ESF. Samordningsförbundet Västs delprojekt har som mål att stärka lokalt samverkansarbete och öka kunskapen hos dem som arbetar med individer som behöver samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering. Kommunernas arbetsmarknadsenheter och Samverkansteamet samarbetar nära. En följeforskare deltar i projektet och utför intervjuer och studier för att identifiera förutsättningar för rollen som Gränsgångare, vilket innebär att arbeta med individer i "det organisatoriska mellanrummet". I projektet genomförs olika utbildningsinsatser, och i år har fokus legat på horisontella principer, tillitsbaserad styrning och ledning samt BIP och ett studiebesök på Vaeksthuset i Köpenhamn som ansvarar för forskningen och fortsatta utbildningar. Strukturella insatser har genomförts i form av återkommande Arenadagar för de ingående parternas medarbetare, vilket inkluderar föreläsningar om parternas uppdrag i arbetslivsinriktad rehabiliteringsarbete samt om psykisk hälsa och ohälsa, psykiatrins utveckling och förhållningssätt kring psykisk ohälsa och "livets påfrestningar". Parternas informationer, ex från Försäkringskassan har också erbjudits samtliga medarbetare.

Arbetsgivarna är viktiga för de individer som deltar i våra insatser och genom utredning av arbetsförmåga av arbetsterapeut och utredare kan det ge individer och rehabvägledare bättre kunskap om möjligheter och utmaningar som gör att arbetsgivarna får bättre förutsättningar att ta emot och stötta deltagaren på rätt sätt i en arbetsträning- eller praktikprocess som sen kan leda till anställning. För 80% av de individer i samverkansteamet som har varit utan egen försörjning i mer än tre år (långtidsarbetslösa enligt definition) och som nu har fått anställning, studerar, aktivt söker arbete eller närmar sig arbetsmarknaden genom att få rätt stöd i ordinarie verksamhet, har rehabvägledaren under sitt arbete fått stöd genom en arbetslivsinriktad arbetsförmågeutredning.

Förbundets insatser har ställt frågor om våld till alla deltagare. Förbundet ingår i i NNS projekt "Ökad upptäckt av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld"¹ och har gjort sedan dess start 2018 och projektet har avslutats och rapport är framtagen. Den visar att deltagare i förbundets insatser har högre sannolikhet att ha varit utsatta för, bevittnat eller utsatt någon annan för våld jämfört med övriga medborgare.

Förbundet har arbetat utifrån ett jämställt, icke diskriminerande, tillgängligt och inkluderande perspektiv och med ett cirkulärt helhetstänk där individen och dess möjligheter är i centrum i samverkan mellan myndigheter och civilsamhället.

3 individer har under året arbetstränat hos Samordningsförbundet Väst och en har erhållit anställning efter en längre tids arbetsträning hos oss. –"Vi försöker leva som vi lär".

¹ www.nns.se

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

1.4 Styrning och uppföljning av verksamheten

I Verksamhetsplan och budget för 2024² finns beslutade datum och tider för styrelsemöten, beredningsgruppsmöten samt medlemssamråd.

Styrelsen har genomfört fem möten under året för uppföljning av beslutad verksamhet, fattat beslut om budget och verksamhetsplanering för kommande år, följt omvärldsutvecklingen och tillsett att de planerade insatserna genomförts och informerats till medlemsparterna samt revisorerna.

Beredningsgruppen har genomfört fem möten där man planerat för utveckling av insatser, följt upp pågående individinsatser samt i egen organisation haft dialog och förankrat att verksamhet genomförts på rätt sätt.

Gemensamma planeringsdagar har genomförts med två dagar i maj och en dag i september där beredningsgrupp och styrelse tillsammans arbetat med utveckling av förbundet, förankrat och ökat samverkansarenan.

Förbundschef har berett och tagit fram erforderlig dokumentation och beslutsunderlag till styrelsen så att förbundet har kunnat sköta sitt uppdrag och ha den redovisning och insyn som enligt lag krävs av förbundet. Förbundet har tillsett att genomförande av beslutade individinsatser och strukturella insatser skett och skapat förutsättningar för ökat lärande och samverkan.

En delårsrapport finns framtagen för perioden 1 januari-31 augusti 2024³.

Förbundet köper ekonomitjänst, DSO och löneservice av Uddevalla kommun. Uppföljning sker regelbundet.

1.4.1 Uppföljning övergripande

Syfte: Följa upp verksamheten och utifrån gjorda erfarenheter utveckla och förändra för måluppfyllelse och individens förflyttning mot egenförsörjning genom arbete eller studier.

Mål: Förbundets arbete ska följas och verksamhet utvecklas för individens bästa inom samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering

Uppföljningen har skett genom statens uppföljningssystem "Uppföljning Finsam" och genom kansliets ordinarie uppföljning och via indikatorerna. Återrapportering av resultat har skett vid utvecklings- och styrelsemöte, samt medlemsmöten.

Internkontroll har skett genom internkontrollplan som följs upp vid varje styrelsemöte. Presidiet har genomfört stickprov av utbetalningar enligt planen.

Uppföljning av dataskyddet har skett genom uppföljning med DSO vid 2 tillfällen.

Uppföljning med ekonomistödet sker genom fysiska eller digitala möten minst en gång per månad. Förbundschef har tillgång till Fortnox och tillhörande ekonomisk uppföljning.

Medlemsmöte har genomförts en gång under året.

Uppföljning av insatserna och dess användande av tilldelade budgetmedel har skett vid varje styrelsemöte. Uppföljning har också skett i återrapportering i halvårsrapporten samt vid beredningsgruppens möten för uppföljning av strategisk samverkan. ESF projekt Gränsgångare följs upp i en operativ styrgrupp för delprojektet och genom projektets olika styrgrupper, strategisk, operativ och förbundschefergrupp. En verksamhetsberättelse⁴ är framtagen för 2024 av projektledningen. Även följeforskarens resultat har regelbundet

² Bilaga 2 - Verksamhetsplan och budget 2024

³ Bilaga 3 - Delårsrapport januari-augusti 2023

⁴ Bilaga 4 - Verksamhetsberättelse 2023 ESF projekt Gränsgångare

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

följts upp och återrapporterats i de olika styrgrupperna i delprojekten och hela projektet.

Budget har följts upp vid varje styrelsemöte och för förbundets långsiktiga arbete har ett utvecklingsarbete påbörjats genom 2 planeringsdagar och bildandet av analysgrupp som stöd i analysarbetet.

Slutsats/resultat av styrning och uppföljning av verksamhet

Utifrån att styrelsen följt VP och Budget för 2024 och verksamhetens styrdokument anser styrelsen att resultat och mål med uppföljning och styrning är uppfyllt.

1.5 God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Samordningsförbundet Väst utgår från lagen om finansiell samordning 21 §. Där hänvisas till kommunallagen 11 kapitlet, § 1 och § 6 om god ekonomisk hushållning. Förbundet följer även Lagen för kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Alla insatser som förbundet finansierar eller avser att bedriva/finansiera ska ha målgruppens bästa som utgångspunkt. God ekonomisk hushållning ska råda i hela förbundet och insatser som förbundet finansiera ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Förbundet har arbetat med att använda de tilldelade medlen till individinsatser (ca 68%) och strukturella insatser (ca 10 %). Kansli och övriga administrativa kostnader som lokaler och arvodering uppgår till ca 22 % av de tilldelade medlen. Medlen har använts på ett rättssäkert sätt enligt gällande lagstiftning och så kostnadseffektivt som möjligt utan att tumma på kvalitet. Kvaliteten har erhållits genom dialog och samverkan på alla nivåer inom förbundet och där medlemmarna har tagit sitt ansvar och verkat utifrån sitt personliga mandat eller sitt uppdrag från egna verksamheten. Insatserna har haft hög kvalitet utifrån att man arbetat med utvecklings- och kostnadsmedvetenhet och med evidensbaserade metoder samt följt upp sin verksamhet.

Målgruppen i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering är ofta kostsamma i sin rundgång mellan myndigheter, i rena pengar men även i personligt lidande, vilket gör att för varje individ som förflyttar sig närmare egen försörjning eller erhåller egen försörjning genom studier eller arbete finns stora kostnader att spara för samhället⁵.

Kostnad per deltagare: 21 000 kr i snitt
Antal dagar i insats: 348 dagar i snitt

80% av de individer i samverkansteamet som har varit utan egen försörjning i mer än tre år (långtidsarbetslösa enligt definition) och som nu har fått anställning, studerar, aktivt söker arbete eller närmar sig arbetsmarknaden genom att få rätt stöd i ordinarie verksamhet, har rehabvägledaren under sitt arbete fått stöd i en arbetslivsinriktad arbetsförmågeutredning.

Förbundet erhåller medel från Europeiska socialfonden i ESF projekt Gränsgångare.

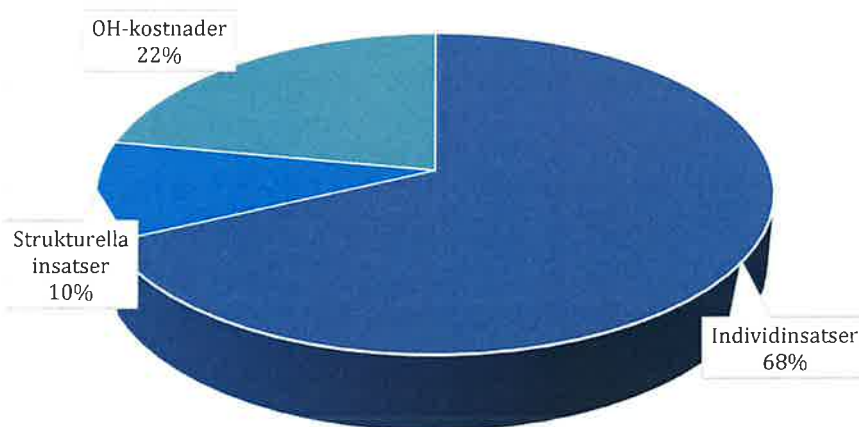
Det är förbundets och styrelsens samlade bedömning att verksamheten når såväl de finansiella som verksamhetsmässiga målen och att kraven för god ekonomisk hushållning därmed kan anses vara uppfyllda.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Fördelning av insatta medel

■ Individinsatser ■ Strukturella insatser ■ Administrativa kostnader ■

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

1.5.1. Insatser

Förbundets ändamål är att svara för en finansiell samordning av insatser för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla. Individen ska vara skriven i någon av medlemskommunerna och vara mellan 16 - 66 år. Arbetslinjen ska vara tydlig. Målgrupp är individer boende i kommunerna, som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser för att komma vidare mot arbete eller studier. Detta oavsett från vilken myndighet individen får sin försörjning och insats från eller om individen inte har någon kontakt med någon myndighet alls.

Huvudsyftet är att dessa individer ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete/bli egenförsörjande genom arbete eller studier. Ett annat syfte är att uppnå en effektivare användning av gemensamma resurser, dels genom insatser som kompletterar utbudet i ordinarie verksamheter, dels kompletterande samverkansstrukturer som är hållbara över tid och dels genom att främja metodutveckling och långsiktigt förstärka de ordinarie samverkansstrukturerna.

För Samordningsförbundet Väst innebär det **strukturella** insatser (strukturövergripande insatser) för medlemsorganisationernas anställda medarbetare såväl som övriga intressenter i idéburna sektorn och **individsinsatser** för individer (individinriktade insatser). För att ha rätt kunskap om målgrupper, behov och omvärldsbevakning är **analys och uppföljning** av gjorda insatser viktiga verktyg.

1.5.1.1 Strukturella insatser

De strukturella insatserna ska stödja samverkan mellan medlemmarna i SoF Väst medlemsområde inom det arbetslivsinriktade rehabiliteringsområdet. En viktigt strukturell roll är att omvärldsbevaka och skapa kanaler för att sprida goda exempel, koppla samman olika initiativ och skapa förståelse och kommunikation kring och med rehabiliteringens parter både inom, mellan och utanför myndigheternas strukturer. D v s med arbetsgivare, organisationer och andra aktörer.

Insatserna ska syfta till att öka kunskap och förståelse för rehabiliteringsområdets komplexitet, få verktyg för ökat och effektivare samarbete och nätverksskapande mellan parterna, speciellt med arbetsgivare, samt för samordningens betydelse och möjligheter. Syftet är också att skapa samsyn kring behovsgrupper, insatsmöjligheter och kunskap om Samordningsförbunds möjligheter.

Strukturell insats är även den verksamhetsutvecklare samt BIP-kunskapsagent som finns hos förbundet som arbetar med metodutveckling och för att stötta medlemmarna och inlånad personal i samverkansarbetet.

Strukturella insatser 2024 – utbildningar/informationer/workshops etc

Mål: 500 deltagare **Resultat:** 585

Med insatserna har vi nått fler än vi budgeterat. BIP-agenten har stöttat 5 kommuner i sitt utvecklingsarbete. Verksamhetsutvecklaren har arbetat med den lokala samverkansutvecklingen och våra arenadagar har nått nya höjder med deltagare från förbundets samtliga parter. Förbundets utvärdering efter insatserna har gett att i stort sett alla svarande är nöjda eller mer än nöjda och får med sig värdefull kunskap och nätverk.

Vad	Utförare	När	Antal deltagare
Arenadag - Parternas uppdrag inom arbetslivsinriktade rehabiliteringsarbetet	Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Västra Götalandsregionen Kommunerna representerade av Uddevalla kommun	April 2024	130
Arenadag - psykisk hälsa	Liselotte Bergo Åsa Kadowaki	Oktober 2024	130

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

psykiatrins utveckling och vad är livet och vad är sjukdom			
BIP utbildning och föreläsningar	BIP kunskapsagent	2024	150
Övriga - info/dialog KS och KF	Förbundschef Presidie/utsedd repr	Vår 2024	100
Övriga - Infoinsatser om förbundet - Finsamkonferens, föreläsningar från parterna etc		Vår och höst 24	75

Strukturella insatser 2024 – verksamhetsutvecklare

Förbundets verksamhetsutvecklare är verksamhetsstöd till förbundschef och till de insatser som förbundet finansierar. Utvecklaren stimulerar metod- och verksamhetsutveckling samt utbytet mellan insatserna och tillsammans med förbundschef omvärldsbevakar och samt ansvarar för genomförande av beslutade insatser. Tillsammans med övrig personal arbetar utvecklaren med information och kommunikation om förbundet, med lokalt och regionalt nätverksbyggande samt att verkställa det som ingår i samverkans-/kunskaps- och metodutveckling.

Verksamhetsutvecklaren är också kontaktperson i projekt Gränsgångare gentemot projektledningen. Detta innebär att leda och driva delprojektet framåt mot fastställda mål och tillsammans med Förbundschef följa upp progression och ekonomiskt utfall. Utvecklaren ansvarar för att genomföra projektets intentioner och verka för kunskapsutbyte och dialog om resultat och implementering med ingående parter.

Strukturella insatser 2024 – BIP-kunskapsagent

Som stöd i arbetet med att utveckla kunskap och förhållningssättet BIP har förbundet en BIP-agent på 20%. Certifiering som BIP-agent har erhållits genom utbildningsdagar, digital handledning samt gm examinering. Agenten ingår i ett nätverk och håller sig uppdaterad om den utveckling och fortsatt forskning som sker både i Danmark och i Sverige. Under året har fortsatt stöd getts till de kommuner som efterfrågat stöd och det har skett genom informationer och konkreta arbetsmetoder samt stöttat i verksamhetsutveckling genom BIP.

Slutsats/resultat strukturella insatser

De strukturella insatserna har haft stor efterfrågan och utbildnings- och informationstillfällena har varit välfyllda och att gett verktyg i det dagliga arbetet och skapat ökad förståelse av varandras verksamheter och vad som pågår i samhället vad gäller kunskap om målgruppen och omvärldsbevakning. Det har gett att egna arbetet blivit mer effektivt.

Totalt har över 500 personer deltagit i de strukturella insatserna. Verksamhetsutvecklare och BIP-agent har arbetat med Gränsgångarprojektets utveckling och stöd till verksamheter i att utveckla den lokala samverkan och i BIP förhållningssätt. Detta arbete har följts upp med regelbundna dialoger. Målet med de strukturella insatserna anses därmed uppfylla.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

1.5.1.2 Individinriktade insatser

Förbundet har under 2024 haft två individinriktade insatser: **Samverkansteamteamet och Delprojekt Grängsgångare.**

De individinriktade insatserna ska direkt stödja individerna, vilka har behov av stöd från två eller fler myndigheter, i deras individuella rehabiliteringsprocesser. Individerna i behovsgruppen kan ha fysiska, psykiska, sociala och arbetsmässiga behov. Arbetslinjen ska vara tydlig, vilket innebär att begreppet förutsättningar för arbete poängteras och vid behov prioriteras de som bedöms kunna tillgodogöra sig insatsen och individer upp till 29 år.

Till samverkansteamet ansöker tjänstepersoner hos medlemmarna om stöd i samverkan/remitterar individer till insatser för att de ska komma närmare eller nå målet egen försörjning genom arbete eller studier. För delprojekt Grängsgångare samverkar förbundets samverkansteam och kommunernas Grängsgångare kring vilka individer som ska ingå i projektet, utifrån behovsgrupp ovan.

Arbetet i insatserna sker med individen i fokus och samordnade insatser som löper parallellt utifrån individens egna förmågor och målsättningar. Insatserna använder evidensbaserade metoder och arbetssätt, utgår från individen och med grunderna jämställda, icke-diskriminerande och tillgängliga insatser, egenmakt och helhetstänk som parallella processer utifrån BIP som är vitala delar i arbetet.

Insatserna bygger på samverkan mellan medlemmarna och att medlemmarna tillhandahåller personal för det gemensamma individinriktade arbetet i Samverkansteamet och fakturerar sedan dessa kostnader till förbundet.

Förväntade effekter och långsiktigt mål med delprojekt Grängsgångare.

Projektets förväntade effekter är att andelen individer som står mycket långt från arbetsmarknaden (långtidssjukskrivna samt långtidsarbetslösa) har minskat, vid avslut ska 75% av deltagarna ha börjat arbeta, studera eller närmat sig arbetsmarknaden. Projektet ska också ha arbetat med de individer som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden. En annan förväntad effekt är att samhällets resurser har blivit mer tillgängliga för de som behöver dem samt att tillgången till stödet har utvecklats och finns geografiskt nära de som behöver det. Forskningen på Grängsgångarrollens kompetenser och betydelse för det individnära stödet ska ha medfört att färre individer faller mellan stolarna och projektet ska ha bidragit till samordning och samverkan som utgår från identifierade lokala behov. Projektidéns främsta syfte är att bidra till att öka kunskap om samt skapa en organisering med stärkt lokal samverkan mellan myndigheter som gör stöd till individer tillgängligt i en större utsträckning. Det långsiktiga målet för projektet är att hållbara strukturer för samverkan finns vilken fångar upp individer i behov av samordnat stöd.

Individinsats Samverkansteam

Det multikompetenta teamet består av rehabvägledare, utredare och arbetsterapeut om totalt 8,8 tjänster på heltid. Personalen som arbetar i insatsen är utlånade från medlemmarna till att arbeta i teamet. Teamet arbetar utifrån deltagarens behov och alla deltagare får en rehabvägledare vid inskrivning i insatsen och som följer denne under hela inskrivningstiden. Som underlag till rehabvägledare och individ i den fortsatta planeringen genomförs ofta en arbetsförmågeutredning med stöd av utredare och arbetsterapeut. Dessa aktivitetsbaserade utredningar genomförs om ca 4 veckor per gång och i grupper om ca 10–15 deltagare. Deltagaren och rehabvägledaren erhåller ett underlag med information som sedan kan användas i kontakt med ex arbetsgivare för att skapa rätt förutsättningar för arbetsträning etc. Rehabvägledarna arbetar lokalt i förbundets samtliga kommuner. Vid behov har enskilda aktivitetsbaserade utredningar genomförts och oftast då med tolk.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Mål Samverkansteamet

Vad	Mål	Resultat	Kommentar
Deltagare i insats under 2024 antal deltagare vilka erhållit stöd	400	320 (498 samtliga individinsatser) (183 kvinnor och 137 män)	De deltagare som remitteras till förbundet har mer komplexa livssituation än tidigare år. Deltagarna kräver mer arbete och är inskrivna längre tid än tidigare. Färre personal gör att färre deltagare kan tas emot. Samverkanteamet har inte kunnat utökats mht till medelstilldelningen vilken varit samma sedan 2016. Under året har även rehabvägledarna arbetat med deltagare ur ESF projekt Gränsgångare vilka redovisas i projektets resultat
Vid avslut ska deltagarna ha kommit vidare till arbete eller studier på hel- eller deltid eller är aktivt arbetssökande	35%	37% (26 kvinnor och 19 män)	45 av 121 deltagare De deltagare som får ett samverkat stöd kring sig och får förutsättningar klarlagda genom förmågutredning, lyckas komma i arbete eller studier och kan försörja sig själva/ inte längre i behov av offentlig försörjning. 121 deltagare är avslutade under 2024
Vid avslut ska deltagarna ska ha kommit i egen försörjning eller utan offentlig försörjning	25%		Går ej att utläsa med den statistik som förbundet är tillåten att föra.
Vid avslut ska deltagarna uppleva att de fått det stöd som är till nytta för dem	75%	89% (96 % av kvinnor och 76 % av männen som svarat)	Sammantagna resultatet är högre än målet men sämre än föregående år men där kvinnorna är mer nöjda i år än föregående och männen något mindre nöjda. Betydligt fler kvinnor är nöjda med det stöd som ges än männen.
Vid avslut ska deltagarna uppleva att de är mer redo att arbeta eller studera jfr med vid start av insats	50%	58% (62% av kvinnorna och 48% av männen som svarat)	Sammantagna resultatet är sämre än jmf med föregående år, kvinnorna är dock mer nöjda i år än föregående och männen mindre nöjda än föregående. Fler kvinnor än män upplever att de är mer redo att arbeta eller studera vid avslut.
Inskrivningstid i insats	max 540 dagar	390 dagar (381 för kvinnor och 404 för män)	Den genomsnittliga tiden i insats

Individinsats ESF Projekt Gränsgångare – delprojekt Väst

I insatsen arbetar totalt 12 medarbetare/ "Gränsgångare" som tillsammans delar på 4,5 tjänster. Samtliga kommuner har en "Gränsgångare" medfinansierade av projektet och som är anställda i kommunernas arbetsmarknadsenheter. Förbundet rehabvägledare arbetar också med deltagare i projektet.

Den enskilda kommunen avgör vilka individer som är lämpliga för projektet. Den lokala "Gränsgångaren" tillsammans med den lokala rehabvägledaren i Samverkansteamet arbetar tätt tillsammans i arbetet med deltagarna inskrivna i projektet. Projektet arbetar med BIP, tillitsbaserad styrning och ledning samt utifrån de horisontella principerna, jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering. Sju frågor om våld ställs till alla deltagare. Projektmedarbetarna erhåller en mängd kompetensutveckling inom samverkans och rehabiliteringsområdet och erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring sker minst en gång per månad med alla medarbetare.

Uppföljning av resultat, möjligheter och utmaningar sker en gång i halvåret eller efter behov. Sedan uppstarten har minst 2 uppföljningsmöten genomförts med samtliga kommuner.

[Handwritten signatures and initials in blue ink at the bottom of the page, including names like SL, AF, and others.]

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Mål delprojekt Gränsgångare

Vad	Mål	Resultat	Kommentar
Projektdeltagare totalt/2024	200	196 totalt (104 kvinnor, 92 män)	Totalt ska 200 deltagare skrivas in i projektet 2023-2025. Under 2024 har projektet arbetat med 177 deltagare, varav 97 kvinnor och 80 män)
Arbete eller studier	25%	34% (22 kvinnor och 21 män)	43 av 127 deltagare som skrivits ut har kommit i arbete eller studier
Närmat sig arbetsmarknaden	50%	10% (5 kvinnor och 8 män)	13 av 127 deltagare som skrivit ut har närmat sig arbetsmarknaden genom att ex vara aktivt arbetssökande eller i lärlingsprogram
Avslutade av andra orsaker	25%	52% (38 kvinnor och 28 män)	66 av 127 deltagare är i fortsatt rehabilitering hos någon av medlemsparterna eller har avslutad pga kända orsaker som sjukdom, flytt, graviditet eller avliden etc. Fortsatt rehabilitering kan innebära att man närmat sig arbetsmarknaden men vi har valt att lägga det under andra orsaker då vi inte genom statistiken i dagsläget inte kan säga säkert till 100%.

Slutsats/resultat Individinriktade insatser Samverkansteam och Delprojekt Gränsgångare

De individinriktade insatserna Samverkansteam och delprojekt Gränsgångare har arbetat med totalt ca 500 deltagare som genom individnära och samverkan mellan medlemmarna ska ha närmat sig arbetsmarknaden eller erhålla arbete och studier genom arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser. Båda insatserna har gjort att deltagare erhållit egenförsörjning genom arbete eller studier och/eller kommit närmare arbetsmarknaden/till rätt instans. De deltagarna vi möter står mycket långt från arbetsmarknaden vilket innebär det att det största antalet deltagare vid avslut av insats i första hand har varit redo för att kunna ta del av medlemmarnas ordinarie arbetslivsinriktade insatser. Antalet som erhållit egenförsörjning genom arbete eller studier är deltagare, vilket gör att målen i VP och Budget för 2024 får anses vara tillräckligt uppfyllda.

1.5.1.3 Omvärldsbevakning samt kartläggning för verksamhetsutveckling/ Uppföljning/analys

Förbundet använder indikatorer⁶ för att följa upp verksamheten. Tillfrågade är deltagare, inlånad personal i insatserna, remitter, styrelse och beredningsgrupp. Verket köps av NNS och administreras av förbundet. Uppföljning sker också genom Uppföljning Finsam som ersatt det tidigare statliga uppföljningssystemet SUS. Detta system ger oss dock endast information om antalet individer i insats samt uppdelat på kön. Genom delprojektet kan resultat på individnivå inhämtas och redovisas genom SCB utifrån krav från ESF.

Övrig analys och uppgifter inhämtas genom offentlig statistik ur Kolada, Statisticon samt genom projekt Gränsgångare och andra statistikverktyg som medlemmarna innehar. För att stödja Förbundschefer vid framtagandet av det analysunderlag som krävs för styrelsens beslut om framtiden, har en analysgrupp tillsatts. Gruppen består av en representant från varje part, med undantag för kommunparten som har två medlemmar. Under året har tre möten hållits, och gruppens arbete använts vid beredningsgruppens möte inför kommande styrelsemöte.

⁶ Indikatorprojektet www.NNS.se,
Bilaga 7 – Indikatorer resultat 2023

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Förbundet är medlem i NNS där kunskapsutbyte och övergripande frågor som är aktuella hanteras och behandlas. NNS har över året jobbat med utvecklingen av verksamheten till nytta för sina medlemmar vilket har gjort att det numera är välfungerande och ger stort stöd till förbundet genom bl a förbundschefersträffar och styrelsenätverk med kontaktpersoner. NNS arbetar med olika temaområden och förbundschefer har varit delaktiga i en grupp för analys och utveckling av ett gemensamt analysverktyg.

Förbundscheferna deltar även i olika nätverk för förbundschefer i Fyrbodal, inom Västra Götaland och utifrån tidigare nätverk i Stockholm och Västmanland för erfarenhetsutbyte och kunskapsdelning.

Genom ESF projekt Gränsgångare sker samarbete, kunskapsutbyte och överföring av kompetens och erfarenheter både mellan projektmedarbetare i de tre delprojekten, genom utbildnings- och informationsinsatser och på strukturell nivå genom operativa och regionala styrgrupper.

Slutsats/resultat omvärldsbevakning/kartläggning/analys/uppföljning.

Förbundet har använt indikatorerna, ställt 7 frågor om värd till deltagare i förbundets individinsatser, använt statistik från SCB samt genom projekt Gränsgångare bidragit till kunskapsutbyte. Genom medlemskap i NNS har förbundet engagerat sig i frågor på nationell nivå som påverkar samverkanutveckling vilket gör att målen i VP och Budget för 2024 får anses vara tillräckligt uppfyllda.

[Handwritten signatures and initials in blue ink at the bottom of the page.]

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

1.6 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning	2024-12-31	2023-12-31
Årets resultat enligt resultaträkningen	566 386	763 722
- Samtliga realisationsvinster	-	-
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-
+/-	-	-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	566 386	763 722
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-
= Årets balanskravsresultat	566 386	763 722

Balanskravsresultatet är ett resultat där poster som inte härrör till den ordinarie verksamheten har rensats bort. Förbundet har inte några ekonomiska händelser som exempelvis värdepappershantering, fastighetsförsäljning eller någon resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till. Årets balanskravsresultat är det samma som årets resultat. Förbundet har ett positivt balanskravsresultat både 2024 och 2023.

1.7 Väsentliga personalförhållanden

Samordningsförbundet Väst är ingen egen arbetsgivare utan samtlig personal har tillgängliggjorts från ingående parter som fakturerar förbundet de kostnader som parten har. Utifrån förbundsordningen erhåller styrelsemedlemmar arvode för deltagande i möten. Styrelsemedlemmar innehar ett personligt mandat i styrelsen. Beredningsgruppens medlemmar har inget arvode utan representerar sin organisation i samverkan som tjänstepersoner.

Organisationens uppbyggnad

- 1 Medlemmar
- 2 Styrelse
- 3 Revisorer
- 4 Kansli
- 5 Beredningsgrupp

1.7.1 Medlemmar

Medlemmarna i Samordningsförbundet Väst är:

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Medlemmarna har en medlemsrepresentant var.

1.7.2 Styrelse

Medlemmarna utser vardera en styrelseledamot samt en ersättare. Styrelsen har under 2024 haft 4 ordinarie ledamöter, där de 9 kommunerna utsett en ordinarie representant och de övriga 8 har varit ersättare, vilket inneburit totalt 11 ersättare. Efter beslut om ny förbundsordning som trädde i kraft 1 oktober har styrelsen haft 12 ordinarie ledamöter och 12 ersättare.

Ordförande samt vice ordförande utses utifrån en beslutad ordning där ordförande och vice ordförande innehar posten för en mandatperiod av 1 år. Posterna växlar mellan de 9 kommunerna som en medlem och mellan de 3 övriga medlemmarna. Under 2024 har Arbetsförmedlingen innehaft ordförandeposten och Strömstad kommun vice ordförande posten.

Organisation	Ordinarie	Ersättare
Arbetsförmedlingen	Anders Paulsson Kihlstrand, ordförande	Catarina Sjöstrand
Försäkringskassan	Martina Laurell	Linda Biltmark
Västra Götalandsregionen	Joakim Sjöling	Fredrik Olsson
Kommunerna: Strömstad	Besnik Obertinca, vice ordförande	Anders Karlsson
Färgelanda	Kenneth Carlsson	Christina Svedberg
Lysekil	Ricard Söderberg	Philip Nordqvist
Mellerud	Daniel Jensen	Ann-Sofie Fors
Munkedal	Håkan Skenhede (t om 31/8), Mathias Johansson (från 1/9)	Karl Arne Andersson
Sotenäs	Sanna Gustafsson	Maria Amborg
Orust	Britt-Marie Andrén-Karlsson	Maria Sörqvist
Tanum	Roger Wallentin	Birgitta Nilsson
Uddevalla	David Sahlsten	Anna-Lena Heydar

- Besluta om verksamhetsplan, budget, mål och inriktning för verksamheten
- Besluta om medelstilldelning
- Ansvara för att beslutade åtgärder följs upp och utvärderas
- Ger mandat och möjligheter för förbundet att verka så som förbundsordningen uttrycker och beslut som fattas vid styrgruppsmöten.
- Har samordningsperspektivet i fokus och utvecklar förutsättningar för samordning genom kompetens, erfarenhet och omvärldsbevakning på området samverkan/samordning

Medlemmarna utser revisorer där Arbetsförmedling/Försäkringskassa, som representerar staten, har en gemensam revisor. Regionen och kommunerna har också valt att ha en gemensam revisor. De ska ha i uppdrag att granska förbundets räkenskaper och kontrollera om styrelsen skött sitt uppdrag under året samt ge förslag på om styrelsen kan ges ansvarsfrihet.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Revisorsbiträdes uppgift är att löpande granska verksamheten.

Revisorsbiträde: Josefine Kjellgren, KPMG

Revisor för staten: Lisa Tenggren, KPMG

Revisor Region och kommun: Gun Alexandersson-Malm

1.7.4 Kansli

Kansliet leds och består av Förbundschef samt en administratör. Förbundschefen är styrelsens verkställande tjänsteman. Som verksamhetsstöd finns ekonomistöd, lönehantering samt DSO upphandlad av Uddevalla stad.

Förbundschef har sin anställning i Uddevalla kommun och administratören i Munkedal kommun. De är utlånade för tjänsterna tills vidare.

Förbundschef: Catarina Örtengren

Administratör: Ingela Stridh(t om 31/1), Nina Bolin (fr om 1/2)

Förbundschef ansvarar för:

- att styrelsens beslut verkställs
- bereda ärenden till styrelsen och vara föredragande i styrelsemöten
- att uppföljning och utvärdering av beslutade insatser genomförs
- ansvara för förbundets verksamhetsplan, ekonomiförvaltning, upphandling, uppföljning, årsredovisning, halvårsrapport samt administration och kommunikation
- driva utveckling av Samordningsförbundet och dess verksamhet tillsammans med styrelsen
- identifiera och förankra idéer och utvecklingsbehov
- bevaka för samordningsförbundet relevanta förändringar och utvecklingsarbeten i omvärlden
- företräda Samordningsförbundet på tjänstemannanivå samt utveckla lokala och strukturella samverkansarenor
- köpa kanslitjänsterna via interna uppdragskontrakt från medlemmarna eller upphandla via upphandlingsavtal från medlemmarna eller externt
- sammankalla och leda arbetet i beredningsgruppen
- ansvara för förbundets kommunikationsplan och genomförande av den

Kansliet har sitt säte i Uddevalla i lokaler på Silentzvägen 6, vilka hyrs av fastighetsbolaget Nyfosa AB.

1.7.5 Beredningsgrupp

Beredningsgruppen är ett stöd till Förbundschefen i beredning av förslag och genomförande av styrelsens beslut och består av representanter med beslutmandat från förbundets medlemmar.

Konsensus har eftersträvat vid beslutsärenden till styrelsen.

Beredningsgruppens består av representanter med mandat att ta frågor vidare in i egen organisation.

	Beredningsgruppsrepresentant 2024
Arbetsförmedlingen	Leif Johansson, sektionschef Fredrik Andersson, sektionschef
Försäkringskassan	Linda Noren Eriksson, enhetschef funktionshinder Sara Eriksson, enhetschef sjukförsäkringen

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Västra Götalandsregionen Psykiatri	Christer Johansson, chef psykiatri psykosenheten
Västra Götalandsregionen Närhälsan regionen	Elin Hansson, chef vårdcentralen Lysekil
Västra Götalandsregionen Närhälsan privat	Saknas
Västra Götalandsregionen Strateg koncernkontoret	Elisabeth Rahmberg, Strateg VGR
Färgelanda kommun	Jon Granlund, IFO-chef
Mellerud kommun	Carina Holmqvist, Verksamhetschef IFO
Munkedal kommun	Anna Tydén, Avdelningschef
Orust kommun	Anette Johansson, enhetschef sektor omsorg
Sotenäs kommun	Ylva Görling, Avdelningschef Omsorgsförvaltningen
Strömstads kommun	Anna Almén, IFO-chef
Tanum kommun	Madeleine Welander, Avdelningschef
Uddevalla kommun	Pia Strömsholm, Avdelningschef

Förbundschef med stöd av beredningsgruppen ansvarar för att;

- bidra till att utveckla samverkan mellan de samverkande medlemmarna på olika nivåer
- vara ett beredande och kvalitetssäkrande organ till styrelsen
- stödja samverkan på strukturell nivå
- bistå till att identifiera individinriktade och strukturella samverkansbehov och hur dessa skulle kunna tillgodoses
- följa upp genomförandet av styrelsebeslut och insatser
- informera om samt bidra till att förankra samordningsförbundets verksamhet inom den egna myndigheten.
- omvärldsbevaka och uppdatera styrelsen på förändringar i organisation eller omvärld som kan ha påverkan på arbetet i förbundet.
- Representera sin organisation, men ha ett samordnings/samordningsförbundsperspektiv i fokus, och utveckla förutsättningar för samordning genom kompetens, erfarenhet och omvärldsbevakning på området samverkan/samordning inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

1.8 Förväntad utveckling

Förbundet har, för att hantera befintligt överskott och eget kapital planerat för minusbudget kommande år. För ESF projekt Gränsgångare kommer intäkterna att vara lägre än utgifterna eftersom den använda personaltiden i projektet var högre än beräknat under 2024. Projektet kommer avslutas under 2025 och de erfarenheter som parterna gör i projektet användas för den utveckling som förbundet befinner sig i. På grund av minskade intäkter, som är en följd av att staten inte indikerar någon ökning av medelstilldelningen till förbunden, kommer förbundet att ha en mindre ekonomisk portfölj framöver. Medelstilldelningen har varit oförändrad sedan 2016, och inflation samt kostnadsökningar innebär att det finns mindre pengar för insatser finansierade av förbundet kommande år. Under 2025 planeras inga ändringar i befintliga insatser, och beslutad verksamhetsplan och budget följs. För 2026 och 2027 är en nollbudget lagd för insatser, och förbundet har som mål att under 2025 besluta om en avsiktsförklaring som ska ligga till grund för framtida inriktning och målsättningar. Målet är att förankra samverkan på alla nivåer och utveckla lokal samverkan och samverkansarenan. Efter beslutet börjar planeringen av vilka insatser som förbundet ska finansiera. Analysgrupp, beredningsgrupp och operativ styrgrupp för ESF-projektet stödjer redan idag förbundschefen med underlag för beslut som ska vara klara under 2025, för att insatser ska kunna startas under 2026.

Samtidigt pågår en översyn av finsamslagstiftningen samt förändringar i socialtjänstlagen och införande av aktivitetskrav inom kommunal verksamhet, vilket kommer att påverka de insatser som förbundet ska finansiera för att parterna tillsammans ska kunna skapa hållbara samverkansstrukturer och uthållighet i arbetet med individer i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering och den nödvändiga rehabiliteringskompetensen. De individer som nu och framöver kommer att ingå i behovsgrupperna har mycket komplexa livssituationer och de flesta har någon form av psykisk ohälsa eller psykiatrisk diagnos. Detta utgör en samhällsutmaning som omfattar alla medlemmar och kräver betydande resurser. Gränsgångarprojektet fokuserar på det som den danska forskningen BIP visar, nämligen att individnära stöd är nödvändigt och bör betraktas som en investering för att möjliggöra för individer att nå egen försörjning. Inom projektets ram har vi också sett att för de deltagare som närmat sig egen försörjning genom arbete eller studier har rehabvägledarens användning av arbetsterapeut och utredares insats varit avgörande. Detta behöver beaktas när förbundet går vidare in i Samordningsförbundet Väst 2.0.

Att det finns ett stort behov av samverkan mellan medlemmarna märks i den stora mängden "ansökningar om stöd i samverkan" som kommer till förbundets finansierade insatser. Detta visar att det blir än viktigare för förbundet att verka i det organisatoriska mellanrummet och där stötta parterna att hålla i och hålla ut samverkansarbetet för de individer som riskerar att inte få någon hjälp eller hamna i kläm mellan regelverk.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

2. Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Verksamhetens intäkter	2	14 179 366	13 245 431
Verksamhetens kostnader	3	-13 729 672	- 12 507 068
Avskrivningar		-	-
Verksamhetens resultat		449 694	738 363
Finansiella intäkter	4	116 692	25 359
Finansiella kostnader		-	-
Resultat efter finansiella poster		566 386	763 722
Extraordinära poster		-	-
Årets resultat		566 386	763 722

3. Balansräkning

Belopp i kr.	Not	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	5	0	0
Summa anläggningstillgångar		0	0
Omsättningstillgångar			
Fordringar	6	1 375 741	2 372 565
Kassa och bank		4 987 103	2 662 774
Summa omsättningstillgångar		6 362 844	5 035 339
Summa tillgångar		6 362 844	5 035 339
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		-3 880 580	- 3 116 858
Årets resultat		- 566 386	- 763 722
Summa eget kapital		- 4 446 966	- 3 880 580
Skulder			
Kortfristiga skulder	7	-1 915 878	- 1 154 759
Summa eget kapital och skulder		-6 362 844	- 5 035 339
Ansvarsförbindelser		inga	inga

[Handwritten signatures and initials in blue ink]

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

4. Kassaflödesanalys

Belopp i kr.	2024-12-31	2023-12-31
Årets resultat	566 386	763 722
Justering för ej likviditetspåverkande poster 9	-	-
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	566 386	763 722
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	996 824	- 1 554 754
Ökning/minskning kortfristiga skulder	761 120	- 486 218
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 757 944	- 2 040 972
Årets kassaflöde	2 324 330	- 1 277 250
Likvida medel vid årets början	2 662 774	3 940 024
Likvida medel vid årets slut	4 987 104	2 662 774

Kassaflödesanalysen visar förbundets in och utbetalningar under räkenskapsåret. Ingen investeringsverksamhet har förekommit under 2024.

5. Driftsredovisning

Belopp tkr	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse utfall-budget 2024	Utfall 2023
Nettokostnad	-13 729 673	-15 090 000	1 360 327	- 12 481 709
Medlemsavgift + Elstöd 2023 + ESF bidrag	14 179 370	13 400 000	779 366	13 245 434
<i>Öresutjämning</i>	- 4			-3
Resultat	566 386	-1 690 000	- 1 123 614	763 722
Utgående eget kapital	4 446 966	4 806 858	-359 892	3 880 580

Avvikelsen mellan utfall och budget finns först och främst i individinsatsen delprojekt Gränsgångare, samt att vi inte kunnat tillsätta personal till samverkansteamet.

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

6. Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt kommunallag (KL). Förbundet följer god redovisningssed, definierad av Rådet för kommunal redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i enlighet med Finsamlagen, Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210).

Not 2. Verksamhetens intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Driftbidrag från staten	5 053 000	5 043 000
Driftbidrag från Uddevalla kommun	1 017 620	1 015 545
Driftbidrag från Orust kommun	248 580	248 234
Driftbidrag från Lysekils kommun	227 360	226 893
Driftbidrag från Strömstads kommun	233 420	232 891
Driftbidrag från Tanums kommun	211 440	211 097
Driftbidrag från Munkedals kommun	181 380	180 984
Driftbidrag från Melleruds kommun	152 580	152 226
Driftbidrag från Sotenäs kommun	143 480	143 304
Driftbidrag från Färgelanda kommun	110 640	110 326
Driftbidrag från VG-region	2 526 500	2 521 500
ESF-bidrag	4 073 370	3 153 083
Elstöd	-	6 351
Öresavrundning	-4	-3
Summa verksamhetens intäkter	14 179 366	13 245 431

Verksamhetens intäkter är högre 2024 än 2023 på grund av att personal i ESF-projektet redovisat in mer tid i projektet än budgeterat. Verksamheten finansieras via bidrag från förbundets medlemmar och det föreligger ingen väsentlig finansiell risk då hela verksamheten bygger på bidragen från medlemmarna, dvs statliga myndigheter, regioner och kommuner.

Not 3. Verksamhetens kostnader

	2024-12-31	2023-12-31
Inhyrd personal	11 352 444	10 238 360
Lokalkostnader	968 746	1 016 792
Övrigt	1 408 482	1 251 916
Summa verksamhetens kostnader	13 729 672	12 507 068

Not 4. Finansiella intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Ränteintäkter	116 692	25 359
Summa verksamhetens kostnader	116 692	25 359

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Not 5. Anläggningstillgångar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	361 640	361 640
Nyanskaffningar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	361 640	361 640
Akkumulerade avskrivningar vid årets ingång	361 640	341 640
Årets avskrivningar	0	0
Utgående avskrivningar	361 640	361 640
Redovisat värde vid årets slut	0	0

Not 6. Kortfristiga fordringar

	2024-12-31	2023-12-31
Skattekonto	19	14 707
Fordran momsersättning	274 193	222 149
Interimsfordringar	1 101 529	2 135 709
Summa kortfristiga fordringar	1 375 741	2 372 565

Not 7. Kortfristiga skulder

	2024-12-31	2023-12-31
Leverantörsskulder	1 254 666	-
Upplupna kostnader	661 212	1 154 759
Summa kortfristiga skulder	1 915 878	1 154 759

Not 8. Revisionskostnader

	2024-12-31	2023-12-31
Total kostnad för räkenskapsrevision	92 000	85 000
Varav kostnad sakkunniges granskning av räkenskaperna	52 000	49 000
Varav kostnad för statens revision	40 000	36 000
Varav kostnad för förtroendevald revisor	0	0
Summa revisionskostnader	92 000	85 000

Not 9. Justering för ej likviditetspåverkande poster

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	0	0
Summa ej likviditetspåverkande poster	0	0

Samordningsförbundet Väst

Finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Kommunerna; Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

7 Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning. Då varje ledamot sitter på personligt mandat skrivs redovisningen inte under i egenskap av representant för en myndighet, utan från roll i Samordningsförbundets styrelse.

Datum.....

25/3/28

Ricard Söderberg
Ordförande

Joakim Sjöling
Vice ordförande

Anders Paulsson Kihlstrand
Ledamot

Martina Laurell
Ledamot

Besnik Obertinca
Ledamot

Kenneth Carlsson
Ledamot

Roger Wallentin
Ledamot

Britt-Marie Andrén-Karlsson
Ledamot

David Sahlsten
Ledamot

Daniel Jensen
Ledamot

Sanna Lundström
Ledamot

Mathias Johansson
Ledamot

De förtroendevalda revisorerna i Samordningsförbundet Väst

Till: Styrelsen i Samordningsförbundet Väst
Fullmäktige i respektive medlemskommun och -region
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

Revisionsberättelse för år 2024

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Väst (organisationsnummer 222000-2030) för verksamhetsåret 2024.

Vårt uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

I uppdraget samverkar vi med av staten utsedd auktoriserad revisor. I granskningen av förbundets räkenskaper och årsredovisning har vi förlitat oss på den statliga revisorns granskning och bedömning.

Våra övriga granskningsinsatser har utförts av sakkunnigt biträde till revisorerna. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan Granskningsrapport 2024 Samordningsförbundet Väst.

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

- Granskningsrapport 2024 FINSAM Väst

Uddevalla den dag som framgår av elektronisk underskrift

.....

Gun Alexandersson Malm

Förtroendevald revisor

Västra Götalandsregionen och kommunerna

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

GUN ALEXANDERSSON MALM

Undertecknare

Serienummer: 63ca4b207b5aaf[...]c5169c541cbc1

IP: 90.231.xxx.xxx

2025-04-14 06:39:41 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Granskningsrapport

Samordningsförbundet Väst

KPMG AB

2025-03-18

Samordningsförbundet Väst

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31
2025-03-18

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfråga	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod och avgränsningar	2
2	Resultat av granskningen	4
2.1	Förvaltningsberättelsen	4
2.2	God ekonomisk hushållning	4
2.3	Resultaträkning	5
2.4	Balansräkning	5
2.5	Intern kontroll och styrning	5
2.6	Övrigt	6
2.7	Driftsredovisning	6
2.8	Rekommendationer	6
2.9	Sammanfattning och slutsatser	6

Penneo dokumentnyckel: HQHGA-RL763-GLEBK-4TN08-HMH6V-4E16H

1 Bakgrund

Härmed avlämnas rapport avseende granskningen av Samordningsförbundet Väst för räkenskapsåret 2024. Granskningen har bedrivits i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Syftet med rapporten är att lämna underlag för revisorernas bedömningar och uttalanden i revisionsberättelsen.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som styrelsen beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vidare lämnas i rapporten information till styrelsen om viktigare iakttagelser och eventuella rekommendationer till följd av dessa som identifierats i samband med årets revision.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att den ska utgöra underlag för revisorernas prövning av;

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt,
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt samt att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Lag om finansiell samordning SFS 2003:1210, Kommunallag och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Förbundsordning, Interna regelverk och instruktioner

1.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR¹ och Skyrev². Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2024. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och eller som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen. Vi har även stämt av

¹ Sveriges Kommuner och Regioner

² Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Samordningsförbundet Väst

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31
2025-03-18

balanskravsutredning mot underlag. Övriga delar har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

Vi har även granskat att förbundet följer förbundsordningen

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument (verksamhetsplan med budget, protokoll och förbundsordning) inklusive årsredovisningen
- Analys av om resultatet är förenligt med de beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.
- Stickprovsgranskning av attest och utanordning
- Diskussion med förbundschef
- Sedvanlig bokslutsgranskning

1.3.1 Risk- och väsentlighetsanalys

1.3.1.1 Redovisningen

- Verksamhetens intäkter
 - Består i huvudsak av medlemmarnas årsavgifter vilka substansgranskas mot beslut, fakturering och inbetalning. Förbundets intäkter utgörs även av ESF-medel vilka har granskats mot beslut om utbetalning och inbetalning. Utöver detta har förbundets avklipp granskats.
- Verksamhetens kostnader
 - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning samt avklipp.
- Kassa och bank
 - Substansgranskas mot externa underlag.
- Kortfristiga skulder
 - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning.
- Fordringar
 - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov.
- Redovisningsprinciper

1.3.1.2 Intern kontroll

- "Ordning och reda"
- Bokslutsprocessen och relationen mellan förbundet och redovisningsbyrå.
- Granskning av att skatter och avgifter redovisats och betalas i rätt tid och med rätt belopp.

2 Resultat av granskningen

Granskning av redovisning och intern kontroll har skett enligt uppgjord planering i enlighet med risk- och väsentlighetsanalysen ovan. Några avvikelser eller anmärkningar har inte noterats.

2.1 Förvaltningsberättelsen

I LKBR, föreskrivs att förvaltningsberättelsen ska följa en bestämd struktur med fasta rubriker. Vidare kräver lagen att en balanskravsutredning ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Samordningsförbundet Väst redovisar i sin förvaltningsberättelse i enlighet med lagens krav och denna har ställts upp enligt de bestämda rubrikerna.

I förvaltningsberättelsen återfinns även en balanskravsutredning som är uppställd enligt RKR R15. Förbundets balanskravsresultat för 2024 uppgår till 566 386 kr. Förbundet hade ett balanskravsresultat från föregående år om 763 722kr.

2.2 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska samordningsförbundet ha en god ekonomi i sin verksamhet. Styrelsen ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

I likhet med för 2023 har Samordningsförbundet Väst för verksamhetsåret 2024 inte fastställts några finansiella eller verksamhetsmål.

Förbundet har i sin verksamhetsplan för året beslutat följande ändamål och syfte:

„. svara för en finansiell samordning av insatser för individer som är i behov av samordnade arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser. Huvudsyftet är att dessa individer ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete/bli egenförsörjande genom arbete eller studier. Ett annat syfte är att uppnå en effektivare användning av gemensamma resurser, dels genom insatser som kompletterar utbudet i ordinarie verksamheter, dels kompletterande samverkansstrukturer som är hållbara över tid och dels genom att främja metodutveckling och långsiktigt förstärka de ordinarie samverkansstrukturerna.“

Uppföljning av de mål som angivits i verksamhetsplanen för 2024 sker i särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen. Uppföljningen omfattar både kvantitativa mått och kvalitativa bedömningar avseende måluppfyllelse. En övergripande redogörelse finns vilken kompletteras med en specifik redovisning per insats.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de mål som angivits i verksamhetsplanen för 2024. Dock innebär avsaknaden av beslutade finansiella- och verksamhetsmål med avseende på god ekonomisk hushållning att vi inte kan bedöma om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning.

Samordningsförbundet Väst

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

2025-03-18

2.3 Resultaträkning

2.3.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter består av medlemmarnas årsavgifter vilka har substansgranskats mot beslut, fakturering och inbetalning. Förbundets intäkter utgörs även av ESF-medel vilka har granskats mot beslut om utbetalning och inbetalning. Utöver detta har förbundets avklipp granskats.

Vi noterar att det pågående ESF-projektet beviljades under den tid då Nationella rådet rekommenderade Samordningsförbund att söka medel från Europeiska Socialfonden.

2.3.2 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har granskats stickprovvis utan anmärkning. Vi har tagit fram ett statistiskt urval där utgångspunkten är tagen i bokföringen. Avstämning har sedan gjorts mot leverantörsfakturer där vi bland annat kontrollerat typ av kostnad, belopp och datum.

2.4 Balansräkning

2.4.1 Kassa och bank

Balansräkningens dominerande tillgångspost är till följd av förbundets överskott under ett antal år Kassa och bank. Beloppet är avstämt mot engagemangsbesked utan anmärkning.

2.4.2 Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna består till helt dominerande del av skulder för samverkansinsatser. Vi har granskat posten utan anmärkning.

2.4.3 Fordringar

Fordringarna består till helt dominerade del av fordringar för samverkansinsatser. Vi har granskat posten utan anmärkning.

2.5 Intern kontroll och styrning

Vi har läst förbundsordning och styrelseprotokoll för att bedöma om styrelsen utövar tillräcklig kontroll och en god styrning av verksamheten samt att förbundsordningens krav efterlevs.

2.5.1 Styrdokument

Vi noterar att samtliga styrdokument är uppdaterade i vederbörlig ordning.

Vi noterar även att styrelsen i november 2024 har fastställt intern styr- och kontrollplan samt budget för 2025.

Samordningsförbundet Väst

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

2025-03-18

2.5.2 Tertialrapporter

Förbundet upprättar under löpande år ekonomiska uppföljningar med prognos för helåret vilka behandlas på styrelsens möten. Förbundet upprättar även tertialrapporter i vederbörlig ordning.

2.6 Övrigt

Det Nationella rådet har upprättat riktlinjer för hur stort eget kapital som ett finansiellt samordningsförbund bör ha. Storleken på eget kapital i Samordningsförbundet Väst uppgår till 4,4 mkr och bör enligt Nationella rådets riktlinje inte uppgå till mer än 1,8 mkr, räknat på endast tillskjutna medel från medlemmar och inte ESF-medel.

Förbundets eget kapital bedöms således vara högt i förhållande till Nationella rådets rekommendation. Förbundet bör arbeta för att minska det egna kapitalet.

2.7 Driftsredovisning

I LKBR, föreskrivs att årsredovisningen ska innehålla en driftsredovisning som en egen del.

Förbundet har upprättat en driftsredovisning i årsredovisningen för 2024.

2.8 Rekommendationer

Baserat på ovan redovisade iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till förbundet:

- Då storleken på eget kapital överstiger Nationella rådets riktlinjer rekommenderar vi att förbundet aktivt arbetar med att minska detta.
- Vi rekommenderar förbundet att följa utvecklingen kring tolkningen av nuvarande lagstiftning. Bland annat rörande möjligheter att ta emot medel från andra parter än sina medlemmar samt vilka insatser som får bedrivas av förbunden själva, och att anpassa sig till den.
- Inkludera mål för god ekonomisk hushållning i verksamhetsplanen.

2.9 Sammanfattning och slutsatser

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Dag som ovan
KPMG AB

Josefine Kjellberg
Certifierad kommunal revisor

Lisa Tenggren
Auktoriserad revisor

Samordningsförbundet Väst

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

2025-03-18

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Penneo dokumentnyckel: HQHGA-RL763-GLEBK-4TN08-HMH6V-4E16H

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JOSEFINE KJELLBERG

Undertecknare

Serienummer: 64474869dfcbaf[...]a2fb7b8182eba

IP: 195.84.xxx.xxx

2025-04-14 07:41:46 UTC

LISA TENGGREN

Undertecknare

Serienummer: 323e0b3f00d6c5[...]6ec30046dbb7a

IP: 195.84.xxx.xxx

2025-04-14 11:06:30 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Revisionsberättelse

för Samordningsförbundet Väst, org. nr 222000-2030

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision och granskning av årsredovisningen för Samordningsförbundet Väst för år 2024 enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision¹. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskild instruktion.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar av årsredovisningen.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- måste vi informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Revisorns granskning av förvaltningsberättelsen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

¹ Med anpassning till de specifika förutsättningar som föreligger i ett finansiellt samordningsförbund. Främst att rapporten inte avges av "sak-kunnigt biträde" eller ställts till "de förtroendevalda revisorerna".

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Samordningsförbundet Väst för år 2024.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att insatserna som finansierats är i enlighet med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Vi har i vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, inte noterat några väsentliga brister i förbundets interna kontroll.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed för kommunal verksamhet i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

I vår granskning skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision av årsredovisningen för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

Jönköping den dag som framgår av elektronisk underskrift

KPMG AB

Lisa Tenggren

Auktoriserad revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LISA TENGGREN

Undertecknare

Serienummer: 323e0b3f00d6c5[...]6ec30046dbb7a

IP: 195.84.xxx.xxx

2025-04-22 11:41:12 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Datum: 2025-03-28
Tid: 13.00-16.00
Plats: Stadshuset Uddevalla, lokal Bäve
§ 11-24

Beslutande:	Ricard Söderberg	Lysekils kommun, ordf
	Joakim Sjöling	VG-regionen, v ordf
	Anders Paulsson- Kihlstrand	Arbetsförmedlingen
	Kenneth Carlsson	Färgelanda kommun §14–24
	David Sahlsten	Uddevalla kommun
	Martina Laurell	Försäkringskassan
	Daniel Jensen	Mellerud kommun §20–24
	Britt Marie Andrén Karlsson	Orust kommun
	Mathias Johansson	Munkedals kommun
	Sanna Lundström	Sotenäs kommun
	Birgitta Nilsson	Tanums kommun tjug ersättare
	Christina Svedberg	Färgelanda kommun tjug ersättare §11–13

Närvarande ersättare:	Linda Biltmark	Försäkringskassan
	Fredrik Olsson	VG-regionen
	Philip Nordqvist	Lysekils kommun
	Karl Anders Andersson	Munkedals kommun
	Maria Sörqvist	Orust kommun

Övriga deltagare:	Catarina Örtengren	förbundschef Sof Väst
	Maria Hassing Karlander	verksamhetsutvecklare Sof Väst
	Heiti Ernits	följeforskare projekt Gränsgångare §14
	Rudolf Mulder	projektekonom projekt Gränsgångare § 14
	Cajsa Lindberg	Melleruds kommun §14
	Slavko Kasic	verksamhetschef Närhälsan Mellerud §14
	Josefin Kjellberg	KPMG, revisor deltar på Teams §22

Tid och plats för justering: 2025-03-08, justeras digitalt

Sekreterare:
Maria Hassing Karlander

Ordförande:
Ricard Söderberg

Justerare:

Underskrift:

Kopia finns på kansliavdelningen i respektive kommun och på Regionens Hus i Vänersborg, under anslagstiden

Anders Paulsson Kihlstrand

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag.

Protokollet finns också på www.sofvast.se

Organisation Samordningsförbundet Väst 222000 – 2030

Protokollet är anslaget under tiden: 2025-04-10—2025-05-01

Förvaringsplats för protokollet: Hos förbundschef Catarina Örtengren, tele: 0522 – 69 5133

Innehåll

§ 11	Fastställande av dagordningen.....	4
§ 12	Val av justerare.....	5
§ 13	Föregående mötesprotokoll.....	6
§ 14	Aktuell lägesrapport från verksamheten.....	7
§ 15	Internkontrollplan	8
§ 16	Ekonomisk uppföljning januari-februari 2025.....	9
§ 17	Utvecklingsarbetet 2025	10
§ 18	Nytt revisorsbiträde.....	11
§ 19	Roterande ordförandeskap	12
§ 20	Avsiktsförklaring Sof Väst	13
§ 21	Ägare av Samverkansteamet 2025.....	14
§ 22	Årsredovisning 2024.....	15
§ 23	Ändring av datum för medlemssamråd.....	16
§ 24	Kommande mötesdatum.....	17

§ 11 Fastställande av dagordningen

Beslut

Styrelsen fastställer dagordningen

§ 12 Val av justerare

Beslut

Styrelsen beslutar välja Anders Paulsson -Kihlstrand att jämte ordförande justera protokollet.

§ 13 Föregående mötesprotokoll

Beslut

Inga synpunkter framförs och protokollet läggs till handlingarna.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

Föregående mötesprotokoll är utskickat.

Beslutsunderlag

Styrelseprotokoll 25-01-17

§ 14 Aktuell lägesrapport från verksamheten

Beslut

Styrelsen tackar för informationen

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

Heiti Ernits, följeforskare i projekt Gränsgångare, presenterar resultat från sin följeforskning i ESF projektet Gränsgångare kring betydelsen av individnära stöd.

Rudolf Mulder, projektekonom i projekt Gränsgångare, presenterar aktuella data, statistik och analys från projektet.

Cajsa Lindberg, socialtjänsten Melleruds kommun och projektmedarbetare i projekt Gränsgångare och Slavko Kasic, verksamhetschef på Vårdcentralen Närhälsan i Mellerud, presenterar ett exempel på lokal samverkan och utveckling runt individer med behov av samordnat stöd.

Beslutsunderlag

Lägesrapport 25-03-28

§ 15 Internkontrollplan

Beslut

Styrelsen beslutar att fastställa uppdaterad internkontrollplan för 2025.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

Internkontrollplan för 2025 är uppdaterad.

Beslutsunderlag

Internkontrollplan 2025

§ 16 Ekonomisk uppföljning januari-februari 2025

Beslut

Styrelsen tackar för informationen.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

Ekonomisk uppföljning för perioden januari till februari 2025 är utsänd och inga synpunkter eller frågor från styrelsen framförs.

Beslutsunderlag

Förbundschefens sammanställning av ekonomisk uppföljning för januari-februari 2025

§ 17 Utvecklingsarbete 2025

Beslut

Styrelsen tackar för informationen.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

En vision för förbundet är beslutad och Styrelsen har genomfört en utvecklingsdag gällande avsiktsförklaring som ska ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Beslut fattas vid dagens styrelsemöte om avsiktsförklaringen.

Förbundschefen har tillsammans med analysgrupp beställt en nuläges- och framtidsanalys av företaget Statisticon. Med i arbetet finns även projekt Gränsgångares ekonom som tillhandahåller analys och siffror utifrån projektet.

Den operativa styrgruppen för projekt Gränsgångare analyserar utfall och behov på operativ nivå utifrån erfarenheter av projektet.

Beredningsgrupp har fått i uppdrag att på hemmaplan göra en behovsanalys tillsammans med politiken, berörda verksamheter och medarbetare.

Under två dagar i maj kommer styrelse och beredningsgrupp tillsammans att bearbeta de underlag som tagits fram i form av data från Statisticon, data och erfarenheter från projekt Gränsgångare samt lokala behov för att kunna forma ett förslag på insatser för 2026.

2025-09-14 kommer beredningsgruppen att ha en planeringsdag där insatser konkret ska formas för att beslutas om vid styrelsemöte 2025-09-26.

Vid styrelsemöte 2025-11-28 ska Verksamhetsplan och Budget för 2026 med inriktning för 2027 och 2028 beslutas och målet är att förbundets planerade insatser ska kunna starta 2026-01-01.

Beslutsunderlag

Förbundschefens rapport om utvecklingsarbetet.

§ 18 Nytt revisorsbiträde

Beslut

Styrelsen tackar för informationen

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

KPMG avyttrar den delen av sin verksamhet som berör revision av Samordningsförbund till Azets.

Azets bedöms uppfylla de kravkriterier som ställdes i upphandling varför ingen ny upphandling behövs och avtalet om statens revisorsbiträde för Samordningsförbund övergår därför till Azets.

Beslutsunderlag

Förbundschefens information om nytt revisorsbiträde.

§ 19 Roterande ordförandeskap

Beslut

Styrelsen tackar för informationen

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

Vid utvecklingsdagen med styrelsen den 7 feb diskuterades frågan om roterande ordförandeskap och uppdrag gavs till presidiet att ta fram ett förslag utifrån följande utgångspunkter:

- Ordförande sitter 2 år
- Presidiet utökas till tre personer och staten ska alltid ha en plats.
- Kontinuiteten ska säkerställas och då behöver hänsyn till valår ta

Presidiets förslag på rotationsordning:

- a. Ordförande väljs på 2 år och är politiker från region eller kommun och ordinarie ledamot i styrelsen.
- b. Styrelsen väljer ordförande utifrån lämplighet. Intresseanmälan görs till presidiet och valet sker genom röstning. Intresserade ledamöter ska ges möjlighet att plädera för sin sak vid valtillfället.

c. 2 vice ordföranden utses där:

- 1.e vice är ordinarie ledamot från de statliga parterna och innehar posten i 2 år. Denne överlappar mandatperioden för ordförande. 1.e Vice ordförandeposten varvas mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan med 2 års intervall, för att säkerställa kontinuitet över valår.
- 2.e vice är ordinarie ledamot från kommun eller region och innehar posten på 1 år. Vem som innehar posten utifrån från en fast rotationsordning där kommun och region varvar. Om ordförandeposten innehas av kommun eller region i ordningen går posten till nästa på "listan".

Presidiets förslag till fortsatt hantering av frågan:

- a. Information sker på styrelsemöte 2025-03-28. Presidiets förslag tas hem och analyseras.
- b. Fortsatt diskussion förs efter sommaren vid kommande styrelsemöte i september.
- c. Beslut fattas vid styrelsemöte 2025-11-28.
- d. Rotationsordningen träder i kraft 2027-01-01
- e. En anpassning och övergångshantering från nuvarande rotationsordning till ny sker under 2026 och förslaget är att nuvarande presidium sitter kvar ytterligare ett år.

Beslutsunderlag

Lägesuppdatering gällande roterande ordförandeskap

§ 20 Avsiktsförklaring Sof Väst

Beslut

Styrelsen beslutar att godkänna förslaget till avsiktsförklaring för Sof Väst.

Ordförande beviljar protokollsanteckning från Martina Laurell och Linda Biltmark från Försäkringskassan.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

Förbundet har sedan hösten 2023 arbetat med att förankra och utveckla samverkansarbetet för ett lokalt individnära stöd. En utvecklingsplan är framtagen där utvecklingsstegen har varit att forma en gemensam vision för att sedan tas vidare i en gemensam grund/plattform för samverkan mellan parterna. Denna plattform är en avsiktsförklaring som syftar till att tydliggöra det gemensamma arbetet och att skapa förutsättningar för att utveckla samverkan mellan de ingående parterna. Allt arbete som genomförts har utgått från Lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210). Vid styrelsens utvecklingsdag 7 februari 2025 bearbetades avsiktsförklaring som formulerar förbundets förhållningssätt, utgångspunkter för verksamheten och principer för insatser. Förbundets beredningsgrupp tog del av avsiktsförklaringen vid möte den 14 mars.

Beslutsunderlag

Förbundschefens tjänsteutlåtande med avsiktsförklaring.

§ 21 Ägare av Samverkansteamet 2025

Beslut

Styrelsen beslutar att under innevarande år inte göra några förändringar i ägarstrukturen i nuvarande individinsats Samverkansteamet.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet

Under föregående år har det i styrelsen lyfts att förbundet inte kan "äga"/vara insatsansvarig för individinsatsen Samverkansteam utan någon av parterna behöver "äga"/vara insatsansvarig. Vid styrelsemöte 2024 beslutade förbundet att ägandet/insatsansvaret skulle utredas och frågan om att vara "ägare" ställdes till Uddevalla kommun. Uddevalla kommunstyrelse beslutade att man kunde vara ägare av insatsen/insatsansvarig men att en utredning behövde genomföras för att förtydliga av innebörden av ägarskap/insatsansvar.

Förbundschefen samt Uddevalla kommuns avdelningschef, Pia Strömsholm har tillsammans utrett förutsättningarna för ett ägande av befintlig insats och där utgångspunkten varit att så lite förändringar som möjligt skulle göras utifrån det pågående utvecklingsarbete som förbundet genomför.

Förutsättningarna har utretts så långt det är möjligt men ett antal frågor har behövt besvaras när det gäller förutsättning för att Uddevalla skulle kunna ta över befintlig insats. Ärendet har diskuterats med jurist på Uddevalla kommun och med Nationella Rådet¹, jurist på SKR² samt SKR, s representant i nationella rådet. Det kvarstår svar på flera frågor för att övertagande ska vara möjligt. Med hänvisning till att förbundet är inne i ett utvecklingsarbete rekommenderar nationella rådets SKR representant att förbundet fortsätter som det är i dagsläget för att inför 2026 ställa om och överlåta drift och ägande till någon eller några av parterna/medlemmarna. Avdelningschef och Förbundschef är eniga om att följa SKRs rekommendation och dialog har förts med Uddevallas styrelserepresentant, som inte har något att erinra mot förslaget.

Beslutsunderlag

Förbundschefens tjänsteutlåtande.

¹ [Nationella rådet - Finsam](#)

² Sveriges Kommuner och Regioner

§ 22 Årsredovisning 2024

Beslut

Styrelsen beslutar att godkänna Årsredovisning för 2024.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet.

Förbundschefen presenterar Årsredovisning för 2024.

Josefin Kjellberg, revisor KPMG, medverkar på Teams och presenterar revisionsrapport och redovisar resultatet av granskningen. I Verksamhetsplan saknas mål för god ekonomisk hushållning därför kan inte det bedömas. I övrigt inga väsentliga felaktiviteter i årsredovisningen men rekommenderar att förbundet ska minska det egna kapitalet, följa utvecklingen av lagstiftningen samt att anta finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Beslutsunderlag

Förbundschefens tjänsteutlåtande
Årsredovisning 2024

§ 23 Ändring av datum för medlemssamråd

Beslut

Styrelsen beslutar att flytta medlemssamrådet till den 9 maj och boka in ett extrainsatt medlemssamråd den 24/10 2025

Sammanfattning/beskrivning av ärendet.

På grund av många återbud till planerat medlemssamråd den 28 mars föreslås att mötet flyttas till den 9 maj kl. 13

Extra insatt medlemssamråd 24/10

Beslutsunderlag

§ 24 Kommande mötesdatum

Beslut

Styrelsen beslutar att fastställa datum för kommande möten 2025.

Sammanfattning/beskrivning av ärendet.

Kommande mötesdatum:

15–16/5 utvecklingsdagar med styrelse och beredningsgrupp på Bohusgården

26/9 kl 9-12 Styrelsemöte

28/11 kl 9-12 Styrelsemöte med beslut Verksamhetsplan och Budget – mötet öppet för allmänheten

Beslutsunderlag

Sektor samhällsutveckling
Samhällsutvecklings- och näringslivschef
David Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-05-26
2025/185

Kommunstyrelsen

Beslut om verksamhetsområde för vatten, Ödeborg Östra

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar om allmänt verksamhetsområde för vatten enligt bifogad karta och förteckning för Ödeborg, daterad 2025-01-13.

Ärendets beredning

Färgelanda Vatten AB har beslutat i ärendet angående verksamhetsområde för vatten, Ödeborg Östra, vid styrelsemöte 2025-02-13 § 10.

Sammanfattning av ärendet

Området består av 21 fastigheter som är avsedda för bostäder, en kyrka samt ett par lantbruksfastigheter. Anläggningsavgifter är erlagda sedan tidigare, två fastigheter undantaget, och beslut om verksamhetsområde medför inga tillkommande kostnader för fastighetsägarna. De fastigheter där anläggningsavgift inte är erlagd får erlagga avgift efter ansökan om anslutning.

Ledningar har byggts ut av Färgelanda kommun, dock oklart när.

Erforderliga beslut om verksamhetsområde för vatten saknas. Avsaknad av beslut om verksamhetsområde innebär att de juridiska förhållandena mellan fastighetsägarna och Färgelanda Vatten AB är oreglerade och att det är oklart vilka rättigheter och skyldigheter de båda parterna har. Ett beslut om verksamhetsområde innebär automatisk att VA-taxa för Färgelanda kommun träder i kraft.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat. 2025-05-26
Protokoll nr 1 för styrelsemöte – Färgelanda Vatten AB, 2025-02-13
Lista över ingående fastigheter
Kartunderlag

Sändlista:

Färgelanda Vatten AB

Handläggare:
Katarina Bjelke
0522-63 888 07
katarina.bjelke@vastvatten.se

Bilaga 1, lista över ingående fastigheter

Ödeborg Östra, Färgelanda kommun
Beslut om verksamhetsområde för vatten

Fastighet	Adress	Tjänst
Brötegården 1:4 (del av)	Brötegården 1	Vatten
Ödeborgs Stom 1:9	Ödeborg Stommen 9	Vatten
Ödeborgs Stom 1:10	Ödeborg Stommen 10	Vatten
Ödeborgs Stom 1:13	Ödeborg Stommen 7	Vatten
Ödeborgs Stom 1:2 (del av)	Ödeborg Stommen 1	Vatten
Brötegården 1:85	Brötegården 3	Vatten
Brötegården 1:2	Ödeborgs Församlingshem 2	Vatten
Ödeborgs Stom 2:1	Ödeborgs kyrka	Vatten
Brötegården 1:9	Brötegården Sandvall 7	Vatten
Brötegården 1:3	Kyrkogård	Vatten
Brötegården 1:75	Brötegården Heden 8	Vatten
Brötegården 1:7	Brötegården Kyrkängen 6	Vatten
Brötegården 1:6 (del av)	Brötegården Väglyckan 5	Vatten
Bröteågrden 1:64	Brötegården 2	Vatten
Brötegården 1:84	Brötegården Berga	Vatten
Håvesten 1:15	Håvesten 5	Vatten
Håvesten 1:16 (del av)	Ekonomibyggnad	Vatten
Håvesten 1:18	Håvesten 8	Vatten
Håvesten 1:17	Håvesten 4	Vatten
Håvesten 2:24 (del av)	Håvesten 11	Vatten
Håvesten 2:5 (del av)	Håvesten ängarne	Vatten

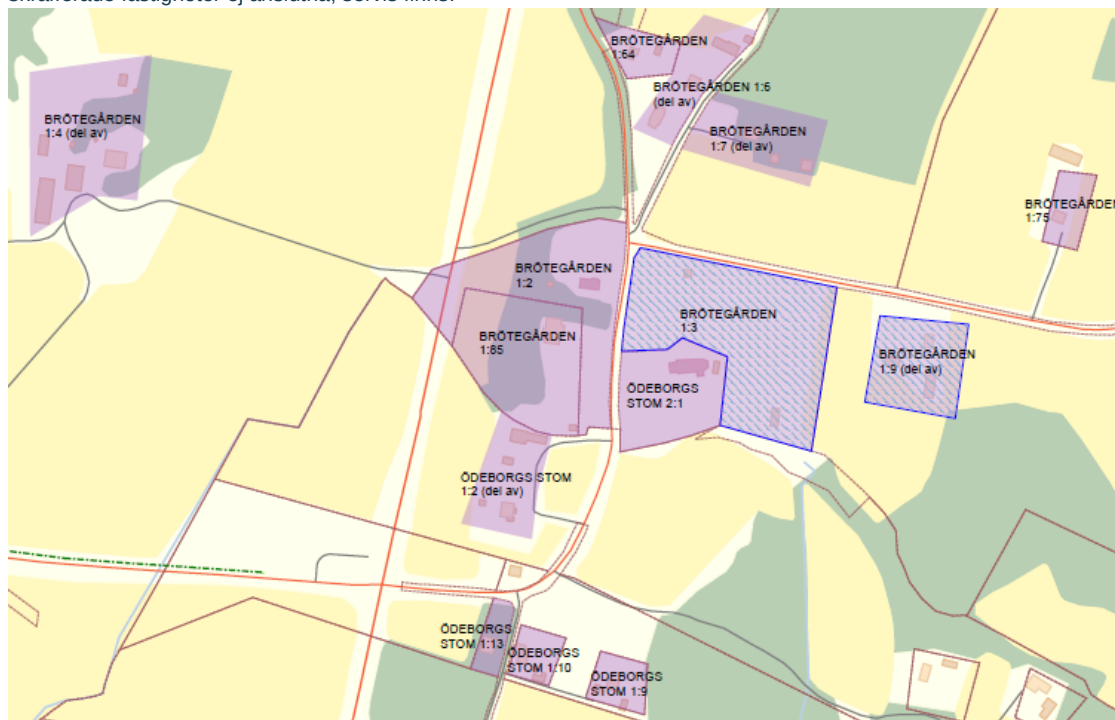
Bilaga 2, kartor över föreslagna fastigheter

Ödeborg Östra, Färgelanda kommun

Beslut om verksamhetsområde för vatten

Bild 1 av 3

skrafferade fastigheter ej anslutna, servis finns.

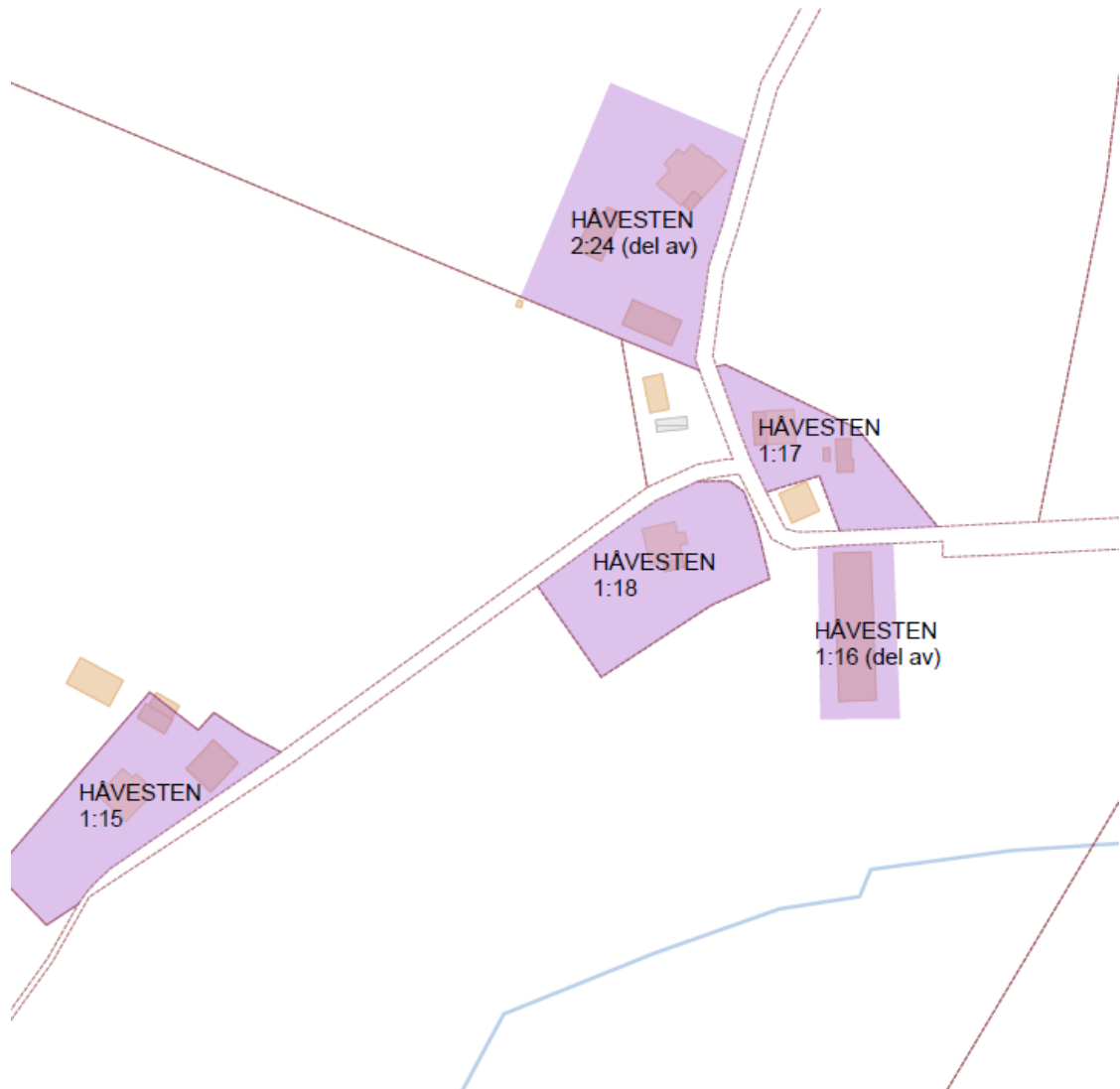

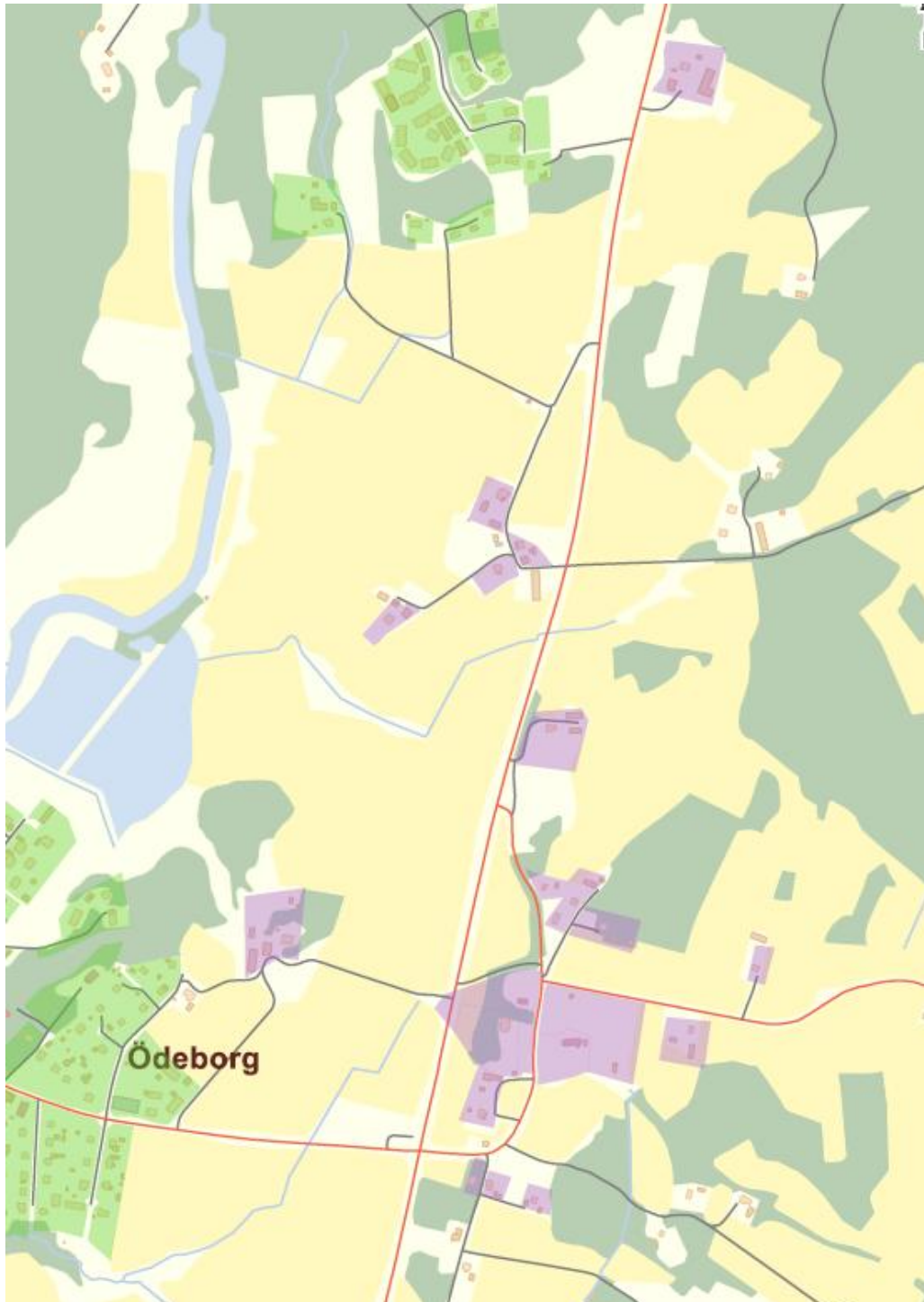
Bild 2 av 3

Bild 3 av 3

Bilaga 3, översiktskarta över föreslagna fastigheter

Ödeborg Östra, Färgelanda kommun
Beslut om verksamhetsområde för vatten

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 1 för styrelsemöte – Färgelanda Vatten AB

Tid: Torsdag 13 februari 2025, klockan 09:00-14:10

Plats: Bastionen, Bastiongatan 18, Uddevalla

Närvarande ledamöter:

Peter Hög (S), ordförande

Karl-Erik Segersax (SD), vice ordförande

Bengt Melin (M) ersätter Björn Skår (M)

Pontus Westerman Hansson (SD) ersätter Tommy Johansson (SD)

Håkan Melin (C)

Närvarande suppleanter:

Urban Henriksson (S)

Närvarande lekmannarevisor:

Ann-Britt Dahl (S)

Närvarande tjänstepersoner:

Peter Johansson, VD

Susanne Thorén, ekonomichef

Madelene Ahl, bolagssekreterare

Jeanette Strömberg, ekonom, deltar under § 7

Annika Kempe, kommunikatör, deltar under § 8

§ 1 Mötet öppnas av Peter Hög

§ 2 Upprop förrättas

§ 3 Dagordningen godkänns

§ 4 Protokollet justeras av Karl-Erik Segersax

§ 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna

§ 6 Gemensam information

- Möten under 2025
- Översiktlig redovisning, alla bolags årsredovisning
- Återkoppling benchmarking
- Kundundersökning

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 7 Beslut - Slutlig uppföljning av bolagsmål 2024**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Slutlig uppföljning av bolagsmål 2024, Dnr 2021/208

Styrelsen beslutar

att godkänna slutlig uppföljning av bolagsmål 2024.

§ 8 Beslut - Kommunala föreskrifter om användning av VA**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun med bilagor, Dnr 2025/065

Styrelsen beslutar

att föreslå Kommunstyrelsen att föreslå Kommunfullmäktige att anta "Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen inom Färgelanda kommun" som ersätter tidigare "Allmänna bestämmelser för användande av Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar" antagna av Kommunfullmäktige 2008-12-17.

§ 9 Beslut – Fastställelse av årsredovisning 2024, Färgelanda Vatten AB**Beslutsunderlag**

Årsredovisning 2024 för Färgelanda Vatten AB, Dnr 2023/119

Styrelsen beslutar

att godkänna föreliggande årsredovisning för Färgelanda Vatten AB.

§ 10 Beslut – Verksamhetsområde Ödeborg Östra, Färgelanda kommun**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Ödeborg Östra, Färgelanda kommun, Dnr 2025/025

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten enligt bifogad karta och förteckning för Ödeborg.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 11 Beslut – Ombudsinstruktion 2025 för Västvatten AB**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Ombudsinstruktion 2025 för Västvatten AB, Dnr 2025/041

Styrelsen beslutar

att ombudet godkänner Resultat- och balansräkning

att ombudet godkänner föreslagen disposition av resultat

att ombudet godkänner ansvarsfrihet för styrelseledamöter

att ombudet godkänner ansvarsfrihet för bolagets VD.

§ 12 Styrelsens bedömning av bolagets verksamhet

- Reflektioner och synpunkter på månadsrapporter sedan föregående styrelsemöte.

§ 13 VD informerar

- Ingen information

§ 14 Styrelseutvärdering

- Genomgång av resultat av utvärdering

§ 15 Övriga frågor

- Följande information gavs i anslutning av styrelsemötet.
 - Kommunikationsplan gällande taxor
 - Strategisk digitalisering

§ 16 Mötet avslutas

Digital signering

Peter Hög (ordförande)

Digital signering

Karl-Erik Segersax (justerare)

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Digital signering

Digital signering

Peter Johansson (VD)

Madelene Ahl (sekreterare)

Skickas till:

Ägarkommun
Ernst & Young

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Underskrift 1

Namn: Madelene Ahl
Företag: Västvatten AB
Befattning: Administratör
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-14 11:30:31 GMT+01:00
Transaktions-ID: 5b3259b8bb27473ca7f4ffacac5187d0

Underskrift 2

Namn: Karl-Erik Segersax
Företag: Färgelanda Vatten AB
Befattning: Vice ordförande
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-14 12:53:27 GMT+01:00
Transaktions-ID: c5cdf5e0967041eb941df37eabec9449

Underskrift 3

Namn: Peter Johansson
Företag: Västvatten AB
Befattning: VD
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-14 13:14:39 GMT+01:00
Transaktions-ID: e0e513c1926249488e772b7b3c0fb573

Underskrift 4

Namn: Peter Hög
Företag: Färgelanda Vatten AB/Västvatten AB
Befattning: Ordförande FVAB/Vice ordförande VVAB
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-17 12:28:30 GMT+01:00
Transaktions-ID: 39da758c100341099ebe21e0a43fc755

Sektor samhällsutveckling
Samhällsutvecklings- och näringslivschef
David Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-05-26
2025/184

Kommunstyrelsen

Beslut om kommunala föreskrifter angående användningen av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta ”Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen inom Färgelanda kommun” som ersätter tidigare ”Allmänna bestämmelser för användande av Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar” antagna av Kommunfullmäktige 2008-12-17.

Ärendets beredning

Färgelanda Vatten AB har beslutat i ärendet angående kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen vid styrelsemöte 2025-02-13 § 8.

Sammanfattning av ärendet

Svenskt Vatten har under 2024 kommit ut med sin publikation P94, ”Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen”. Det är en omarbetning av versionen från 2007 som har bytt namn från ”ABVA 07 Allmänna bestämmelser för användande av kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.”

Ett förslag till gemensamma föreskrifter om användningen av de allmänna VA-anläggningarna (tidigare ABVA) inom Västvattens ägarkommuner har tagits fram av Västvatten. Att ha ett gemensamt dokument, i linje med inriktning i samarbetsavtalet, gör efterlevnad och administration inom bolaget enklare.

Föreslagna föreskrifter följer Svenskt Vattens rekommendationer, med undantag av tre avsteg som beskrivs i bilaga 3. Svenskt Vattens rekommendationer är framtagna av jurister och har remissbehandlats av VA-branschen vid två tillfällen. Att följa dessa i så stor utsträckning som möjligt ger en ökad trygghet vid eventuellt behov av juridisk hjälp.

Färgelanda kommuns nuvarande bestämmelser (ABVA) följer Svenskt Vattens tidigare rekommendationer.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat. 2025-05-26

Protokoll nr 1 för styrelsemöte – Färgelanda Vatten AB, 2025-02-13

Bilaga 1, Förslag Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun

Bilaga 2 Svenskt Vatten P94 skrift om kommunala föreskrifter

Bilaga 3 - Förtydligande av avsteg från Svenskt Vattens rekommendationer

Bilaga 4 - Allmänna bestämmelser ABVA. antagna KF 2008-12-17

Sändlista:

Färgelanda Vatten AB

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun

Beslut om antagande av dessa föreskrifter har tagits av Kommunfullmäktige 2025-xx-xx och ersätter tidigare ABVA antagen 2008-12-17.

Innehållsförteckning

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun	1
Innehållsförteckning.....	1
Inledande bestämmelser	2
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	3
Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.....	3
Energiutvinning ur levererat vatten.....	3
Huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera	3
Vattenmätare	3
Återströmningsskydd	4
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen.....	4
Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten.....	4
Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper.....	4
Energiutvinning ur spillvatten	4
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen	5
Dag- och dränvatten får endast tillföras avsedd ledning	5
Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning	5
Spillvatten från fastighet som inte används som bostad	5
Lätt tryckavloppssystem (LTA-system).....	6
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen.....	6
Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten	6
Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper	7
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen	7
Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning.....	7
Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad	7

Inledande bestämmelser

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst. Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5 § vattentjänstlagen den som har ingått avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen.

Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

5 § Huvudman för den allmänna anläggningen är Färgelanda Vatten AB.

6 § Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16–18 §§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur inkoppling ska ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten

8 § Huvudmannens är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Energiutvinning ur levererat vatten

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

Huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera

10 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och för underhåll, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Vattenmätare

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Återströmningsskydd

11 a § För att trygga säkerheten och skydd mot förorening av dricksvatten genom återströmning skall varje fastighet förses med återströmningsskydd i enlighet med den svenska standarden SS-EN 1717.

För fastigheter med vattenmätare sitter skyddet i mätaren. För fastigheter utan vattenmätare ansvarar fastighetsägaren för att återströmningsskydd monteras. I fastigheter där skydd av högre klass erfordras, exempelvis på grund av verksamhetens art, ansvarar fastighetsägaren för att rätt skydd installeras.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten).

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallsvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

Energiutvinning ur spillvatten

14 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska, innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen, ha huvudmannens efter ansökan skriftliga medgivande.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna

anläggningar. Vid planlagt driftsavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Dag- och dränvatten får endast tillföras avsedd ledning

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål. Huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

17 § Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller
2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledning av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagning ska göras.

Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)

20 § Vid anslutning till allmänt tryckavloppssystem tillhandahåller huvudmannen LTA-enhet bestående av pump, pumptank, styrskåp samt backventil. Huvudmannen bestämmer antalet LTA-enheter och vilket slag av LTA-enhet som ska användas. Pumpen förblir huvudmannens egendom och huvudmannen svarar därmed för dess installation, service, underhåll och förnyelse. Styrskåp förblir huvudmannens egendom och huvudmannen svarar därmed för dess programmering, service, underhåll och förnyelse.

Pumptank och backventil övergår i fastighetsägarens ägo. Fastighetsägaren bekostar nedgrävning, LTA-enhetens elförsörjning samt erforderliga anordningar för att sammankoppla enheten med installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten

21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper

22 § Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

23 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

24 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

25 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaftenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen

Förslag med vägledande kommentarer

Bilaga: Information till fastighetsägare

Ersätter Svenskt Vattens publikation P94, ABVA 07, januari 2007

Svenskt Vatten

Svenskt Vatten AB

POSTADRESS BOX 14057, 167 14 Bromma

BESÖKSADRESS Gustavslundsvägen 12, 167 51 Bromma

TELEFON 08-506 002 00

E-MAIL svensktvatten@svensktvatten.se

www.svensktvatten.se

Förord

P94, Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen är en omarbetning av Svenskt Vattens publikation P94 från 2007. Publikationen innehåller Svenskt Vattens rekommendationer och förslag till kommunala föreskrifter om användningen av kommunens allmänna VA-anläggning. De vägledande kommentarerna som hör till föreskrifterna syftar till att ge ett bra stöd för huvudmännen och övriga som ska tolka och tillämpa bestämmelserna. I den medföljande bilaga 1 finns dessutom information till fastighetsägare med förklaringar och kommentarer till vattentjänstlagen och föreskrifterna. Bilaga 1 är tänkt att användas som stöd vid kommunikationen med fastighetsägarna. I publikationen finns dessutom två bilagor till som innehåller lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster respektive förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster, i dess senaste lydelse. De vägledande kommentarerna och bilagorna är inte avsedda att antas som en kommunal föreskrift.

Publikationen har bytt namn från ABVA 07 Allmänna bestämmelser för användande av kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning till Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen. Skälet till namnbytet är att förtydliga att det är fråga om föreskrifter som beslutas av kommunfullmäktige och inte sådana allmänna bestämmelser som tidigare meddelades av huvudmannen i enlighet med den 22 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar som upphörde att gälla i samband med att lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster trädde i kraft den 1 januari 2007.

Arbetet med publikationen har pågått under en längre tid. Arbetet har drivits av Svenskt Vattens jurister Maria Holmgren och Sarah Berwick (samt deras företrädare Annika Carlsson och Gilbert Nordenswan).

Det nya förslaget har remissbehandlats vid två tillfällen, under 2022 respektive 2023. Förslagen presenterades bland annat under ett digitalt remisseminarium i augusti 2023. Referensgrupper har medverkat och kommit med värdefulla synpunkter. Inte minst har formuleringarna om huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten samt kraven på dess innehåll och egenskaper (21 och 22 §§) stämts av och förankrats med jurister inom Svenskt Vattens VA-juridiska nätverk. Under remissperioderna inkom en stor mängd yttranden från VA-organisationer och även andra. Yttrandena har beaktats och föranlett justeringar, förtydliganden och kompletteringar.

I november 2024 har publikationen justerats genom att rubrikerna till förslag till föreskrifter om energiutvinning (9 och 14 §§) har förtydligats. Vidare har tidigare 21 § delats upp i två paragrafer (21 och 22 §§) för att bestämmelserna om spillvatten- respektive dagvattenanläggningen ska bli konsekventa. Av samma skäl har två nya rubriker införts över 16 respektive 22 §§. En mindre ändring i 13 § tredje stycket samt vissa följdändringar i texterna har även gjorts. Inga ändringar i sak är avsedda.

Svenskt Vatten vill framföra sitt varma tack till alla som bidragit till detta viktiga publikationsarbete.

Stockholm november 2024
Svenskt Vatten AB

Innehåll

Förord.....	2
Sammanfattning.....	4
Förslag till föreskrifter.....	5
Inledande bestämmelser	5
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	5
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen	6
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen	8
Förslag till bestämmelser om vakuumavlopp	9
Vägläsningskommentarer till förslag till kommunala föreskrifter	10
Inledande bestämmelser	10
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	10
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen	13
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen	17
Bilaga 1 Information till fastighetsägare om kommuns allmänna vattentjänster	21
Bilaga 2 Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster	30
Bilaga 3 Förordning (2007:701) om allmänna vattentjänster	44

Sammanfattning

Denna publikation innehåller ett förslag till föreskrifter om användningen av kommunens allmänna VA-anläggning. Den ersätter den tidigare versionen av publikationen P94, som togs fram i samband med att lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) trädde i kraft 2007. Utöver förslaget till föreskrifter innehåller publikationen vägledande kommentarer till föreskrifterna, ett förslag till informations-skrift för fastighetsägare om användningen av den allmänna VA-anläggningen samt gällande författningar på området.

Publikationens textförslag och kommentarer utgör en vägledning för branschen. Publikationen är framtagen inom ramen för gällande lagstiftning och det utrymme som ges i vattentjänstlagen. Målsättningen är att stödja Sveriges kommuner med att ta fram föreskrifter som både uppfyller vattentjänstlagens krav och som är enkla att förstå, tillämpa och kommunicera. Föreskrifterna meddelas med stöd av 23 § vattentjänstlagen och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster och utgör de ytterligare föreskrifter som behövs om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

Publikationen består innehållsmässigt av fyra huvudsakliga delar. Först och främst finns förslaget till kommunala föreskrifter som beslutas av kommunfullmäktige i respektive kommun. Därefter kommer vägledande kommentarer till förslaget som syftar till att förtydliga och ge exempel på hur föreskrifterna ska tolkas och tillämpas. Sedan kommer bilaga 1 som innehåller förslag till information riktad till fastighetsägaren som beskriver de grundläggande rättigheterna och skyldigheterna enligt vattentjänstlagen. I denna del finns även de preciserade kraven för användningen av den allmänna VA-anläggningen som gäller enligt de kommunala föreskrifterna. Slutligen i bilaga 2 och 3 finns vattentjänstlagen respektive förordningen om allmänna vattentjänster i deras senaste lydelse.

En av de största förändringarna som skett jämfört med den tidigare publikationen P94, ABVA 07 Allmänna bestämmelser för användande av kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning, är att avsnittet om den allmänna avloppsanläggningen har delats upp i två avsnitt, dels den allmänna spillvattenanläggningen, dels den allmänna dagvattenanläggningen. Det nya förslaget innehåller även preciseringar i fråga om vilka krav som kan ställas på fastighetsägaren vid användandet av den allmänna dagvattenanläggningen. Vidare har det gjorts tillägg om att det är förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper. Kravet på huvudmannens godkännande för att släppa ut spillvatten som används för energiutvinning har ändrats till krav på att en anmälan ska göras innan utsläppet till den allmänna anläggningen påbörjas. Kommentaren till huvudmannen och informationen till fastighetsägarna har vidareutvecklats och förtydligats. Utöver detta har även mindre ändringar samt redaktionella och språkliga ändringar gjorts för att modernisera texten och göra den mer lättbegriplig.

Förslag till föreskrifter

Inledande bestämmelser

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5 § vattentjänstlagen den som har ingått avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen.

Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

5 § Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är

6 § Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16–18 §§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur inkoppling ska ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten

8 § Huvudmannens är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Energiutvinning ur levererat vatten

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

Huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera

10 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och för underhåll, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens

egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Vattenmätare

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten).

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

Energiutvinning ur spillvatten

14 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftsavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Dag- och dränvatten får endast tillföras avsedd ledning

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål.

Huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

17 § Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller
2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledande av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagning ska göras.

Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)

20 § Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilken typ av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten

21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper

22 § Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

23 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

24 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

25 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Förslag till bestämmelser om vakuumavlopp

Bestämmelsen kan läggas till i föreskrifterna i de fall huvudmannen inom ett område leder bort avloppsvattnet med vakuumavloppssystem. Bestämmelsen införs lämpligen efter 20 § i föreskrifterna.

Bortledning med självfallssystem till allmänt vakuumavloppssystem

Vid anslutning av en fastighet med självfallssystem till ett allmänt vakuumavloppssystem tillhandahåller och installerar huvudmannen en vakuumventilbrunn som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet ventilbrunnar och vilken typ av brunn som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för att sammankoppla ventilbrunnen med VA-installationen i övrigt.

Ventilbrunnens läge ska bestämmas av huvudmannen, som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla ventilbrunnen.

Vägledande kommentarer till förslag till kommunala föreskrifter

Kommentarerna nedan ger förklaringar till hur förslaget till föreskrifter är tänkt att tolkas och tillämpas. Föreskrifterna meddelas med stöd av 23 § vattentjänstlagen och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster och avser de närmare bestämmelserna som behövs om användningen av den allmänna VA-anläggningen. Syftet med föreskrifterna är att komplettera där vattentjänstlagens mer allmänt hållna bestämmelser inte är tillräckliga och att göra det möjligt att anpassa de krav som ska gälla för fastighetsägaren till lokala förhållanden. En grundläggande förutsättning för föreskrifterna är att de inte får oskäligt begränsa eller försvåra fastighetsägarnas möjligheter att använda den allmänna VA-anläggningen.

Utgångspunkten för användningen av den allmänna VA-anläggningen är enligt 21 § vattentjänstlagen att fastighetsägaren inte får använda den på ett sätt som innebär:

1. att avloppet tillförs vätskor, ämnen eller föremål som kan inverka skadligt på ledningsnätet eller anläggningens funktion eller på annat sätt medför skada eller olägenhet,
2. att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på VA-anläggningen och driften av den eller att i övrigt uppfylla sina skyldigheter enligt lag, annan författning eller avtal, eller
3. andra olägenheter för huvudmannen eller någon annan.

Syftet med den allmänna VA-anläggningen är primärt att tillgodose hushållens normala behov av vattenförsörjning och avlopp och behov för andra ändamål kommer i andra hand. Av förarbetena till vattentjänstlagen framgår att detta i fråga om vattenförsörjning och spillvattenavlopp lett fram till ståndpunkten att huvudmannen för en allmän VA-anläggning inte utan särskilt åtagande är skyldig att tillhandahålla vattentjänster av dessa slag med annan kvalitet och kvantitet än vad som normalt behövs för hushållsändamål (prop. 2005/06:78 s. 43).

Inledande bestämmelser

7 § Huvudmannen behöver inte göra inkopplingen själv utan detta kan efter huvudmannens medgivande överlåtas till fastighetsägaren, förutsatt det finns ett system för kvalitetssäkring av arbetet.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten

8 § I paragrafen stadgas att huvudmannens leveransskyldighet endast omfattar vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Vad som är normal hushållsanvändning bedöms med ledning av bland annat Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2022:12). Genom bestämmelsen informeras fastighetsägare som kan ha behov av andra egenskaper hos det levererade vattnet att ändring av vattnets beskaffenhet kan ske inom ramen för detta.

Inte heller vad gäller vattentryck och vattenmängd per tidsenhet kan fastighetsägaren utgå från att de vid tiden för inkopplingen eller förhållandena vid annan tidpunkt alltid ska gälla och att avvikelser skulle anses vara en brist i leveransen. I paragrafens

andra mening klargörs nämnda begränsning. Normalt förekommer endast kortvariga och oundvikliga ändringar, utom i de fall som särskilt reglerats i 10 §.

Enligt vattentjänstlagen är inte leverans av släckvatten en obligatorisk vattentjänst men räddningstjänstens behov bör tillgodoses när det är förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål. Inte heller inkoppling av sprinkleranläggning till den allmänna VA-anläggningen är en obligatorisk vattentjänst men huvudmannen har möjlighet att tillmötesgå önskemål om sprinkleranläggning när det finns tekniska förutsättningar för det (jämför 2 § och 10 § andra stycket vattentjänstlagen samt prop. 2005/06:78 s. 48 och 137). Villkor om vad som ska gälla mellan parterna regleras i förekommande fall genom avtal. Förslag på sådant avtal finns i Svenskt Vattens publikation P119, VA-avtal. Se även Svenskt Vattens publikation P114, Distribution av dricksvatten.

Vidare får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren när en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder inom verksamhetsområdet (22 § vattentjänstlagen). Avtalet kan avse både ekonomiska och tekniska specialbestämmelser som motiveras av avvikande förhållanden och som kan behövas för att det ska vara möjligt för huvudmannen att betjäna den aktuella fastigheten. Ett avtal kan också avse till exempel särskilda föreskrifter vad gäller vattentryck och vattenbeskaffenhet (prop. 2005/06:78 s. 78). Ett avtal behöver inte vara skriftligt för att gälla men skriftliga avtal rekommenderas så att avtalsvillkoren klart framgår.

I Boverkets byggregler (BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2020:4) föreskrivs att vatteninstallationer för vatten med annan kvalitet än dricksvatten ("övrigt vatten") inte får kopplas samman med installationer för dricksvatten, till exempel fastigheter med egen brunn.

Det kan förekomma att fastigheter förses med dricksvatten från mer än en försörjningsanläggning, till exempel en allmän anläggning och egen brunn. I Boverkets byggregler anges i Allmänna råd under rubriken 6:624 Återströmning, att installationer bör utformas enligt SS-EN 1717, "Vattenförsörjning – Skydd mot förorening av dricksvatten – Allmänna krav på skyddsdon för att förhindra förorening genom återströmning". Av denna standard framgår att när det sker en blandning av vatten från en allmän vattenförsörjningsanläggning och någon annan vattenförsörjningsanläggning ska den allmänna anläggningen skyddas genom ett fritt luftgap. Växling från en försörjningsanläggning till en annan med hjälp av ventiler anses inte ge tillräcklig säkerhet. Ett alternativ är att växling kan verkställas efter demontering och förnyad montering av rör och rördelar.

Energiutvinning ur levererat vatten

9 § Ändamålet med en allmän VA-anläggning är i första hand att tillgodose hälsoskyddets och miljöns intressen. Vatten används emellertid även för andra ändamål, till exempel i industrier och ibland också som energikälla.

Att använda vatten som energikälla innebär att vattenanläggningen utnyttjas för ett helt nytt ändamål, som den ursprungligen inte var avsedd eller projekterad för. En användare kan därför inte med stöd av vattentjänstlagen kräva att få använda vatten som levereras genom den allmänna vattenanläggningen för energiutvinning. Huvudmannen kan dock efter ansökan skriftligen medge att vatten levererat till viss fastighet får utnyttjas för energiutvinning. Inför ett eventuellt medgivande behöver huvudmannen ta ställning till hur vattnet ska tas om hand efter värmeutvinningen. För att ett medgivande ska kunna ges behöver användningen även uppfylla de krav som kan ställas med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser (10 § vattentjänstlagen).

För att säkerställa att den allmänna vattenanläggningen inte utnyttjas för energiutvinning i sådan omfattning att leveranssäkerheten för vatten för andra ändamål äventyras, bör i sådana fall avtal träffas mellan huvudmannen och fastighetsägaren. Ett sådant avtal bör endast avse en begränsad period efter vilken det kan sägas upp. Det bör fastlägga efter vilka principer och till vilka priser förbrukningen ska debiteras samt innehålla eventuella begränsningar i fastighetsägarens rätt att utnyttja vatten för energiutvinning.

Huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera

10 § Första och andra stycket reglerar olika typer av inskränkningar av fastighetsägares rätt till vattenuttag. Av förarbetena framgår bland annat att det genom föreskrift bör vara möjligt att inskränka fastighetsägares rätt till vattenuttag, särskilt för annat ändamål än som motsvarar hushållsförbrukning, när det annars finns risk för olägenheter vid driften av VA-anläggningen (prop. 2006/07:78 s. 76).

I andra stycket anges att fastighetsägaren vid begränsad vattentillgång är skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar. Med begränsad vattentillgång avses både begränsad tillgång på vatten i naturen och begränsad tillgång på grund av tekniska eller kapacitetsmässiga orsaker. Anvisningar om förbud eller begränsning av användningen av dricksvatten bör inte vara mer omfattande än vad som är nödvändigt. Så kallade bevattningsförbud innefattar normalt att dricksvatten endast får användas till mat, dryck och personlig hygien. De närmare anvisningarna ges av huvudmannen.

Tredje stycket påminner om vikten av att huvudmannen vid driftstörning på vattennätet underrättar de som drabbas. Det är sannolikt lättare för användarna att ha överseende med en driftstörning när huvudmannen är noga med att informera dem om vad som händer och när normalläge åter kan förväntas.

Val av metod för information får bedömas från fall till fall utifrån de aktuella förutsättningarna. Fastighetsägaren bör underrättas per post eller telefon men även hyresgäster bör underrättas så att de ges möjlighet att i förväg tappa upp vatten för de närmaste timmarnas behov av dricksvatten för till exempel matlagning. Om endast ett fåtal användare är berörda kan ett personligt meddelande lämnas muntligt till var och en. Är ett större antal berörda kan informationen lämnas genom anslag i trappuppgångarna i hyreshus. Underrättelsen bör vara skriftlig när det är fråga om en avstängningsåtgärd av någon betydelse eller andra väsentliga åtgärder (prop. 2005/06:78 s. 139).

Vattenmätare

11 § Att vatten från den allmänna anläggningen, inte utan huvudmannens särskilda medgivande (till exempel beträffande så kallat byggvatten), får tappas vid eller efter förbindelsepunkt innan huvudmannen satt upp mätare har ansetts följa av 6 § och aktuell bestämmelse och har därför inte bedömts nödvändigt att särskilt framhålla i föreskrifterna.

Bestämmelser om mätares mätnoggrannhet och vad som ska gälla vid felvisande vattenmätare bör finnas i VA-taxan.

I bestämmelsen förtydligas vad som gäller när vattenförbrukningen ska fastställas med en vattenmätare. Enligt 19 § andra stycket vattentjänstlagen följer att om vattenförbrukningen ska fastställas genom mätning, ska huvudmannen ordna den eller de vattenmätare som behövs för mätningen. Av 20 § vattentjänstlagen följer att fastighetsägaren är skyldig att upplåta nödvändigt utrymme för bland annat vattenmätare, att fastighetsägaren fortlöpande ska se till anordningen och skydda den mot skada. I Svenskt Vattens publikation, P125, Vattenmätare, finns utförlig vägledning om vattenmätare och om mätarplatsen.

Även om byggnadsnämnden inte gör någon teknisk granskning av handlingar i samband med handläggning av bygglovsärenden är det emellertid uppenbart att kommunen får föreskriva att huvudmannen som villkor för att använda VA-anläggningen har rätt att kräva att placeringen av huvudmannens mätare ska vara godkänd av denne. Med stöd av 20 § vattentjänstlagen kan huvudmannen exempelvis kräva att en vattenmätare skyddas mot frost eller skadlig värmepåverkan med mera, att den förläggs på en plats som tillåter en god mätarfunktion och att mätarplatsen är lämplig från arbetarskyddssynpunkt med mera. Mätarplatsen ska fylla rimliga krav i fråga om utrymme och åtkomlighet. Huvudmannen kan exempelvis kräva att, om fastighetens del av servisledning är lång, mätaren ska placeras i mätarkammare omedelbart innanför tomtgränsen så att omätt

vatten inte rinner ut vid läckage på fastighetens del av servisledning. Huvudmannen bestämmer också om en tidigare godkänd mätarplats behöver ändras.

Huvudmannens rätt till tillträde på en fastighet för att fullgöra sina skyldigheter i fråga om bland annat vattenmätare regleras i 41 § vattentjänstlagen.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § I bestämmelsen påminns om att huvudmannen inte är skyldig att ta emot spillvatten som i mer än oväsentlig mån avviker från hushållspillvatten. I Byggvägledning 10, en handbok utgiven av Svensk Byggtjänst som ansluter till Boverkets byggregler (BFS 2011:6), anges värden som användaren av VA-anläggningen vanligen kan räkna med att huvudmannen tar emot.

Vidare finns i Svenskt Vattens publikation P95, Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet, angivet vanliga föroreningar som kommer från miljöfarlig verksamhet och som kan medföra skador på ledningsnät eller påverka reningsprocesserna, slammet eller recipienten. Huvudmannen kan ha egna gränsvärdeslistor som omfattar ämnen som även påverkar slam och recipient. Gränsvärdeslistorna anger riktvärden för vissa ämnen vid bedömning av utsläpp i en allmän spillvattenförande ledning.

I bestämmelsens andra stycke ges huvudmannen möjlighet att medge undantag för utsläpp av spillvatten vars sammansättning i mer än oväsentlig omfattning avviker från hushållspillvatten. Bestämmelsen avser främst spillvatten från industrier, laboratorier, hantverks- och affärsrörelser med mera.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Första stycket anger att en spillvattenanläggning inte får användas för annat än vad den är avsedd för. Utsläpp i anläggningen av vätskor, ämnen eller föremål som kan medföra risk för skador eller olägenheter får inte ske. Vissa ämnen, som bland annat petroleumprodukter, intar en särställning genom att de kan rubba och minska reningsprocessens effektivitet och därigenom orsaka ökad förorening i recipienten.

För att den allmänna spillvattenanläggningen inte ska tillföras olja eller fett i större mängd kan fastighetsägaren behöva installera fett- eller oljeavskiljare.

Tillägg i förhållande till tidigare version av P94 har gjorts med preciseringar om att miljöfarliga ämnen, sådant som kan orsaka korrosion samt våtservetter med mera inte får tillföras spillvattnet. En av de vanligaste orsakerna till driftsstopp i den allmänna anläggningen är att till exempel våtservetter spolats ner och tillförts den allmänna anläggningen. Bestämmelsen behövs för att motverka skador och olägenheter vid driften av den allmänna anläggningen och ytterst för att säkra leveransen av vattentjänsten.

En huvudman som anser det nödvändigt kan ge ytterligare exempel på ämnen eller annat som inte får släppas ut i spillvattenanläggningen.

Tredje stycket förtydligar att det är fråga om förbud i första och andra stycket.

Sista stycket i paragrafen innebär ett förbud mot att tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn om inte huvudmannen gett sitt skriftliga medgivande, vilket skulle kunna vara aktuellt i vissa undantagsfall. Enligt avfallslagstiftningen gäller nya krav sedan den 1 januari 2024 om att den som har bioavfall ska sortera ut detta och förvara det skilt från annat avfall (3 kap. 1 § avfallsförordningen). Med bioavfall avses bland annat biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall. I detta ingår ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett men inte annat flytande bioavfall. Kraven gäller både verksamheter och hushåll. Insamling görs av kommunen eller den kommunen anlitar.

Regleringen ska enligt Naturvårdsverket tolkas så att det generellt inte är tillåtet att släppa ut biologiskt avfall i det allmänna ledningsnätet där det blandas med

avloppsvatten. För vissa kommuner har dock Naturvårdsverket beviljat dispens från kravet på insamling under en övergångsperiod. Det är även möjligt för den kommunala tillsynsmyndigheten att under vissa förutsättningar ge dispens från kraven på utsortering (3 kap. 15 b § förordningen).

Huvudregeln enligt avfallsförordningen är alltså att spillvatten från köksavfallskvarn inte får tillföras den allmänna anläggningen överhuvudtaget. Då det inte kan uteslutas att spillvatten från avfallskvarnar i vissa situationer kan vara tillåtet enligt avfallsreglerna finns regleringen kvar om att medgivande kan ges av huvudmannen.

Energiutvinning ur spillvatten

14 § Uppvärmning av tappvarmvatten utgör huvuddelen av den totala energianvändningen i den urbana vattencykeln. Ett utökat behov av energieffektivisering i fastigheter, ökande krav från EU på varor och byggnader och den snabba teknikutvecklingen som skett med exempelvis energisnåla disk- och tvättmaskiner och vattensnåla duschar påverkar temperaturen på fastighetsägares spillvatten men speglar utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Energiutvinning ur spillvatten med värmeväxlare och värmepumpar är andra exempel på det. Energiutvinning ur spillvatten bör vara möjligt så länge det inte bedöms innebära till exempel en försämrad rening eller ökade utsläpp på ett sådant sätt huvudmannen orsakar skada eller olägenhet eller får svårt att uppfylla sina skyldigheter (jfr 21 § vattentjänstlagen). Energiutvinning bör avse den energi som fastighetsägaren själv tillfört och det vatten som släpps ut till den allmänna VA-anläggningen bör som lägst ska ha samma temperatur som det levererade dricksvattnet vid förbindelsepunkten. För att det ska vara mer förutsägbart för huvudmannen ska fastighetsägare som avser utnyttja vatten för energiutvinning anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen. Vid oenighet mellan huvudmannen och en fastighetsägare i fråga om ett utsläpp är förbudet finns möjlighet att väcka talan i mark- och miljödomstolen för att få saken prövad (53 § vattentjänstlagen).

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § Bestämmelsen ändras som en följd av att avsnittet om den allmänna avloppsanläggningen delas upp i två avsnitt, dels den allmänna spillvattenanläggningen, dels den allmänna dagvattenanläggningen.

Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen för att exempelvis förebygga skada eller vidta underhållsåtgärder. I andra stycket påminns om vikten av att underrätta fastighetsägaren om planerade avbrott. Val av metod för information får bedömas från fall till fall utifrån de aktuella förutsättningarna. Se vidare vad som anges om detta i kommentaren till 10 § tredje stycket om dricksvatten.

Dag- och dränvatten får endast tillföras avsedd ledning

16 § En ny rubrik till bestämmelsen införs för att motsvara rubriken ovan 24 § om användningen av den allmänna dagvattenanläggningen.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

17 § Vattentjänstlagen ger möjlighet att vid omläggning av ett kombinerat system till ett duplikatsystem vid behov framtvinga medverkan från fastighetsägarens sida. Frågan har i bestämmelsen lösts på så sätt att huvudmannen, oberoende av de villkor som tidigare gällt, givits rätt att föreskriva att efter det att en dagvattenledning eller anordningar för bortledning av vatten utan förbindelsepunkt anlagts utanför fastighet, får dag- och dränvatten inte längre tillföras en avloppsledning avsedd för enbart spillvatten. Huvudmannen kan däremot inte kräva att fastighetsägaren vidtar annan ändring än att se till att dag- och dränvatten från fastigheten inte tillförs spillvattenledningen.

Fastighetsägaren har i dessa fall normalt två möjligheter att lösa dagvattenfrågan.

Antingen kan fastighetsägaren låta ändra fastighetens VA-installation så att dagvatten avleds genom särskilda dagvattenledningar och att fastighetens därtill hörande dagvattenservis blir inkopplad till VA-anläggningens dagvattenservis vid förbindelsepunkten, eller också kan fastighetsägaren låta utföra en LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på fastigheten. Om fastighetsägaren vill avleda dagvatten till en LOD-anläggning men detta inte visar sig vara praktiskt genomförbart, kan kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd av sanitära skäl anse att det är nödvändigt att ålägga fastighetsägaren att avleda dag- och dränvatten till dagvattenledningen.

I det fall en fastighetsägare inte vidtar de åtgärder som ålagts denne har huvudmannen möjlighet att begära prövning hos mark- och miljödomstolen. Domstolen kan förplikta part i VA-förhållande att inom viss tid vidta åtgärd som denne lagligen är skyldig att utföra. Domstolen kan, om huvudmannen yrkar detta, föreskriva vitespåföljd för underlåtenhet att fullgöra förpliktelsen. En annan möjlighet är att parten förpliktas att vidta åtgärden, och om fastighetsägaren motsätter sig detta, åtgärden får utföras genom motpartens försorg.

Vid nybyggnad måste bestämmelserna i Boverkets byggregler beaktas, vilka innebär att dränvatten från en byggnad inte får avledas till spillvattenledning, i vilken uppdamning kan förekomma. Om huvudman ställer kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Detta beror på att dagvattenledningar normalt sett är dimensionerade så att ledningarna blir dämnda vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förses med källare eller att dränvattnet måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning. I vissa fall kan det dock vara godtagbart att dränvatten avleds till en ledning i vilken uppdamning kan förekomma. En förutsättning för detta bör dock vara att byggnadens grundkonstruktion utförts på ett sådant sätt att den inte skadas om den utsätts för utvändigt vattentryck.

En lösning kan vara att huvudmannen efter ansökan från fastighetsägaren medger att dränvattnet får avledas till spillvattenförande ledning. Detta bör dock ske med stor restriktivitet med hänsyn till de höga krav på säkerhet mot källaröversvämningar inom områden med duplikata avloppssystem som rättspraxis numera utvisar.

Ibland kan huvudmannen i vissa områden vara i behov av att begränsa dränvattenflödet till de allmänna ledningarna för att undvika att dessa ledningar överbelastas vid snösmältning och vid häftiga regn. Om huvudmannen inför sådana begränsningar för vissa områden bör det ses över om bestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser (jfr 4 kap. PBL) kan införas för att bidra till ett minskat flöde till de allmänna ledningarna.

Att ändra en befintlig installation så att dagvatten som tidigare har avletts till spillvattenförande ledning, i stället avleds till dagvattenledning, kan i många fall medföra betydande kostnader. I ytterligare andra fall kan det framstå som angeläget att en fastighets installation ändras, trots att kostnaderna för detta är relativt betydande. I de fall kostnaderna väsentligt överstiger motsvarande kostnader för jämförbara fastigheter i allmänhet har fastighetsägaren rätt till ersättning för merkostnaden i fråga. Bidrag kan bli aktuellt efter särskilt beslut av huvudmannen eller enligt de grunder som huvudmannen angivit. Detta innebär att kostnaden till viss del slås ut på VA-kollektivet i dess helhet, alternativt betalas med skattemedel.

18 § Inom områden med befintliga, kombinerade system finns ibland intresse från huvudmannen att minska belastningen på ledningsnätet. En åtgärd i sådan riktning är att se till att ledningarna i så liten utsträckning som möjligt tillförs dagvatten. Bestämmelsen ger huvudmannen möjlighet att under vissa förutsättningar förbjuda utsläpp av sådant vatten till spillvattenförande ledning. Har det genom utredning klarlagts att det finns förutsättningar för lokalt omhändertagande av dag- och dränvattnet kan kommunen hävda att behovet att avleda detta vatten kan tillgodoses bättre på annat sätt än genom den allmänna ledningen. Med sådant "annat sätt" avses i allmänhet då LOD-anläggning.

Att anordna en LOD-anläggning inom fastigheten innebär vanligen vissa kostnader för fastighetsägaren. Eftersom ett förbud att avleda dag- och dränvatten till spillvattenförande ledning inte får medföra att fastigheten hamnar i ett sämre ekonomiskt läge än tidigare, torde ett sådant förbud behöva medföra att fastighetsägaren kompenseras av huvudmannen för anläggningskostnaden för LOD-anläggningen.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § Med ökande krav på åtgärder för att motverka vattenföroreningar är det i många fall nödvändigt att utöva en noggrannare kontroll över vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen. I bestämmelsens första stycke har därför fastighetsägaren ålagts att lämna uppgifter om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom en fastighet som inte är för bostadsändamål och som kan inverka på spillvattnets beskaffenhet. Vidare är det skäligt att provtagningar och analyser som huvudmannen anser är nödvändiga för kontroll av sådant spillvatten bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder ifrågavarande spillvatten. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

Bestämmelsens andra stycke gör det möjligt för huvudmannen att föreskriva att fastighetsägaren själv, på det sätt och i den omfattning som huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och utöva kontroll av spillvattnets beskaffenhet.

Slutligen bör framhållas att även om det är en hyresgäst som bedriver rörelse och avleder spillvatten som avses under denna punkt är det enligt vattentjänstlagen fastighetsägaren som gentemot huvudmannen svarar för att gällande bestämmelser efterlevs. Det ligger därför i fastighetsägarens intresse att se till att en hyresgäst som utövar verksamhet av det slag som det här är fråga om iakttar bestämmelserna under denna punkt.

Har hyresgästen ingått avtal med huvudmannen om att bruka VA-anläggningen på ett sätt som anges i 4 § andra stycket i föreskrifterna, svarar denne själv som part i VA-förhållandet för sina skyldigheter gentemot huvudmannen i stället för fastighetsägaren.

Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)

20 § Enligt 19 § vattentjänstlagen ska huvudmannen ordna de pumpar och andra särskilda anordningar som på grund av den allmänna anläggningens konstruktion eller utförande behövs på en fastighet för att fastighetsägaren ska kunna använda VA-anläggningen. Av rättspraxis framgår att det på fastighetens sida om förbindelsepunkten är fastighetsägaren som ansvarar för kostnaderna för grävning, dragning av elledning och övriga liknande kostnader som behövs för att installera LTA-pumpen i ett lämpligt utrymme (se bland annat avgörande MÖD 2023:18).

På samma sätt som för vattenmätare har fastighetsägaren skyldighet att upplåta utrymme, skydda LTA-pumpenhet mot skada och svara för dess elförsörjning med mera (20 § vattentjänstlagen). Med pumpenhet avses både pump och pumpbrunn (sump).

Det bör observeras att om pumpanordning behövs för endast en eller några få fastigheter på grund av fastigheternas speciella förhållanden och inte på grund av den allmänna anläggningens konstruktion eller utformning, bekostas pumpanordningen av berörd fastighetsägare, om inte annat överenskommits med huvudmannen.

Avtal ingångna före vattentjänstlagen i vilka ansvaret för underhåll och förnyelse av LTA-pumpar ålagts fastighetsägare har, trots nedsatt anläggningsavgift, inte ansetts undanta kommun från detta ansvar (VA-nämndens beslut 2013-10-17, BVa 76. Hovrätten avskrev målet genom beslut 2013-11-27, M 10218-13, efter att kommunen återkallat sitt överklagande).

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten

21 § I paragrafen påminns om att huvudmannens skyldighet att ta emot dagvatten inte är obegränsad. Vidare preciseras fastighetsägarens allmänna ansvar vid användandet av den allmänna VA-anläggningen.

Utgångspunkten enligt vattentjänstlagen är att huvudmannen är skyldig att ta emot dagvatten inom ett verksamhetsområde för dagvatten när det finns ett behov av vattentjänsten, om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Huvudmannen har vidare skyldighet att för ordnandet och driften av den allmänna anläggningen uppfylla vissa grundläggande krav som följer av bland annat 10, 11 och 13 §§ vattentjänstlagen. Dessa skyldigheter innebär bland annat att den allmänna anläggningen ska fylla sitt ändamål och tillgodose skäligen anspråk på säkerhet (säkerhetskravet). Anläggningen ska vara anpassad till den i verksamhetsområdet befintliga bebyggelsens behov och uppfylla vissa generella funktionskrav.

Huvudmannen kan bli skadeståndsskyldig för en översvämningsskada på en fastighet när säkerhetskravet i 13 § vattentjänstlagen inte har iakttagits. I domstolspraxis har säkerhetskravet tolkats så att fastighetsägare med golvbrunnar eller andra fria inloppsöppningar i källargolvsnivå från dagvattenförande avloppsledning normalt inte ska behöva räkna med källaröversvämningar via ledningen vid mindre intensiva regn än tioårsregn. I Svenskt Vattens publikation P110, Avledning av dag-, drän- och spillvatten anges flera olika funktionskrav för nya dagvattensystem. Vad gäller minimikrav på återkomsttider för regn vid dimensionering av nya dagvattensystem (duplikatsystem) framgår att huvudmannen har ansvar för en återkomsttid för trycklinje i marknivå på tio, 20 respektive 30 år beroende på typ av bebyggelse (se s. 42). Funktionskraven i kombinerade avloppssystem är att uppdämning över kritisk källargolvsnivå inte ska ske oftare än vart tionde år (s. 50).

Huvudmannens skyldighet att ta emot dagvatten är långtgående enligt vattentjänstlagen men den är inte obegränsad. Även fastighetsägaren har ett ansvar vid användningen av den allmänna anläggningen där de allmänna skyldigheterna följer av förbuden i 21 § vattentjänstlagen. Enligt paragrafen följer att en fastighetsägare bland annat inte får använda den allmänna VA-anläggningen på ett sådant sätt som innebär att avloppet tillförs vätskor, ämnen eller föremål som kan inverka skadligt på ledningsnätet eller anläggningens funktion eller på annat sätt medför skada eller olägenhet. Fastighetsägaren får inte heller använda dagvattenanläggningen på ett sådant sätt att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på anläggningen och driften av den eller att i övrigt uppfylla sina skyldigheter eller andra olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om fastighetsägaren åsidosätter sina skyldigheter vid användningen av den allmänna VA-anläggningen kan fastighetsägaren bli skadeståndsskyldig.

Vad som innebär skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Även den aktuella recipientens känslighet är av betydelse. I fråga om mängden dagvatten bör det främst handla om andelen hårdgjord yta. I fråga om beskaffenheten på dagvattnet kan det handla om föroreningar som exempelvis partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt, olja eller andra miljöfarliga ämnen. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen är nödvändiga får därför bestämmas utifrån lokala förhållanden.

Det bör även noteras att det vid avvikande förhållanden finns möjlighet för huvudmannen att ställa krav inom ramen för ett avtal. Av 22 § vattentjänstlagen följer att om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för användningen av VA-anläggningen. Ett sådant avtal bör kunna avse både ekonomiska och tekniska specialbestämmelser som

motiveras av avvikande förhållanden och som kan behövas för att det ska vara möjligt för huvudmannen att betjäna den aktuella fastigheten.

Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper

22 § Bestämmelsens första stycke anger vilka skadliga ämnen och föremål som inte får tillföras anläggningen, vilket också klargör att dagvattenanläggningen inte får användas för annat än vad den är avsedd för. Vissa ämnen, bland annat petroleumprodukter, intar en särställning genom att de i så stor utsträckning kan rubba och sänka reningsprocessens effektivitet, vilket medför ökad förorening i recipienten. I denna del gäller samma begränsningar som för den allmänna spillvattenanläggningen.

Dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen får inte heller innehålla partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller miljöfarliga ämnen i en sådan omfattning att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användandet på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen. För att huvudmannen ska ha möjlighet att uppfylla de krav som ställs på rening av dagvatten kan fastighetsägaren i vissa fall behöva begränsa förekomsten av föroreningar i det dagvatten som tillförs den allmänna VA-anläggningen.

Reningskraven för det dagvatten som huvudmannen leder bort och släpper ut har blivit allt skarpare i takt med ändrade krav i miljölagstiftningen på att bevara och förbättra vattenförekomsternas kvalitet. Dagvattnets sammansättning varierar stort beroende på vilka ytor som vattnet rinner över i den urbana miljön. Trafik, byggnadsmaterial, industriområden, byggarbetsplatser och trädgårdar är de största källorna till föroreningar i dagvatten. De vanligaste föroreningarna som förekommer i studier av dagvattenkvalitet är partikulärt material, näringsämnen, tungmetaller (koppar, zink, bly, krom, nickel, kadmium), vägsalt, olja och polycykliska aromatiska kolväten (PAH) samt indikatorbakterier. Senare studier visar även på förekomst av föroreningar som till exempel mikroplast och av en del organiska föroreningar såsom alkylfenoler, ftalater, högfluorerade ämnen, organiska tennföreningar, pesticider och PCB.

Om det förekommer utsläpp av dessa ämnen i en sådan omfattning att huvudmannen orsakas skada eller olägenhet bör krav kunna ställas på att rena dagvattnet innan det tillförs den allmänna anläggningen. För att krav ska kunna ställas på fastighetsägaren är det viktigt att huvudmannen har kännedom om vilka ämnen som är problematiska och som behöver minskas. I det enskilda fallet finns möjlighet att låta mark- och miljödomstolen avgöra var gränsen går för huvudmannens ansvar och fastighetens skyldigheter.

I paragrafens andra stycke anges, på samma sätt som för den allmänna spillvattenanläggningen, att ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C inte får tillföras den allmänna anläggningen då vatten som är för varmt kan skada ledningsnätet.

I tredje stycket anges att dagvatten inte heller får tillföras i sådan mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att användandet på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen. Det som främst påverkar mängden dagvatten är andelen hårdgjorda ytor inom en bebyggelse. Vilken mängd dagvatten som kan strida mot kraven på hur den allmänna anläggningen får användas varierar beroende på exempelvis vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet som är nödvändiga får därför bestämmas utifrån lokala förhållanden.

Precis som för övriga överträdelser av föreskrifterna innebär kraven och förbuden i 22 § att fastighetsägaren är skyldig att vidta åtgärder eller upphöra med en viss aktivitet för att förhindra skador och olägenheter för huvudmannen eller den allmänna anläggningen på grund av att exempelvis en alltför stor mängd dagvatten tillförs den allmänna anläggningen eller att alltför höga halter av föroreningar i dagvattnet tillförs. Fastighetsägaren är således skyldig att reducera tillförseln eller rena dagvatten när användning av den allmänna dagvattenanläggningen riskerar att ske i strid med första till

tredje stycket i paragrafen. Det kan exempelvis handla om att fastighetsägaren behöver vidta eller underhålla dagvattenåtgärder för att fördröja dagvattnet inom fastigheten och för att undvika att anläggningen skadas eller undermineras vid till exempel skyfall eller andra större nederbördsmängder. Det kan också handla om att fastighetsägaren ordnar en infiltrationsanläggning där dagvattnet fördröjs och renas.

Kraven som ställs på fastighetsägaren får endast gälla användandet av den allmänna anläggningen, exempelvis vad och vilken mängd dagvatten som får släppas ut till anläggningen, inte vilka åtgärder som ska vidtas på fastigheten eller fastighetens VA-installation. Så kallade installationsföreskrifter som handlar om VA-installationens beskaffenhet och utförande av arbete på installationen är alltså inte tillåtna. Förutsättningarna för fastigheterna är olika och kraven får inte medföra att fastighetsägarens möjligheter att använda den allmänna anläggningen oskäligt begränsas. Vid oenighet mellan huvudmannen och en fastighetsägare om ett utsläpp är förbjudet finns möjlighet att väcka talan i mark- och miljödomstolen för att få frågan prövad (se 53 § vattentjänstlagen).

I fjärde stycket anges att utsläpp av ämnen i strid med första och andra stycket omedelbart ska anmälas till huvudmannen. Skälen för detta är att huvudmannen ska ha möjlighet att vidta skyddsåtgärder för att undvika eller minska risken för skador på den allmänna VA-anläggningen eller dess funktion eller för att motverka förorening av en recipient.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

23 § Bestämmelsen ändras som en följd av att avsnittet om den allmänna avloppsanläggningen delas upp i två avsnitt, dels den allmänna spillvattenanläggningen, dels den allmänna dagvattenanläggningen. Se vidare i kommentaren till 15 §.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

24 § Bestämmelsen påminner om att spillvatten inte får tillföras en ledning som är avsedd för dag- och dränvatten och att det är huvudmannen som avgör vilket avloppsvatten som ska utgöra spillvatten.

Förslag till bestämmelse om vakuumavlopp

I bestämmelsen preciseras ansvarsfördelningen när bortledning med självfallssystem sker till ett vakuumavloppssystem. Bestämmelsen motsvarar i tillämpliga delar den bestämmelse som finns för LTA-system i 20 §.

Bilagor

Bilaga 1 Information till fastighets- ägare om kommuns allmänna vattentjänster

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser och begrepp som finns i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, i det följande kallad vattentjänstlagen, och kommunala föreskrifter om användningen av kommuns allmänna VA-anläggning. Samtliga fastighetsägare som är anslutna till kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens föreskrifter. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till dessa föreskrifter.

Vattentjänstlagen reglerar bland annat rättsförhållandet mellan huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen och fastighetsägare inom verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Vattentjänsterna utgörs av vattenförsörjning och avlopp. Vattentjänsterna avser tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning respektive bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning.

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen i kommun är Med huvudman avses den som äger den allmänna VA-anläggningen.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vattentjänster tillhandahålls inom ett fastställt geografiskt område, det så kallade verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet beslutas av kommunfullmäktige. Uppgift om verksamhetsområdet finns även hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Med fastighetsägare avses i detta sammanhang, ägare av en fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Med fastighetsägare jämställs bland andra tomträttshavare och vanligen även arrendator.

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knuten till fastigheten och inte till fastighetsägaren. Detta innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Huvudmannen kan träffa ett avtal med annan än fastighetsägaren om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som gäller för fastighetsägaren i stället gäller för användaren. Detta innebär bland annat att huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som huvudmannen har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår bland annat vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, anläggningar för bortledning, rening och fördröjning av dagvatten, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledning fram till den eller de förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar som har dragits för fastigheten från en förbindelsepunkt. I installationen ingår även anordningar, till exempel tappventiler, konsol för vattenmätare och tvättställ, som anslutits till en sådan ledning. En VA-installation ingår inte i den allmänna VA-anläggningen, men kan i vissa fall ändå ägas av huvudmannen när det följer av vattentjänstlagen, föreskrifter eller avtal. Detta gäller främst till exempel vattenmätare eller pump inom ett lätt tryckavloppssystem (LTA-system).

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett.

Kostnadsfördelning

Huvudmannen svarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen. Fastighetsägaren svarar för alla arbeten och kostnader som kan hänföras till fastighetens VA-installation.

En anordning som behövs endast för en eller några få fastigheter, till exempel anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av spillvatten, bekostas av respektive fastighetsägare om inte huvudmannen bestämt någonting annat.

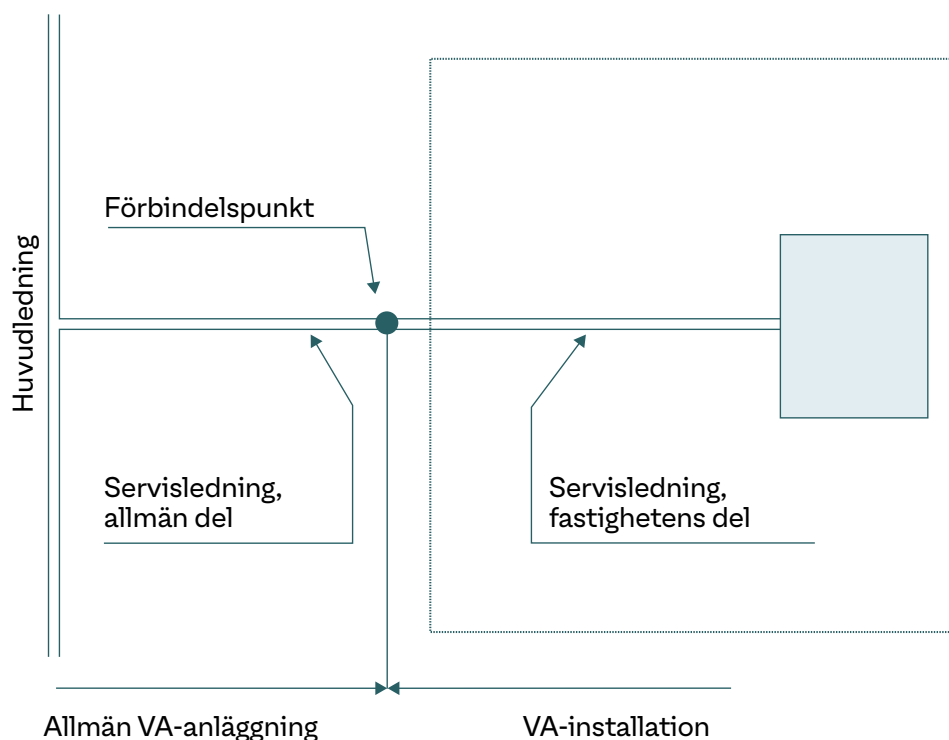
Förbindelsepunkternas läge

Det är huvudmannen som bestämmer den eller de förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till den allmänna VA-anläggningen. För varje typ av ledning som ska kopplas till den allmänna anläggningen, till exempel för dricksvatten, spillvatten och dagvatten, ordnas en egen förbindelsepunkt. Dessa ligger vanligtvis nära varandra och i fastighetens omedelbara närhet, ca ... m utanför fastighetsgräns, men huvudmannen kan också ha meddelat annat läge.

Huvudmannen bestämmer förbindelsepunktens läge efter samråd med fastighetsägaren. Fastighetsägaren ska i tid anmäla sina eventuella önskemål till huvudmannen.

När uppgifter om en eller flera förbindelsepunkters läge lämnas för en fastighet anges normalt dimension och planläge för samtliga servisledningar samt för avloppsserviser även höjdläge.

När det gäller dagvatten från fastighet kan det ibland förekomma att sådant vatten får avledas till den allmänna VA-anläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkt kan i detta fall därmed inte upprättas och meddelas fastighetsägaren. I stället måste huvudmannen ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

Anslutning till den allmänna VA-anläggningen

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska denne skriftligen anmäla detta till huvudmannen. Anmälan kan göras digitalt på huvudmannens hemsida eller på blankett som huvudmannen tillhandahåller. Har fastighetsägaren rätt att använda den allmänna VA-anläggningen, drar huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkterna för respektive vattentjänst.

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna kan beviljas om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Avtal om detta träffas i sådana fall med huvudmannen. En förutsättning för att en gemensam förbindelsepunkt ska beviljas är ofta att fastigheterna bildat en gemensamhetsanläggning.

Huvudmannen har i vissa fall rätt till anstånd med att utföra anläggnings- eller utbyggnadsarbetet för att samordningen med andra arbeten inte ska försvåras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

Huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald eller, om avgiften ska delbetalas, när godtagbar säkerhet har ställts. Huvudmannen är dock inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister. Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att huvudmannen ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

Huvudmannen behöver inte göra inkopplingen själv, utan detta kan efter huvudmannens medgivande överlåtas till fastighetsägarens entreprenör, förutsatt att den senare har ett system för kvalitetssäkring för denna typ av arbete.

Ny förbindelsepunkt

Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och huvudmannen efter ansökan går med på detta, får fastighetsägaren bekosta den nya

servisledningens allmänna del samt bortkopplingen av den tidigare servisledningens allmänna del.

Om huvudmannen vill upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, ska huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkoppling av denna.

Ett skäligt avdrag med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick bör göras i båda fallen.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägaren inträder när huvudmannen ordnat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområde för vattenförsörjning, spillvatten och dagvatten, att fastigheten har behov av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

Huvudmannen har bara skyldighet att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck alltid upprätthålls eller att en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Begränsning av vattenleverans

Huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter. Vid planerat leveransavbrott informerar huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt, till exempel genom skriftligt meddelande. Vid en mer omfattande akut avstängning kan information ges till exempel genom lokalradio, via huvudmannens hemsida eller sms.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter huvudmannens anvisningar.

Andra vatteninstallationer

Växling från en försörjningsanläggning till en annan, till exempel från den allmänna anläggningen till egen brunn, får endast vara möjligt om den allmänna anläggningen är skyddad med ett fritt luftgap ("bruten förbindelse"), alternativt efter demontering och förnyad montering av rör och rördelar.

Dricksvatten för andra ändamål

Vatten används även för andra ändamål än hushåll, till exempel i industrier och ibland också som energikälla. Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som kräver stora flöden kan inte utan vidare räkna med att huvudmannen ska klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats. Vid behov av vatten utöver normal hushållsanvändning behöver fastighetsägaren göra en anmälan till huvudmannen som sedan bedömer om medgivande kan ges.

Det förekommer att fastighetsägare önskar ansluta en sprinklerinstallation till den allmänna vattenförsörjningsanläggningen. Ändamålet med en allmän vattenförsörjningsanläggning är i första hand att betjäna bostadsbebyggelse och annan bebyggelse med vattentjänster med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Detta

innebär att en fastighetsägare inte med stöd av vattentjänstlagen kan kräva att få ansluta en sprinklerinstallation. Om vattenförsörjningsanläggningen har tillräcklig kapacitet och det i övrigt inte bedöms påverka anläggningens funktion och säkerhet har huvudmannen möjlighet att efter överenskommelse medge anslutning av sprinkler. Sådan anslutning regleras genom avtal i vilket framgår förutsättningar för anslutningen, fastighetsägarens skyldigheter och de avgifter denne ska betala. Om en sådan anslutning innebär merkostnader för huvudmannen för anpassning av anläggningen till denna extra tjänst, till exempel uppdimensionering av ledningar, ska fastighetsägaren stå för dessa kostnader.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte huvudmannen bestämmer annat. Huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätaren och är dess ägare. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren är skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren. Har en plats för mätare utförts innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen kräver det, skyldig att svara för och bekosta ändringen så att mätarens plats kan godkännas av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer även om en tidigare godkänd mätarplats behöver ändras.

Vid misstanke om att vattenmätaren visar fel är det huvudmannen som låter undersöka den. Vattenmätaren kan undersökas antingen om huvudmannen anser att det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om denne begärt undersökningen och mätaren godkänns. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisningen i två kontrollpunkter enligt myndigheten Swedacs föreskrifter om vatten- och värmemätare. Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan av mark- och miljödomstolen.

Fastighetsägare ska se till vattenmätaren och skydda den mot skada, till exempel mot frost samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till huvudmannen, som mot ersättning tar ner och sätter tillbaka mätaren.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Spillvatten

Huvudmannen är skyldig att ta emot spillvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Med spillvatten menas förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning med mera.

Spillvattnets beskaffenhet

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushållsspillvatten. Fett, giftiga vätskor eller andra miljöfarliga ämnen kan medföra skador på ledningsnät eller påverka reningsprocessen, slammet eller recipienten. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts att avtal upprättats. Huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot spillvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar och liknande anordningar ska kontrolleras och tömmas regelbundet så att de fyller avsedd funktion. För fettavskiljare bör kraven enligt europanorm SS EN 1825 uppfyllas och för oljeavskiljare europanorm SS EN 858. Spillvatten från köksavfallskvarn får som huvudregel inte tillföras den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska att anmäla till huvudmannen innan sådant vatten släpps till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är även skyldig att till huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på spillvattnets sammansättning.

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borrhax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller borrhax får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att hindra vattenförorening är det nödvändigt för huvudmannen att, för fastigheter som används till annat än bostad, ha en noggrannare kontroll av vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen. Fastighetsägaren är därför enligt de kommunala föreskrifterna skyldig att lämna uppgift om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom fastigheten som kan inverka på spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser som huvudmannen anser nödvändiga för kontroll av sådant spillvatten bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder spillvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

Huvudmannen kan kräva att fastighetsägaren själv, enligt huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av spillvattnets innehåll.

Industrier måste samråda med huvudmannen

Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som avser att ansöka om prövning av avloppsutsläpp enligt miljölagstiftningen ska samråda med huvudmannen.

LTA-system och vakuumsystem

En allmän spillvattenanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska kunna nyttjas på avsett vis. Ett så kallat LTA-system (lätt tryckavloppssystem) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

Huvudmannen tillhandahåller pumpenhet inklusive pumpbrunn trots att pumpenheten oftast placeras inne på fastigheten. Pumpenhetens plats bestäms av huvudmannen. Huvudmannen äger pumpenheten och ansvarar för drift, underhåll och förnyelse

av denna. Fastighetsägaren bekostar grävning av pumpgrop, dragning av elledning samt de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpen med VA-installationen i övrigt. Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjningen för drift av pumpen och eventuell uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten.

I det fall det endast rör sig om enstaka fastigheter som behöver LTA-system får fastighetsägaren själv stå för samtliga kostnader.

Vad som ovan sägs om LTA-system och pumpenheter gäller även för motsvarande anordningar (ventilbrunn) i samband med avledning med självfall till ett allmänt vakuumsystem.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Dag- och dränvatten

Med dagvatten menas tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion till exempel regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten. Med dränvatten avses sådant vatten i marken som avleds genom dränering.

Huvudmannen är skyldig att ta emot dagvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till en så kallad. LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära sådan fördel. LOD kan till exempel innebära att dag- och eller dränvatten avleds till ett så kallat perkolationsmagasin (stenkista) på den egna tomten eller att vattnet sugs upp av omgivande gräsytor. Fastighetsägare kan även i vissa fall leda sitt dagvatten direkt till en vattenförekomst. Med dag- och dränvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med huvudmannen.

Det följer av vattentjänstlagen att huvudmannen inte är skyldig att ta emot en obegränsad mängd dagvatten och inte heller en obegränsad mängd föroreningar i dagvatten från fastigheter. Skyldigheten omfattar inte att ta emot dagvatten av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot lagen. Vad som innebär skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen är nödvändiga bestäms utifrån lokala förhållanden. Fastighetsägaren kan lämpligen själv vidta åtgärder för att fördröja och minska mängden dagvatten för att skydda fastigheten och VA-anläggningen, exempelvis anlägga ett fördröjningsmagasin eller minska andelen hårdgjord yta på fastigheten.

Dagvattnets beskaffenhet och mängd

Dag- och dränvatten som tillförs en allmän dagvattenanläggning ska hålla sådan kvalitet att huvudmannen kan uppfylla sina skyldigheter enligt gällande lagar och förordningar. Huvudmannen kan lämna ytterligare anvisningar angående dagvattnets beskaffenhet eller mängd.

Sådana vätskor, ämnen eller föremål som inte får tillföras den allmänna spillvattenanläggningen får inte heller tillföras den allmänna dagvattenanläggningen. Vidare får inte dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen innehålla partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller miljöfarliga ämnen i en sådan omfattning att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller får svårt att uppfylla sina skyldigheter. Fastighetsägaren kan därför i vissa fall behöva begränsa förekomsten av föroreningar i det dagvatten som tillförs den allmänna VA-anläggningen.

Dagvatten får inte heller tillföras i sådan mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet. Det som främst påverkar mängden dagvatten är andelen hårdgjorda ytor inom en bebyggelse. På motsvarande sätt som för föroreningar i dagvatten kan fastighetsägaren behöva vidta åtgärder för att begränsa mängden dagvatten.

Inkoppling av dränvatten till den allmänna avloppsanläggningen

Vid nybyggnationer måste bestämmelserna i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dränvatten från byggnad inte får avledas till avloppsledning, i vilken uppdämning kan förekomma. Uppdämning innebär att en ledning går full och att den fria vattenytan kan stiga i anslutande ledningar och brunnar. Ställer huvudmannen kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning, innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdämning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förses med källare eller att dränvattnet måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning.

Separering av kombinerat avloppsvattensystem

Om dag- och dränvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning får avledningen inte fortsätta efter att särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Alternativt kan huvudmannen ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta.

Huvudmannen bestämmer när tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan i vissa fall medges av huvudmannen.

Avgifter

Fastighetsägares avgiftsskyldighet till huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster (VA-taxan). VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, bruksavgifter och uppgifter om avgifter för vanligen förekommande tjänster som huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, till exempel avstängning av vattentillförsel. Huvudmannen får träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Övrigt

En allmän VA-anläggning ska användas så att det inte uppkommer olägenhet för huvudmannen eller någon annan. Det får inte uppstå svårigheter för huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal. Fastighetsägare ansvarar för att VA-installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att den uppfyller kraven i Boverkets byggregler.

Huvudmannen har rätt att undersöka VA-installationen och dess användning. Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten kopplas eller vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Avtal

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna underlag till huvudmannen för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägare självantmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppgge den nya ägarens namn, adress och tillträdesdag.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare inte betalat VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa.

Fastighetsägaren ska till huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsenhet, finns alltid en risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i avloppsserviser och upp genom golvbrunnar och förorsaka skador. Vid sidan av översvämningar förorsakade av häftiga regn är stopp i servisledning den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet.

Exempelvis kan följande åtgärder vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga för fukt.
- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar.
- Förse de golvbrunnar i källaren som inte är avstängningsbara med tätande anordningar eller ersätt med avstängningsbara brunnar.
- Kontakta en rörinstallatör om misstanke finns att avloppets avstängningsanordningar inte fungerar.
- Kontrollera att regn- och smältvatten leds bort från byggnaden.
- Valla in nedfarter till garage och andra utrymmen.
- Kontrollera att intern avloppspump fungerar.
- Anslut fastigheten till en larmcentral med larmtjänst.

Bilaga 2 Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Inledande bestämmelser

1 §

Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

2 §

I denna lag avses med

vattenförsörjning: tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushålls-användning,

avlopp: bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning,

vattentjänster: vattenförsörjning och avlopp (va),

va-anläggning: en anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse,

allmän va-anläggning: en va-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande in ytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt denna lag,

enskild anläggning: en va-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän va-anläggning,

verksamhetsområde: det geografska området inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän va-anläggning,

huvudman: den som äger en allmän va-anläggning,

fastighetsägare: den som äger en fastighet inom en allmän va-anläggnings verksamhetsområde eller innehar sådan fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, deikomisrätt eller på grund av testamenteriskt förordnande,

va-installation: ledningar och därmed förbundna anordningar som inte ingår i en allmän va-anläggning men som har ordnats för en eller flera fastigheters vattenförsörjning eller avlopp och är kopplade eller avsedda att kopplas till en allmän va-anläggning,

förbindelsepunkt: gränsen mellan en allmän va-anläggning och en va-installation,

allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats eller, om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som funktionellt och i övrigt motsvarar sådan mark,

anläggningsavgift: engångsavgift för täckande av en kostnad för att ordna en allmän va-anläggning, och

brukningsavgift: periodisk avgift för täckande av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän va-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift.

Lag (2010:917)

3 §

Vid tillämpningen av denna lag skall en kommun anses ha ett rättsligt bestämmande in ytande över en va-anläggning om kommunen ensam eller tillsammans med en eller flera andra kommuner

1. helt äger anläggningen,
2. genom ägande förfogar över mer än hälften av samtliga röster i den eller de juridiska personer som helt äger anläggningen eller på annat sätt förfogar över en motsvarande majoritet av beslutsmakten i den eller de juridiska personer som helt äger anläggningen,
3. har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i styrelsen för den eller de juridiska personer som helt äger anläggningen, eller
4. utgör samtliga obegränsat ansvariga bolagsmän i ett handelsbolag som helt äger anläggningen.

4 §

Om det behövs för att tillgodose syftet med denna lag, skall det som i lagen gäller i fråga om en fastighet också tillämpas i fråga om en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare. I så fall skall det som i lagen sägs om fastighetsägaren tillämpas på byggnadens eller anläggningens ägare.

5 §

Om någon annan än en fastighetsägare har ingått avtal med huvudmannen om att få använda huvudmannens va-anläggning, skall det som i denna lag gäller en fastighetsägare också gälla användaren.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster

6 §

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befolkning eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Lag (2022:1249)

Vattentjänstplan

Rubriken och 6a-6d §§ införda g. *Lag 2022:1249*.

6 a §

Det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun.

Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplan.

Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster.

6 b §

En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Planen är inte bindande.

6 c §

Utöver det förfarande som följer av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. miljöbalken ska kommunen innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan

1. på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen, och
2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor.

Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

Skyldigheten enligt första stycket 2 gäller inte förslag till ändring av en vattentjänstplan som endast berör ett fåtal fastighetsägare eller annars är av mindre betydelse.

6 d §

Kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommit in under samrådet och granskningen samt redovisa hur de har beaktats.

En allmän va-anläggnings verksamhetsområde

7 §

Av ett beslut om en allmän va-anläggnings verksamhetsområde skall det framgå vilka fastigheter som verksamhetsområdet omfattar.

8 §

Om verksamhetsområdet behöver omfatta en eller era fastigheter som ingår i en samfällighet för va-frågor, skall verksamhetsområdet bestämmas så att det omfattar alla fastigheter som ingår i den särskilda samfälligheten.

Om det finns synnerliga skäl, får verksamhetsområdet bestämmas med avvikelse från kravet i första stycket.

9 §

Om det inom verksamhetsområdet finns en fastighet eller bebyggelse som uppenbarligen inte behöver omfattas av det större sammanhang som avses i 6 §, får verksamhetsområdet inskränkas så att det inte omfattar den fastigheten eller bebyggelsen. En sådan inskränkning av verksamhetsområdet får göras endast om fastighetens eller bebyggelsens behov av vattenförsörjning och avlopp lämpligen kan ordnas genom enskilda anläggningar som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Ordnandet och driften av en allmän va-anläggning

10 §

En allmän va-anläggning skall ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser.

När det är förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål, bör den ordnas och drivas så att också andra allmänna intressen som har behov av anläggningen kan tillgodoses.

11 §

En allmän va-anläggning får inte ordnas

1. i strid med detaljplan, områdesbestämmelser eller andra bestämmelser om hur marken skall bebyggas, eller
2. så att den försvårar en ändamålsenlig bebyggelse eller lämplig planläggning.

Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

12 §

Om en allmän va-anläggning innebär att vattentjänster tillhandahålls genom ledningsnät för vattenförsörjning eller avlopp, skall huvudmannen för varje fastighet inom va-anläggningens verksamhetsområde bestämma en förbindelsepunkt.

Förbindelsepunkten skall finnas i fastighetens omedelbara närhet, om det inte finns särskilda skäl för en annan placering.

Huvudmannen skall samråda med och därefter informera fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge inom den tid som är skälig med hänsyn till fastighetsägarens intresse av att kunna planera för sin användning av fastigheten.

13 §

Huvudmannen skall för den allmänna va-anläggningen ordna

1. ledningar och andra anordningar för vattenförsörjning till eller avlopp från varje förbindelsepunkt,
2. anordningar för bortledning av vatten som inte sker genom en förbindelsepunkt, och
3. de anordningar som i övrigt behövs för att va-anläggningen skall kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäliga anspråk på säkerhet.

Huvudmannens skyldighet enligt första stycket omfattar inte vägdiken, rännstenar, rännstensbrunnar eller ledningar som förbinder rännstensbrunnar med den allmänna va-anläggningen.

14 §

Huvudmannen skall se till att berörda fastighetsägare i skälig tid underrättas om planerade vattenavstängningar och andra väsentliga ändringar av förutsättningarna för att använda va-anläggningen.

15 §

Huvudmannen får upplåta åt någon annan att sköta driften av va-anläggningen.

Fastighetsägaress rätt att använda en allmän va-anläggning

16 §

En fastighetsägare har rätt att använda en allmän va-anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

17 §

Trots 16 § får huvudmannen vänta med att utföra de anläggnings- eller utbyggnadsarbeten som är nödvändiga för att fastighetsägaren skall kunna använda va-anläggningen, om arbetena

1. behöver samordnas med andra arbeten och samordningen annars skulle väsentligt försvåras, och
2. utförs i den ordning som följer av huvudmannens utbyggnadsplan.

18 §

Trots 16 § är huvudmannen inte skyldig att låta en fastighet kopplas eller vara kopplad till va-anläggningen

1. innan fastighetsägaren har betalat den anläggningsavgift som är bestämd enligt 34 § eller lämnat en godtagbar säkerhet, eller
2. om fastighetens va-installation har väsentliga brister.

Särskilda anordningar för användningen av en allmän va-anläggning

19 §

Huvudmannen skall ordna de pumpar och andra särskilda anordningar som på grund av den allmänna va-anläggningens konstruktion eller utförande behövs på en fastighet för att fastighetsägaren skall kunna använda va-anläggningen.

Om vattenförbrukningen på en fastighet behöver fastställas genom mätning, skall huvudmannen ordna den eller de vattenmätare som behövs för mätningen.

20 §

En fastighetsägare är skyldig att upplåta nödvändigt utrymme för en sådan anordning som avses i 19 §.

Fastighetsägaren skall fortlöpande se till anordningen och skydda den mot skada samt vid behov svara för dess elförsörjning.

Fastighetsägaren skall snarast anmäla uppkomna fel och driftstörningar till huvudmannen.

Användningen av en allmän va-anläggning

21 §

En fastighetsägare får inte använda en allmän va-anläggning på ett sätt som innebär

1. att avloppet tillförs vätskor, ämnen eller föremål som kan inverka skadligt på ledningsnätet eller anläggningens funktion eller på annat sätt medför skada eller olägenhet,
2. att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på va-anläggningen och driften av den eller att i övrigt uppfylla sina skyldigheter enligt lag, annan författning eller avtal, eller
3. andra olägenheter för huvudmannen eller någon annan.

22 §

Om en fastighets va-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän va-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för användningen av va-anläggningen.

23 §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommunen får meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna va-anläggningar.

Skyldighet att betala avgifter för allmänna vattentjänster

24 §

En fastighetsägare skall betala avgifter för en allmän va-anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Vid bedömning av behovet enligt första stycket 2 skall särskild hänsyn tas till i vilken utsträckning jämförda alternativ tillgodoser intresset av en god hushållning med naturresurser.

Om fastigheten är obebyggd men enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, skall bedömningen av behovet enligt första stycket 2 göras som om fastigheten vore bebyggd i enlighet med planen. Detta gäller dock inte om det finns särskilda skäl för en annan bedömning.

25 §

En avgift enligt 24 § skall avse

1. vattentjänster som tillhandahålls fastigheten genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren enligt 12 §, och
2. bortledande av vatten från fastigheten som inte sker genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

26 §

Utöver vad som följer av 24 och 25 §§ skall en fastighetsägare betala en avgift för en allmän va-anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde,
2. är bebyggd eller enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, och

-
3. behöver, eller har nytta av, bortledande av vatten från allmän platsmark.

Avgiften skall avse bortledande av vatten från allmän platsmark inom va-anläggningens verksamhetsområde, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

27 §

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall betala en avgift för en allmän va-anläggning, om

1. den allmänna platsmarken finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. bortledande av vatten från den allmänna platsmarken behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Avgiften skall avse bortledande av vatten från den allmänna platsmarken, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat den som är avgiftsskyldig om detta.

28 §

Avgifter enligt 24–27 §§ som avser bortledande av vatten skall även täcka kostnaderna för den rening av vattnet som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Avgifternas storlek och grunderna för hur de beräknas

29 §

Avgifter enligt 24–28 §§ får bestämmas som anläggningsavgifter och bruksavgifter.

30 §

Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.

Medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar, om

1. det finns en fastställd investeringsplan,
2. avsättningen avser en bestämd åtgärd,
3. åtgärden och de beräknade kostnaderna för den redovisas i planen,
4. det av planen framgår när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk, och
5. planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.

Avgifter enligt 26 och 27 §§ får inte överskrida det som behövs för att täcka kostnaderna för den vattentjänsten.

31 §

Avgifterna skall bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist.

Om vattentjänsterna för en viss eller vissa fastigheter på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet, skall avgifterna bestämmas med hänsyn till skillnaderna.

Avgifter enligt 26 och 27 §§ skall fördelas mellan de fastighetsägare som avses i 26 § och de avgiftsskyldiga som avses i 27 § enligt vad som är skäligt med hänsyn till den berörda allmänna platsmarkens omfattning och fastighetsägarnas nytta av vattentjänsten.

32 §

Anläggningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som innebär att en fastighetsägare inte behöver betala mer än vad som motsvarar fastighetens andel av kostnaden för att ordna va-anläggningen.

33 §

Brukningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som är lika oavsett när på året va-anläggningen används. Om det med hänsyn till vattenförsörjningen, behovet av en tillfredsställande avloppsrening eller av andra skäl behövs särskilda åtgärder av säsongsbetonad karaktär under en viss mindre del av året, får dock brukningsavgifter för en sådan tid bestämmas på beräkningsgrunder som innebär högre avgifter än under huvuddelen av året.

34 §

Avgifternas belopp och hur avgifterna skall beräknas skall framgå av en taxa. Avgifterna får inte bestämmas till högre belopp än vad som är förenligt med bestämmelserna i 30–33 §§.

Kommunen får meddela föreskrifter om taxan. Kommunen får överlåta åt huvudmannen att bestämma avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i kommunens taxeföreskrifter.

Betalning av avgifterna

35 §

Avgifter enligt denna lag skall enligt kommunens bestämmande betalas till kommunen eller huvudmannen.

Om inte annat följer av 36 § skall avgifterna betalas på begäran. På obetalt belopp skall ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) betalas från dagen för sådan begäran.

36 §

En anläggningsavgift skall fördelas på årliga betalningar (delbelopp) under en viss tid, längst tio år, om

1. avgiften är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och andra omständigheter,
2. fastighetsägaren begär att avgiften skall fördelas, och
3. fastighetsägaren ställer godtagbar säkerhet.

Ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) skall betalas på den del av avgiften som inte har betalats, från den dag det första delbeloppet förfaller till betalning till dess betalning sker. På delbelopp som har förfallit till betalning skall ränta i stället betalas enligt 6 § räntelagen från delbeloppets förfallodag till dess betalning sker.

37 §

När en fastighet byter ägare, är den nya ägaren betalningsansvarig för avgifter som förfaller till betalning på tillträdesdagen eller senare, om inte annat följer av andra stycket.

Den tidigare ägaren är betalningsansvarig för brukningsavgifter som är hänförliga till tiden före den nya ägarens tillträde.

Avtal om avgifter

38 §

Huvudmannen får komma överens med fastighetsägare och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Inlösen av enskilda anläggningar m.m.

39 §

Om det för en fastighet inom en allmän va-anläggnings verksamhetsområde finns en enskild anläggning som kan användas i den allmänna va-anläggningen, är den som äger den enskilda anläggningen skyldig att, om huvudmannen begär det, mot skälig ersättning låta den enskilda anläggningen ingå i den allmänna va-anläggningen.

40 §

Om en enskild anläggning blir onyttig till följd av att kommunen ordnar eller utvidgar en allmän va-anläggning, skall huvudmannen betala skälig ersättning till den enskilda anläggningens ägare.

Tillträde för undersökning, installation och underhåll

41 §

Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att

1. undersöka en va-installation och dess användning innan va-installationen kopplas till den allmänna va-anläggningen eller när det annars behövs för att huvudmannen skall kunna fullgöra sina skyldigheter, och
2. installera, underhålla och i övrigt fullgöra sina skyldigheter i fråga om sådana särskilda anordningar som avses i 19 §.

Tystnadsplikt

42 §

Den som deltar eller har deltagit i en undersökning eller andra åtgärder enligt 41 § får inte obehörigen avslöja eller utnyttja information som vid undersökningen kommit fram om enskildas affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Lag (2009:515)

Avstängning av vattenförsörjningen

43 §

Huvudmannen får stänga av vattenförsörjningen till en fastighet, om

1. fastighetsägaren har åsidosatt sin skyldighet att betala en avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt denna lag,
2. försummelsen är väsentlig,
3. avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa,

-
4. huvudmannen skriftligen har uppmanat fastighetsägaren att vidta rättelse och gett fastighetsägaren skälig tid att vidta rättelsen, och
 5. fastighetsägaren trots den uppmaning som avses i 4 inte har vidtagit rättelse inom den skäliga tiden.

Kostnaden för en avstängningsåtgärd får påföras fastighetsägaren.

Skadeståndsansvar m.m.

44 §

Om en allmän va-anläggnings verksamhetsområde inskränks med stöd av 9 §, skall huvudmannen ersätta fastighetsägaren eller ägaren av bebyggelsen för den skada som inskränkningen medför. När ersättningen bestäms skall hänsyn tas till åtgärder som huvudmannen vidtagit för att tillgodose fastighetens eller bebyggelsens fortsatta behov av vattenförsörjning och avlopp.

45 §

Huvudmannen skall ersätta en översvämningsskada på en fastighet inom den allmänna va-anläggningens verksamhetsområde, om

1. huvudmannen har åsidosatt en skyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och
2. åsidosättandet har medfört att vatten som är avsett att tillhandahållas eller ledas bort genom huvudmannens va-anläggning ytledes eller på annat sätt trängt in på fastigheten.

46 §

Om en fastighetsägare orsakas en skada på grund av att huvudmannen på annat sätt än som avses i 45 § har överskridit sin rätt eller åsidosatt en skyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, skall huvudmannen återställa det som rubbats eller fullgöra det som eftersatts och ersätta skadan.

47 §

Om huvudmannen orsakas en skada på grund av att en fastighetsägare har överskridit sin rätt eller åsidosatt en skyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, skall fastighetsägaren återställa det som rubbats eller fullgöra det som eftersatts och ersätta skadan.

48 §

Skadestånd enligt denna lag skall avse personskada, sakskada och ren förmögenhetsskada.

49 §

Om en fastighetsägare har betalat en anläggningsavgift och det sedan visar sig att fastigheten på grund av att bygglov vägras inte kan användas på det sätt som förutsattes när avgiften betalades, skall kommunen återbetala avgiften eller en del av den. Återbetalningen skall göras i den mån det som avgiften avsåg inte kommer att leda till motsvarande vattentjänster för fastigheten.

Kommunen skall betala ränta på återbetalningsbeloppet enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag då fastighetsägaren betalade avgiften.

Talan om återbetalning skall väckas inom två år från den dag då det beslut på vilket talan grundas vann laga kraft. Talan får dock väckas senare, om den relevanta ändringen i förutsättningarna för fastighetens användning inte rimligen kunde förutses inom den angivna tiden.

Redovisning

50 §

En huvudman skall i fråga om verksamheten med att ordna och driva en allmän va-anläggning se till

1. att verksamheten bokförs och redovisas i enlighet med god redovisningssed där resultat- och balansräkningar redovisas särskilt och där det av tilläggsupplysningar framgår hur huvudmannen har fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet, och
2. att redovisningen, när den är fastställd, finns tillgänglig för fastighetsägarna.

Tillsyn

51 §

Länsstyrelsen utövar tillsynen över att kommunen fullgör skyldigheten enligt 6 § att tillgodose behovet av vattentjänster. Länsstyrelsen får förelägga kommunen att fullgöra skyldigheten. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Överklagande och prövning av va-frågor

52-55 §§ införda genom Lag (2015:693)

52 §

Länsstyrelsens beslut om föreläggande enligt 51 § får överklagas av kommunen till mark- och miljödomstolen.

53 §

Mark- och miljödomstolen prövar i övrigt mål om frågor som regleras i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

53 a §

Rätten ska se till att utredningen i mål enligt denna lag får den inriktning och omfattning som krävs.

53 b §

I mål om avstängning av vattenförsörjningen enligt 43 § får rätten, efter yrkande av en part, besluta vad som ska gälla för tiden till dess att frågan har avgjorts genom en dom eller ett beslut som fått laga kraft. Innan rätten meddelar ett sådant beslut, ska den ge motparten tillfälle att yttra sig i frågan.

53 c §

Bestämmelsen i 15 kap. 3 § rättegångsbalken ska inte tillämpas i mål enligt denna lag.

54 §

En mark- och miljödomstols förelägganden enligt denna lag får förenas med vite.

55 §

Mark- och miljödomstolen prövar efter särskild ansökan frågor om utdömande av vite som har förelagts enligt denna lag.

Rättegångskostnader

Rubriken och 56-56e §§ införda. *Lag 2015:693*.

56 §

I mål enligt denna lag där mark- och miljödomstolen är första instans gäller 56 a–56 e §§ i fråga om rättegångskostnader.

56 a §

I mål om inlösen eller ersättning enligt 39, 40 eller 44 § ska

1. i fråga om rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen, huvudmannen svara för rättegångskostnaderna på båda sidor om inte annat följer av 56 d §, och
2. i fråga om rättegångskostnader i högre rätt
 - a. huvudmannen svara för sina egna rättegångskostnader och för rättegångskostnad som har uppkommit för motparten genom att huvudmannen har fullföljt talan, om inte annat följer av 18 kap. 6 § rättegångsbalken, och
 - b. bestämmelserna i 18 kap. rättegångsbalken tillämpas i andra fall än de som avses i a.

56 b §

I andra mål som ska handläggas enligt bestämmelserna om tvistemål i rättegångsbalken än sådana som avses i 56 a § ska vardera parten svara för sina rättegångskostnader, om inte annat följer av 56 d § eller det annars finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i 18 kap. rättegångsbalken ska dock tillämpas i fråga om kostnad för ansökningsavgift.

56 c §

I mål om utdömande av vite ska vardera parten svara för sina rättegångskostnader.

Bestämmelserna i 18 kap. rättegångsbalken ska dock tillämpas i fråga om kostnad för ansökningsavgift.

56 d §

Trots det som sägs i 56 a § 1 och 56 b § får rätten förplikta en part att helt eller delvis svara för rättegångskostnaderna, om parten

1. har inlett en rättegång utan att motparten har gett anledning till det,
2. på annat sätt uppsåtligt eller av oaktsamhet har föranlett en onödig rättegång, eller
3. har handlat på ett sådant sätt som avses i 18 kap. 6 § rättegångsbalken.

56 e §

Om en part enligt 56 d § helt eller delvis ska ersätta motpartens rättegångskostnader och partens ställföreträdare, ombud eller biträde har handlat på ett sådant sätt som avses i den bestämmelsen och därigenom vållat kostnaderna helt eller delvis, kan ställföreträdaren, ombudet eller biträdet förpliktas att tillsammans med parten ersätta kostnaderna. Rätten kan besluta om detta även om någon part inte yrkar det.

Undantag från 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725)

Rubriken och 57 § införd g. *Lag 2017:749*.

57 §

Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, får en kommun sköta driften av en allmän va-anläggning i andra kommuner, om driften sker på affärsmässiga grunder och ekonomiskt redovisas skilt från annan verksamhet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

SFS 2006:412

1. Denna lag träder i kraft d. 1 jan. 2007, då lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar skall upphöra att gälla.
2. För en va-anläggning som förklarats för allmän enligt 31 § den upphävda lagen eller motsvarande bestämmelse i äldre lag och som inte är att anse som allmän enligt 2 § den nya lagen gäller följande.
 - a. Bestämmelserna i 10–22, 24 och 25 §§, 30 § första stycket, 31 § första och andra styckena, 32 §, 35 § andra stycket, 36–43 och 53–56 e §§ den nya lagen ska tillämpas i fråga om anläggningen.
 - b. Bestämmelserna i den upphävda lagen, utom 5 §, 6 §, 12 a § och de bestämmelser som motsvarar de i a uppräknade bestämmelserna, ska tillämpas så länge anläggningen består som allmänförklarad, dock längst t.o.m. d. 31 dec. 2016. Mark- och miljödomstolen prövar mål som avser tillämpning av bestämmelser i den upphävda lagen.
 - c. Huvudmannen för anläggningen får inte besluta i frågor som rör anläggningens verksamhetsområde. Det som sägs i 7 § den upphävda lagen ska, fr.o.m. d. 1 jan. 2007, endast avse huvudmannens skyldigheter för tiden dessförinnan.
3. Det som en huvudman enligt den upphävda lagen har beslutat i fråga om en va-anläggnings verksamhetsområde skall gälla även efter ikraftträdandet.
4. För andra allmänna va-anläggningar än dem som avses i 2 skall det som en huvudman enligt 22 eller 27 § den upphävda lagen har beslutat i frågor om användningen av va-anläggningen eller om taxa fortsätta att gälla till dess att kommunen med stöd av 23 och 34 §§ den nya lagen har ersatt huvudmannens beslut med nya föreskrifter, dock längst till och med d. 31 dec. 2008.
5. Bestämmelserna i 50 § den nya lagen tillämpas första gången för det första räkenskapsår som påbörjas efter d. 31 dec. 2006.
6. Denna lag skall inte tillämpas på mål eller ärende som enligt bestämmelserna i den upphävda lagen har anhängiggjorts före ikraftträdandet.

SFS 2009:515

Denna lag träder i kraft d. 30 juni 2009.

SFS 2010:917

Denna lag träder i kraft d. 2 maj 2011.

SFS 2015:693

Denna lag träder i kraft d. 1 jan. 2016.

SFS 2017:749

Denna lag träder i kraft d. 1 jan. 2018.

SFS 2022:1249

1. Denna lag träder i kraft d. 1 jan. 2023.
2. Bestämmelsen i 6 a § första stycket tillämpas första gången för tid efter d. 31 dec. 2023.

Bilaga 3 Förordning (2007:701) om allmänna vattentjänster

1 §

Denna förordning är meddelad med stöd av

- 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster i fråga om 2 §,
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om 3 och 4 §§.

F (2023:195)

2 §

Kommunen får meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna va-anläggningar.

3 §

Havs- och vattenmyndigheten ska ge tillsynsvägledning till länsstyrelsen i frågor om tillämpningen av 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

F (2023:195)

4 §

Länsstyrelsen ska på begäran lämna den information som Havs- och vattenmyndigheten behöver för sin tillsynsvägledning.

F (2023:195)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

SFS 2007:701

Denna förordning träder i kraft d. 1 okt. 2007.

SFS 2023:195

Denna förordning träder i kraft d. 1 juli 2023.

Svenskt Vatten

Svenskt Vatten AB

POSTADRESS BOX 14057, 167 14 Bromma

BESÖKSADRESS Gustavslundsvägen 12, 167 51 Bromma

TELEFON 08-506 00200

E-MAIL svensktvatten@svensktvatten.se

www.svensktvatten.se

Bilaga 3

Förtydligande av avsteg från Svenskt Vattens rekommendationer:

1. **20 § Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)**

Ett stycke under 20 § är ändrat, då den av Västvatten föreslagna texten tydligare beskriver det arbetssätt och ägarskap som finns inom Västvatten idag och inom en överskådlig framtid. Det förtydligas att fastighetsägaren övertar ansvar för delar av LTA.

Rekommenderad text: "Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilken typ av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt."

Föreslagen ändring: "Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem tillhandahåller huvudmannen LTA-enhet bestående av pump, pumptank, styrskåp samt backventil. Huvudmannen bestämmer antalet LTA-enheter och vilket slag av LTA-enhet som ska användas. Pumpen förblir huvudmannens egendom och huvudmannen svarar därmed för dess installation, service, underhåll och förnyelse. Styrskåp förblir huvudmannens egendom och huvudmannen svarar därmed för dess programmering, service, underhåll och förnyelse."

Pumptank och backventil övergår i fastighetsägarens ägo. Fastighetsägaren bekostar nedgrävning, LTA-enhetens elförsörjning samt erforderliga anordningar för att sammankoppla enheten med installationen i övrigt."

2. **14 § Energiutvinning ur spillvatten**

Den vagare meningen i ordet "anmälan" byts ut till att innebära ansökan och medgivande.

Rekommenderad text: "Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen."

Föreslagen ändring: "Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska, innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen, ha huvudmannens efter ansökan skriftliga

medgivande.”

3. **11 a § Återströmningsskydd**

Ett nytt stycke om återströmningsskydd, 11 a §, är tillagt, då Västvatten anser att behov av förtydligande finns, på grund av de allvarliga följder en eventuell kontaminering kan få och då detta inte är reglerat i någon annan rutin eller skrift idag. Standarden som åsyftas nämns inte i Svenskt Vattens föreskrifter men däremot i vidhängande kommentarer till deras publikation.

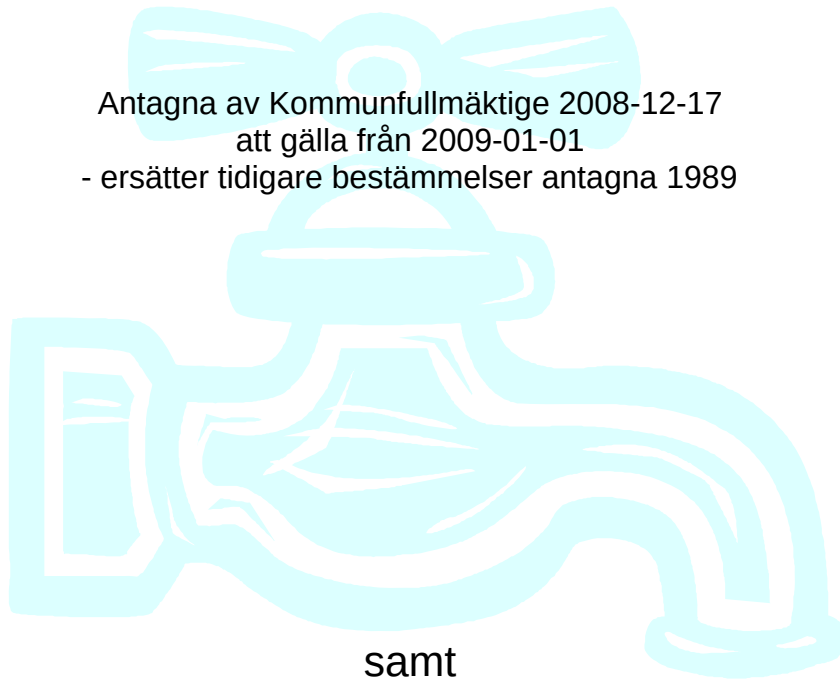
”För att trygga säkerheten och skydd mot förorening av dricksvatten genom återströmning skall varje fastighet förses med återströmningsskydd i enlighet med den svenska standarden SS-EN 1717.

För fastigheter med vattenmätare sitter skyddet i mätaren. För fastigheter utan vattenmätare ansvarar fastighetsägaren för att återströmningsskydd monteras. I fastigheter där skydd av högre klass erfordras, exempelvis på grund av verksamhetens art, ansvarar fastighetsägaren för att rätt skydd installeras.”

ABVA

Allmänna bestämmelser för användande av Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Antagna av Kommunfullmäktige 2008-12-17
att gälla från 2009-01-01
- ersätter tidigare bestämmelser antagna 1989

samt

Information till fastighetsägare

**Färgelanda
kommun**

Innehållsförteckning

ABVA	4
Inledning	4
Inkoppling till den allmänna anläggningen	4
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	4
Användning av den allmänna avloppsanläggningen	5
Installation av pumpenhet som ingår i tryckavloppssystem med klenta dimensioner (LTA-anläggning)	6
Information till fastighetsägare om Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppstjänster.....	7
Inledning	7
Huvudman för den allmänna VA-anläggningen	7
Verksamhetsområde	7
Fastighetsägare.....	7
Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen ?	7
Vad ingår i fastighetsägarens VA-installation ?	7
Servisledning	8
Juridisk ansvarsfördelning	8
Kostnadsfördelning.....	8
Förbindelsepunkters lägen	8
Anslutning till den allmänna VA-anläggningen	9
Anmälan om anslutning	9
Ny förbindelsepunkt.....	10
Avgiftsskyldighet.....	10
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	10
Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd	10
Begränsning av vattenleverans	10
Dricksvatten för andra ändamål	10
Användning av vatten som energikälla	11
Anslutning av sprinklerinstallation	11
Vattenmätare	11
Användning av den allmänna avloppsanläggningen.....	12
Avloppsvatten.....	12
Avloppsvattnets beskaffenhet	12
Fastighet som används till annat än bostad.....	12
Industrier måste samråda med huvudmannen.....	13
Dag- och dränvatten.....	13
Inkoppling av dränvatten till den allmänna anläggningen	13
Avgifter	13
Övrigt.....	14
Anmäl ändringar	14
Anmäl ägarbyte	14
Vattenavstängning.....	14
Risk för källaröversvämning	14

Inledning

1. För fastighetsägares användning av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun gäller vad som föreskrivs i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) eller annan författning samt vad som nedan föreskrivs.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för fastighetsägaren gäller även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande.

Har huvudmannen träffat avtal med annan än fastighetsägare om användning av anläggningen, gäller för denne jämlikt 5 § lagen om allmänna vattentjänster vad som i lagen och dessa allmänna bestämmelser föreskrivs om fastighetsägare.

Med fastighet kan enligt 4 § lagen om allmänna vattentjänster i vissa fall även förstås byggnad eller annan anläggning, som ej tillhör ägaren till marken.

Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa allmänna bestämmelser.

2. Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Färgelanda kommun, VA-enheten.

Inkoppling till den allmänna anläggningen

3. Fastighetsägare som vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen ska göra skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan ombesörjer inkoppling.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

4. Huvudmannen levererar vatten till fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna dricksvattenanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet.

Huvudmannens leveransskyldighet avser endast vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att visst vattentryck eller viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Vatten som levereras genom allmän VA-anläggning får utnyttjas för värmeutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

5. Huvudmannen har rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.

6. Ska vattenförbrukning hos fastighetsägare fastställas genom mätning tillhandahålls vattenmätare av huvudmannen och förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilket slag av mätare som ska användas. Fastighetsägaren

ska bekosta erforderliga anordningar för uppsättning av mätare och sammankoppling med installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Användning av den allmänna avloppsanläggningen

7. Huvudmannen tar emot avloppsvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna avloppsanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet, om behovet av avledning inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet i ej oväsentlig mån avviker från hushålls spillvattens.

8. Vatten som utnyttjats för värmeutvinning får avledas till den allmänna avloppsanläggningen endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger det.
9. Fastighetsägare får inte tillföra avloppet lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras i förbindelsepunkten.

Oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges i första och andra styckena ska ofördröjligen anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägare får inte tillföra avloppet spillvatten från köksavfallskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

10. Värmeuttag ur avloppsvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt avloppsvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.
11. Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägares möjlighet att använda avloppsanläggningen när huvudmannen finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.
12. Spillvatten får inte tillföras allmän ledning som är avsedd att uteslutande avleda dag- och dränvatten. (Med spillvatten likställs i denna punkt allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenledning.)

Dag- och dränvatten får inte tillföras allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål, om inte huvudmannen av särskilda skäl skriftligen medgivit undantag.

Avleds dag- och dränvatten från fastighet till spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske, sedan särskild förbindelsepunkt för ändamålet upprättats och fastighetsägaren underrättats därom, eller om huvudmannen vidtagit åtgärder för avledande av dagvatten utan att förbindelsepunkt för dagvatten upprättats, när huvudmannen meddelat fastighetsägaren att sådana åtgärder har vidtagits. Huvudmannen bestämmer tidrymd inom vilken tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd med att avbryta tillförseln kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger.

Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte upprättats, kan huvudmannen ändå förbjuda dittills tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning. Förutsättningar för detta är dels att avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, dels att huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren hans kostnader för erforderlig omläggning. Dag- och dränvatten från fastighet, som nyinkopplas till den allmänna anläggningen, får inte tillföras annan ledning än den huvudmannen bestämmer.

13. Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna avloppsanläggningen av avloppsvatten som i ej oväsentlig mån har annan sammansättning än spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten) vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer därvid villkoren för utsläpp av såväl spill- som dagvatten.
14. Fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter fastighet till annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos avloppsvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar och analyser som huvudmannen finner vara nödvändiga för kontroll av avloppsvattnet.

Huvudmannen har rätt att fordra att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på avloppsvattnets beskaffenhet och företar kontroll av vattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen anger hur journalföring och provtagningar ska göras.

Installation av pumpenhet som ingår i tryckavloppssystem med klena dimensioner (LTA-anläggning)

15. Vid anslutning till allmänt tryckavloppssystem tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet eller annan aktuell pumpenhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilket slag av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla enheten med installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.

Information till fastighetsägare om Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppstjänster

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser som finns i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), i det följande kallad vattentjänstlagen, och Allmänna bestämmelser för användning av Färgelanda kommuns allmänna avloppsanläggning (ABVA). Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Färgelanda kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens ABVA. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till ABVA.

Vattentjänstlagen reglerar förhållandet mellan huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och ägare av fastighet inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun är VA-enheten.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vatten- och avloppstjänster bedrivs inom ett fastställt geografiskt område, verksamhetsområdet. Uppgift om verksamhetsområdet finns hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Med fastighetsägare avses i vattentjänstlagen (2006: 412), i ABVA (allmänna bestämmelser) och i denna information ägare av fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Enligt vattentjänstlagen jämföras med fastighetsägare bland andra arrendator och tomträttshavare.

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knutet till fastigheten och inte till fastighetsägaren och består så länge fastigheten består. Detta innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Huvudman kan träffa avtal med annan än fastighetsägare om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som enligt vattentjänstlagen gäller för fastighetsägaren istället gäller för användaren. Detta innebär att huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som han har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetsägarens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar, som för fastigheten dragits från förbindelsepunkterna. I installationen ingår även anordningar, t.ex. tappventiler och tvättställ, som anslutits till en sådan ledning. En VA-installation ingår inte i den allmänna anläggningen, om inte annat framgår av vattentjänstlagen, ABVA eller avtal.

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett.

Kostnadsfördelning

Huvudmannen svarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen. Fastighetsägaren svarar för alla arbeten och kostnader för VA-installationen.

Anordning som behövs endast för en eller några få fastigheter, t.ex. anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av avloppsvatten, bekostas av vederbörande fastighetsägare om inte huvudmannen bestämt annat.

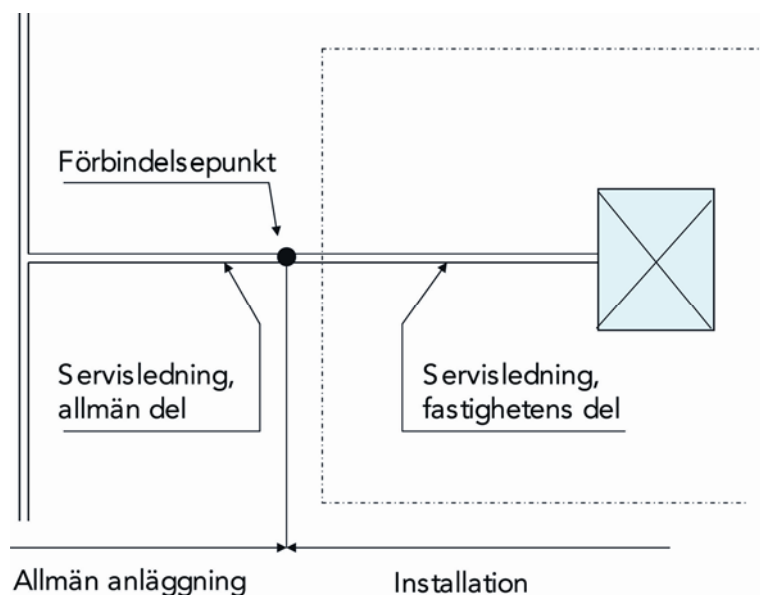
Förbindelsepunkters lägen

Enligt vattentjänstlagen är det huvudmannen som bestämmer förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till VA-anläggningen. För varje typ av ledning som skall kopplas till den allmänna anläggningen, t.ex. för vatten, spillvatten och dagvatten, upprättas en egen förbindelsepunkt. Dessa ligger vanligtvis nära varandra och vanligen i fastighetens omedelbara närhet, ca 0,5 m utanför fastighetsgräns, men huvudmannen kan också ha meddelat annat läge.

I normalfallet bestäms läget i samråd mellan huvudmannen och fastighetsägaren. I de fall fastighetsägaren inte i tid anmäler sina eventuella önskemål till huvudmannen, får han acceptera det läge som huvudmannen fastställt.

När uppgift om förbindelsepunkters lägen lämnas för fastighet som ännu inte inkopplats, anges normalt för samtliga servisledningar dimension och planläge samt för avloppsserviser även höjdläge.

Ifråga om dagvatten från fastighet kan det ibland förekomma att sådant vatten får avledas till den allmänna avloppsanläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkt kan sålunda inte upprättas i detta fall och meddelas fastighetsägaren. Huvudmannen måste emellertid ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

Anslutning till den allmänna VA-anläggningen

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen ska han göra anmälan om detta hos huvudmannen. Anmälan ska göras på blankett, som huvudmannen tillhandahåller.

Har fastighetsägaren rätt att använda anläggningen, drar huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkterna för vatten och avlopp. Huvudmannen bestämmer efter samråd med fastighetsägaren ledningarnas antal, dimensioner, lägen och utförande.

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna kan beviljas om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Avtal om detta träffas i sådana fall med huvudmannen. En förutsättning för att en gemensam förbindelsepunkt ska beviljas är ofta att fastigheterna bildat en gemensamhetsanläggning.

Huvudmannen har enligt vattentjänstlagen i vissa fall rätt till anstånd med att utföra arbetet för att samordningen med andra arbeten inte ska försvåras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

Huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald eller om avgiften ska delbetalas, när godtagbar säkerhet ställts. Huvudmannen är dock enligt vattentjänstlagen inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister. Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att han skall kunna undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att huvudmannen skall kunna fullgöra sina skyldigheter.

Huvudmannen själv behöver nödvändigtvis inte göra inkopplingen, utan detta kan efter huvudmannens medgivande överlåtas till fastighetsägarens entreprenör, förutsatt den senare har ett system för kvalitetssäkring för denna typ av arbete.

Ny förbindelsepunkt

Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och huvudmannen efter ansökan går med på detta, så får fastighetsägaren bekosta den nya servisledningens allmänna del samt bortkopplingen av den tidigare servisledningens allmänna del.

Vill huvudmannen upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, så ska huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkoppling av denna.

Ett skäligt avdrag med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick bör göras i båda fallen.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägaren inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för VA, att fastigheten har behov av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

Huvudmannen har bara skyldighet att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt livsmedelsverkets föreskrifter. Huvudmannen garanterar inte att visst vattentryck alltid upprätthålls eller att viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Det är inte tillåtet att tillföra eget vatten till fastighetens installation.

Begränsning av vattenleverans

Huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter. Vid planlagt leveransavbrott informerar huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt, t.ex. genom skriftligt meddelande. Vid en mer omfattande akut avstängning kan information ges t.ex. genom lokalradion eller via huvudmannens hemsida.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter de anvisningar som huvudmannen lämnar.

Dricksvatten för andra ändamål

Vatten används även för andra ändamål än hushåll, t.ex. i industrier och ibland också som energikälla. Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som kräver stora flöden kan inte utan vidare påräkna att huvudmannen kan klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats.

Användning av vatten som energikälla

Att använda vatten som energikälla innebär att vattenanläggningen utnyttjas för ett helt nytt ändamål, som den egentligen inte var avsedd eller projekterad för. En användare kan därför inte med stöd av vattentjänstlagen kräva att få använda vatten som levereras genom den allmänna vattenanläggningen för energiutvinning. Huvudmannen kan dock efter begäran medge att till viss fastighet levererat vatten får utnyttjas för energiutvinning. För att säkerställa att den allmänna vattenanläggningen inte utnyttjas för energiutvinning i sådan omfattning att leveranssäkerheten för andra ändamål äventyras, förutsätts i sådana fall att avtal träffas mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

Anslutning av sprinklerinstallation

Det förekommer allt oftare att fastighetsägare önskar ansluta en sprinklerinstallation till den allmänna vattenförsörjningsanläggningen. Ändamålet med en allmän vattenförsörjningsanläggning är i första hand att betjäna bostadsbebyggelse och annan bebyggelse med vattentjänster med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att en fastighetsägare inte med stöd av vattentjänstlagen kan kräva att få ansluta en sprinklerinstallation. Om vattenförsörjningsanläggningen har tillräcklig kapacitet och det i övrigt inte bedöms påverka anläggningens funktion och säkerhet har huvudmannen möjlighet att efter överenskommelse medge anslutning av sprinkler. Sådan anslutning regleras genom ett avtal i vilket framgår förutsättningar för anslutningen, fastighetsägarens skyldigheter och de avgifter denne skall betala. Om en sådan anslutning medför merkostnader för huvudmannen för att anpassa anläggningen för denna extra tjänst, till exempel uppdimensionering av ledningar, får fastighetsägaren stå för dessa kostnader.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte huvudmannen bestämmer annat. Huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätaren och är dess ägare. Fastighetsägaren är enligt vattentjänstlagen skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren. Har avsättning för mätare utförts innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen så kräver, skyldig att svara för och bekosta flyttningen av avsättningen så att mätarens plats kan godkännas av huvudmannen.

Om det misstänks att mätaren visar fel, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen tycker det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om han begärt undersökningen och mätaren godkänns. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisningen i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan hos Statens va-nämnd.

Fastighetsägare ska vårda vattenmätaren väl och skydda den mot frost och åverkan samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till huvudmannen, som mot ersättning tar ned och åter sätter upp mätaren.

Användning av den allmänna avloppsanläggningen

Avloppsvatten

Huvudmannen är skyldig att ta emot avloppsvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Verksamhetsområdet kan avse enbart spillvatten, enbart dagvatten eller såväl spillvatten som dagvatten.

Med spillvatten menas förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning m.m.

Med dagvatten menas tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion t.ex. regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten.

Avloppsvatten innehållande kax från borrhning får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

Verksamhet som använder olja/fett i större mängd än ett normalt hushåll skall installera avskiljare.

Avloppsvattnets beskaffenhet

Huvudmannen är dock inte skyldig att ta emot spillvatten vars innehåll i ej oväsentlig mån avviker från hushållsspillvattens. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts vanligen att avtal upprättas. Huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot avloppsvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Värmeuttag ur avloppsvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt avloppsvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är skyldig att till huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på avloppsvattnets sammansättning.

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att hindra vattenförorening är det i många fall nödvändigt för huvudmannen att ha en noggrannare kontroll över vad som avleds till den allmänna avloppsanläggningen än vad som gäller för bostadsfastigheter. Fastighetsägaren har därför enligt ABVA ålagts att lämna uppgift om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom fastigheten, som kan inverka på avloppsvattnets innehåll. Provtagningar och analyser, som huvudmannen finner nödvändiga för kontroll av sådant avloppsvatten, bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder avloppsvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

I punkt 14 i ABVA har införts en bestämmelse, som gör det möjligt för huvudmannen att föreskriva att fastighetsägaren själv, enligt huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av avloppsvattnets innehåll.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot vatten som utnyttjats för värmeutvinning, eftersom sådant vatten enligt vattentjänstlagen inte är att anse som avloppsvatten.

Industrier måste samråda med huvudmannen

Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna avloppsanläggningen och som avser att ansöka om prövning av avloppsutsläpp enligt miljö-lagstiftningen ska samråda med huvudmannen.

Dag- och dränvatten

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastighet, i de fall avledning av sådant vatten kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära sådan fördel. LOD kan t.ex. innebära att dag- och eller dränvatten avleds till ett s.k. perkulationsmagasin (stenkista) på den egna tomten eller att vattnet sugs upp av omgivande gräsytor. Med dag- och dränvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med huvudmannen.

I ABVA regleras att, om dag- och dränvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning, får avledningen inte fortsätta sedan särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Huvudmannen kan alternativt ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta.

Huvudmannen bestämmer inom vilken tid tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger. Ändrar fastighetsägaren installationen så att dag- och dränvattnet avleds till den allmänna dagvattenledningen eller till LOD-anläggning kan huvudmannen i vissa fall bevilja bidrag till kostnaderna för ändringen. En förutsättning för att ett sådant bidrag skall beviljas är att kostnaderna för ändringen avsevärt överstiger genomsnittskostnaden inom området.

Inkoppling av dränvatten till den allmänna avloppsanläggningen

Vid nybyggnad måste bestämmelserna i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dränvatten från byggnad inte får avledas till avloppsledning, i vilken uppdämning kan förekomma. Uppdämning innebär att en ledning går full och att den fria vattenytan kan stiga i anslutande ledningar. Ställs från huvudmannen kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning, innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdämning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förses med källare eller att dränvattnet måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning.

Avgifter

Fastighetsägares avgiftsskyldighet till huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster. VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, d.v.s. uppgifter om vad nyanslutningar kostar, bruksavgifter samt uppgifter om avgifter för vanligen förekommande tjänster som huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, t.ex. servisavstängning.

Huvudmannen kan träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Övrigt

Enligt vattentjänstlagen ska en allmän VA-anläggning användas så att det inte uppkommer olägenhet för huvudmannen eller annan. Det får inte uppstå svårigheter för huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal. Fastighetsägare ansvarar för att VA-installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att den fyller kraven enligt Boverkets byggregler.

Enligt ABVA får spillvatten från köksavfallskvarn tillföras den allmänna avloppsanläggningen endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger det.

Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar o.d. ska tillses regelbundet och tömmas så ofta, att de alltid fyller avsedd funktion.

Huvudmannen har enligt vattentjänstlagen rätt att undersöka VA-installationen och dess användning. Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren enligt vattentjänstlagen skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna huvudmannen underlag för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägare självant anmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppge den nye ägarens namn, adress och tillträdesdag.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare försummat att betala VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa.

Fastighetsägaren ska till huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsenhet, finns alltid risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i avloppsserviser och upp genom golvbrunnar och förorsaka skador. Vid sidan av översvämningar förorsakade av häftiga regn är stopp i servisledning den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet.

Följande åtgärder kan förslagsvis vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga för fukt

- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar
- De golvbrunnar i källaren som inte är avstängbara förses med tätande anordningar eller ersätts med avstängbara brunnar
- Rörinstallatör kontaktas om misstanke finns att avloppets avstängningsanordningar inte fungerar
- Kontroll av att regn- och smältvatten leds från byggnaden
- Nedfarter till garage och andra utrymmen invallas
- Kontroll av att intern avloppspump fungerar
- Fastigheten ansluts till alarmeringscentral med larmtjänst

Tänk på att

Droppande kranar och rinnande toaletter
ökar både din vattenförbrukning och dina kostnader.

Tips!

Titta på din vattenmätare emellanåt.

Den står helt still när inget vatten används.

Rör den sig?

Har du stängt alla kranar? Ingen toalett som rinner?

Då läcker det någonstans!

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 1 för styrelsemöte – Färgelanda Vatten AB

Tid: Torsdag 13 februari 2025, klockan 09:00-14:10

Plats: Bastionen, Bastiongatan 18, Uddevalla

Närvarande ledamöter:

Peter Hög (S), ordförande

Karl-Erik Segersax (SD), vice ordförande

Bengt Melin (M) ersätter Björn Skår (M)

Pontus Westerman Hansson (SD) ersätter Tommy Johansson (SD)

Håkan Melin (C)

Närvarande suppleanter:

Urban Henriksson (S)

Närvarande lekmannarevisor:

Ann-Britt Dahl (S)

Närvarande tjänstepersoner:

Peter Johansson, VD

Susanne Thorén, ekonomichef

Madelene Ahl, bolagssekreterare

Jeanette Strömberg, ekonom, deltar under § 7

Annika Kempe, kommunikatör, deltar under § 8

§ 1 Mötet öppnas av Peter Hög

§ 2 Upprop förrättas

§ 3 Dagordningen godkänns

§ 4 Protokollet justeras av Karl-Erik Segersax

§ 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna

§ 6 Gemensam information

- Möten under 2025
- Översiktlig redovisning, alla bolags årsredovisning
- Återkoppling benchmarking
- Kundundersökning

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 7 Beslut - Slutlig uppföljning av bolagsmål 2024**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Slutlig uppföljning av bolagsmål 2024, Dnr 2021/208

Styrelsen beslutar

att godkänna slutlig uppföljning av bolagsmål 2024.

§ 8 Beslut - Kommunala föreskrifter om användning av VA**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen i Färgelanda kommun med bilagor, Dnr 2025/065

Styrelsen beslutar

att föreslå Kommunstyrelsen att föreslå Kommunfullmäktige att anta "Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen inom Färgelanda kommun" som ersätter tidigare "Allmänna bestämmelser för användande av Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar" antagna av Kommunfullmäktige 2008-12-17.

§ 9 Beslut – Fastställelse av årsredovisning 2024, Färgelanda Vatten AB**Beslutsunderlag**

Årsredovisning 2024 för Färgelanda Vatten AB, Dnr 2023/119

Styrelsen beslutar

att godkänna föreliggande årsredovisning för Färgelanda Vatten AB.

§ 10 Beslut – Verksamhetsområde Ödeborg Östra, Färgelanda kommun**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Ödeborg Östra, Färgelanda kommun, Dnr 2025/025

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten enligt bifogad karta och förteckning för Ödeborg.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 11 Beslut – Ombudsinstruktion 2025 för Västvatten AB**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Ombudsinstruktion 2025 för Västvatten AB, Dnr 2025/041

Styrelsen beslutar

att ombudet godkänner Resultat- och balansräkning

att ombudet godkänner föreslagen disposition av resultat

att ombudet godkänner ansvarsfrihet för styrelseledamöter

att ombudet godkänner ansvarsfrihet för bolagets VD.

§ 12 Styrelsens bedömning av bolagets verksamhet

- Reflektioner och synpunkter på månadsrapporter sedan föregående styrelsemöte.

§ 13 VD informerar

- Ingen information

§ 14 Styrelseutvärdering

- Genomgång av resultat av utvärdering

§ 15 Övriga frågor

- Följande information gavs i anslutning av styrelsemötet.
 - Kommunikationsplan gällande taxor
 - Strategisk digitalisering

§ 16 Mötet avslutas

Digital signering

Peter Hög (ordförande)

Digital signering

Karl-Erik Segersax (justerare)

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Digital signering

Digital signering

Peter Johansson (VD)

Madelene Ahl (sekreterare)

Skickas till:

Ägarkommun
Ernst & Young

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Underskrift 1

Namn: Madelene Ahl
Företag: Västvatten AB
Befattning: Administratör
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-14 11:30:31 GMT+01:00
Transaktions-ID: 5b3259b8bb27473ca7f4ffacac5187d0

Underskrift 2

Namn: Karl-Erik Segersax
Företag: Färgelanda Vatten AB
Befattning: Vice ordförande
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-14 12:53:27 GMT+01:00
Transaktions-ID: c5cdf5e0967041eb941df37eabec9449

Underskrift 3

Namn: Peter Johansson
Företag: Västvatten AB
Befattning: VD
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-14 13:14:39 GMT+01:00
Transaktions-ID: e0e513c1926249488e772b7b3c0fb573

Underskrift 4

Namn: Peter Hög
Företag: Färgelanda Vatten AB/Västvatten AB
Befattning: Ordförande FVAB/Vice ordförande VVAB
Identifieringsmetod: BankId
Datum och tid: 2025-02-17 12:28:30 GMT+01:00
Transaktions-ID: 39da758c100341099ebe21e0a43fc755

Sektor samhällsutveckling
Planingenjör
Anna Lena Sörensson

Tjänsteskrivelse
2025-05-28
2022/95

Kommunstyrelsen

Slutrapportering Centrumutvecklingsplan

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna slutrapporteringen.
Kommunstyrelsen beslutar att inte göra en ny centrumutvecklingsplan, med hänvisning till kommunens ekonomi.

Ärendets beredning

Slutrapporteringen har förankrats med presidiet. Delrapportering skedde i kommunstyrelsen 2023-12-13.

Sammanfattning av ärendet

Centrumutvecklingsplanen för Färgelanda togs fram med hänvisning till ett mål i dåvarande mål- och resursplan ”Bygga och boende i hela kommunen – Utveckla centrumkärnor och Färgelanda centrumhus”. Målet med planen var att genom befintlig budget göra centrumkärnan mer attraktiv, trygg och säker.

Ärendebeskrivning

I en tidigare mål- och resursplan från 2022 angavs målet ”Bygga och boende i hela kommunen – Utveckla centrumkärnor och Färgelanda centrumhus” samt arbetet mot att skapa en attraktivare kommun.

Med hänvisning till ovan nämnda mål, synpunkter från invånare och besökare via det tidigare centrumföreningsarbetet, samt behovet att öka tryggheten och få ett attraktivt centrum togs Centrumutvecklingsplanen fram för Färgelanda. Planen föreslog dels ett lyft av skötsel, utformning och tillgänglighet, och hur det skulle skapa förutsättningar för ett mer välbesökt och använt centrum. Allt skulle göras inom befintlig ekonomisk ram och efter planperioden ska planen slutrapporteras till politiken.

Det som genomförts har gett positiva effekter på attraktiviteten och användning av torget framför centrumhuset. Genomförandet har dock inte kunnat utföras som det var tänkt, då de ekonomiska förutsättningarna förändrats sedan planen togs fram.

Skulle en ny plan tas fram för att utveckla en centrumkärna behöver finansiering säkerställas under hela planperioden, därför föreslår förvaltningen att ingen fortsättning på Centrumutvecklingsplan görs i dagsläget.

Beslutsunderlag:

Centrumutvecklingsplan, antagen 2022-04-13

Sammanställning slutrapportering, dat 2025-05-28

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-28

Sändlista:

Sektor samhällsutveckling

Centrumutvecklingsplanen – slutrapportering

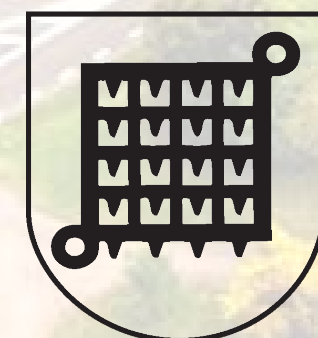
Område	Åtagande	Vad har gjorts	Status	Ytterligare kommentar
Söder om torget	Kommunen tillsammans med Valbohem ser över förutsättningarna för att göra parkeringsplatsen lämpligt utformad och tryggare	Genomfört, Valbohem har planterat kring parkering och skapat en god utformning.		Kräver finansiering
	Valbohem och kommunen inrättar attraktiva och trygga grönområden	Plantering vid parkering i centrum		
	Valbohem och kommunen inrättar attraktiva och trygga belysningskällor	Belysning är satt vid parkeringen.		
	Valbohem och kommunen inrättar attraktiva och trygga aktivitetsområden			
Utsmyckning och skötsel	Kommunen hanterar, inarbetar och förädlar framtagna skötselplan	Sker digitalt med hjälp av GIS		Kräver finansiering
	Kommunen arbetar med säsongsbetonad utsmyckning	Har gjorts under planperioden, men kommer inte ske framåt av ekonomiska skäl.		
	Skapa lämplig utformning av grönstruktur	Säsongsbetonad plantering har gjorts och skötseln har setts över.		
	Underlätta för parkerande bilar, skapa tydlighet med rutor och skyltning	Rutor inritade, husbilsparkering finns vid Centrumhuset och några skyltar är utbytta.		
	Skapa tydlig och ändamålsenlig skyltning i centrum för turister och invånare	Strövtåg har satt upp skyltar, samt till Lelångeleden.		
Parken	Skapa en park för alla Se till att tryggheten mot vägen Arbeta tillsammans med föreningar, näringsliv och eldsjälar för att skapa en så bra park som möjligt Väva in medborgarnas förslag i möjligaste mån Skapa lämplig belysning för att säkerställa både användning och trygghet i parken Namnge parken i en ceremoni, senast i slutet på planperioden Göra en naturlig koppling till intilliggande gångoch cykelstråk	Inget med parken är genomfört.		Kräver finansiering och personal
Torget	Rabatter och blommor införlivas och skapar trivsel	Perenner har planterats, häck hålls kortare. Golvet på scenen är utbytt och oljad, trasigt tyg är borttaget och bänkarna är restaturerade		
	Utescenen görs mer attraktiv			

Spel och lekmöjligheter inrättas	Hoppbage är inköpt och kommer sättas upp. Arbetet har påbörjats, men inget slutligt förslag finns, otydlighet kring vem som ansvarar. Vid Harvens dag används kartor för att underlätta för både utställare, arrangör och besökare.		
Ta fram tydliga torgytor i kartunderlag för smidigare bokning och placering av torgplatser	De gamla togs bort och nya har placerats Öppet och under befintliga belysningskällor		
Bänkar och sittplatser ska placeras på ett mer ändamålsenligt sätt, även sett ur ett trygghets- och Belysning ska placeras på ett ändamålsenligt sätt, även sett ur ett trygghets- och attraktivitetsperspektiv	Ingen åtgärd, men belysningen är lämpligare nu när bänkarna flyttats.		Kräver finansiering
En snyggare och mer inbjudande informations-, och affischskylt tas fram och ges en lämplig placering	Ej utförd		Kräver finansiering
Parkeringsrutorna på parkeringen intill torget fylls i under 2022. Kommunen ser över möjligheten att begränsa antalet bilar på torget, utan att på något sätt förhindra framkomlighet för utryckningsfordon	Inritade under 2022 Betongssuggor har kommit upp för att minska genomfart, även parkeringsytan som Valbohem iordningsställt minskar risken för genomfart.		

Centrumutvecklingsplan

Färgelanda centrum - 2022-2024

Antagen av kommunfullmäktige den 2022-04-13 § 24
KS 2022/95

**Färgelanda
kommun**

VARFÖR EN CENTRUMUTVECKLINGSPLAN?

Syfte

Syftet med Centrumutvecklingsplanen är att skapa ett tryggare och livfullare centrum för alla åldrar. Färgelanda centrum består av handelsstråk med mataffärer, butiker av de olika slag, bank, restauranger och olika typer av bostäder. I kommunens Centrumhus finns även bibliotek, frisör, café och vuxenutbildning.

Den här planen som löper mellan 2022-2024 ska visa på hur den nuvarande miljön kan förädlas så att den blir tryggare och attraktivare.

Planen berör endast den fysiska miljön inom planområdet och hanterar inte trafikregler, föreskrifter, taxa, arrangemang eller event.

Mål

Ett centrum för alla med utrymme för stora och små aktiviteter, där platsens kvaliteter utnyttjas och gör Färgelandas invånare stolta!

Planen förankras i kommunfullmäktiges mål i Mål och resursplan 2022-24; "Bygga och boende i hela kommunen – Utveckla centrumkärnor och Färgelanda centrumhus" samt arbetet mot att skapa en attraktivare kommun.

Då och nu

Centrala Färgelanda har utvecklats långt ifrån det sågverksområde som tidigare fanns. När sågverket togs bort byggdes Centrumhuset, som stod klart 2004. I samband med färdigställandet fick hela torget en ny utformning.

Idag ser växtligheten kring torget ut att må mindre bra och det allmänna intrycket har lämnat mer att önska. En viktig del i att öka attraktiviteten i vårt centrum är att se över hur parkytorna ska se ut och skötas.

Planens delar

Planen fokuserar på 3 områden:

1. Säkerhet och trygghet
2. Utveckling av centrum
3. Ett levande centrum

Alla delar ska finnas med i det fortsatta arbetet med utformning och utveckling av de centrala miljöerna. Tillgänglighet ska genomsyra arbetet framåt.

Planområdet

Planen sträcker sig över valda delar av centrum:

Grönytan i norr, torget framför Centrumhuset, parkeringar och grönytor vid Sågverksvägen, samt skötselytor vid Centrumvägen.

Framåt

Färgelanda kommun har påbörjat arbetet med attraktiva och hållbara utemiljöer, som ska vara tillgängliga för alla som bor, besöker och verkar i vackra Färgelanda.

Ett levande centrum som passar för alla.

Hur vill vi ha det i centrum?*

Några av de mest förekommande önskemålen av kommuninvånarna listas här:

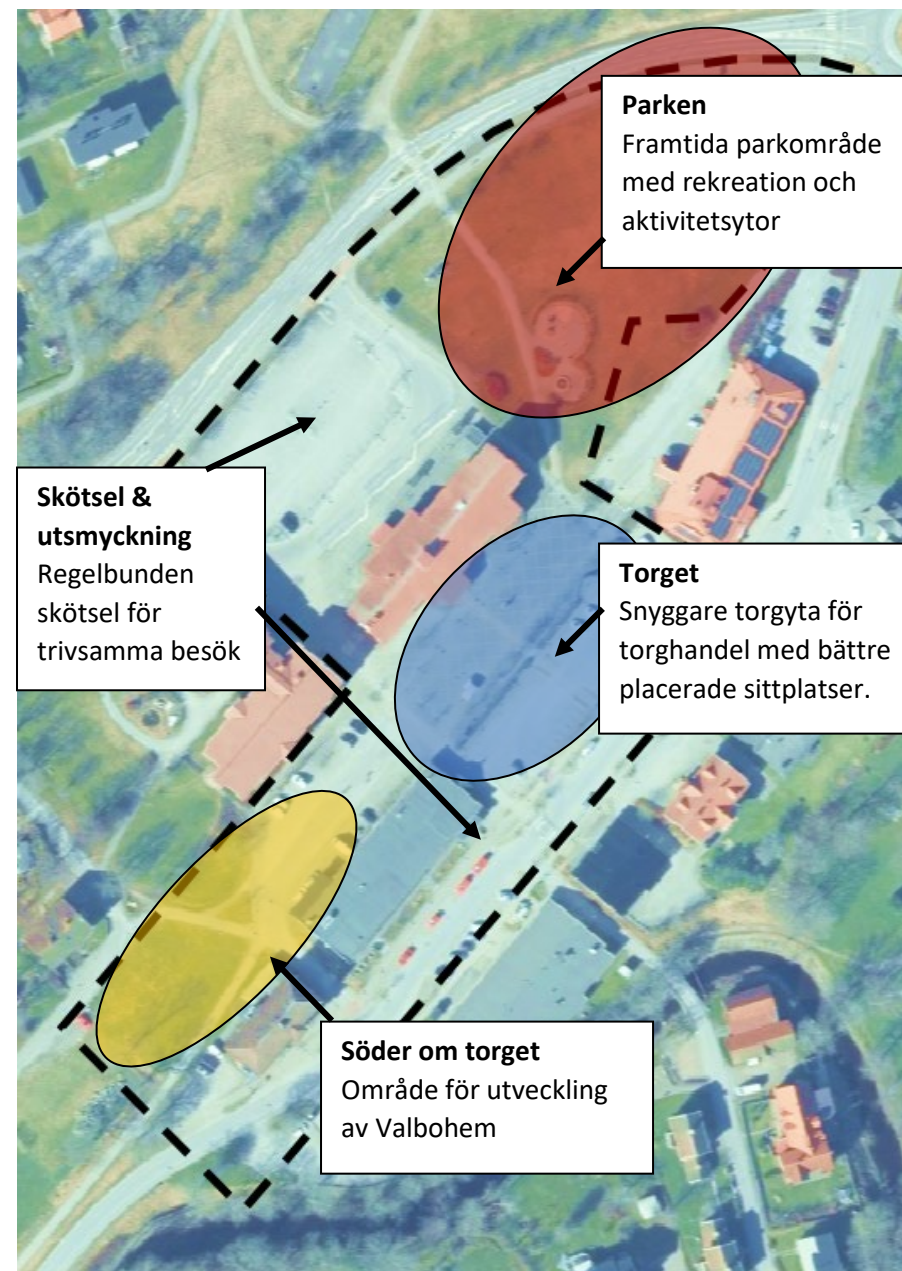

* Frågan ställdes på kommunens Facebook samt på en centrumvandring den 23 augusti 2021 tillsammans med projektet "Vårt Färgelanda".

DELOMRÅDEN

En sammanfattning av Centrumutvecklingsplanen:

SÖDER OM TORGET

Hur ser det ut idag?

Södra delen av torget består av en parkeringsplats mellan Lillågården och affärslokaler samt grönytor på Valbohems fastighet. Parkeringen ligger lite i skymundan.

Vad ska göras?

Skapa en tryggare och attraktivare plats på parkeringen genom mer grönyta, belysning, aktivitetsytor och användarvänliga ytor.

Åtagande

- Kommunen tillsammans med Valbohem ser över förutsättningarna för att göra parkeringsplatsen lämpligt utformad och tryggare
- Valbohem och kommunen inrättar attraktiva och trygga grönområden
- Valbohem och kommunen inrättar attraktiva och trygga belysningskällor
- Valbohem och kommunen inrättar attraktiva och trygga aktivitetsområden

När ska det göras?

Åtagandena ska starta år 2023 och löpa under centrumutvecklingsplanens period.

UTSMYCKNING & SKÖTSEL

Hur ser det ut idag?

I Färgelanda centrum finns torgtor för marknader, sittplatser längs torget och vid lekplatsen, samt flera grönytor av olika beskaffenhet. Gräsmattor, träd och häckar, men även viss plantering finns på några platser. Skötseln av platserna sker löpande men har skett något oregelbundet.

Vad ska göras?

Det finns en framtagna skötselplan för kommunens centrala ytor som innefattar planområdet -vad som ska skötas, men framför allt hur ofta. Den ska inarbetas och förädlas under planperioden för att lyfta miljön kring torget.

För att skapa ett mer inbjudande centrum bör växtligheten ses över, både gällande underhåll och komplettering med till exempelvis blommor och rabatter. Häcken mellan torg och plantering bör hållas låg för att öka känslan av öppenhet och säkerhet kring torget.

Exempelbilder för att ge inspiration:

Åtagande

- Kommunen hanterar, inarbetar och förädlar framtagna skötselplan
- Kommunen arbetar med säsongsbetonad utsmyckning
- Skapa lämplig utformning av grönstruktur
- Underlätta för parkerande bilar, skapa tydlighet med rutor och skyltning
- Skapa tydlig och ändamålsenlig skyltning i centrum för turister och invånare

När ska det göras?

Då det finns en framtagna skötselplan så ska den förverkligas och efterlevas löpande under hela planperioden. Tillkommande grönstruktur och säsongsbetonad utsmyckning sker successivt från år 2022. Skötselplanen ska uppdateras vid behov och vid tillkommande utsmyckningar och växtlighet.

PARKEN

Hur ser det ut idag?

Området som i planen kallas ”parken” är idag en stor grönyta, med några träd, ett konstverk, en mindre lekplats och en transformatorstation. Området används inte i någon större utsträckning förutom vid något event som kan behöva platsen.

Längs vägen har det funnits en hel allé av träd, där alla tyvärr inte har klarat sig. Där finns också en gång- och cykelväg med belysning.

Vad ska göras?

Utifrån inkomna önskemål finns det mängder av förslag vad som kan passa på platsen. Baserat på förslagen så känns en park för alla åldrar som ett lämpligt ändamål för platsen.

För att skapa tillgänglighet kan det göras fler gångvägar, med fördel att ansluta till övergångsställen och gång- och cykelväg.

En avskärmning är lämplig, först och främst mot vägen, för att förhindra att personer eller föremål hamnar i vägbanan.

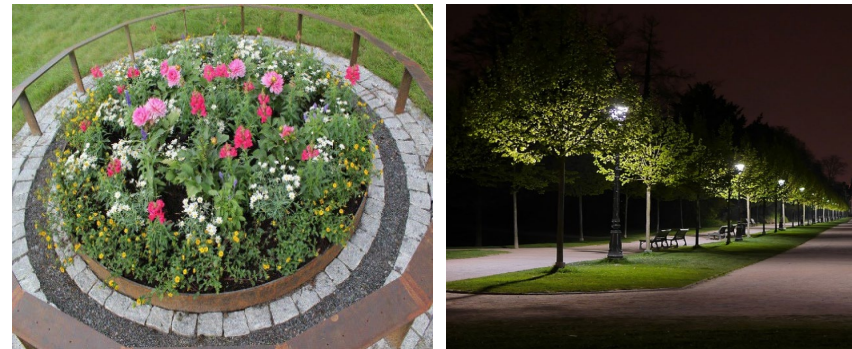
Fler sittplatser för alla, för att möjliggöra vistelse i parken.

Fler aktivitetsytor för alla åldrar, till exempel utegym, boulebana och större lekplats skulle kunna vara ett förslag. Även mer växtlighet ingår i förslaget för att skapa känslan av en park, såsom träd, buskar, blommor och planteringar.

Förväntat resultat

Under framtagande av parken kommer invånare och besökare se en park få växa fram i etapper. Processen kommer kunna följas på kommunens hemsida.

Exempelbilder för inspiration:

Åtagande

- Skapa en park för alla
- Se till att tryggheten mot vägen efterlevs
- Arbeta tillsammans med föreningar, näringsliv och eldsjälar för att skapa en så bra park som möjligt
- Väva in medborgarnas förslag i möjligaste mån
- Skapa lämplig belysning för att säkerställa både användning och trygghet i parken
- Namnge parken i en ceremoni, senast i slutet på planperioden
- Göra en naturlig koppling till intilliggande gång- och cykelstråk

När ska det göras?

Arbetet och utformningen av parken kommer ske löpande under hela planperioden med start 2023. Tillgänglighet ska beaktas i utformning, placering och framtagande av parken. Referensgrupp kan användas vid behov, i arbetet med utformning och genomförande.

TORGET

Hur ser det ut idag?

Torget färdigställdes i samband med byggnationen av Centrumhuset 2004. Stenläggning, bänkar och plantering av träd skedde, därefter har det stått stiltje på utvecklingsfronten. Det finns ovårdade växligheter och bänkarna är placerade längs en mur och byggnaden, vilket gör att beträffande trivsel och trygghet finns det mer att önska.

Det är lätt för bilar att ta sig in på torget idag, från flera håll, vilket gör det periodvis ganska trafikerat.

Torget används för marknader, Harvens dag och olika tillställningar som sker. Placering av marknadsstånd löses ofta inför varje event.

Vad ska göras?

Utifrån kommunens skötselplan behöver ogräs rensas från platsen både från mark mur och in till byggnader. Det är viktigt att beakta tryggheten i centrum vid utformning av växtlighet men även vid placering av belysning. För att minska antalet bilar behöver man begränsa infartsmöjligheten till torget.

Tydliga torgytor behöver tas fram för att minska handläggningstid inför varje marknadstillfälle, det blir därmed enklare för utställare, näringsliv och allmänhet att använda torget för att ställa ut vid marknad, event och liknande.

Placering av belysning, bänkar och grönytor behöver ses över för att skapa en ändamålsenlig torgindelning som genom att använda ytorna på ett bättre sätt minskar upplevelsen av ett öde torg när det inte finns några utställare på plats.

Förväntat resultat

Kommunen har i dag en skötselplan vilket innebär att invånare och besökare ganska snart kommer se att platsen kommer snyggas till. En förväntad effekt av en bättre fysisk miljö vid torget blir ett mer levande centrum med både besökare och utställare.

Åtagande

- *Rabatter och blommor införlivas och skapar trivsel*
- *Utescenen görs mer attraktiv*
- *Spel och lekmöjligheter inrättas*
- *Ta fram tydliga torgytor i kartunderlag för smidigare bokning och placering av torgplatser*
- *Bänkar och sittplatser ska placeras på ett mer ändamålsenligt sätt, även sett ur ett trygghets- och attraktivitetsperspektiv*
- *Belysning ska placeras på ett ändamålsenligt sätt, även sett ur ett trygghets- och attraktivitetsperspektiv*
- *En snyggare och mer inbjudande informations-, och affischskylt tas fram och ges en lämplig placering*
- *Parkeringsrutorna på parkeringen intill torget fylls i under 2022.*
- *Kommunen ser över möjligheten att begränsa antalet bilar på torget, utan att på något sätt förhindra framkomlighet för utryckningsfordon*

När ska det göras?

Tidsplanen ska ske löpande under hela planperioden med fokus på år 2022 och 2023. Åtgärder på torget utförs av kommunen och vid behov tillsammans med andra externa funktioner.

En viktig förutsättning i arbetet är trygghet, säkerhet och trivsel i centrum. För att skapa ett levande centrum behöver vi förutsättningar för att skapa liv och rörelse och minska upplevelsen av otrygghet.

Exempelbilder för att ge inspiration:

VAD HÄNDER NU?

Fortsatt arbete

Efter att Centrumutvecklingsplanen antagits av kommunfullmäktige ligger det till grund för kommande arbete inom hela planområdet. Genomförandet av Centrumutvecklingsplanen är ett treårigt projekt och behöver delas upp i etapper, prioriteringar, samt vilken del som ska påbörjas först. Arbetet kommer att fortlöpa inom ramen för befintliga resurser och med hög beaktande av inkomna synpunkterna från invånarna, där kommunen kan samverka med projektet "Vårt Färgelanda" via Dalslands Folkhögskola. Genomförandet kommer att kräva deltagande av flera olika kompetenser inom kommunen och vid behov externa experter. Tillgänglighet ska beaktas löpande.

Kommunfullmäktiges beslut

I kommunfullmäktige, 2022-04-13 § 24 beslutades följande:

Sektor samhällsutveckling får i uppdrag att under planperioden utföra de åtgärder som anges under "åtagande" under respektive avsnitt.

Vad händer sedan?

Den här Centrumutvecklingsplanen beslutas löpa 2022 - 2024, vilket innebär att kommunen under planperiodens sista år behöver ta ställning till om en ny centrumutvecklingsplan ska tas fram eller inte. Det fortsatta arbetet ska inledas med en utvärdering av denna Centrumutvecklingsplan, vilka lärdomar vi tar med oss framåt och vad vi ser för fortsatt behov av utveckling av centrala Färgelanda.

Planen är framtagen av sektor samhällsutveckling i Färgelanda kommun, planförfattare Anna Lena Sörensson.

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-05-27
2025/85

Kommunstyrelsen

Svar till revisionen med anledning av revisionsrapport avseende budget i balans

Beslutsförslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att vidta åtgärder enligt förvaltningens förslag daterat 2025-05-27.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till kommundirektören att ta fram en handlingsplan för implementering av åtgärder och återrapportera denna till kommunstyrelsen i september 2025.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium

Sammanfattning av ärendet

Revisionen har granskat kommunens insatser för en ekonomi i balans och bedömer att dessa inte är tillfredsställande. Med anledning härav föreslår revisionen att kommunstyrelsen vidtar ett antal åtgärder, vilket kommunstyrelsen inte har något att invända mot.

Ärendebeskrivning

Revisionen har genomfört en granskning av insatser för en ekonomi i balans. Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Revisionens bedömning är att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden ej har säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll. Revisionen bedömde även att kommunstyrelsen inte har fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

I granskningsrapporten lämnar revisionen följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Vidta åtgärder för att upprätta budgetdisciplin i nämnderna
- Säkerställ att nämnderna löpande följer ekonomisk rapportering och vidtar åtgärder vid behov.

- Säkerställ att nämnderna upprättar åtgärdsplaner vid befarade underskott, med tidsatta åtgärder, effektbedömning och återrapporering.
- Anta riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.
- Förtydliga nämndernas ansvar för budgetföljsamhet i reglementena.
- Införa ett gemensamt kontrollmål i internkontrollplanen för att följa ekonomisk rapportering och agera vid risk för avvikelser.
- Införa ett eget kontrollmål för kommunstyrelsen med innebörden att kommunstyrelsen ska följa nämndernas rapportering och hålla dialogmöten, särskilt vid prognostiserade budgetavvikelser.
- Genomföra utbildning till förtroendevalda om kommunens ekonomistyrning, de förtroendevaldas roll i styrningen samt och ansvar i rollen förtroendevalda i sin roll samt förtydliga det ansvar som följer av uppdraget som förtroendevald.

Socialnämnden (SN 2025-05-26, § 64) och utbildningsnämnden (UN 2025-05-27, § 56) har inget att erinra mot revisionens förslag. Inte heller kommunstyrelsen har något att invända mot revisionens förslag, utan föreslår att kommunstyrelsen ska vidta åtgärder enligt revisionens rekommendationer.

Beslutsunderlag:

- Revisionsrapporten "Insatser för en ekonomi i balans", inkommen 2025-02-10
- Socialnämnden beslut 2025-05-26 (§ 64)
- Utbildningsnämndens beslut 2025-05-27 (§ 56)

Sändlista:

Revisionen

Socialnämnden

Utbildningsnämnden

Kommunledningsgruppen

Ekonomiavdelningen

SN § 64

Dnr 2025/109

Socialnämndens svar på revisionens granskning av insatser för en ekonomi i balans (missiv)

Socialnämnds beslut

Socialnämnden beslut:

1. Att socialnämnden beslutar att ekonomisk uppföljning ska behandlas som en stående punkt vid varje nämndsammanträde, och att nämnden vid behov ska fatta beslut om åtgärder alternativt uppdra åt förvaltningen att återkomma med förslag till åtgärder inom angiven tidsram.
2. Att socialnämnden, vid befarat underskott, beslutar att en åtgärdsplan ska upprättas innehållande tidssatta åtgärder, beräknad ekonomisk effekt samt struktur för löpande återrapportering till nämnden tills balans uppnåtts.

Sammanfattning av ärendet

PwC genomförde under hösten 2024 och vinter 2025 en granskning av hur nämnderna i Färgelanda kommun arbete med budget följsamheten. I PwC:s granskning framgår det att dom ser att det finns brister i hur socialnämnden följt upp budgeten och dess avvikelser under 2024.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun har PwC genomfört en granskning av kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden. Syftet med granskningen var att bedöma om nämndernas verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande, med tillräcklig intern kontroll, samt om kommunstyrelsen fullgjort sin uppsiktsplikt gentemot nämndernas ekonomiska förvaltning.

PwC:s samlade bedömning är att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden inte har säkerställt att verksamheten bedrivs med tillräcklig ekonomisk styrning eller intern kontroll.

PwC har i sin granskning konstaterat att socialnämnden, tillsammans med övriga nämnder, inte säkerställt att verksamheten bedrivits med tillräcklig ekonomisk styrning och intern kontroll. I samband med detta lämnas följande rekommendationer som särskilt berör socialnämndens ansvar:

- Återupprätta budgetdisciplin: Socialnämnden ska, liksom övriga nämnder, säkerställa att verksamheten bedrivs inom ramen för den av kommunfullmäktige beslutade budgeten.
- Löpande ekonomisk uppföljning: Socialnämnden behöver aktivt följa den ekonomiska rapporteringen och fatta nödvändiga beslut vid

avvikelser. Alternativt ska nämnden ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med åtgärdsförslag inom en angiven tid.

- Åtgärdsplan vid underskott: Vid befarat budgetunderskott ska socialnämnden ta fram en åtgärdsplan med tydliga, tidssatta åtgärder, bedömning av ekonomiska effekter samt krav på återrapportering.
- Ansvar för ekonomi i reglementet: Det föreslås att nämndernas ansvar för att hålla budgeten tydliggörs ytterligare i reglementet, vilket direkt berör socialnämnden.
- Intern kontroll – gemensamt mål: Socialnämnden ska, i sin plan för intern kontroll, införa ett gemensamt kontrollmål kopplat till ekonomisk uppföljning och åtgärder vid risk för budgetavvikelse.

PwC understryker därmed att socialnämnden har ett tydligt ansvar att agera proaktivt vid ekonomiska avvikelser och att intern kontroll samt styrning måste stärkas.

Beslutsunderlag

Insatser för ekonomi i balans – PWC februari 2025

Granskning av insatser för en ekonomi i balans –2025-02-07

Sändlista

Kommunstyrelsen

UN § 56

Dnr 2025/88

**Svar till kommunstyrelsen med anledning av granskning från
revisionen om insatser för ekonomi i balans**

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden beslutar att som underlag till kommunstyrelsens samlade svar till revisionen framföra att utbildningsnämnden inte har något att invända mot revisionens rekommendationer.

Ärendets beredning

Presidie möte 2025-05-13

FÖSAM 2025-05-22

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning av insatser för en ekonomi i balans. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer är lämnade och kommunstyrelsen ska avge ett samlat svar.

Följande rekommendationer lämnas till utbildningsnämnden:

Att löpande ta del av rapportering kring det ekonomiska läget samt att beslut om åtgärder fattas vid behov i anslutning till rapporteringen alternativt att nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att återkomma med förslag på åtgärder till en bestämd tidpunkt.

Att vid befarat underskott upprätta en åtgärdsplan för att uppnå en ekonomi i balans som innehåller tidssatta åtgärder för när de ska vara genomförda, bedömning av effekter samt krav på löpande återrapportering till nämnden.

Att i plan för intern kontroll införa ett gemensamt kontrollmål för samtliga nämnder som innebär att nämnderna aktivt ska följa den ekonomiska

Att förtroendevalda ges utbildning för att öka kunskapen angående de regelverk som finns i kommunen kring ekonomistyrning m.m.

Utbildningsnämnden har inga invändningar mot rekommendationerna eftersom de överensstämmer med det arbete som redan inletts.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-16
Skrivelse från revisionen

Sändlista

Kommunstyrelsen

Till: Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Utbildningsnämnden

För kännedom: Kommunfullmäktige

Granskning av insatser för en ekonomi i balans.

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning av insatser för en ekonomi i balans. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Vår revisionella bedömning utifrån genomförd granskning är att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden ej har säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer därtill att kommunstyrelsen ej har fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att åtgärder vidtas för att återupprätta en budgetdisciplin hos nämnderna vilket innebär att den av fullmäktige fastställda budgeten ska hållas.
- Att nämnderna löpande tar del av rapportering kring det ekonomiska läget samt att beslut om åtgärder fattas vid behov i anslutning till rapporteringen alternativt att nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att återkomma med förslag på åtgärder till en bestämd tidpunkt.
- Att nämnderna, vid befarat underskott, ska upprätta en åtgärdsplan för att uppnå en ekonomi i balans som innehåller tidssatta åtgärder för när de ska vara genomförda, bedömning av effekter samt krav på löpande återrapportering till nämnden.

- Att riktlinjer upprättas vad gäller kommunstyrelsens särskilda roll utifrån uppsiktsplikten i syfte att göra innebörden av uppsiktsplikten tydlig.
- Att i reglementet förtydliga nämndernas ansvar för att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budget.
- Att i plan för intern kontroll införa ett gemensamt kontrollmål för samtliga nämnder som innebär att nämnderna aktivt ska följa den ekonomiska rapporteringen samt att konkreta åtgärder genomförs i de fall risk föreligger för negativa budgetavvikelser.
- Att kommunstyrelsen i sin egen plan för intern kontroll har ett kontrollmål som innebär att kommunstyrelsen aktivt ska följa nämndernas rapportering samt genomföra fortlöpande dialogmöten med nämnderna. Detta i synnerhet i de fall som nämnderna prognostiserar en bristande följsamhet mot budget.
- Att förtroendevalda ges utbildning för att öka kunskapen angående de regelverk som finns i kommunen kring ekonomistyrning mm. Detta i syfte att stödja de förtroendevalda i sin roll samt förtydliga det ansvar som följer av uppdraget som förtroendevald.

Som helhet ser vi brister i en fungerande kultur och struktur, avseende både politik och förvaltning, vilket vi anser är avgörande faktorer för att nå en budget i balans. Vi vill därför understryka vikten av att arbetet med kultur- och strukturresan återupptas.

Vi har behandlat revisionsrapporten på vårt sammanträde den 7 februari och beslutat att skicka rapporten till kommunstyrelsen och nämnderna. Vi vill att kommunstyrelsen lämnar ett samlat svar senast den 16 maj 2025 med en redogörelse för vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av granskningen. Rapporten skickas även för kännedom till fullmäktige.

Färgelanda, enligt datum för vår digitala signering nedan.

Tobias Bernhardsson
Ordförande

Ann-Britt Dahl
Vice ordförande

Deltagare

FÄRGELANDA KOMMUN 212000-1421 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-02-08 11:28:16 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANN-BRITT DAHL

Ann-Britt Dahl

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-02-07 16:52:13 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: KARL HANS TOBIAS
BERNHARDSSON

Tobias Bernhardsson

Leveranskanal: E-post

Insatser för en ekonomi i balans

Färgelanda kommun

Februari 2025

Carl-Gustaf Folkesson, certifierad kommunal revisor

Isabelle Panasco, revisionskonsult

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll. Syftet har därtill varit att bedöma om kommunstyrelsen fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden *ej har* säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer därtill att kommunstyrelsen *ej har* fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Säkerställer nämnderna respektive kommunstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?	Delvis	
Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både kommunövergripande nivå och på nämndsnivå?	Delvis	
Finns en tydlig plan för hur och när nämndernas och kommunstyrelsens ekonomi kommer vara i balans (kommunanslaget täcker kostnaderna)?	Nej	
Vidtar kommunstyrelsen och nämnderna tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?	Nej	
Säkerställer kommunstyrelsen och nämnderna att de erhåller löpande återrapporering om beslutade åtgärder och dess effekt?	Nej	
Vidtar kommunstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?	Nej	

Rekommendationer

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar önskar vi lämna följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att åtgärder vidtas för att återupprätta en budgetdisciplin hos nämnderna vilket innebär att den av fullmäktige fastställda budgeten ska hållas.
- Att nämnderna löpande tar del av rapportering kring det ekonomiska läget samt att beslut om åtgärder fattas vid behov i anslutning till rapporteringen alternativt att nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att återkomma med förslag på åtgärder till en bestämd tidpunkt
- Att nämnderna, vid befarat underskott, ska upprätta en åtgärdsplan för att uppnå en ekonomi i balans som innehåller tidssatta åtgärder för när de ska vara genomförda, bedömning av effekter samt krav på löpande återrapporering till nämnden.
- Att riktlinjer upprättas vad gäller kommunstyrelsens särskilda roll utifrån uppsiktsplikten i syfte att göra innebörden av uppsiktsplikten tydlig.
- Att i reglementet förtydliga nämndernas ansvar för att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budget.
- Att i plan för intern kontroll införa ett gemensamt kontrollmål för samtliga nämnder som innebär att nämnderna aktivt ska följa den ekonomiska rapporteringen samt att konkreta åtgärder genomförs i de fall risk föreligger för negativa budgetavvikelser.
- Att kommunstyrelsen i sin egen plan för intern kontroll har ett kontrollmål som innebär att kommunstyrelsen aktivt ska följa nämndernas rapportering samt genomföra fortlöpande dialogmöten med nämnderna. Detta i synnerhet i de fall som nämnderna prognostiserar en bristande följsamhet mot budget.
- Att förtroendevalda ges utbildning för att öka kunskapen angående de regelverk som finns i kommunen kring ekonomistyrning mm. Detta i syfte att stödja de förtroendevalda i sin roll samt förtydliga det ansvar som följer av uppdraget som förtroendevald.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	7
Inledning	7
Löpande kunskap om ekonomiskt läge	7
Etablerade regler och riktlinjer	9
Ekonomi i balans	12
Tillräckliga åtgärder	13
Löpande återrapportering om beslutade åtgärder	17
Kommunstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt	19
Samlad bedömning	22
Rekommendationer	22
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	23

Inledning

Bakgrund

En fungerande ekonomistyrning är en viktig del av den samlade styrningen och ledningen av kommunen. Att en och samma nämnd eller verksamhet under flera år har stora återkommande ekonomiska underskott kan tyda på att ekonomistyrningen inte fungerar, på bristande politiskt ansvarstagande eller att resursfördelningen inte sker utifrån realistiska underlag.

Nämnderna ansvarar enligt kommunallagen kap 6 § 6 för att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Kommunstyrelsen ansvarar enligt samma lag kap 11 § 8 för att ett förslag till budget upprättas. Det är kommunstyrelsen som ska tydliggöra när de olika nämnderna ska inlämna underlag med mera till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska enligt samma lag ha uppsikt över nämndens verksamhet.

- Kommunstyrelsen Sektor Samhällsutveckling prognostiserade resultat för helåret 2024 i delårsrapporten uppgick till – 19,2 miljoner kronor.
- Socialnämndens prognostiserade resultat för helåret 2024 i delårsrapporten uppgick till – 23,9 miljoner kronor.
- Utbildningsnämndens prognostiserade resultat för helåret 2024 i delårsrapporten uppgick till – 15,8 miljoner kronor.

Med anledning av att ekonomirapporterna pekar på ett kraftigt underskott även 2024, har kommunens revisorer bedömt det som angeläget att genomföra en granskning av kommunstyrelsens, socialnämndens och utbildningsnämndens arbete med insatser för en ekonomi i balans.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll. Syftet är därtill att bedöma om kommunstyrelsen fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

Revisionsfrågor:

1. Säkerställer nämnderna respektive kommunstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

2. Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både kommunövergripande nivå och på nämndsnivå?
3. Finns en tydlig plan för hur och när nämndernas och kommunstyrelsens ekonomi kommer vara i balans (kommunanslaget täcker kostnaderna)?
4. Vidtar kommunstyrelsen och nämnderna tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?
5. Säkerställer kommunstyrelsen och nämnderna att de erhåller löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt?
6. Vidtar kommunstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen, kap 6 § 6
- Kommuninterna styrdokument/särskilda fullmäktigebeslut som rör granskningsområdet.

Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden och är i huvudsak avgränsad till revisionsåret 2024.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning av riktlinjer, regler och rutiner inom området, genomgång av ekonomiska underlag, prognoser och uppföljningar samt granskning av protokoll och underliggande handlingar. Genomgång har även skett av kommunstyrelsen och nämndernas ekonomirapporter samt tertialuppföljningar. Vidare har kommunstyrelsen och nämndernas aktiva beslutsfattande granskats.

Inom ramen för vår granskning har intervjuer genomförts med följande:

- Kommunstyrelsens presidium
- Kommundirektör
- Tf. ekonomichef
- Socialchef
- Utbildningschef

I granskningen har en protokollsgenomgång skett för perioden januari 2024 till december 2024 avseende socialnämnden. Protokollsgenomgång har även skett för utbildningsnämnden avseende perioden januari 2024 till november 2024 samt för kommunstyrelsen avseende perioden februari 2024 till december 2024.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Rapporten är kvalitetssäkrad av Lars Dahlin, certifierad kommunal revisor, i enlighet med PwC:s interna riktlinjer.

Granskningsresultat

Inledning

I följande avsnitt redovisas de iakttagelser som vi har gjort i anslutning till respektive revisionsfråga utifrån våra dokumentstudier samt intervjuer. Varje avsnitt avslutas med en bedömning. I slutet av rapporten lämnas en sammanfattande bedömning tillsammans med våra rekommendationer.

Löpande kunskap om ekonomiskt läge

Revisionsfråga 1: Säkerställer nämnderna respektive kommunstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

Iakttagelser

Av dokumentet Riktlinjer redovisning och uppföljning (beslutad av Ks 2019-08-28 § 158, senast reviderad 2022-11-23 § 222), framgår bland annat hur den löpande rapportering från förvaltning till nämnd ska ske. Av dokumentet framgår följande: *“Förvaltningen ska redovisa och kommentera det ekonomiska utfallet samt lämna prognos för helårsutfallet för kommunens verksamhet i sin helhet”*.

Vidare anges i riktlinjen när löpande rapportering från nämnd till kommunstyrelse ska ske. Av dokumentet framgår att rapportering ska ske i samband med kvartalsrapporten per mars, delårsrapport per augusti samt till årsredovisningen. I kvartalsrapporten och delårsrapporten ska nämnd med eget ekonomiansvar och kommunstyrelsen i sina respektive kvartalsrapporter redovisa och kommentera det ekonomiska utfallet samt lämna prognos för helårsutfallet för sitt verksamhetsområde. I samband med vår granskning har vi identifierat att **kommunstyrelsen** *inte* upprättar en kvartalsrapport samt delårsrapport för den egna verksamheten. Vidare noterar vi att **socialnämnden** inte lämnat kvartalsrapport per mars månad till kommunstyrelsen.

Av riktlinjen framgår även när förvaltningarna ska redovisa och kommentera det ekonomiska utfallet samt lämna prognos för helårsutfallet. Detta ska ske i månadsrapporter som ska lämnas per februari, april, maj, september, oktober samt november månad. Redovisning ska ske enligt av ekonomiavdelningen framtagna mall. Av riktlinjen framgår också vilken ekonomisk information som månadsrapporter, kvartalsrapport, delårsrapport samt årsredovisning ska innehålla.

Informationen i månadsrapporterna innehåller en resultatrapport där utfall redovisas i förhållande till fastställd budget. Redovisningen sker på nämndsnivå och per verksamhetsområde. I de månadsrapporter vi har tagit del av varierar graden av information som lämnas. **Socialnämnden** och **kommunstyrelsen** redogör även för händelserna under månaden som har haft en positiv eller negativ inverkan på ekonomin, samt de åtgärder som har genomförts för att balansera budgeten.

Utbildningsnämnden har i sina rapporter lämnat information kring bland annat betygsresultat för årskurs 6.

I vår granskning har vi genomfört en genomgång av protokoll för kommunstyrelsen och de granskade nämnderna för att kunna verifiera i vilken utsträckning som rapportering har skett, samt i förekommande fall, vilka beslut som har fattats.

Av vår genomgång av protokollen framgår följande:

Socialnämnden har erhållit skriftliga månadsrapporter per september och oktober. Därutöver har nämnden fått muntlig information vid sammanträdena i januari och februari. Någon månadsrapportering har *inte* skett till nämnden mellan april till september månad. Nämnden har erhållit kvartalsrapport samt delårsrapport. Vi noterar också att i samband med att rapportering har skett så har nämndens beslut i samtliga fall varit att lägga informationen till handlingarna.

Utbildningsnämnden har *inte* tagit del av någon månadsrapport för februari månad. Detta enligt uppgift beroende på förseningar i budgetprocessen för år 2024. Utbildningsnämnden har därefter erhållit månadsrapporter per april, september och oktober månad. Nämnden har också erhållit kvartalsrapport och delårsrapport. Vi noterar att i samband med att rapportering har skett så har nämndens beslut i samtliga fall varit att lägga informationen till handlingarna.

Kommunstyrelsen har tagit del av skriftlig månadsrapporter per april och maj. Därutöver har kommunstyrelsen fått muntlig ekonomisk information vid sammanträdena i mars, maj, juni, september och november. Kommunstyrelsen har, enligt vad vi har kunnat identifiera i vår granskning, *inte* tagit del av någon kvartalsrapport eller delårsrapport avseende den egna verksamheten. Vi noterar att i samband med att rapportering har skett så har kommunstyrelsens beslut i samtliga fall varit att lägga informationen till handlingarna.

I tabell 1 nedan redovisas den prognostiserade avvikelsen i förhållande till budget i kvartalsrapport, delårsrapport för år 2024 samt i årsrapporten för år 2023 - uppdelat på kommunstyrelsen, utbildningsnämnden samt socialnämnden:

Tabell 1:

	Kvartalsrapport jan-mars 2024	Delårsrapport jan-aug 2024	Årsrapport 2023
Kommunstyrelsen (Sektor samhällsutveckling)	- 20,1	-19,3	-2,6
Utbildningsnämnden	- 14,5	-15,8	- 0,09
Socialnämnden	-14,8	-23,9	-2,4

Av tabell 1 ovan framgår särskilt att det är en stor skillnad i avvikelse som socialnämnden redovisar mellan kvartal 1 och delårsrapport (-14,8 mnkr jämfört med -23,9 mnkr).

Vi har i vår granskning inte tagit del av någon information som visar att ledamöterna i kommunstyrelse eller nämnder erhållit någon form av utbildning kring kommunens styrprocesser för ekonomi eller vilket ansvar man har som ledamot när det gäller det ekonomiska resultatet.

Bedömning

Säkerställer nämnderna respektive kommunstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

Delvis

Vi bedömer att nämnderna respektive kommunstyrelsen inte fullt ut har säkerställt en löpande kunskap om det ekonomiska läget. Vår granskning visar att socialnämnden och utbildningsnämnden inte har tagit del av ekonomisk rapportering i den omfattning som anges i dokumentet "*Riktlinjer redovisning och uppföljning*".

Vad gäller kommunstyrelsen visar vår granskning att inte heller kommunstyrelsen följer ovanstående riktlinjer vad gäller den ekonomiska rapporteringen. Med tanke på att kommunstyrelsen både har en övergripande roll i kraft av sin uppsiktsplikt samt ansvarar för uppföljning av sin egen verksamhet så anser vi att detta är en brist.

Vår granskning visar även att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden samt socialnämnden valt att lägga informationen till handlingarna, detta trots de signaler om prognostiserade negativa budgetavvikelser som rapporteringen har innehållit. Vi anser att kommunstyrelsen och nämnderna ska visa handlingskraft genom att agera på den information som lämnas genom att fatta beslut om aktiva åtgärder för att uppnå en budget i balans.

Vi noterar vidare att det finns behov av att utbilda ledamöterna i kommunstyrelse och nämnder i syfte att öka kunskapen samt förståelsen för det ansvar som uppdraget innebär, inte minst ur ett ekonomiskt perspektiv.

Etablerade regler och riktlinjer

Revisionsfråga 2: Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både kommunövergripande nivå och på nämndsnivå?

Iakttagelser

Den kommunövergripande budget- och uppföljningsprocessen finns beskriven i Riktlinjer redovisning och uppföljning (antagen av Ks), i Mål- och resursplan 2024-2026 beslutad av kommunfullmäktige 2023-11-29 samt i Styr- och Ledningssystem för Färgelanda kommun, beslutad av kommunfullmäktige 2016-06-22 § 86.

Av riktlinjen Styr- och ledningssystem framgår att Färgelanda kommuns målmodell innebär att kommunfullmäktige, enligt kommunallagen, ska besluta om mål och riktlinjer för verksamheten, budgeten, skatten och andra viktiga ekonomiska frågor. Dessa beslut, tillsammans med kommunens vision, sammanställs i en Mål- och resursplan (MRP) som antas årligen av kommunfullmäktige. Vidare anges i dokumentet att aktiviteter/åtgärder för att genomföra och kunna nå satta verksamhetsmål beslutas av förvaltningschef. Vi noterar att riktlinjen Styr- och ledningssystem inte är uppdaterad utifrån hur den nuvarande organisationen ser ut.

I dokumentet Riktlinjer redovisning och uppföljning framgår att i samband med avlämnande av kvartalsrapporten ska *“Nämnden/kommunstyrelsen också lämna en tydlig redogörelse för åtgärder för att få en budget i balans”*.

I mål- och resursplan 2024-2026 framgår kommunens finansiella mål.

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till 2,0 – 4,0 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten årligen ska öka och på sikt uppgå till minst 35 procent.

Vidare anges att *“budgetförslaget uppfyller kommunallagens krav på balans, men inte kraven för god ekonomisk hushållning eftersom alla finansiella mål inte nås och att arbetet med åtgärder och anpassningar behöver intensifieras”*. Vi noterar att det inte framgår några konkreta förslag på åtgärder för att uppnå de finansiella målen.

Kommunstyrelsen beslutade 22 maj 2019 § 88 om *“Riktlinjer för intern kontroll”*. Av riktlinjerna framgår att Färgelanda kommun ska ha en god intern kontroll i sin verksamhet, vilket i sin tur genererar en god ekonomisk hushållning. Vidare framgår att riktlinjerna syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga de ska med en rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås;

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten.
- Säkerställa att lagar, policys, reglementen etc. tillämpas.

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Den interna kontrollen ska skydda kommunen mot förluster eller förstörelse av dess tillgångar, samt eliminera eller upptäcka allvarliga fel. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i verksamheten och den fungerar som ett skydd mot oönskade misstankar för både förtroendevalda och tjänstemän. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för en god intern kontroll. I internkontrollplaner framgår följande kontrollmoment som berör vårt granskningsområde:

Kommunstyrelsen samt nämnderna har valt att särskilt granska följande områden för år 2024:

Kommunstyrelsen har beslutat om granskning av budgetföljsamhet vilket innebär kontroll av om budgetföljsamhet föreligger i samband med bokslutet. Kommunstyrelsen har också beslutat om granskning av attest av fakturor samt utbetalningar.

Utbildningsnämnden har beslutat om kontroll av att rätt ersättning utbetalats till annan huvudman för barn/elev som är folkbokförd i kommunen.

Utifrån vår protokollsgenomgång kan vi inte finna att **socialnämnden** beslutat om en internkontrollplan för år 2024.

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av reglementen för kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden. Av reglementen framgår följande: *“Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer”.*

Vidare anges i reglementet att *“Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer”.* Det framgår *inte* av reglementena att nämnderna är skyldiga att visa följsamhet mot de av fullmäktige beslutade budgetramarna.

Av våra intervjuer framgår att det inte finns nämndsspecifika riktlinjer för ekonomistyrning. Vidare framförs att det finns en osäkerhet kring vilka dokument som anses styrande. I våra intervjuer framförs även att det finns ett behov av förtydliga nuvarande rutiner och riktlinjer för att uppnå en förbättrad följsamhet.

Bedömning

Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både kommunövergripande nivå och på nämndsnivå?

Delvis

Vår granskning visar att det finns regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på kommunövergripande nivå i form av riktlinjer för redovisning och uppföljning, mål- och resursplan 2024-2026 samt styr- och ledningssystem. Dock kan vi konstatera att dessa dokument inte efterlevs i tillräcklig utsträckning med tanke på den ekonomiska situation som kommunen befinner sig i. Vår granskning visar även att det finns osäkerhet kring de styrande dokumenten och deras betydelse.

Vidare anser vi att det är en brist att det inte tydligt framgår av reglementet att nämnderna är skyldiga att visa följsamhet mot den budget som fullmäktige har beslutat om.

Vi anser att dokumentet Styr- och ledningssystem behöver uppdateras utifrån hur nuvarande organisation ser ut samt att även riktlinjen för intern kontroll (beslutad av Ks år 2019) bör uppdateras utifrån aktuella förhållanden.

Ekonomi i balans

Revisionsfråga 3: Finns en tydlig plan för hur och när nämndernas och kommunstyrelsens ekonomi kommer vara i balans (kommunanslaget täcker kostnaderna)?

lakttagelser

Enligt mål- och resursplanen för 2024-2026 redovisades ett överskott på ungefär 30 miljoner kronor för år 2022. Detta var kopplat till ersättningar för sjuklönekostnader, generella statsbidrag samt en förbättrad skatteavräkning. Däremot rapporterade nämnderna ett underskott på cirka 6 miljoner kronor mot budgeten för 2023, vilket också berodde på generella statsbidrag. I mål- och resursplanen konstateras att kommunen står inför utmaningar både strukturellt och demografiskt, med en otillräcklig tillväxt i skatteunderlaget för att täcka ökade kostnader för löner, priser, räntor och pensioner, samtidigt som befolkningen minskar. Dessa utmaningar bekräftas även i våra intervjuer.

I mål- och resursplanen anges att ett nollresultat har budgeterats för år 2024, ett överskott på 13 mnkr för år 2025 och ett överskott på 17 mnkr för år 2026. Budgeten för år 2024 inkluderar minskade ramar motsvarande 27 mnkr för nämnderna. För att uppnå ett genomsnittligt resultat motsvarande två procent av skatteintäkter och bidrag under perioden 2024–2026 krävs besparingar på motsvarande cirka 50 mnkr.

Vid sammanträdet den 24 oktober 2024 § 60 beslutade kommunfullmäktige att godkänna kommunens delårsrapport. Dessutom beslutade fullmäktige att anta en åtgärdsplan vid det kommande mötet i december för att hantera det förväntade underskottet. Åtgärdsplanen kommer att ingå i det pågående budgetarbetet inför år 2025 och framåt för att säkerställa att kommunen uppnår ekonomisk stabilitet. Detta innebär att de nämnder som har underskott måste presentera sina godkända åtgärdsplaner inför fullmäktigemötet i december.

I tjänsteskrivelsen framgår det att **socialnämnden** prognostiserar ett underskott motsvarande 15 procent i förhållande till budget. Samtliga verksamhetsområden inom nämnden förväntas visa underskott, där äldreomsorgen står för den största delen. För **utbildningsnämnden** pekar prognosen på ett underskott motsvarande 9 procent i förhållande till budget. De största underskotten finns inom förskola och grundskola. Sektor för samhällsutveckling (del av **kommunstyrelsen**) prognostiserar ett underskott på 54 procent i förhållande till budget. Underskottet beror främst på fastighetskostnader och höga utgifter för snöröjning.

I budgetanvisningarna för år 2025 beskrivs att kommunen har haft en utmanande ekonomisk situation under en längre tid. I dokumentet anges följande: *“Otydlig målbild och avsaknad av långsiktighet samt att budgeten för kommande år till stor del tilldelats utifrån gamla ramar, ger inte bra förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi. En*

återkommande frågeställning har också varit "Har rätt budget tilldelats?". I intervjuer framgår också att det finns en historia av att inte hantera budgetunderskott samt en bristande handlingskraft när det gäller att fatta beslut om nödvändiga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans. Detta uppges i sin tur ha resulterat i de stora ekonomiska problem som kommunen nu har.

I mål- och resursplan 2024-2026 framgår att budgetprocessen inför år 2024 blev framskjuten med anledning av förändrade ekonomiska förutsättningar och ny tidplan upprättades.

I våra intervjuer framförs att det saknas en krismedvetenhet i kommunen och en bristande insikt om hur allvarlig den ekonomiska situationen faktiskt är. Vidare framförs i intervjuer att det finns en oförmåga att fatta svåra beslut för att uppnå en ekonomi i balans.

I övrigt kan nämnas det beslut som fullmäktige fattat om ekonomi i balans för år 2025 och framåt (KF §155) vilket beskrivs närmare i revisionsfråga 6.

Bedömning

Finns en tydlig plan för hur och när nämndernas och kommunstyrelsens ekonomi kommer vara i balans (kommunanslaget täcker kostnaderna)?

Nej

Vår granskning visar att det saknas en tydlig plan för hur och när kommunstyrelsens respektive nämndernas ekonomi kommer att vara i balans i förhållande till den av fullmäktige fastställda budgeten avseende år 2024.

Vi noterar att fullmäktige har fattat beslut om åtgärder för en ekonomi i balans inför kommande år.

Vi konstaterar att det saknas en kultur som innebär att de av fullmäktige beslutade ekonomiska ramarna ska respekteras dvs att nämnderna ska visa budgetföljksamhet. Vidare anser vi att det saknas tillräcklig handlingskraft för att vidta nödvändiga åtgärder för att uppnå en budget i balans.

Tillräckliga åtgärder

Revisionsfråga 4: Vidtar kommunstyrelsen och nämnderna tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Iakttagelser

I revisionsfråga 1 redovisades i vilken utsträckning nämnderna respektive kommunstyrelsen säkerställt en löpande kunskap om det ekonomiska läget utifrån vår genomgång av protokollen. I denna revisionsfråga redovisas vilka åtgärder som har vidtagits utifrån från vår protokollsgenomgång.

Kommunstyrelsen har haft en negativ avvikelse mot budget som ökat vid varje uppföljningstillfälle under år 2024. Vid första prognostillfället i samband med kvartalsrapport per mars 2024 bedömdes helårsprognosen till -20,1 mnkr. Per april bedömdes helårsprognosen till -20,1 mnkr. Vid delårsrapport per augusti 2024 har den negativa helårsprognosen minskat till -19,3 mnkr för sektor samhällsutveckling. Månadsrapport per september samt per oktober redovisas samma helårsprognos som vid delårsrapport per augusti. Mellan maj och september lämnades ingen ekonomisk information till kommunstyrelsen.

Under år 2024 har kommunstyrelsen tagit del av löpande information i form av ekonomiska rapporter, dock inte enligt den ordinarie rapporteringsprocessen inom kommunen (se även revisionsfråga 1).

Vi har granskat kommunstyrelsens protokoll för år 2024 och där framgår att följande beslut om åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans:

I april § 45 godkände kommunstyrelsen årsredovisningen för 2023 och noterade att inga över- eller underskott skulle föras över till år 2024 samt att beslutade riktade investeringsmedel för år 2023 som inte förbrukats överförs till år 2024.

I samband med att kommunstyrelsen beslutade att godkänna delårsrapporten vid sammanträdet i oktober § 121 beslutades också att ge kommundirektören i uppdrag att se över delegationsordningen för att se vilken delegation som kan dras tillbaka till kommunstyrelsen för att få en bättre kostnadskontroll. Kommunstyrelsen beslutade att förvaltningen ska återkomma till nästa sammanträde med åtgärder för en budget i balans. Vidare har kommunstyrelsen fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en åtgärdsplan utifrån det prognostiserade underskottet för år 2024.

Vid sammanträdet i november § 141 beslutade kommunstyrelsen att godkänna åtgärder enligt förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-11-04.

Socialnämnden har redovisat en negativ avvikelse mot budget i samtliga uppföljningar under året. I kvartalsrapporten per mars bedöms helårsprognosen för nämndens resultat till -14,8 mnkr. Vid delårsrapporten per augusti 2024 redovisades en negativ helårsprognos på -23,9 mnkr. Vi noterar att socialnämnden inte beslutat om delårsrapport utan endast om att vidta åtgärder med anledning av det prognostiserade underskottet. I den senaste ekonomiska uppföljningen per oktober som redovisats till socialnämnden prognostiserades ett negativt resultat på - 23,8 mnkr. Mellan april och september lämnades ingen ekonomisk information till socialnämnden.

Under år 2024 har nämnden tagit del av löpande information i form av ekonomiska rapporter, dock inte enligt den ordinarie rapporteringsprocessen inom kommunen (se även revisionsfråga 1).

Vi har granskat socialnämndens protokoll för år 2024 och där framgår att följande beslut om åtgärder för en ekonomi i balans:

Vid sammanträdet i mars § 30 ges förslag till åtgärder för en budget i balans från år 2028 och nämnden beslutar att godkänna och överlämna nämndens prioriteringar till budgetberedningen.

Vid sammanträdet i september § 74 framgår att socialnämnden ser allvarligt på underskottet och uppdrar åt förvaltningen att ta fram ytterligare åtgärder, särskilt inom äldreomsorgen. Underskottet anges bero på ökade kostnader från arbetstidslagen, ett nytt lönesystem och komplexa placeringar inom individ- och familjeomsorgen.

Vid sammanträdet i oktober § 82 i samband med nämndens beslut att anta verksamhetsplan och detaljbudget för år 2025 får förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningar för ett särskilt boende.

Vid sammanträdet i november § 91 framgår att socialnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en åtgärdsplan utifrån det prognostiserade underskottet för år 2024. Planen ska antas i kommunfullmäktige den 12 december 2024.

I våra intervjuer uppges att det funnits brister i hur nämnden följt upp verksamheten vilket har inneburit att det har varit svårt att genomföra tillräckliga åtgärder för att uppnå en budget i balans. Dessutom uppges att verksamheten inte är tillräckligt kostnadseffektiv i förhållande till andra jämförbara kommuner. De intervjuade beskriver en samlad bild av att nämndens åtgärder för att få en ekonomi i balans inte har varit tillräckliga över tid.

Utbildningsnämnden har haft en negativ avvikelse mot budget som ökat efterhand vid varje ekonomisk uppföljning under år 2024. Vid första prognostillfället i samband med kvartalsrapport per mars 2024 bedöms helårsprognosen för nämndens resultat till -14,5 mnkr. Per april bedöms helårsprognosen för nämndens resultat till -15,7 mnkr. Vid delårsrapport per augusti 2024 har den negativa helårsprognosen ökat till -15,8 mnkr. Månadsrapport per september samt per oktober redovisas samma helårsprognos som vid delårsrapport per augusti. Mellan maj och september lämnades ingen ekonomisk information till nämnden.

Under år 2024 har nämnden tagit del av löpande information i form av ekonomiska rapporter, dock inte enligt den ordinarie rapporteringsprocessen inom kommunen (se även revisionsfråga 1).

Vi har granskat utbildningsnämndens protokoll för år 2024 där det framgår följande beslutat om åtgärder:

Vid sammanträdet i januari § 12 beslutade nämnden att återremittera verksamhetsplanen för justeringar och kompletteringar, bland annat för en konsekvensanalys i och med att innevarande års budgetram har minskats med drygt 10 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Vid sammanträdet i februari § 29 beslutade nämnden att anmäla ett initiativärende angående äskande för att täcka innevarande års underskott och överlämna det till

förvaltningen för beredning. Förslaget innebar att förvaltningen fick i uppdrag att utföra en behovsanalys och med analysen som grund äska medel hos kommunfullmäktige. Detta för att täcka förmodat underskott för år 2024.

I samband med beslut av kvartalsrapport § 49 redogörs för i sammanfattningen av ärendet att ett arbete pågår för att vidta åtgärder för att minska det prognostiserade underskottet.

Vid sammanträdet i maj § 58 beslutar utbildningsnämnden att presidiet får i uppdrag att bereda ett ärende om beslut avseende inriktning för förvaltningens fortsatta arbete med framtida skolstruktur, med beaktande av ett helhetsperspektiv för hela kommunen.

Vid sammanträdet i september § 71 beslutar nämnden att musikskolans verksamhet tills vidare ska upphöra samt att beslutet ska verkställas snarast, dock senast 2025-01-01.

Vid sammanträdet i september § 72 beslutar nämnden att från och med höstlovet år 2024 kommer det inte längre erbjudas någon fritidshemsverksamhet vid Valbo 4-6. Istället ska de elever som har rätt till fritidshemsplats hänvisas till Höjdenskolan F-3.

Vid sammanträdet i oktober § 85 framgår att en diskussion om sparåtgärder pågick men att inga beslut om åtgärder fattades.

Vid sammanträdet i november § 90 framgår att utbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en åtgärdsplan utifrån det prognostiserade underskottet för år 2024. Planen ska antas i kommunfullmäktige den 12 december 2024.

Vid sammanträdet i november § 100 beslutar nämnden utifrån ett initiativärende följande:

- att Bruksskolan i Ödeborg fortsatt ska vara en förskola samt fritids.
- att Bruksskolan ska även fortsatt vara en F-3 skola.
- att Förskoleverksamheten i Ödeborg ska flyttas över till Bruksskolans lokaler och anpassas till de mindre barnen. Anmärkningar ska åtgärdas och utemiljön ska rustas upp.
- att den inhyrda modulen sägs upp.
- att Ödeborgs mellanstadium flyttas till Valboskolan.
- att nödvändiga investeringsmedel äskas av kommunfullmäktige
- att flytt av elever tidigast kan ske hösten 2025.

Vid sammanträdet i november § 102 beslutar nämnden ge skolchefen i uppdrag att bereda förslag till organisationsförändring inom rektorsorganisationen i syfte att minska antalet rektorstjänster med minst hälften. Uppdraget ska redovisas till utbildningsnämnden senast februari 2025.

I intervjuer framgår att det finns brister i styrningen av verksamheten. Det uppges att skolorna har en underhållsskuld (ansvaret för underhåll av fastigheter ligger under

kommunstyrelsen) och att kvaliteten försämras, vilket yttrar sig i sjunkande betyg i grundskolans kärnämnen och en minskande gymnasiebehörighet. Vidare anges i intervjuer att det finns en historik sedan flera år av att inte agera tillräckligt kraftfullt för att uppnå en ekonomi i balans.

Bedömning

Vidtar kommunstyrelsen och nämnderna tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Nej

Vi bedömer att varken kommunstyrelsen och nämnderna har vidtagit tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans. Vår granskning visar att vissa beslut har fattats men att dessa beslut kommer för sent för att ge effekt under år 2024.

Vi anser att kommunstyrelsen och nämnderna hade behövt fatta beslut om åtgärder redan inför år 2024 för att åstadkomma någon påtaglig effekt som hade kunnat bidra till en bättre följsamhet mot budget. Detta med tanke på den tid det tar att ställa om organisationen. Vi anser att detta visar på vikten av att skapa en god framförhållning både hos kommunstyrelsen och nämnderna när det gäller beslut om åtgärder för ekonomi i balans.

Löpande återrapportering om beslutade åtgärder

Revisionsfråga 5: Säkerställer kommunstyrelsen och nämnderna att de erhåller löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt?

lakttagelser

Nedan redovisas den återrapportering som skett enligt protokollen till kommunstyrelsen och till nämnderna avseende beslutade åtgärder och dess effekt:

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträdet i oktober att förvaltningen ska återkomma till nästa sammanträde med åtgärder för en budget i balans. I tjänsteskrivelsen anges att underskottet främst beror på underfinansiering i budgeten för snöröjning samt fastighetsunderhåll. Genom att omstrukturera snöröjningsverksamheten samt genom Mål- och resursplan för 2025-2027 har kommunstyrelsen fått medel beviljade för att upprätthålla nuvarande nivåer för snöröjning och fastighetsunderhåll.

Vi noterar att tjänsteskrivelsen inte innehåller någon beräkning av vilka ekonomiska effekter som de vidtagna åtgärderna förväntas innebära.

Socialnämnden

Vid sammanträdet i mars gavs förslag till åtgärder för att uppnå en budget i balans till år 2028. Förslag till åtgärder som nämns är ett särskilt boende och trygghetslägenheter i egen regi. Delmål på vägen är att arbeta med insatsen hemtjänst i större utsträckning

innan beslut prövas om särskilt boende eller korttidsplats samt fortsatt arbete med att sänka försörjningsstödskostnaderna.

Vid sammanträdet i september framgår att socialnämnden ser allvarligt på underskottet och uppdrar förvaltningen att ta fram ytterligare åtgärder, särskilt inom äldreomsorgen. Av vår protokollsgenomgång framgår inte när förvaltningen senast ska återkomma till nämnden med förslag på åtgärder.

Av protokollet för sammanträdet i november framgår att nämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en åtgärdsplan utifrån det prognostiserade underskottet för år 2024. Vid sammanträdet beslutar socialnämnden följande:

1. Att utreda och ta fram ett underlag till ett inriktningsbeslut inför budgetprocessen år 2026 om ett särskilt boende i Färgelanda kommun i egen regi.
2. Att påbörja arbetet mot ett särskilt boende genom att under år 2025 flytta ur all verksamhet vid Solgården. I tjänsteskrivelsen anges att förvaltningen bedömer att det behöver skapas ett särskilt boende i kommunen som även inrymmer hemtjänst och HSL- personal.

Utbildningsnämnden

Nämnden beslutade vid sitt sammanträde i november att ge förvaltningen i uppdrag att förbereda ett förslag för en förändring av rektorsorganisationen med målsättningen att halvera antalet rektorstjänster. Uppdraget ska presenteras för utbildningsnämnden senast i februari 2025.

Vidare framgår att vid sammanträdet i november har utbildningsnämnden fått i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en åtgärdsplan utifrån det prognostiserade underskottet för år 2024. I beslutet framgår att utbildningsnämnden har fått en utökad ram för år 2025 och kommer att arbeta löpande med att möta volymförändringar i förskola och grundskola. Förvaltningen ska vidare arbeta utifrån nämndens beslut för att uppnå kommunfullmäktiges ram och mål genom förslag på besparingar för att nå en budget i balans.

När utbildningsnämnden fattade beslut om detaljbudget i december 2023 inför 2024 avsattes resurser till musikskolan motsvarande kostnader för verksamheten under första halvåret 2024. Den 27 februari 2024 § 28 fattade utbildningsnämnden beslut om att äska ytterligare medel i form av 580 tkr för att kunna fortsätta med verksamheten under resterande del av året. Den 12 juni 2024 § 53 fattade kommunfullmäktige beslut om att avslå begäran vilket innebar att finansiering saknades för att kunna driva verksamheten vidare. Dock har musikskolans verksamhet fortsatt att bedrivas även under hösten.

Bedömning

Säkerställer kommunstyrelsen och nämnderna att de erhåller löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt?

Nej

Vår granskning visar att kommunstyrelsen och nämnderna inte har säkerställt en löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt. Vi kan konstatera att nämndernas protokoll till vissa delar innehåller beslut om åtgärder men att det inte tydligt framgår någon beräknad omfattning av vad dessa åtgärder kommer att innebära. På samma sätt anser vi inte heller att det går att utläsa vilka effekter dessa beslut kommer att medföra och om åtgärderna anses vara tillräckliga för att uppnå en ekonomi i balans under år 2024.

Kommunstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt

Revisionsfråga 6: Vidtar kommunstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?

Enligt 6 kap 1 § kommunallagen (2017:725), KL, har kommunstyrelsen till uppdrag att samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över all kommunal verksamhet. Det innebär med andra ord att kommunstyrelsen ska ha en uppsikt över nämndernas nämnders verksamhet.

lakttagelser

Det finns ingen antagen riktlinje som definierar vad begreppet uppsiktsplikt innebär eller som beskriver hur kommunstyrelsen förväntas agera utifrån sin uppsiktsplikt. Begreppet "uppsiktsplikt" återkommer däremot i olika styrdokument såsom i Styr- och ledningssystem för Färgelanda kommun och i kommunstyrelsens reglemente. Av intervjuer uppges att uppsiktsplikten främst utövas i samband med det årliga styrnings- och uppföljningsarbetet som följer en inarbetad process under året.

Uppsikt genom övergripande styrdokument

I kommunstyrelsens reglemente framgår att *"Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion)"*

I dokumentet Styr- och Ledningssystem för Färgelanda kommun står att kommunstyrelsen har till uppgift att ha uppsikt över förvaltningen. Uppsiktsplikten omfattar också kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform samt kommunalförbund som kommunen är medlem i. I styrelsens uppgifter ingår den ekonomiska förvaltningen, att genomföra kommunfullmäktiges beslut samt utföra de uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till kommunstyrelsen. Enligt paragraf 11 i kommunstyrelsens reglemente, ansvarar styrelsen för att organisera samordningsmöten med nämndernas presidier och sektorcheferna. Enligt uppgift kallar kommunstyrelsens presidium regelbundet nämndpresidierna för dialog. Från och med hösten 2024 dokumenteras dessa möten i minnesanteckningar. Dessutom kallas nämndspresidierna till kommunstyrelsen för dialog i samband med delårsrapporterna. Enligt uppgift från

kommunstyrelsens ordförande kallas nämndspresidierna med berörd chef för dialog i samband med kvartals- och delårsrapporter.

Omfattning och innehåll

Vid genomgång av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll för perioden februari till december år 2024 konstateras att kommunstyrelsen erhållit ekonomisk rapportering för såväl den egna verksamheten som nämnderna enligt nedan:

- Kvartalsuppföljning
- Delårsrapport
- Årsredovisning (År 2023, årsredovisning för år 2024 var ännu inte behandlad av kommunstyrelsen vid tidpunkten för denna granskning)

Nedan följer en redovisning av kommunstyrelsens beslut:

I samband med att kommunstyrelsen godkände kvartalsrapporten vid sammanträdet i april § 59 och överlämnade denna till kommunfullmäktige för information, uppmanade kommunstyrelsen nämnderna att vidta de åtgärder som erfordras för att nå balans mot beslutade ekonomiska ramar. Kommunstyrelsen beslutade att följa upp nämndernas arbete med att nå budgetbalans i samband med presidieöverläggningarna som skedde i anslutning till tertialrapporten per augusti 2024.

Vid sammanträdet i oktober föreslog kommunstyrelsen till kommunfullmäktige § 112 att godkänna delårsrapporten samt att kommunfullmäktige antar en åtgärdsplan i december månad för att hantera det prognostiserade underskottet. Åtgärdsplanen ska vara en del av det kommande budgetarbetet inför år 2025.

Vidare framgår att det är av stor vikt att 2024 års underskott åtgärdas i det kommande budgetarbetet och att berörda nämnder ska beskriva vilka åtgärder som måste göras för att få en budget i balans. För att klara dessa åtgärder är det av stor vikt att ställa budget i förhållande till önskade verksamhets- och kvalitetsmål. Om inte uppställda mål kan uppnås med budgeterade medel måste målen ses över alternativt att budgetanslagen ökas.

I tillhörande tjänsteskrivelse till kommunfullmäktiges beslut 2024-12-04 § 155 framgår att *“Kommunfullmäktige beslutade 2024-10-23 § 60 följande:*

- *Kommunfullmäktige antar en åtgärdsplan i december för att hantera det prognostiserade underskottet. Åtgärdsplanen ska vara en del av kommande budgetarbete.*

De åtgärdsplaner som antas av kommunfullmäktige 2024-11-11 kommer att vara av avgörande betydelse för budgetarbetet för Mål och resursplan 2026-2030. Fokus på

denna budget måste vara långsiktig och att uppnå en budget som följer kommunallagens krav på budget i balans.

De åtgärder som framkommer av kommunfullmäktiges beslut kommer att kräva många år för att åtgärda. För att klara detta långsiktiga arbete är det även av stor vikt att de finansiella målen är genomsnittliga för perioden 2023–2035. De finansiella målen hanteras av kommunfullmäktige då beslut om "Tidsplan Mål och Resursplan 2026–2030" hanteras".

Vid sammanträdet i december föreslår kommunstyrelsen till kommunfullmäktige § 155 att besluta följande:

1. Att nämndernas inriktningsförslag ska beaktas i arbetet med framtagande av "Mål och resursplan 2026–2030".
2. Godkänna socialnämndens förslag "Att utreda och ta fram ett underlag till ett inriktningsbeslut inför budgetprocessen 2026 om ett särskilt boende i Färgelanda kommun i egen regi."
3. Godkänna socialnämndens förslag "Att påbörja arbetet mot ett särskilt boende genom att under 2025 flytta ur all verksamhet vid Solgården."
4. Delvis godkänna kommunstyrelsens förslag "Kommunstyrelsen godkänner åtgärder enligt förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-11-04."
5. Delvis godkänna utbildningsnämndens förslag "Utbildningsnämnden har fått en utökad ram under år 2025 och kommer att arbeta löpande med att möta volymförändringarna i förskola och grundskola. Förvaltningen ska vidare jobba utefter beslut från nämnden för att uppnå kommunfullmäktiges ram och mål genom förslag på kostnadsminskningar för att möta nuvarande underskott och nå en budget i balans."
6. Kommunfullmäktige uppdrar till **utbildningsnämnden** att ta fram tydligare åtgärdsförslag rörande sektor Utbildnings minskade barn- och elevunderlag inför arbetet med "Mål och resursplan 2026–2030".
7. Kommunfullmäktige uppdrar till **kommunstyrelsen** att ta fram tydligare åtgärdsförslag med fokus utöver den lagstadgade verksamheten inför arbetet med "Mål och resursplan 2026–2030".

Kommunfullmäktige valde att besluta enligt punkt 1-3 enligt kommunstyrelsen förslag. Kommunfullmäktige valde för resterande punkter besluta följande:

4. Att godkänna kommunstyrelsens förslag "Kommunstyrelsen godkänner åtgärder enligt förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-11-04."
5. Att notera utbildningsnämndens förslag "Utbildningsnämnden har fått en utökad ram under år 2025 och kommer att arbeta löpande med att möta volymförändringarna i förskola och grundskola. Förvaltningen ska vidare jobba utefter beslut från nämnden för att uppnå kommunfullmäktiges ram och mål genom förslag på kostnadsminskningar för att möta nuvarande underskott och nå en budget i balans."
6. Att som följd av uteblivna långsiktiga åtgärdsförslag från **utbildningsnämnden**

uppdrar kommunfullmäktige till **kommunstyrelsen** att ta fram långsiktiga nödvändiga åtgärdsförslag rörande sektor utbildning inför arbetet med "Mål och resursplan 2026–2030".

Bedömning

Vidtar kommunstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?

Nej

Vi bedömer att kommunstyrelsen *inte* har vidtagit adekvata åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt. Vi kan konstatera att de beslut som har fattats av kommunstyrelsen inte har varit tillräckliga för att uppnå en ekonomi i balans för år 2024.

Vi anser mot ovanstående bakgrund att kommunstyrelsen behöver vidta åtgärder för att stärka sin uppsiktsplikt. För att stödja denna process anser vi att riktlinjer bör antas som tydligt anger vad kommunstyrelsens uppsiktsplikt konkret innebär.

Vi noterar att kommunstyrelsen gett uppdrag till nämnderna att komma in med åtgärdsförslag inför år 2025 och framåt för att uppnå en budget i balans. Vi anser att det är av största vikt att kommunstyrelsen genom sin uppsiktsplikt följer upp att de beslutade åtgärderna får avsedd effekt exempelvis genom fortlöpande dialogmöten med nämnderna samt att vid behov fatta beslut om ytterligare åtgärder för att uppnå en budget i balans.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll. Syftet har därtill varit att bedöma om kommunstyrelsen fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden *ej* har säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer därtill att kommunstyrelsen *ej* har fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

Rekommendationer

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar önskar vi lämna följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att åtgärder vidtas för att återupprätta en budgetdisciplin hos nämnderna vilket innebär att den av fullmäktige fastställda budgeten ska hållas.
- Att nämnderna löpande tar del av rapportering kring det ekonomiska läget samt att beslut om åtgärder fattas vid behov i anslutning till rapporteringen alternativt att nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att återkomma med förslag på åtgärder till en bestämd tidpunkt
- Att nämnderna, vid befarat underskott, ska upprätta en åtgärdsplan för att uppnå en ekonomi i balans som innehåller tidssatta åtgärder för när de ska vara genomförda, bedömning av effekter samt krav på löpande återrapportering till nämnden.
- Att riktlinjer upprättas vad gäller kommunstyrelsens särskilda roll utifrån uppsiktsplikten i syfte att göra innebörden av uppsiktsplikten tydlig.
- Att i reglementet förtydliga nämndernas ansvar för att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budget.
- Att i plan för intern kontroll införa ett gemensamt kontrollmål för samtliga nämnder som innebär att nämnderna aktivt ska följa den ekonomiska rapporteringen samt att konkreta åtgärder genomförs i de fall risk föreligger för negativa budgetavvikelser.
- Att kommunstyrelsen i sin egen plan för intern kontroll har ett kontrollmål som innebär att kommunstyrelsen aktivt ska följa nämndernas rapportering samt genomföra fortlöpande dialogmöten med nämnderna. Detta i synnerhet i de fall som nämnderna prognostiserar en bristande följsamhet mot budget.
- Att förtroendevalda ges utbildning för att öka kunskapen angående de regelverk som finns i kommunen kring ekonomistyrning mm. Detta i syfte att stödja de förtroendevalda i sin roll samt förtydliga det ansvar som följer av uppdraget som förtroendevald.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Säkerställer nämnderna respektive kommunstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?	Delvis Vi bedömer att nämnderna samt kommunstyrelsen inte fullt ut har säkerställt en löpande kunskap om det ekonomiska läget. Vår granskning visar att socialnämnden och utbildningsnämnden inte har tagit del av ekonomisk rapportering i den omfattning som anges i riktlinjen. Vad gäller kommunstyrelsen visar vår granskning att inte heller kommunstyrelsen följer riktlinjen vad gäller den ekonomiska rapporteringen. Med tanke på att kommunstyrelsen både har en övergripande roll i kraft av sin uppsiktsplikt samt ansvarar för uppföljning av sin egen verksamhet så anser vi att detta är en brist.	
2. Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både kommunövergripande nivå och på nämndsnivå?	Delvis Vår granskning visar att det finns regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på kommunövergripande nivå i form av riktlinjer för redovisning och uppföljning, mål- och resursplan 2024-2026 samt styr- och ledningssystem. Dock kan vi konstatera att dessa dokument inte efterlevs i tillräcklig utsträckning med tanke på den ekonomiska situation som kommunen befinner sig i. Vår granskning visar även att det finns osäkerhet kring de styrande dokumenten och deras betydelse.	

3. Finns en tydlig plan för hur och när nämndernas och kommunstyrelsens ekonomi kommer vara i balans (kommunanslaget täcker kostnaderna)?

Nej

Vår granskning visar att det saknas en tydlig plan för hur och när kommunstyrelsens respektive nämndernas ekonomi kommer att vara i balans i förhållande till den av fullmäktige fastställda budgeten. Vi konstaterar att det saknas en kultur som innebär att de av fullmäktige beslutade ekonomiska ramarna ska respekteras dvs att nämnderna ska visa budgetföljsamhet.

4. Vidtar kommunstyrelsen och nämnderna tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Nej

Vi bedömer att varken kommunstyrelsen och nämnderna har vidtagit tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans. Vår granskning visar att vissa beslut har fattats men att dessa beslut kommer för sent för att ge effekt under år 2024. Vi anser att kommunstyrelsen och nämnderna hade behövt fatta beslut om åtgärder redan inför år 2024 för att åstadkomma någon påtaglig effekt som hade kunnat bidra till en bättre följsamhet mot budget. Detta med tanke på den tid det tar att ställa om organisationen.

5. Säkerställer kommunstyrelsen och nämnderna att de erhåller löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt?

Nej

Vår granskning visar att kommunstyrelsen och nämnderna inte har säkerställt en löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt. Vi kan konstatera att nämndernas protokoll till vissa delar innehåller beslut om åtgärder men att det inte tydligt framgår någon beräknad omfattning av vad dessa åtgärder kommer att innebära. På samma sätt anser vi inte heller att det går

	att utläsa vilka effekter dessa beslut kommer att medföra och om åtgärderna anses vara tillräckliga för att uppnå en ekonomi i balans under år 2024.	
6. Vidtar kommunstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?	Nej Vi bedömer att kommunstyrelsen <i>inte</i> har vidtagit adekvata åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt. Vi kan konstatera att de beslut som har fattats av kommunstyrelsen inte har varit tillräckliga för att uppnå en ekonomi i balans för år 2024. Vi noterar att kommunstyrelsen gett uppdrag till nämnderna att komma in med åtgärdsförslag inför år 2025 och framåt för att uppnå en budget i balans. Vi anser att det är av största vikt att kommunstyrelsen genom sin uppsiktsplikt följer upp att de beslutade åtgärderna får avsedd effekt exempelvis genom fortlöpande dialogmöten med nämnderna samt att vid behov fatta beslut om ytterligare åtgärder för att uppnå en budget i balans.	

2024-02-07

Lars Dahlin

Carl-Gustaf Folkesson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Färgelanda kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2024-10-08. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Sektor samhällsutveckling
Administrativ chef
Anna Gunnervik

Tjänsteskrivelse
2025-05-26
2022/358

Kommunstyrelsen

Uppföljning av medborgarlöfte 2023-2024

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Brottsförebyggande rådet 15 maj 2025.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarlöftet för 2023–2024 fokuserade till stor del på att skapa en god trafikmiljö och på ökad polisiär närvaro och synlighet.

Belysning, trygghet i Färgelanda centrum, grannsamverkan samt arbete kring alkohol och droger har varit viktiga delar.

Aktiviteter för drogprevention, minska skadegörelse och klotter, blåljusdagen för elever i årskurs 8 samt arbeta med att öka utbudet av aktiviteter för ungdomar var även delar av medborgarlöftet.

I medborgarlöftet för 2022–2023 har alla aktiviteter genomförts. Tre av aktiviteterna är fortfarande pågående. Det är kommunikationsarbete kring grannsamverkan, röjning av sly och buskage samt att verka för ett bilfritt torg där människor trivs, möts och vistas.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-26

Sändlista:

Brottsförebyggande rådet
Kommunpolis

Aktiviteter 2024

Orsak	Åtgärd	Mål	Ansvar	Status	Kommentarer
Medborgare anger i medborgarenkät att belysning är ett område kommunen bör arbeta med för att öka tryggheten.	Byta ut belysning till LED-armaturer. Totalt i kommunen är det cirka 1900 ljuspunkter.	Att byta ut samtliga armaturer till LED under perioden 2023-01-01 till 2024-12-31.	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling, Teknisk chef	Klart	
Medborgare anger i medborgarenkät att belysning är ett område kommunen bör arbeta med för att öka tryggheten.	Röja sly och buskage vid gång- och cykelvägar som täcker belysning.	Att belysning vid gång- och cykelvägar ej täcks av sly och buskage	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling, Teknisk chef & Handläggare mark och exploatering	Pågående	Röjningsarbetet pågår fortlöpande
Medborgare anger i medborgarenkät att grannar och grannsamverkan är den vanligaste orsaken till att man känner sig trygg i sitt bostadsområde.	Genom kommunikationsinsatser verka för att fler personer engagerar sig i grannsamverkan.	Att det under medborgarlöftets giltighetsperiod finns 50 grannsamverkansområden i kommunen.	Polisen och Färgelanda kommun, folkhälsostrateg	Pågående	Idag finns drygt 25 områden som är med. Detta har ej uppnåtts trots försök av folkhälsostrateg och polis att engagera fler genom information och fysiska besök.
Medborgare anger i medborgarenkät EPA-traktorer och fortkörning av dessa som en bidragande faktor till otrygghet.	Blåljusdagen för elever i åk 8.	1 gång per läsår.	Polisen, NÄRF och Färgelanda kommun, Folkhälsostrateg, Säkerhetssamordnare samt Valboskolan 7-9	Klart	Genomförd 2023 och 2024. Polisen har deltagit på Blåljusdagen både 2023 och 2024.

Medborgare anger i medborgarenkät EPA-traktorer och fortkörning av dessa som en bidragande faktor till otrygghet.	Fysiska besök på Valboskolan med information om lag och rätt och trafikfrågor till elever i åk 7.	1 gång per läsår.	Polisen och Färgelanda kommun Valboskolan 7-9	Klart	Både 2023 och 2024 har det gjorts ett flertal spontana besök på skolan. Lag och rätt samt trafikfrågor har polisen informerat om i samband med Blåljusdagen.
Medborgare anger i medborgarenkät att trafikrelaterade problem är en av de vanligaste faktorerna till otrygghet	Kontroll av trafik genom exempelvis flygande inspektioner hastighets- eller nykterhetskontroller	Minst 20 riktade insatser per år för att öka trafiksäkerheten i kommunen	Polisen	Klart	Löftet har uppfyllts då det gjorts många trafikkontroller i kommunen. 2023 rapporterades 57 trafikbrott och 2024 rapporterades 73 trafikbrott. Vanligaste brotten har varit olovlig körning samt rattfylleri.
Medborgare anger i medborgarenkät droger och alkohol som en bidragande faktor till otrygghet. CAN undersökningen som genomfördes 2022 visar på en mer tillåtande attityd till alkohol och droger och en lägre förståelse för dess skadeverkningar.	Information om föräldraskolan riktad till vårdnadshavare till elever i åk 7-9 samt information vilket stöd till vårdnadshavare kommunen kan erbjuda.	1 gång per läsår.	Polisen och Färgelanda kommun, Valboskolan 7-9 samt IFO	Klart	Vid flera tillfällen när det varit bråk eller andra konflikter på skolan har polisen tillsammans med bland annat rektor och IFO haft möte med vårdnadshavare och elever. Även under Blåljusdagen har det informerats om bland annat narkotika och alkohol.

Medborgare anger i medborgarenkät att alkohol och droger är en av de vanligaste faktorerna till otrygghet	Genomföra minst sex stycken narkotikainsatser på platser som medborgarna upplever som otrygga.	Minst sex stycken narkotikainsatser genomförs under en två-årsperiod.	Polisen	Klart	Vid flera tillfällen har polisen arbetat mot narkotika och 2023 upprättade polisen 20 anmälningar gällande narkotikabrott. 2024 upprättades 41 anmälningar gällande narkotikabrott.
Medborgare anger i medborgarenkät att Färgelanda centrum är den plats i kommunen där flest känner sig otrygga.	Arbeta för en mer inbjudande och estetiskt tilltalande miljö genom exempelvis, målningar (hoppbage för barn) och planteringar.	Att torget blir en plats där människor möts och vistas.	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling	Klart	Planteringar, julgran m.m Hoppbage kommer till våren.
Medborgare anger i medborgarenkät att Färgelanda centrum är den plats i kommunen där flest känner sig otrygga.	Ansöka om lokaltrafikföreskrift – gågata på torget för att minimera biltrafik samt sätta upp planteringar mellan Centrumhus och Lillågården för att markera detta.	Att torget blir en plats där människor möts och vistas.	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling	Pågående	Genomfart stängs av sommartid.

**Färgelanda
kommun**

Medborgarlöfte Färgelanda kommun 2023–2024

Medborgarlöften är en utveckling av den samverkansöverenskommelse som finns mellan polisen och Färgelanda kommun. Medborgarlöftet handlar om aktiviteter och åtgärder som polisen och kommunen tillsammans tar fram för att öka tryggheten och minska brottsligheten. Underlag för medborgarlöftet är bland annat medborgardialoger som kommunen och polisen tillsammans genomför för att fånga upp invånares och företagens åsikter kring vad som är viktigt för att de ska känna sig trygga och säkra.

Under hösten 2021 och 2022 har polisen och Färgelanda kommun tillsammans genomfört medborgardialoger i tätorterna Färgelanda och Högsäter. Invånarna i kommunen har även fått möjlighet att svara på frågorna i medborgardialogen digitalt. Invånarna har fått frågan om vad de anser kommunen och polisen tillsammans samt var för sig bör arbeta med för att öka tryggheten och säkerheten i Färgelanda kommun.

Majoriteten av de svarande anger att de känner sig trygga i kommunen och sitt bostadsområde, grannar och grannsamverkan tas upp som en bidragande faktor till en känsla av trygghet. Faktorer som påverkar otryggheten är avsaknad av polisär närvaro, förekomst av alkohol och droger i samhället, stölder och inbrott och avsaknad av belysning. En återkommande plats som skapar en känsla av otrygghet hos medborgarna är Färgelanda Centrum, torget i Färgelanda. Det är ingen större skillnad mellan män och kvinnor i vad som bidrar till trygghet och orsakar otrygghet.

Medborgarlöftet

Medborgarlöftet 2021–2022 handlade om att öka polisens synlighet och närvaro i kommunen samt att arbeta med trafikmiljön i kommunen. Detta är områden som fortsatt kommer vara i fokus under perioden 2023–2024. Även belysning, trygghet på torget i Färgelanda tätort, grannsamverkan samt förebyggande och repressivt arbete när det gäller alkohol och droger är fokusområdena för 2023–2024. Den polisiära närvaron i och runt Centrumhuset kommer öka och fortsatt vara ett prioriterat område för såväl kommun som polis när det gäller trygghetsskapande arbete.

Polisen och kommunen kommer under medborgarlöftets giltighetsperiod utveckla samarbetet med det lokala näringslivet och öka insatserna mot stölder och inbrott. Vidare kommer polisen fortsätta utveckla arbetet med särskilt utsatta brottsoffer.

Uppföljning

Medborgarlöftet följs upp löpande under året av det lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ). I början av varje år ska en sammanställning av aktiviteterna som genomfördes föregående år tillhandahållas polisområdesledning och kommunstyrelsen.

Aktiviteter

Orsak	Åtgärd	Mål	Ansvar
Medborgare anger i medborgarenkät att belysning är ett område kommunen bör arbeta med för att öka tryggheten.	Byta ut belysning till LED-armaturer. Totalt i kommunen är det cirka 1900 ljuspunkter.	Att byta ut samtliga armaturer till LED under perioden 2023-01-01 till 2024-12-31.	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling, Teknisk chef
Medborgare anger i medborgarenkät att belysning är ett område kommunen bör arbeta med för att öka tryggheten.	Röja sly och buskage vid gång- och cykelvägar som täcker belysning.	Att belysning vid gång- och cykelvägar ej täcks av sly och buskage	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling, Teknisk chef & Handläggare mark och exploatering
Medborgare anger i medborgarenkät att grannar och grannsamverkan är den vanligaste orsaken till att man känner sig trygg i sitt bostadsområde.	Genom kommunikationsinsatser verka för att fler personer engagerar sig i grannsamverkan.	Att det under medborgarlöftets giltighetsperiod finns 50 grannsamverkansområden i kommunen.	Polisen och Färgelanda kommun, folkhälsostrateg
Medborgare anger i medborgarenkät EPA-traktorer och fortkörning av dessa som en bidragande faktor till otrygghet.	Blåljusdagen för elever i åk 8.	1 gång per läsår.	Polisen, NÄRF och Färgelanda kommun, Folkhälsostrateg, Säkerhetssamordnare samt Valboskolan 7-9
Medborgare anger i medborgarenkät EPA-traktorer och fortkörning	Fysiska besök på Valboskolan med information om lag och rätt och	1 gång per läsår.	Polisen och Färgelanda kommun Valboskolan 7-9

av dessa som en bidragande faktor till otrygghet.	trafikfrågor till elever i åk 7.		
Medborgare anger i medborgarenkät att trafikrelaterade problem är en av de vanligaste faktorerna till otrygghet	Kontroll av trafik genom exempelvis flygande inspektioner hastighets- eller nykterhetskontroller	Minst 20 riktade insatser per år för att öka trafiksäkerheten i kommunen	Polisen
Medborgare anger i medborgarenkät droger och alkohol som en bidragande faktor till otrygghet. CAN undersökningen som genomfördes 2022 visar på en mer tillåtande attityd till alkohol och droger och en lägre förståelse för dess skadeverkningar.	Information om föräldraskolan riktad till vårdnadshavare till elever i åk 7-9 samt information vilket stöd till vårdnadshavare kommunen kan erbjuda.	1 gång per läsår.	Polisen och Färgelanda kommun, Valboskolan 7-9 samt IFO
Medborgare anger i medborgarenkät att alkohol och droger är en av de vanligaste faktorerna till otrygghet	Genomföra minst sex stycken narkotikainsatser på platser som medborgarna upplever som otrygga.	Minst sex stycken narkotikainsatser genomförs under en två-årsperiod.	Polisen
Medborgare anger i medborgarenkät att Färgelanda centrum är den plats i kommunen där flest känner sig otrygga.	Arbeta för en mer inbjudande och estetiskt tilltalande miljö genom exempelvis, målningar (hoppbage för barn) och planteringar.	Att torget blir en plats där människor möts och vistas.	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling

Medborgare anger i medborgarenkät att Färgelanda centrum är den plats i kommunen där flest känner sig otrygga.	Ansöka om lokaltrafikföreskrift – gågata på torget för att minimera biltrafik samt sätta upp planteringar mellan Centrumhus och Lillågården för att markera detta.	Att torget blir en plats där människor möts och vistas.	Färgelanda kommun, Samhällsutveckling
--	--	---	---------------------------------------

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar varav parterna har varsitt.
Färgelanda 2023-02-06

Jens Börretzen
Bitr. Chef Lokalpolisområde

Ulla Börjesson (S)
Kommunalråd

Kommunledningskontoret
Administrativ chef
Anna Gunnervik

Tjänsteskrivelse
2025-05-26
2025/186

Kommunstyrelsen

Godkännande av samverkansöverenskommelse med polisen och Färgelanda kommun

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen godkänner förslag till samverkanöverenskommelse mellan Färgelanda kommun och Polismyndigheten, lokalområde Västra Fyrbodäl för åren 2025–2026, daterat 2025-05-15

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Brottsförebyggande rådet 2025-05-15.

Sammanfattning av ärendet

Samverkansöverenskommelsen anger ramarna för samverkan mellan Färgelanda kommun och polismyndigheten, lokalpolisområde västra Fyrbodäl (polisen) gällande det brottsförebyggande arbetet i kommunen. I samverkansöverenskommelsen tydliggörs det att brottsförebyggande rådet (BRÅ) är det forum där det brottsförebyggande arbetet ska organiseras i kommunen. Kommunpolisen ska finnas representerad i BRÅ. Färgelanda kommun skall ha en person med sammankallningsansvar för BRÅ.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-26
Samverkansöverenskommelse 2025–2026

Sändlista:

Brottsförebyggande samordnare
Folkhälsostrateg
Kommunpolis

**Färgelanda
kommun**

Samverkansöverenskommelse 2025–2026

Färgelanda kommun - lokalpolisområde västra Fyrbodal

Inledning

Denna samverkansöverenskommelse anger ramarna för samverkan mellan Färgelanda kommun och polismyndigheten i lokalpolisområde västra Fyrbodal gällande det brottsförebyggande arbetet i kommunen. Det åligger beslutsfattare inom respektive huvudman att det brottsförebyggande arbetet genomförs och verkställs i enlighet med denna samverkansöverenskommelse.

Överenskommelsen ska tillsammans med medborgarlöftet och handlingsplanen för det lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) fungera som grund och utgångspunkt för arbetet.

Medborgarlöftet är ett förtydligande av samverkansöverenskommelsen och har skapats av polisen och kommunen tillsammans med underlag från medborgarna och innehåller prioriterade områden för det lokala brottsförebyggande rådet.

Utgångspunkt för samverkan

Det ska finnas etablerade informationskanaler mellan kommunen och polismyndigheten. Färgelanda kommun och polismyndigheten i lokalpolisområde västra Fyrbodal ska utse en tjänsteperson från respektive organisation med samverkans- och samordningsansvar. Målsättningen är att överenskommelsen ska ligga till grund för samarbetet med korta beslutsvägar och effektiva beslutsprocesser.

Det brottsförebyggande arbetet i Färgelanda ska organiseras, initieras och följas upp av det lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ). I BRÅ förs en gemensam dialog gällande aktuella brottspreventiva insatser och aktuell problembild. Färgelanda kommun ska ha en tjänsteperson med sammankallningsansvar för BRÅ.

Kommunpolisen för Färgelanda kommun eller dennes ersättare ska finnas representerad i Färgelanda kommuns brottsförebyggande råd (BRÅ) så väl som det strategiska som det operativa. I det operativa arbetet representeras kommunens verksamheter som är relevanta för det brottsförebyggande arbetet.

**Färgelanda
kommun**

Synlighet

Polisen och kommunen delar uppfattningen att polisiär närvaro och synlighet i kommunen har en positiv inverkan på invånarnas känsla av trygghet.

Samverkansöverenskommelsens tidsperiod

Denna överenskommelse gäller till och med 2026-12-31. Om förutsättningarna för att följa överenskommelsen förändras skall den andra parten meddelas.

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar av vilka parterna har varsitt.

Färgelanda den _____

Martin Öhman
Lokalpolisområde västra Fyrbodal

Ulla Börjesson
Kommunalråd Färgelanda kommun

Kommunledningskontoret
Administrativ chef
Anna Gunnervik

Tjänsteskrivelse
2025-05-26
2025/187

Kommunstyrelsen

Godkännande av medborgarlöfte år 2025–2026

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen godkänner förslag till medborgarlöfte för Färgelanda kommun för perioden 2025–2026, daterat 2025-05-15.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Brottsförebyggande rådet 2025-05-15.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarlöfte är en modell som syftar till att öka tryggheten för medborgarna i kommunen och bygger på samverkan mellan polisen och kommunen. Medborgarlöftet utformas från lokal samt polisens lägesbild. Den brottsförebyggande samordnaren, säkerhetssamordnaren och kommunpolisen genomförde en medborgardialog under våren 2024 i Högsäter och Ödeborg. Under dialogerna gavs medborgarna möjlighet att fylla i en enkät för att framföra sina synpunkter.

Medborgarlöftet i Färgelanda kommun under 2025–2026 kan sammanfattas i fem huvudsakliga prioriteringsområden:

- Trygghet i Färgelanda kommun.
- Hantering av normbrytande beteende bland barn och ungdomar.
- Förebygga att barn och unga rekryteras till kriminella nätverk.
- Utöka och utveckla brottsförebyggande arbete i samarbete med näringslivet.
- Förbättra information kring trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i kommunen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-26
Medborgarlöfte 2025–2026, dat 2025-05-26
Lägesbild Färgelanda 2023-2024, dat 2025-05-26

Sändlista:

Folkhälsostrateg
Brottsförebyggande samordnare

Medborgarlöfte 2025–2026

Färgelanda kommun – Lokalpolisområde västra Fyrbodäl

Medborgarlöften är en utveckling av den samverkansöverenskommelse som finns mellan polisen och Färgelanda kommun. Medborgarlöftet handlar om aktiviteter och åtgärder som polisen och kommunen tillsammans tar fram för att öka tryggheten och minska brottsligheten. Underlag för medborgarlöftet är bland annat medborgardialoger och trygghetsundersökningar som kommunen och polisen tillsammans genomför för att fånga upp kommuninvånares åsikter kring vad som är viktigt för att de ska känna sig trygga och säkra.

Under 2023 och 2024 har polisen och Färgelanda kommun tillsammans genomfört medborgardialoger i Ödeborg och Högsäter. Invånarna i kommunen har även fått möjlighet att svara på frågorna i olika forum ex. seniorfredag. Invånarna har fått frågan om vad de anser att kommunen och polisen bör arbeta med för att öka tryggheten i Färgelanda kommun.

Majoriteten av de svarande anger att de känner sig trygga i kommunen och i sitt bostadsområde, grannar och grannsamverkan tas upp som en bidragande faktor till en känsla av trygghet. Faktorer som påverkar otryggheten är avsaknad av polisär närvaro, förekomst av alkohol och narkotika i samhället, stölder, inbrott samt trafikmiljön. En återkommande plats som skapar en känsla av otrygghet hos medborgarna är Färgelanda Centrum, torget i Färgelanda.

Medborgarlöftet sträcker sig över 2025–2026, insatserna/aktiviteterna kommer att följas upp löpande under perioden i kommunens operativa Brottsförebyggande Råd.

Medborgarlöftet

Medborgarlöftet 2021–2022 handlade om att öka polisens synlighet och närvaro i kommunen samt att arbeta med trafikmiljön. Dessa områden var fortsatt i fokus under perioden 2023–2024 med insatser när det gäller alkohol och narkotika samt normbrytande beteende hos unga. Den polisiära närvaron i Färgelanda centrum var ett prioriterat område för såväl kommun som polis när det gäller trygghetsskapande arbete.

Polisens och kommunens arbete ska upprätthållas och utvecklas kontinuerligt

Färgelanda kommun och polisen arbetar utifrån en gemensam samverkansöverenskommelse i syfte att minska brottsligheten och öka tryggheten för invånare och verksamma i kommunen. Under denna period avser Färgelanda kommun att öka samarbetet med Uddevalla kommun i den utsträckning det är möjligt.

Kommuninvånarnas åsikter är i fokus

Svaren från medborgardialoger och trygghetsundersökningar, tillsammans med polisens och kommunens lägesbilder, har resulterat i löften om hur vi ska jobba brottsförebyggande och trygghetsskapande under 2025–2026 i Färgelanda kommun.

Ökad polisiära synlighet och närvaro fortsätter prioriteras utifrån insatser gällande trafikmiljö, trygghet samt övrig brottslighet. Polisen och kommunen kommer under perioden att utveckla samarbetet med det lokala näringslivet, prioritera arbetet med särskilt utsatta brottsoffer samt att förebygga att barn och ungdomar rekryteras in i kriminella sammanhang.

I samverkan med kommunens lokala brottsförebyggande råd och polisen ska fokus öka på kommunikation med kommuninvånarna om arbetet kring trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser.

Prioriterade målområden

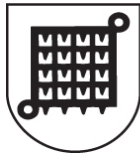
Färgelanda kommuns aktuella situation kan sammanfattas i fem huvudsakliga prioriteringsområden:

- Trygghet i Färgelanda kommun
- Hantering av normbrytande beteenden bland barn och ungdomar
- Förebygga att barn och unga rekryteras till kriminella nätverk
- Utöka och utveckla brottsförebyggande arbete i samarbete med näringslivet
- Förbättra information kring trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i kommunen

Färgelanda den _____

Martin Öhman
Lokalpolisområdeschef västra Fyrbodals

Ulla Börjesson (S)
Kommunalråd

**Färgelanda
kommun**

FÄRGELANDA KOMMUN

Lägesbild Brottsförebyggande arbete Färgelanda kommun 2023- 2024

Det brottsförebyggande arbetet i Färgelanda kommun är organiserat enligt riktlinjer antagna i KS 24-05-15. Det finns en politiskt tillsatt styrgrupp där tjänstemän också ingår, strategiska brottsförebyggande rådet. Dessutom finns en operativ arbetsgrupp med representanter från kommunens olika sektorer och verksamheter. Strategiska brottsförebyggande rådet träffas 4 gånger om året och arbetsgruppen lite oftare.

Lägesbilden bygger på observationer från chefer som rapporteras i den operativa arbetsgruppen, enkäter från kommuninvånare som genomförts bland annat på de medborgardialoger som hållits samt från polisens trygghetsundersökning.

Lägesbild

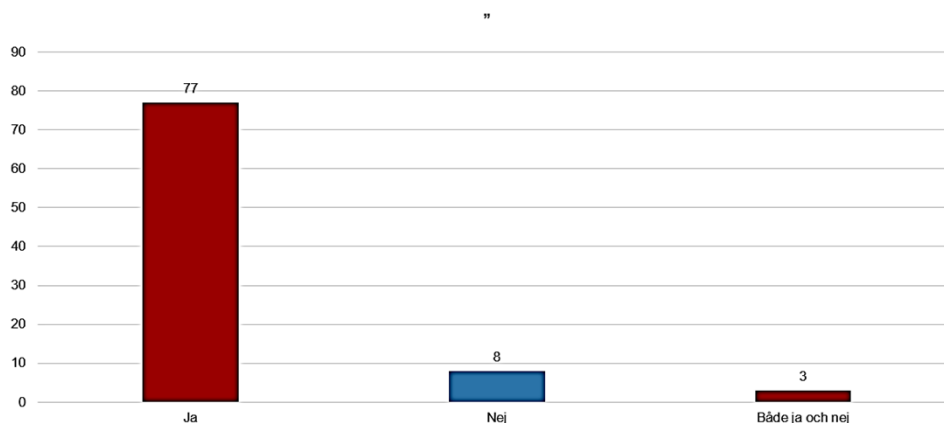
Den övergripande lägesbilden är att det är förhållandevis lugnt läge i Färgelanda kommun. Det gäller såväl inom utbildningssektorn som IFO och i centrala Färgelanda. Det händer incidenter som exempelvis glaskross på skolan i somras. Valboskolan 7-9 har tidigare varit en del incidenter som lugnat ned sig betydligt då kameror kom upp vilket underlättade utredningsarbetet för personalen. Rektor berättar på mötena att det oftast är en lugn situation på skolan, trots att det kan skönjas delar av en machokultur där jämställda värderingar behöver stärkas. Den relativt lugna situation som varit tillskrivs bland annat skolans konsekventa arbete med kränkningar och insatser som exempelvis machofabriken där förhållningssätt var i fokus.

IFO rapporterar också om ett tämligen lugnt läge med ofta ett lågt till normalt antal orosanmälningar kring barn och unga. Periodvis har antalet anmälningar ökat då IFO chef informerat rektorer och andra om anmälningsplikten samt hur socialtjänsten arbetar. Under hösten 2024 ökade antalet orosanmälningar men i slutet på året återgick antalet till normal nivå.

I Färgelanda tätort och centrum har det också rapporterats om ett lugnt läge. Viss nedskräpning i Centrumhuset har förekommit.

Enkäterna som genomförts på medborgardialogtillfällen och i några andra sammanhang visar att medborgarna känner trygghet i Färgelanda

Antal som känner sig trygga i kommunen

88 % anger att de känner sig trygga i kommunen. 9% anger att det känner sig otrygga och 3% uppger att de ibland är trygga och ibland otrygga. De som känner otrygghet anger att de är otrygga i Färgelanda Centrum och att det är under kvälls- och nattetid de känner otrygghet.

På frågan vad polisen kan göra för att bidra till trygghet i kommunen svarar medborgarna främst att polisen kan öka sin synlighet. Andra förslag är att vara ute i skolan och träffa ungdomarna samt informera på olika sätt.

De svarande anger att kommunen skulle kunna öka belysning och arbeta förebyggande i skolan samt ha dialogmöten för att bidra till större trygghet.

Medborgarna anger också att de skulle kunna bidra till ökad trygghet själva genom att anmäla brott, ha kontakt med grannar och bidra i grannsamverkan samt att vara uppmärksam och vaken på det som händer runtomkring.

Polisens trygghetsundersökning vilken genomfördes under hösten visar att de tre utmärkande problemkategorierna är utemiljö, missbruksproblem och utomhusstörningar. Dock visas förbättringar inom dessa områden liksom i tilliten till polisen under perioden 2022 till 2024. Undersökningen visar också att kvinnor känner sig mer otrygga än män, framför allt avseende oro att utsättas för brott samt konkret känsla av otrygghet, män är dock mer brottsutsatta.

Yngre känner generellt en större otrygghet än äldre. Störst är otryggheten i åldern 20-29 år och lägst i åldern 65+. 16-19 åringar har störst brottsutsatthet samt störst känsla av otrygghet. I åldern 20-29 år är brott i utomhusmiljön samt missbruksproblematik störst.

Antal anmälda brott har ökat lite mellan 2023 och de preliminära siffrorna för 2024

Statistik hämtad (2025-02-04)

Anmällda brott Färgelanda kommun	Antal 2023	Antal 2024 (prel.)
Brott enligt brottsbalken	411	567
3 kap. 5-6 §§ Misshandel inkl. grov misshandel	34	34
4. kap. 5 § Olaga hot	19	32
4 kap 7 §. Ofredande	18	34
8 kap. Stöld, rån m.m.	146	220
9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet	86	105
Brott mot trafikbrottslagen	30	37
4, 4a § Rattfylleri inkl. grovt rattfylleri, enbart alkohol eller både alkohol och narkotika	8	8
4 § 2 st. Rattfylleri, inkl. grovt rattfylleri, enbart narkotika	2	5
Brott mot narkotikastrafflagen	18	31

Polisens kommentarer till statistiken säger att antalet brott har ökat i de flesta brottskategorier under 2024. När det gäller trafikbrott och narkotikabrott beror det sannolikt på en högre polisnärvaro då det oftast är egeninitierade brott. Polisen har genomfört fler kontroller och tillslag och då hittat fler brott av denna typ.

Bedrägeribrotten har också ökat och där finns samma trend i hela landet. Där måste vi fortsätta med information, framför allt till de äldre. Polisen har med jämna mellanrum stora kampanjer i sociala medier, samt i tv och radio. Viktigt att anhöriga stöttar och informerar de äldre. Polis och kommun bör vara ute på olika sammankomster och informera.

Stölder, framförallt i bostäder och fritidshus, har ökat ganska kraftigt under 2024. Det är svårt att peka på orsaken där men vi vet att det bor ett antal personer i kommunen som varit väldigt aktiva under året. Nu sitter några av dem häktade för bl a stölder och någon har flyttat så vi får se om det gör någon skillnad. Kanske borde vi försöka aktivera fler grannsamverkansområden i kommunen då det brukar ha en positiv effekt.

Även olaga hot och ofredande har ökat. En del kan förklaras av att det blir vanligare att hota och kränka varandra i sociala medier. Där behövs också mer information i skolan och fler ställen. Förhoppningsvis kommer polisens omorganisation ge att områdespolisen kan vara mera i skolorna framöver och prata med elever och lärare.

Vissa öknings kan ju också bero på att invånarna är mer benägna att anmäla när man ser att polisen närvarar ökar. I trygghetsundersökningen kan man se att medborgarna tycker att polisens agerande mot problem har blivit mycket bättre.

Analys och reflektion

Färgelanda kommun med sina ca 6500 invånare är en relativt lugn plats där invånarna överlag känner sig trygga. Många känner varandra. Som på andra platser förekommer brott och incidenter. Det förekommer lite stök och oreda i närheten av bussarna vid centrumhuset och det förekom skadegörelse i somras då ett flertal fönster på skolan utsattes för stenkastning. Antalet brott i landet har ökat inom de flesta brottskategorier enligt polisen. Så även i Färgelanda. Främst bedrägeribrott som vi behöver fortsätta att aktivt arbete emot. Även stöld har ökat.

Färgelanda är ändå att betrakta som ett lugnt område förskonat från den grövsta brottsligheten. Samarbetet mellan skola, IFO och polis fungerar väl. Närheten och litenheten gör samarbetet mer lätthanterligt. Det går relativt fort att kalla ihop viktiga aktörer som behöver samarbeta då indikationer på problem uppstår. Skolan samarbetar också med folkhälsorådet och har genomfört insatser som machofabriken för att verka för jämställdhet och förbättrat klimat.

Färgelanda ställer sig positiva till polisens omorganisation med områdespoliser som gör att polisen närvarar i kommunen är högre än tidigare. Då samma poliser återkommer finns möjlighet att lära känna kommunen och bygga relation till invånarna här.

Färgelanda saknar en del av de förebyggande insatser som finns i andra kommuner som fritidsgård, fältassistenter och familjecentral. En utmaning kan vara att det kan lättare att få bostad i Färgelanda än på en del andra håll

då det finns gott om lediga lägenheter. Dock finns ett rikt föreningsliv och ett starkt civilsamhälle som gör en viktig insats för kommunen.

Kansliavdelningen
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-06-02
2025/167

Kommunstyrelsen

Godkännande av folkhälsoavtal 2026–2028

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen godkänner förslag till samverkansavtal och tilläggsavtal med Västra Götalandsregionen delregional nämnd norra avseende lokalt folkhälsoarbete för perioden 2026–2028, daterat 2025-05-12

Ärendets beredning

Ärendet har behandlats i folkhälsorådet 2025-05-22.

Sammanfattning av ärendet

Tidigare har kommunen haft ett avtal med delregional nämnd norra (DRNN). För att jämna ut skillnader inom västra Götalandsregionen (VGR) så har ett nytt gemensamt förslag till avtal tagits fram där det blir ett grundavtal som är gemensamt för alla delregionala nämnderna i västra Götaland, men där DRNN har ett tilläggsavtal.

Ärendebeskrivning

Som en grund i det nya avtalet gäller följande:

Tjänsten för en folkhälsostrateg kommer ge kommunerna 400 000 kr i ersättning. Grundersättningen för folkhälsoinsatser kommer vara 100 000 kr samt 9 kr/invånare, vilket skulle ge Färgelanda 157 384 kr för folkhälsoinsatser. Ersättning/invånare justeras årligen utifrån invånarantal. Enligt grundavtalet skulle Färgelanda då få 557 384 kr/år mot tidigare 840 000kr som det var i nuvarande avtal.

För att kompensera denna minskning så har DRNN tagit beslut om att ytterligare finansiera det lokala folkhälsoarbetet så att ingen kommun i området ska förlora mer än 10% av tidigare ersättning. Detta formuleras i ett tilläggsavtal som innebär att Färgelanda kommun får ytterligare 198 616 kr. Den totala ersättningen för folkhälsoinsatser blir då 756 000 kr/år. Nytt är också att summan indexuppräknas årligen. Detta tilläggsavtal kommer att gälla hela avtalsperioden 2026–2028. Då avtalet finansieras enligt 50/50 principen blir totalsumman för avtalet 1 512 000kr, där DRNN står för 756 000kr och Färgelanda kommun med 756 000kr.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-22

Beslut FHR, dat 2025-05-22

Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2026 - 2028 Färgelanda kommun

Tilläggsavtal samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2026 - 2028 Färgelanda kommun

Sändlista:

Folkhälsostrateg

FHR § 23 **Dnr 2025/167**
Antagande av folkhälsoavtal 2026-2028

Folkhälsorådets beslutsförslag

Kommunstyrelsen antar samverkansavtalet och tilläggsavtalet med Västra Götalandsregionen delregional nämnd norra avseende lokalt folkhälsoarbete för perioden 2026-2028.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av folkhälsorådets presidium 2025-05-12.

Sammanfattning av ärendet

Tidigare har kommunen haft ett avtal med delregional nämnd norra (DRNN). För att jämna ut skillnader inom västra Götalandsregionen (VGR) så har ett nytt gemensamt förslag till avtal tagits fram där det blir ett grundavtal som är gemensamt för alla delregionala nämnderna i västra Götaland, men där DRNN har ett tilläggsavtal.

Ärendebeskrivning

Som en grund i det nya avtalet gäller följande:

Tjänsten för en folkhälsostrateg kommer ge kommunerna 400 000 kr i ersättning. Grundersättningen för folkhälsoinsatser kommer vara 100 000 kr samt 9 kr/invånare, vilket skulle ge Färgelanda 157 384 kr för folkhälsoinsatser. Ersättning/invånare justeras årligen utifrån invånarantal. Enligt grundavtalet skulle Färgelanda då få 557 384 kr/år mot tidigare 840 000kr som det var i nuvarande avtal.

För att kompensera denna minskning så har DRNN tagit beslut om att ytterligare finansiera det lokala folkhälsoarbetet så att ingen kommun i området ska förlora mer än 10% av tidigare ersättning. Detta formuleras i ett tilläggsavtal som innebär att Färgelanda kommun får ytterligare 198 616 kr. Den totala ersättningen för folkhälsoinsatser blir då 756 000 kr/år. Nytt är också att summan indexuppräknas årligen. Detta tilläggsavtal kommer att gälla hela avtalsperioden 2026–2028. Då avtalet finansieras enligt 50/50 principen blir totalsumman för avtalet 1 512 000kr, där DRNN står för 756 000kr och Färgelanda kommun med 756 000kr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-12

Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2026 - 2028 Färgelanda kommun

Tilläggssavtal samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2026 - 2028
Färgelanda kommun

Justering			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Sändlista
Kommunstyrelsen

Justering			Utdragsbestyrkande

**Samverkansavtal avseende lokalt
folkhälsöarbete
i Färgelanda kommun
för perioden 2026 - 2028**

**Avtalsparter:
Västra Götalandsregionen delregional nämnd
norra och Färgelanda kommun**

Innehållsförteckning

1. Avtalsparter	3
2. Avtalet reglerar.....	3
3. Avtalstid	3
4. Det gemensamma folkhälsoarbetet	3
5. Folkhälsa och social hållbarhet	3
6. Strategiskt folkhälsoarbete	4
7. Mål, inriktning och styrdokument.....	4
7.1. Nationellt.....	4
7.2. Regionalt	4
7.3. Lokalt	4
8. Politiska dialoger.....	5
9. Folkhälsostrategi eller motsvarande.....	5
9.1. Tjänst.....	5
9.2. Uppdrag.....	5
10. Årlig plan och uppföljning	6
11. Kommunikation.....	6
12. Ekonomi	6
12.1. Finansiering.....	6
12.2. Ersättning	6
12.3. Tjänst och tjänstgöringsgrad	7
12.4. Omfördelning mellan tjänst och utvecklingsmedel.....	7
12.5. Vad utvecklingsmedel får gå till	7
12.6. Medel som kan föras över till nästa år	7
12.7. Medel som ska återbetalas	7
12.8. Avtalets slut.....	8
12.9. Uppräkning.....	8
12.10. Utbetalning.....	8
13. Avstämning	8
14. Uppsägning	8
15. Ändring av avtalet inom avtalstiden	8
16. Hävning	8
17. Tvist.....	9
17.1. Förtida upphörande med anledning av tvist.....	9
18. Övriga avtal	9
19. Underskrifter	9

1. Avtalsparter

Färgelanda kommun, organisationsnummer: 212000–1421 (nedan omnämnd som kommunen) och Västra Götalandsregionen, delregional nämnd norra, organisationsnummer: 232100–0131 (nedan omnämnd som DRNN).

2. Avtalet reglerar

Avtalet reglerar samfinansiering av folkhälsostrategitjänst och utvecklingsmedel till folkhälsoinsatser samt åtaganden för respektive avtalspart.

3. Avtalstid

Avtalet gäller från och med 1 januari 2026 - 31 december 2028.

4. Det gemensamma folkhälsoarbetet

Avtalet ska möjliggöra gemensamma prioriteringar för folkhälsoarbetet, säkerställa ekonomiska resurser för folkhälsoinsatser samt personella resurser för det lokala folkhälsoarbetet.

Enligt detta avtal ska arbetet omfatta hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Med hälsofrämjande avses här att främja hälsa samt stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska, sociala och existentiella välbefinnande. Med förebyggande avses här att minska risken för uppkomst, eller en försämring av sjukdom, skada, fysiska, psykiska eller sociala problem. Arbetet kan omfatta såväl generella som riktade insatser.

I syfte att uppnå det nationella folkhälsomålet (se punkt 7.1) ska detta avtal bidra till att avtalsparterna skapar gemensamma förutsättningar till ett systematiskt och långsiktigt folkhälsoarbete i kommunen.

5. Folkhälsa och social hållbarhet

Folkhälsa är ett samlingsbegrepp för hela befolkningens hälsotillstånd och handlar om att främja hälsa och förebygga ohälsa i en befolkning. En god folkhälsa innebär att hälsan är så god och så jämnt fördelad som möjligt mellan olika grupper i samhället.

Ett socialt hållbart samhälle är jämställt och jämlikt där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Detta är en förutsättning för att uppnå de globala målen för hållbarhet. Folkhälsoarbetet är därför nära kopplat till arbetet för social hållbarhet och skapar

förutsättningar för att både nuvarande och framtida generationer kan leva hälsosamma och trygga liv.

6. Strategiskt folkhälsoarbete

Ett strategiskt folkhälsoarbete handlar om att arbeta systematisk och kunskapsbaserat för att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i livsvillkor och hälsa.

Det innebär att regelbundet följa och analysera utvecklingen, identifiera och prioritera behov. Men också att driva och leda folkhälsoarbetet genom samverkan med relevanta aktörer samt initiera och följa upp insatser.

Folkhälsofrågorna ska föras in i organisationens styrning, ledning och uppföljning.

7. Mål, inriktning och styrdokument

Folkhälsoinsatserna ska utgå från det övergripande nationella folkhälsomålet med dess målområden tillsammans med inriktning, mål och prioriteringar i DRNN respektive kommunens styrdokument för folkhälsoarbetet.

7.1. Nationellt

Sverige har ett övergripande folkhälsomål och åtta målområden. Det övergripande målet är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”. Målet tydliggör samhällets ansvar som förutsätter ett gemensamt och tvärsektoriellt arbete. Folkhälsopolitiken syftar till att åstadkomma mer jämlika livsvillkor och därmed möjligheter för en jämlik hälsa.

7.2. Regionalt

De delregionala nämndernas (DRN) inriktning under avtalsperioden utifrån regionala styrdokument som till exempel regionfullmäktiges budget, DRN:s reglemente och regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030, är att verka för en förbättring av befolkningens livsvillkor och levnadsvanor. Ojämligheten i hälsa bland befolkningen på grund av socioekonomiska förhållanden ska minska genom ökat fokus på det förebyggande arbetet och samarbete med olika aktörer. Fortsatt utveckling behöver ske av arbetet med fullföljda studier, psykisk hälsa med fokus på barn/unga och äldre, ofrivillig ensamhet och suicidprevention. Ett hälsofrämjande arbete behöver bedrivas för att stödja hälsosamma levnadsvanor kopplat till kost, fysisk aktivitet, alkohol och tobak.

7.3. Lokalt

- Färgelanda kommuns Mål- och resursplan

8. Politiska dialoger

Politiska dialoger ska genomföras mellan kommunen och DRNN. Dessa dialoger kan ske i olika former, exempelvis via folkhälsoråd eller på kommundialoger och omnämns nedan som folkhälsodialog.

Folkhälsodialog genomförs i syfte att tillsammans skapa förutsättning för ett genomförande av avtalet och med gemensamma resurser, bidra till en god och jämlik hälsa bland befolkningen i Västra Götaland. Det är viktigt att folkhälsodialogerna anpassas efter de lokala förutsättningarna och att det hos respektive avtalspart finns en struktur för hur frågor från folkhälsodialogen omhändertas.

För att tydliggöra folkhälsodialogens syfte och mål, bör en arbetsordning eller dylikt tas fram gemensamt av båda avtalsparterna.

Folkhälsodialogen ska ske minst en gång per halvår. Där ska avtalsparterna föra dialog för att identifiera gemensamma prioriteringar för kommande års folkhälsoarbete. Men också till exempel att delge varandra beslut, kunskap om folkhälsa och livsvillkor, resultat, förändringar i planer, resurser och i övrigt det som är av betydelse för avtalet.

9. Folkhälsostrateg eller motsvarande

9.1. Tjänst

- Strateg med folkhälsovetenskaplig, eller likvärdig, akademisk utbildning.
- Folkhälsostrateg eller motsvarande ska:
 - vara anställd av kommunen
 - ha en strategisk placering i kommunen, med tillgång till förvaltningsledning och tvärssektoriell samverkan på ledningsnivå
 - ha tillgång till, och regelbundet föra dialog med relevanta politiska nämnder eller forum
 - arbeta strategiskt med helhetsperspektiv och befolkningens behov i fokus
- Vid förändring av tjänst ska kommunen informera avtalsansvarig på koncernkontoret, Västra Götalandsregionen (VGR) till exempel vid nyanställning, förändrad tjänstgöringsgrad, omplacering, längre vikariat, omorganisation eller annan information av särskild betydelse.

9.2. Uppdrag

- Vara tjänsteperson i de politiska dialoger som har en koppling till detta avtal.
- Ta fram årlig plan med budget.
- Ta fram årlig uppföljning med ekonomisk redovisning.

- Verka för att ett strategiskt och tvärsektoriellt arbete med befolkningens hälsa sker utifrån framtagna plan.
- Stödja och medverka i utvecklingen av kommunens arbete med folkhälsa och livsvillkor.
- Analysera och tillgängliggöra aktuell statistik över hälsoläget i kommunen.
- Samverka regionalt och delregionalt inom folkhälsoområdet i syfte att stärka det lokala arbetet.

10. Årlig plan och uppföljning

En plan och budget för det lokala folkhälsoarbetet ska tas fram årligen utifrån avtalets förutsättningar. Första året på avtalstiden ska planen omfatta en beskrivning av gällande styrdokument, befolkningens hälsoläge och behov samt prioriterade områden och målgrupper. Detta för att få en långsiktig riktning för hela avtalsperioden. För återstående år under avtalsperioden ska planen ha fokus på insatser och budget. Planen ska beslutas politiskt i kommunen och ska vara DRNN tillhanda senast 1 december.

Kommunen ska årligen följa upp folkhälsoarbetet som bygger på den beslutade planen och de prioriterade lokala folkhälsoinsatserna för perioden. Uppföljningen med ekonomisk redovisning ska skickas för kännedom till ansvarig politisk instans i kommunen samt vara DRNN tillhanda senast den 28 februari.

Som en del i att effektivisera arbetet, skapa långsiktighet men också möjliggöra jämförelse i Västra Götaland ska årlig plan och uppföljning rapporteras i VGR:s styr- och ledningssystem Stratsys. VGR står för licenskostnader och tillhandahåller utbildning vid behov.

11. Kommunikation

I all kommunikation, kopplat till de insatser som genomförs via detta avtal, ska det tydligt framgå att det är en samfinansiering av kommunen och DRNN. Både i text och med båda avtalsparters logga.

12. Ekonomi

12.1. Finansiering

Finansiering av detta avtal sker genom 50/50-principen. Kommunen och DRNN står för var sin lika stor del av den totala ersättningen i avtalet. Ersättningen omfattar både tjänst och utvecklingsmedel.

12.2. Ersättning

Den totala ersättningen enligt avtalet är 1 114 768 kr varav:

- Kommunens del: 557 384 kr och
- DRNN:s del: 557 384 kr

12.3. Tjänst och tjänstgöringsgrad

1 tjänst med 100 % tjänstgöringsgrad.

12.4. Omfördelning mellan tjänst och utvecklingsmedel

Omfördelning mellan tjänst och utvecklingsmedel är möjlig om det är av tillfällig karaktär som exempelvis vid vakant tjänst, sjukskrivning eller nedsatt tjänstgöringsgrad.

12.5. Vad utvecklingsmedel får gå till

- Det är utvecklingsmedel och ska inte finansiera ordinarie verksamhet.
- Finansiering av tillfällig tjänst som har en direkt koppling till beslutad insats.
- Tidsbegränsning för insats är max tre år.

Med undantag för insats/insatser som totalt uppgår till max 20 % av total summa för årets utvecklingsmedel, som är av stor betydelse för målgruppen eller om insatsen är en förutsättning för det strategiska folkhälsoarbetet.

12.6. Medel som kan föras över till nästa år

- Grundprincipen är att utvecklingsmedel ska förbrukas under innevarande år.
- Medel för pågående insatser får föras över till nästkommande år. Gäller samtliga påbörjade insatser utan förbehåll. Om medel överförs till nästkommande år ska båda avtalsparter fortsatt samfinansiera med motsvarande resurser.
- Medel som överstiger 10 % av total summan för årets utvecklingsmedel till insatser, kan föras över. Detta gäller medel som inte är kopplade till en beslutad insats och som inte har för avsikt att genomföras under innevarande budgetår. En skriftlig plan över tänkta insatser och belopp ska inkomma till avtalsansvarig på koncernkontoret, VGR senast den 30 oktober. DRNN kommer informeras. Om dessa medel flyttas till nästkommande år, ska båda avtalsparter fortsatt samfinansiera enligt beslutad budget.
- Medel som understiger 10 % av total summa för årets utvecklingsmedel till insatser, får föras över till nästkommande år utan plan.

12.7. Medel som ska återbetalas

- Medel som överstiger 10 % av summan för årets utvecklingsmedel för insatser där det inte finns någon plan ska återbetalas. Återbetalning ska ske till respektive avtalspart senast den 15 januari.
- Medel för vakant tjänst för tiden längre än 2 månader ska återbetalas till respektive avtalspart så snart som möjligt, dock senast den 15 januari.

12.8. Avtalets slut

- Om nytt avtal har tecknats gäller 12.5. och 12.6.
- Om nytt avtal inte har tecknats, återbetalas samtliga medel som inte förbrukats under avtalstiden till respektive avtalspart. Återbetalning ska ske så snart som möjligt, dock senast den 15 januari.

12.9. Uppräkning

Den totala summan för tjänst och utvecklingsmedel uppräknas årligen av båda avtalsparter, med det index som Regionfullmäktige beslutar om för de delregionala nämnderna (vanligtvis i juni månad).

12.10. Utbetalning

Utbetalning av ersättning från DRNN till kommunen görs två gånger per år, i mars och september månad, med lika delar för första respektive andra utbetalningen.

13. Avstämning

Vid behov finns det möjlighet till avstämning under avtalsperioden. Detta kan initieras av båda avtalsparter.

14. Uppsägning

Uppsägning av avtalet ska meddelas den andra avtalsparten skriftligen senast 30 juni inför nästkommande år.

15. Ändring av avtalet inom avtalstiden

Om förutsättningarna för detta avtal väsentligt ändras eller om dess villkor inte uppfyllts under avtalsperioden, har avtalsparterna rätt att kräva omförhandling under avtalsperioden. Omförhandlat avtal börjar då gälla tidigast den 1 januari året efter det att omförhandlingen avslutats, om avtalsparterna inte gemensamt överenskommer om att det omförhandlade avtalet ska börja gälla vid tidigare angiven tidpunkt.

För omförhandling inom avtalsperioden krävs att en skriftlig begäran om omförhandling lämnats till den andra avtalsparten. Sådan begäran ska ha inkommit senast den 30 juni.

Om avtalsparterna inom ramen för en ändringsprocess inom avtalstiden inte enas om önskade ändringar fortsätter detta avtal att gälla.

16. Hävning

Vardera avtalsparten äger rätten att häva avtalet om den andra avtalsparten inte utför sina åtaganden enligt avtalet.

För att avtalspart ska ha rätt att häva avtalet ska skriftlig erinran om rättelse först ha översänts till den andra avtalsparten. Rättelse ska efter det att den skriftliga erinran mottagits inte heller ha skett utan dröjsmål.

Vid hävning upphör avtalet att gälla vid utgången av innevarande kvartal då fristen för rättelse gått ut.

17. Tvist

Tvist mellan avtalsparterna rörande tillämpning och tolkning av detta avtal ska hanteras i dialog mellan avtalsparterna. I första hand ska tvist hanteras av berörda tjänstepersoner, i andra hand av berörda presidier.

17.1. Förtida upphörande med anledning av tvist

För det fall samtliga möjligheter till tvistlösning uttömts enligt punkt 17 och tvist trots detta inte kunnat lösas, äger avtalspart möjlighet att säga upp avtalet. Önskar avtalspart säga upp avtalet med anledning av en olöst tvist, ska detta skriftligen meddelas den andra avtalsparten.

Avtalet upphör då vid utgången av det kvartal då önskan om att avtalet ska upphöra i förtid skickats till den andra avtalsparten.

18. Övriga avtal

Tilläggsavtal samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Orust kommun för perioden 2026 - 2028

19. Underskrifter

För delregional nämnd norra

Annica Erlandsson (S)
Ordförande DRNN

Linnéa Falkhage
Ansvarig tjänsteperson

För kommunen

Ulla Börjesson (S)
Ordförande kommunstyrelsen

Anna Gunnervik
Administrativ chef

**Tilläggsavtal
samverkansavtal avseende lokalt
folkhälsöarbete
i Färgelanda kommun för perioden 2026 - 2028**

**Avtalsparter:
Västra Götalandsregionen delregional nämnd
norra och Färgelanda kommun**

1. Avtalsparter

Färgelanda kommun, organisationsnummer: 212000–1421 och Västra Götalandsregionen, delregional nämnd norra, organisationsnummer: 232100–0131.

2. Avtalet reglerar

Detta är ett tilläggsavtal till *Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Färgelanda kommun för perioden 2026 – 2028*.

Avtalet reglerar utvecklingsmedel för folkhälsoinsatser.

3. Avtalstid

Avtalet gäller från och med 1 januari 2026 - 31 december 2028.

4. Ekonomi

4.1 Finansiering

Finansiering av detta avtal sker genom 50/50-principen. Färgelanda kommun och delregional nämnd norra står för var sin lika stor del av den totala ersättningen i avtalet.

4.2 Ersättning

Den totala ersättningen enligt avtalet är 397 232 kr varav:

Kommunens del: 198 616 kr och

Delregional nämnd norras del: 198 616 kr

5. Avtalets övriga villkor

Utöver punkt 1 – 4, gäller samma förutsättningar som i *Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Färgelanda kommun för perioden 2026 – 2028*.

6. Underskrifter

För delregional nämnd norra

Annica Erlandsson (S)
Ordförande DRNN

Linnéa Falkhage
Ansvarig tjänsteperson

För kommunen

Ulla Börjesson (S)
Ordförande kommunstyrelsen

Anna Gunnervik
Administrativ chef

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-05-27
2025/188

Kommunstyrelsen

Upphävande av beslut rörande lokalmatlagning på kommunens boende

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen upphäver beslut rörande lokal matlagning på kommunens särskilda boende (KS 2010-06-23, § 194) och konstaterar att denna fråga ligger inom socialnämndens ansvarsområde.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Måltiderna inom kommunens särskilda boenden tillagas idag lokalt på respektive enhet efter ett beslut i kommunstyrelsen den 23 juni 2010 (§ 194). Nämnder fanns inte vid denna tidpunkt och kommunstyrelsen var då ansvarig för de frågor som idag åvilar socialnämnden.

Socialnämnden har för avsikt tillsammans med Sektor Samhällsutveckling se över måltidsorganisationen för att utreda möjligheterna till en mer samordnad och resurseffektiv måltidsproduktion. Utredningen ska ta hänsyn till ekonomi, arbetsmiljö, kvalitet, miljöpåverkan och brukarnas upplevelse.

För att möjliggöra denna översyn krävs att kommunstyrelsens ovan nämnda beslut upphävs, då detta i dagsläget utgör ett hinder för att kunna pröva alternativa lösningar.

Kommunstyrelsen har inget att invända mot förslaget och föreslår därför att nämnda beslut upphävs.

Beslutsunderlag:

- Kommunstyrelsens beslut 2010-06-23 (§ 194)
- Socialnämndens beslut 2025-05-26 (§ 62)

Sändlista:

Socialnämnden
Sektor Samhällsutveckling
Måltidsenheten

SN § 62

Dnr 2025/120

Förslag om upphävande av beslut avseende matlagning på kommunens alla särskilda boenden

Socialnämnds beslut

Socialnämnden beslutar om att föreslå kommunstyrelsen att upphäva beslut 2010-06-23 § 194 gällande lokalmatlagning på kommunens särskilda boenden.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen föreslår att nuvarande organisation för måltidsproduktion inom särskilda boenden ses över. I dag lagas maten lokalt på varje enhet, vilket ger vissa fördelar men också medför ineffektivitet då flera kök inte är anpassade för storskalig matlagning. Mot bakgrund av förvaltningens ekonomiska läge bedöms det finnas potential för effektivisering. Förvaltningen föreslår därför att en utredning genomförs i samverkan med Samhällsutvecklings. För att möjliggöra detta krävs att Kommunstyrelsens beslut från 2010-06-23 (§ 194) upphävs.

Ärendebeskrivning

I dagsläget lagas måltiderna lokalt på samtliga särskilda boenden inom kommunen. På vissa enheter sker matlagningen ambulerande mellan olika avdelningar. Denna modell har flera positiva aspekter, inte minst ur ett brukarperspektiv. Doften av nylagad mat bidrar till en hemlik miljö och kan stimulera aptiten samt öka trivseln bland de boende.

Samtidigt innebär dagens arbetssätt också ett antal utmaningar. Många av de kök som används är ursprungligen utformade för mindre skala, likt ett traditionellt hemmakök, och är därmed inte anpassade för att hantera produktion av mat till ett större antal personer. Detta leder till ineffektivitet i både arbetsmiljö, resursutnyttjande och ekonomiska kostnader.

Med utgångspunkt i det effektiviseringsuppdrag som förvaltningen har fått till följd av det rådande ekonomiska läget, bedömer förvaltningen att det finns behov av att se över nuvarande måltidsorganisation. Det är sannolikt att måltidsproduktionen kan bedrivas på ett mer rationellt och resurseffektivt sätt, utan att för den skull tumma på kvalitet eller brukarnytta.

Förvaltningen föreslår därför att en gemensam utredning genomförs i samverkan med Samhällsutveckling. Syftet med utredningen är att analysera förutsättningarna för en mer centraliserad, samordnad eller på annat sätt effektiviserad måltidsproduktion inom särskilda boenden. Utredningen ska

utmytna i konkreta förslag som väger in ekonomi, arbetsmiljö, kvalitet, miljöpåverkan och brukarnas upplevelse.

För att möjliggöra detta arbete krävs att tidigare beslut fattat av Kommunstyrelsen den 23 juni 2010 (§ 194), som reglerar nuvarande ordning för måltidsproduktionen, upphävs. Detta beslut utgör i dagsläget ett hinder för att kunna pröva alternativa lösningar och behöver därför omprövas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-05-20

Sändlista

Socialchef

Kommunstyrelsen

Kansliavdelningen
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-05-30
2024/357

Kommunstyrelsen

Beslut om initiativärende avseende ekonomisk konsekvensanalys

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att samtliga tjänsteskrivelser, i de fall beslutet kan påverka kommunens ekonomi, ska åtföljas av en kortfattad och tydlig ekonomisk konsekvensbeskrivning.

Beskrivningen ska redovisa förslagets ekonomiska påverkan på kommunens budget och verksamhet, inklusive kostnader, intäkter och eventuella långsiktiga effekter.

Sammanfattning av ärendet

Christoffer Wallin (SD) och Margurithe Zellén (KD) lämnade på kommunstyrelsens sammanträde 2024-12-04 ett initiativärende som lyder:

”Nämndinitiativ: Ekonomisk konsekvensanalys

Kommunen är inne i en fas med både vikande befolkning samt försämrat ekonomiskt omvärldsläge, så vi ser av största vikt att man ska ha med dessa i samtliga tjänsteskrivelser.

Yrkande:

- Att kommunstyrelsen beslutar att ekonomisk konsekvensbeskrivning ska finnas med i samtliga tjänsteskrivelser”.*

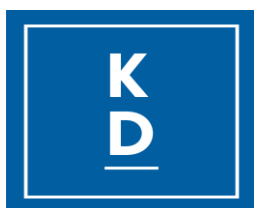
Kansliet har tagit fram ett beslutsförslag som kan komplettera den nuvarande mallen för tjänsteskrivelser med en kortfattad ekonomisk konsekvensbeskrivning.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-30
Initiativärende, dat 2024-12-04

Sändlista:

Samtliga sektorer

Nämndinitiativ: Ekonomisk konsekvensanalys

Kommunen är inne i en fas med både vikande befolkning samt försämrat ekonomiskt omvärldsläge så vi ser av största vikt att man ska ha med dessa i samtliga tjänsteskrivelser.

Yrkande

-Att kommunstyrelsen beslutar att ekonomisk konsekvensbeskrivning ska finnas med i samtliga tjänsteskrivelser.

Christoffer Wallin SD

Margurithe Zellén KD

Ekonomiavdelningen
Tf ekonomichef
Stefan Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-05-20
2025/178

Kommunstyrelsen

Beslut avseende anslagsframställan 2026 - Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att bevilja anslag till Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd för 2026 om 89 411 kronor enligt överenskommet index (SKR:s PKV) om 0,0 procent.

Det innebär en oförändrad nivå i jämförelse med 2025 års anslag.

Sammanfattning av ärendet

Vid Stiftelsens styrelsesammanträde den 11 april 2025 beslutades att översända anslagsframställan för 2026 till stiftarna efter en indexuppräknings med 0,0 procent enligt SKR PKV-index. Beräkning av anslaget och bidragsfördelningen mellan anslagsgivarna sker enligt tidigare överenskommen modell. För Färgelanda innebär det 89 411 kr för 2026, vilket är oförändrad nivå i jämförelse med 2025 års anslag. Bidragsmodellen innebär att det årliga anslaget är ett ramanslag och styrelsen för Dalslands Kanal AB hanterar uppkomna över- och underskott.

Enligt tidigare beslut (KS 2014-08-20, § 230) har kommunstyrelsen antagit en modell för uppräknings av kommunbidrag till gemensamma verksamheter som bygger på att uppräknings sker enligt SKR:s PKV-index per april, under förutsättning att parterna i en gemensam verksamhet är överens i det enskilda fallet.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, daterad 2025-05-21
Anslagsframställan, daterad 2025-05-16
Anslagsäskande för 2026 antaget av Stiftelsens styrelse 2025-04-11

Sändlista:

Visit Dalsland – Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

STIFTELSEN FÖR DALSLANDS KANALS FRAMTIDA BESTÅND

Protokoll fört vid sammanträde med styrelsen för Stiftelsen för Dalslands Kanals framtida bestånd, fredagen den 11 april 2024 kl. 13.00.

Närvarande ledamöter: Michael Melby (ordförande), Gunnar Henriksson, Tobias Eriksson, Michael Karlsson.

Lotta Edin-Johansson, VD Dalslands Kanal AB
Kerstin Aronsson, protokollförare Dalslands Kanal AB

§ 1 Öppnande

Michael Melby förklarade mötet öppnat.

§ 2 Justerare

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs Tobias Eriksson.

§ 3 Årsredovisning för 2024

Beslutades
att fastställa förslaget till årsredovisningen, samt
att överlämna årsredovisningen till revisionen.

Beslutades att under 2024 lämna aktieägartillskott till Dalslands Kanal AB med,

- en summa kopplad till det anslag stiftelsen uppbär från stiftarna enligt tidigare framlagd anslagsframställan, samt
- summan av de belopp som rekvideras löpande under 2024 av Dalslands Kanal AB till pågående utvecklingsprojekt. När den totala summan kan sammanräknas för 2024 bemyndigas stiftelsens ordförande Michael Melby, att för stiftelsens räkning teckna avtal om aktieägartillskottets totala belopp med Dalslands Kanal AB.

§ 4 Anslagsframställan 2026

Beslutades godkänna anslagsframställan för 2026 vilket innebär en ökning med 0 % enligt PKV (Prisindex för kommunal verksamhet) i februari 2025.

§ 5 Ägardirektiv samt uppdrag för Dalslands Kanal AB

Beslutades fastställa ägardirektiv och uppdragsdirektiv för 2025 för Dalslands Kanal AB.

§ 6 Val av representant till Dalslands Kanal AB:s styrelse

Beslutades välja Michael Melby till stiftelsens representant i styrelsen för Dalslands Kanal AB och Tobias Eriksson till ersättare.

STIFTELSEN FÖR DALSLANDS KANALS FRAMTIDA BESTÅND

Organisationsnummer 862000-3619

tel 0532 447 50

c/o Dalslands Kanal AB

Nils Ericsons väg 1, Upperud

464 72 Håverud

STIFTELSEN FÖR DALSLANDS KANALS FRAMTIDA BESTÅND

§ 7 Val av representant till bolagsstämma för Dalslands Kanal AB den 28 maj 2025 kl 9.00

Beslutades välja Michael Melby till Stiftelsens representant på kanalbolagens bolagsstämmor samt Tobias Eriksson som ersättare.

§ 8 Nominering av ordförande till Dalslands Kanal AB

Beslutades nominera Stig Bertilsson till ordförande i Dalslands Kanal AB och Kanalaktiebolaget Stora Lee-Östen.

§ 9 Övriga frågor

- a. Aktieägaravtal
 - a. Beslutades att sammankalla ett ägarsamråd digitalt den 15 maj 9.00-10.30.
- b. Planerna för upplevelsecenter i Håverud presenteras av VD.
- c. Val av revisor. Beslutades att till auktoriserad revisor för 2025 välja Cedra Sverige AB med huvudansvarig revisor Charlotte Forslund.

§ 10 Avslutning

Ordföranden tackade medverkande och avslutade mötet.

Vid protokollet
Kerstin Aronsson

Justeras
Michael Melby
Ordförande

Justeras
Tobias Eriksson

STIFTELSEN FÖR DALSLANDS KANALS FRAMTIDA BESTÅND

Organisationsnummer 862000-3619

tel 0532 447 50

c/o Dalslands Kanal AB

Nils Ericsons väg 1, Upperud

464 72 Håverud

Kerstin Aronsson

Kerstin Aronsson
Date: 2025-04-25 13:17 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Bolagsadministration
Signed via account: kerstin.aronsson@dalsland.com

Michael Melby

Michael Melby
Date: 2025-04-25 14:29 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Ordförande
Signed via account: michael.melby@mellerud.se

Tobias Eriksson

Tobias Eriksson
Date: 2025-05-05 15:29 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: tobias.eriksson2@regionvarmland.se

Upperud den 16 maj 2025

Till stiftarna av Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Framställan om anslag till Dalslands Kanal AB för år 2026

Vid Stiftelsens styrelsesammanträde den 11 april 2025 beslutades att översända anslagsframställan för 2026 till stiftarna efter en indexuppräkning med 0 % enligt SKR PKV-index.

Beräkning av anslaget för 2026 framgår av bifogad sammanställning och bidragsfördelningen mellan anslagsgivarna sker enligt tidigare överenskommen modell.

Anslagsbeloppet för år 2026 uppgår till totalt 10 886 380 kronor fördelat på 8 919 504 för Dalslands kanal, 310 070 för Snäcke kanal samt 1 636 806 för administrativa kostnader till vilka Västra Götalandsregionen bidrar med hela beloppet.

Bidragsmodellen innebär att det årliga anslaget är ett ramanslag och styrelsen för Dalslands Kanal AB hanterar uppkomna över- och underskott.

Härmed hemställs att Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd beviljas bidrag enligt bifogad specifikation till verksamhetsåret 2026.

Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Michael Melby, ordförande

Enligt uppdrag

Kerstin Aronsson

Bilagor:

- Årsredovisning och revisionsberättelse 2024
- Specifikation av anslagsfördelning

Anslags- givare	Dalslands kanal anslag 2025	Fördel- ning %	Uppräkning med 0,0% kr	Äskat anslag 2026 kr
Region				
Västra Götaland				
Administration	1 636 806		0	1 636 806
ordinarie	3 312 549	37	0	3 312 549
Snäcke kanal	152 865		0	152 865
Värmland	1 158 021	13	0	1 158 021
Kommun				
Bengtsfors				
Administration	1 155 134	13	0	1 155 134
Snäcke kanal	41 820		0	41 820
Dals-Ed				
Administration	535 026	6	0	535 026
Snäcke kanal	17 306		0	17 306
Färgelanda				
Administration	89 411	1	0	89 411
Mellerud				
Administration	1 155 137	13	0	1 155 137
Snäcke kanal	43 264		0	43 264
Vänersborg				
Administration	268 234	3	0	268 234
Snäcke kanal	10 094		0	10 094
Åmål				
Administration	622 996	7	0	622 996
Snäcke kanal	44 721		0	44 721
Årjäng				
Administration	622 996	7	0	622 996
Summa	10 866 380	100		10 866 380

2026										
Bidragsgivare	Västra götaland	Värmland	Bengtsfors	Dals-Ed	Färgelanda	Mellerud	Vänersborg	Åmål	Årjäng	Summa
Administration	1 636 806									1 636 806
Kanalen	3 312 549	1 158 021	1 155 134	535 026	89 411	1 155 137	268 234	622 996	622 996	8 919 504
Snäcke	152 865		41 820	17 306		43 264	10 094	44 721		310 070
Totalt bidrag	5 102 221	1 158 021	1 196 953	552 333	89 411	1 198 401	278 328	667 717	622 996	10 866 380

Kansliavdelningen
Nämndsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-06-02
2025/48

Kommunstyrelsen

Val av ny ordförande - Brottsförebyggande rådet

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen utser **namn** till ny ordförande i det brottsförebyggande rådet i Färgelanda kommun.

Sammanfattning av ärendet

Med anledning av Linda Jansson (M) avsägelse som ordförande och ledamot i brottsförebyggande rådet, har kommunstyrelsen att välja en ny ordförande för resterande del av mandatperioden.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-06-02
Avsägelse Linda, dat 2025-05-15

Sändlista:

Samtliga sektorer
Löneavdelningen

Från: [Linda Jansson](#)
Till: [Färgelanda Kommun](#); [Kenneth Carlsson](#); [Ulla Börjesson](#)
Datum: den 15 maj 2025 13:51:45

Jag avsäger mig uppdraget som Ordförande i Brottsförebyggande rådet och ledamot.

Linda Jansson 20250515